

A large, light blue, stylized calligraphic graphic in the background, resembling a decorative frame or a stylized letter 'B'. It features thick, rounded lines and a central vertical element with a star-like shape at its base.

VI. rész

Publicisztikai írások

DR. SZIGETI JENŐ

Új vallásszabadsági törvény készül

adventista.hu

2011. január

<http://www.adventista.hu/terezvaros/allaspon/vallasszabadsagi%20torveny.htm>

Új vallásszabadsági törvény készül, nem kis vitával. A réginek, mint minden emberi jogalkotásnak, vannak hibái, ezt a gyakorlat megmutatta. A különböző indítékú véleményeket olvasva nehéz eligazodni a törvényhozás labirintusában. Ezért a közös gondolkodás elősegítése érdekében szeretnénk néhány gondolatot megosztani az olvasóval.

A kisebb vallásfelekezetek részéről – történelmi tapasztalataink alapján – sokan aggdalommal tekintenek a törvényhozók lázas buzgalmára. Vannak olyanok is, akik az egyre jobban démonizálódó politikából kiábrándulva közömbös vállrándítással napirendre térnek a jogi csatározások fölött. Sokan vannak olyanok is, akik apokaliptikus pánikba esnek és egy-egy pártérdeket sugalló újságcikkkel érvelnek amellet, hogy itt a világ vége. Pedig a pánik rossz tanácsadó. Jó volna itt is Isten igéjére figyelni. Péter első levele így tanít: „Mindennek a vége már közel van: legyetek tehát bölcssek és józanok, hogy imádkozhassatok.” (1Pét. 4,7).

A készülő törvény feletti viták dokumentumait figyelmesen olvasva hamar kitűnik az, hogy minden jó szándékú és kevésbé jó szándékú törekvésnek van egy közös hibája. A tünetet akarja kezelni és nem a tünetek okát. A megoldást abban látja, hogy a tagok létszámával vagy az egyház működési idejének hosszával kellene a visszaéléseket orvosolni. Köztudott, hogy az országunkban bejegyzett vallásfelekezetek közül nagyon sok a polgárok adóproblémáinak kezelésére létrejött társaság, akik a törvény kiskapuját kihasználva menekülni akarnak a működésüket ellehetetlenítő adóterhek elől. Köztük is vannak becsületesen és becstellenül gondolkodó emberek. De ezt az anomáliát nem a vallásszabadság, vagy bármilyen más szabadságjog korlátozásával lehet megoldani. A börtönök szigorítása, a rendőrök számának növelése nem teszi erkölcsösebbé a világot.

A törvényalkotás alapvető gondját abban látom, hogy a most készülő törvény - épp úgy, mint a jelenleg érvényben lévő - nem határozza meg, hogy mi a vallás, mi tekinthető vallásos tevékenységnek. Nyilván egy buddhista vagy egy muszlim másként gyakorolja a hitét mint egy keresztény és a keresztyénségen belül is jelentős különbségek vannak abban, hogy egy-egy felekezeten belül a közös hitet hogyan élik meg az emberek, de minden igazán vallásos ember hiszi azt, hogy van Valaki a fejünk fölött, aki irányít minket, beleszól az életünkbe. A felvilágosodás óta ez a Valaki kérdőjeleződött meg a közgondolkodásba. Az ember önmaga istenévé lett. Nem hiszi már azt, hogy Isten teremtette a világot, hanem önmaga szeretné megteremteni a világot. Nem függeni akar az Istentől, hanem legfeljebb használni akarja Istent. Ezért ellehetetlenült az a törekvés, hogy a vallás fogalmát meghatározzuk. A hit összekeveredett a hiedelmekkel, nincs mérce, amivel mérni lehetne.

Az úgynevezett „történelmi egyházak” nagyságát, helyét is nehéz meghatározni a társadalomban. A vallásszociológiai felmérések szerint a csecsemő korában megkeresztelt, vagy meg sem keresztelt, de valaha vallásos családból született gyermekek mintegy 90%-a nem gyakorolja hitét. Az adófelajánlások sokszor meglepő adatai is azt mutatják, hogy egy-egy jó marketingfogással magát reklámozó álvallás sokkal nagyobb sikereket tud elérni, mint egy-egy előregedett, hitet vesztett úgynevezett történelmi egyház. Az is meggondolandó lenne a törvényalkotás lázában, hogy ha bizonyos egyházakat az állam favorizál és feladja

vallássemlegességét, akkor a favorizált egyházaknak árt. Bevonja tevékenységüket a politika az egyre jobban demonizálódó világába annyira, hogy végül a hit, az erkölcs lesz a másodlagos dolog a tevékenységükben. Lehet, hogy ezek az egyházak politikai befolyást, pénzt nyernek, de ennek az az ára, hogy morális erejük csökken és híveik egyre jobban elszigetelődnek a hatalommal megalkudó, azt kiszolgáló vezetéstől, ami a legtöbb belső vita, szakadás forrása.

Szerte a világon az elhaló demokrácia korában élünk. A multinacionális gazdasági rendszer felmorzsolta az államot. A demokrácia helyét, ami a nép közös döntése volt eredetileg, valami más foglalta el amit manipulokráciának nevezhetünk. A valós döntési jog helyett, csak a manipulált, felülről irányított döntés lehetősége van az embereknek. A rendet ezért egyre inkább diktatórikus bürokráciával akarja fenntartani a mindenkori hatalomra jutott politikai elit. Ez a légkör erősíti az emberekben a fundamentalista gondolkodásmódot. Ha az egyháztól, hittől, vallástól elidegenednek az emberek, akkor törvényekkel szabályozzuk őket, hogy a régi vallás „öröknek” és változhatatlannak tartott tanait kritika nélkül kötelezővé kell tenni és állami erőszak szervezetek segítségével be kell tartatni. Ez a gondolkodási mód felekezeti-semleges, minden vallási közösségben kísért. Az eluralkodó szabadosságnak nem a szabadságjogok korlátozása a gyógyszere.

Ha vasárnap zárva lesznek a boltok, no meg a plázák, akiknek uralgását tényleg jó volna egy kicsit megfékezni, ettől még nem lesznek többen a templomban. Ha a muszlimoknak megtiltjuk a csador viselését, vagy nem építhetnek mecsetet, ahol napjában ötször imádkoznak, ettől még nem lesznek többen a kiürülő, műemlékké nemesülő keresztény templomokban. Ez ismét visszavezet az alapproblémához.

A látszat-liberális közgondolkodás nem tud mit kezdeni a hit, a vallás fogalmával. Nincs hozzá „érzékszerve”. Ezt a vakságot használják ki az „ál-egyházak”, a „megélhetési vallásfelekezetek”. Ezen nem fog segíteni az új törvény létszámot, vagy történeti múltat szabályozó paragrafus. Legfeljebb csak a válságot mélyíti.

Egyetlen vallásfelekezet sem sajátíthatja ki a kereszténységet, ami nem valamilyen egyházszerkezet, hanem Krisztus követése. Nem organizáció, hanem organizmus.

A Tízparancsolatot nem lehet senkire nézve sem kötelezővé tenni, viszont démonikus lesz az az állam, amelyik a Tízparancsolat szerinti életet lehetetlenné akarja tenni.

Szolgálunk és függünk – az egyházi törvény buktatói

Hírszerző

2011. augusztus 22.

http://hirszerzo.hu/publicisztika/20110819_egyhazi_torveny_publicisztika

Kezdetben elválasztatott egymástól víz és az égbolt, a középkor sötétségei után a geológia és a teológia, a felvilágosodás nyomán pedig az állam és az egyház. Aztán jött a rémséges XX. század, amely után szükségesnek és helyénvalónak tetszett törvénybe foglalni, hogy vallása, hite és származása miatt senkit hátrány nem érhet, később az is, hogy ugyanezek miatt senki előnyt nem élvezhet. Törvénybe foglaltatott az is, hogy állam az egyházak irányítására, felügyeletére szervet nem hozhat létre, illetve az is, hogy az egyházakat azonos jogok és kötelezettségek terhelik. Hogy, hogy nem: mindet egytől egyig.

És elkövetkezett az Úr 1990. éve, és megszületett az a törvény, amely szerint a lelkiismereti és vallásszabadság mindenkit megillető alapvető emberi szabadságjog, amelynek zavartalan gyakorlását (az akkor még Magyar Köztársaság néven jegyzett) mai Magyarország biztosítja (1990. évi IV. törvény, 1. §). Ugyanez a törvény kimondta azt is, hogy „az azonos hitelveket követők, vallásuk gyakorlása céljából, önkormányzattal rendelkező vallási közösséget, vallásfelekezetet, egyházat hozhatnak létre.” (8. §) Ahhoz pedig, hogy valamely közösség egyházként kerüljön nyilvántartásba, gyakorlatilag nem kellett más, mint egy nagyobbacska baráti kör (100 fő) és olyan alapelvek, amelyeket a társaság minden tagja elfogad és amelyek alkotmányba nem ütköznek, törvényt nem sértenek (9. §).

Majd az 1991. évvel eljött az egyházi kárpótlások ideje, amikor a kommunizmusban elszenvedett hátrányos megkülönböztetés és üldözés miatt – szükséges és helyénvaló módon – bizonyos gesztusokat kellett tenni a különböző károkat szenvedett felekezetek felé. Éljen és viragozzék az egyházi intézményrendszer, mint új korában. És sorra nyíltak a nagy múltú egyházi iskolák, kongtak a harangok, néhány röpke pillanatra úgy tűnt, helyre állt a világbéke Magyarországon. Aztán 1997-ben eljött a Vatikáni szerződés ideje is, amikor rögzítették, hogy a katolikus egyházat a kárpótláson túl – amennyiben az állami feladatokat vállal – egyházi kiegészítő normatíva illeti meg. És jöttek a nagy kérdések: mi legyen a protestánsokkal? Mit volt mit tenni: kapják meg a normatívát ők is. Aztán mi legyen a többi felekezettel és egyházzal? Amelyik megfelel a kritériumoknak, kapjon meg mindent, ami a többinek jár. Mátyás király sem ítéltetett volna igazságosabban.

Mindezekkel nagyjából egy időben karnyújtásnyivá szűkült a távolság a vágyott Nyugat addig csupán az álmok virágzó mezején nyiladozó termékei után, melyek közül a Coca-Colára kicsivel nyitottabbnak mutatkozott a magyar nemzet, mint a liberális demokráciára, ahol sajnos – micsoda fertő – legalább törvény előtt nincs különbség ember és ember, felekezet és felekezet, vallás és vallás, muszlim és katolikus között. (Mellékesen ez az elképzelés kísértetiesen emlékeztet arra az országra, amelyet kétezer évvel ezelőtt egy Jézus Krisztus nevű zsidó férfi mondott az ő édesapjának országáról.)

Mivel minden épeszű és befogadó magyar meglehetősen kifinomult érzékenységre tett szert a történelem zivataros századai során a kiskapuk észlelésére és kijátszására, sokan gondoltak egyet, és – mivel ha bármiért is pénzt kaphatnak, amiért egyébként – egyházat alapítottak.

2011-ig mintegy 229 bejegyzett egyház alakult, melyek közül 215-nek politikai szaknyelven bizniszegyház lett a neve, mindnek egytől egyig – az egyszerűség kedvéért. Ezek között például azoknak a szociális feladatot ellátó civil szervezeteknek is, akik csak így tudták megoldani intézményeik fennmaradását, mivel egyházként nagyobb támogatást kaptak. Igazságtalan helyzetet teremtett a Vatikáni szerződés azzal, hogy pénzhez jutás szempontjából előnyösebb pozícióba hozta az egyházakat, mint a civil szervezeteket.

De egyház lehetett azokból a karizmatikus gyülekezetekből is, amelyek eredeti, történelmi egyházuk keblén melegedtek, majd elérve az önállósodás korát, kirepültek az anyaegyház intő és óvó karjai közül. A bejegyzett egyházak között voltak százfős közösségek, de több ezer tagot számláló, társadalmi szinten is aktívan szerepet vállaló közösségek is, mint például a Metodista Egyház vagy a Golgota Keresztény Gyülekezet, sőt – mit nekünk multikulti – többek között két világvallás (az iszlám és a buddhizmus) magyarországi képviselője is, amelyeknek a 2011-es új egyházi törvény mellékletében nem jutott hely.

Erős kezű vezetésünknek köszönhetően tizennégy egyház neve azonban törvénybe foglaltatott. Jegyzékük valamivel lejjebb kapott helyet, mint az a mondat, hogy „Magyarország elismeri a lelkiismeret és vallás szabadságát”, valamint: „a lelkiismereti és vallásszabadság joga magában foglalja a vallás vagy más lelkiismereti meggyőződés szabad megválasztását vagy elfogadását, megváltoztatását, valamint a meggyőződés kinyilvánításának és megvallásának jogát.” (1. §) Aki pedig úgy gondolja, hogy tizennégy egyház nem elég (mit nem adtak volna eleink tizennégyért az ellenreformáció idejében), az minden bizonnyal menthetetlen liberális, és menjen haza.

Nyilvánvalóan egyszerűbb törvénybe foglalni, mi minősül egyháznak és mi nem, mint megoldani azt – a Coca-Colánál valamivel bonyolultabb – nyugati terméket, melyet szektorsemleges finanszírozásnak neveznek, ami az egyszerű földi halandó nyelvén azt jelenti: nem azért kapsz pénzt, mert a Természetellenes Kilátástalanság Karmikus Gyülekezete, a Fehér Sas Páholy Ezoterikus Rend, a Kozmo Jóga Kozmosz Univerzális Szeretet Egyház vagy a Magyarországi Katolikus Egyház keretein belül tevékenykedsz, vagy ne adj Isten – bár ez Magyarországon nyilván nem fordulhat elő – pusztán azért, mert jóban vagy a polgármesterrel, hanem azért, mert az államtól feladatot vállaltál át, és ezért neked az állam nem csak a tevékenységet adja, de gazdasági háttérrel is. Hogyha az átvállalt feladatot kifogástalanul véghezviszed és fenntartod, akkor azért a továbbiakban is támogatás jár, ha viszont az erre a célra folyósított összegből új autót vásárolsz magadnak és veszel még egy nyaralót a nagymamának is, amelyet aztán szociális ellátó központ néven jegyeztetsz be, akkor nem. Persze, végül te is belátod, hogy egy ilyen elszámoltató rendszer és szabályozás megalkotása lényegesen bonyolultabb konfliktuskezelési stratégiát jelentene, mint tizennégy egyház törvénybe iktatása.

Röviden tehát törvény előtti egyenlőség nem valósulhat meg, hogyha államilag szabályozzák, melyik közösség lehet egyház, melyik nem – hiszen ennek nem teológiai, nem is ideológiai, hanem kiábrándítóan egyszerű, finansziális okai vannak. Az a közösség, amely Magyarországon nem minősül egyháznak, értelemszerűen nem kaphatja meg az egyházi kiegészítő normatívát, és akinek nem jár a kiegészítő normatíva, az saját forrásokon kívül másra nem alapozhat. Aggodalomra így sincsen ok, mondhatnánk: fizessen minden tag egyházadót és tizedet, mint az őskeresztény gyülekezetekben, amiből aztán itt, a XXI. században nyilvánvalóan vígan fenntartja majd magát, emellett önzetlenül segíti a szegényeket, iskolákat működtet, idősek otthonát vezet, nyári táborokat tart és a többi.

Az új egyházi törvénnyel nem csak az a baj, hogy diszkriminatív bizonyos egyházakkal szemben, hanem az is, hogy a már említett tizennégyet egy hosszú lépéssel közelebb hozza ahhoz az állapothoz, amikor nem igazán hangzik hitelesen az a mondat, hogy „Magyarországon az állam és az egyház különváltan működik.” (2011. évi C. törvény, 8. §)

Többek között azért is sértheti ez a mondat ebben a kontextusban a tiszteletlen magyar állampolgárok füleit, mivel az 1990-es törvény szerint kizárólag a bíróság nyilváníthatott egyháznak egy társulást, és a bejegyzési eljárás során a független szerv csak azt vizsgálhatta, hogy a bejegyzést kezdeményező szervezet alapszabálya megfelel-e az alkotmányos jogrendnek és hogy megvan-e a 100 regisztrált tag. A 2011-es törvény ezzel szemben világosan kimondja, hogy amennyiben az általa vezetett közösség nem szerepel a mellékletben, az Országgyűlés – azaz egy politikai testület – színe elé kell járulnod, hogy legyen kedves téged és felebarátaidat (szám szerint ezer főt) egyházként elismerni. Ahhoz pedig, hogy eldöntse, bizniszegyház lesz-e belőletek avagy sem – miközben egyébként az ötödik paragrafus azt is rögzíti, hogy „a lelkiismereti és vallásszabadság jogával összefüggésben az állami hatóságok adatokat nem gyűjthetnek és nyilvántartást nem vezethetnek” – be kell nyújtanod mind az ezer tag nevét, magyarországi lakóhelyét és aláírását, valamint (a teljesség igénye nélkül) a közösség alapszabályát, létesítő okiratát, belső törvényét, szervezeti és működési szabályzatát, valamint „az összes tag nyilatkozata arról, hogy az általuk létrehozott szervezet tevékenysége nem ellentétes az alaptörvénnyel, jogszabályba nem ütközik” (15. §)

Valóban durva, hogy 229 egyházat jegyeztek Magyarországon, ami azt jelenti, hogy (tízmillió osztva 229-cel) körül-belül 44 ezer emberre jutott volna egy felekezet. Ennyi aktív tagért még a történelmi egyházak is összetehetnék a kezüket. És ha már itt tartunk: felvetette-e bárki is azt a kérdést, hogy a rengeteg kis egyház létrejötte vajon nem jelenti-e egyúttal az állami szabályozás és a történelmi egyházak kudarcát is? Mindamellet, hogy a 229 bejegyzett egyház bizonyos része valóban egyszerű pénzszerzés céljából alakult, ki tudja pontosan megmondani hogy mire fordították azt a pénzt?

A szabályozás újragondolása nélkül meg fogja-e tudni állapítani a mindenkori magyar országgyűlés a nyilvántartáshoz bekért fél erdőnyi papírhalomból, hogy a bejegyzés után folyósított összeget az újdonsült egyház valóban arra költi-e, amire kapta? Kiszűrhető-e az emberi rosszindulat és nyereség-hajhászás újabb és újabb törvényekkel? És nem utolsó sorban: megszüntethetőek-e ezek a kis egyházak és szekták az új egyházügyi törvénnyel? Mostantól mindenki belátja majd, hogy az egyszerűség kedvéért katolikusnak, reformátusnak vagy hitgyűlisnek kell lennie, ha üdvözülni akar?

Az, hogy egy párt vagy egy önkormányzat a muszlimokkal vagy a katolikusokkal lép szövetségre, az ő döntése és politikai felelőssége. De ha törvénybe iktatja, hogy a mindenkori pártok mindenkor kizárólag ezt a tizennégy egyházat, illetve a parlament által megszavazott további felekezeteket finanszírozhatják, azzal semmi mást nem ér el, mint hogy a hivatalosan elfogadott egyházakat még inkább függő helyzetbe hozza és nem utolsó sorban fokozódó közutálat tárgyává teszi azzal, hogy saját hatáskörébe von olyan kérdéseket, amelyekben egyébként – az állam és az egyház szétválasztásának, illetve a törvény előtti egyenlőség elve alapján – nem hivatott dönteni.

DR. TOKICS IMRE

Vallási diszkrimináció és vallásszabadság

adventista.hu

2011. január

<http://www.adventista.hu/terezvaros/allaspont/vallasi%20diszkirminacio.htm>

Napjainkban egyre inkább előtérbe kerül a vallásszabadság és vallási diszkrimináció kérdése. Amikor diszkriminációról beszélünk, akkor hátrányos, vagy előnyös megkülönböztetést értünk rajta. A jog szempontjából egyenlőséget kell biztosítani valamennyi állampolgár között hazánkban, nincs első- és másodrangú ember. Fontos, hogy Magyarországon az emberek egyenlősége ne csupán a jogszabály szövegében, hanem a mindennapi életben is biztosítva legyen. A vallásos egyén hazánkban egyre több diszkriminációba botlik, amely jelentkezik a szombati munkavégzéssel kapcsolatban, a nyelvvizsgák alkalmával, a felsőoktatási felvételik nyomán, legújabban pedig már a középiskolai felvételi vizsgák alkalmával is.

Vallását mindenki – emberi méltóságából fakadóan –, saját maga választja meg, ebbe jogi eszközökkel vagy más módon beleszólni tilos. Ebből az emberi méltóságból vezethetjük le a vallás megválasztásához kapcsolódó jogot. A jog alapján senki sem tehet státusbeli különbséget arra vonatkozóan, hogy valaki adott esetben ún. történelmi, vagy szabadegyházi egyházhoz tartozik.

Komoly baj van abban a társadalomban, ahol egy egyén megítélése nem az emberi méltóság erkölcsi kategóriájából következik, hanem faji, vallási, nemi alapon történik. Ugyanakkor figyelembe kell venni az Alkotmánybíróság 61/1992. (XI. 20.) AB határozatát is, hogy: „a jogegyenlőség nem jelenti a természetes személyeknek a jogon kívüli szempontok szerinti egyenlőségét is... Az állam joga – s egyben bizonyos körben kötelessége is –, hogy a jogalkotás során figyelembe vegye az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket.”

Örülénk, ha az adventista kifejezés nem jelentene egyet a szekta kifejezéssel, a különböző közigazgatási és oktatási hatóságoknál. Mert ez a reakció ellenséges, elutasítandó diszkrimináció, amely elítélendő minden formájában. Ezért a negatív diszkrimináció minden formáját el kell utasítanunk.

Abban a reményben vagyunk, hogy az alkotmányozási folyamatban az egyházak és egyházak között nem lesz különbségtétel diszkriminatív szempontból. Vagyis nem fognak hátrányosan különbséget tenni olyan egyének számára, akik az ún. kis egyházak közé tartoznak.

A tervezett új Alkotmány – amely felváltaná a korábbi kartális alaptörvényünket –, remélhetően nem hoz alapvetően új szabályozást a lelkiismereti szabadság vonatkozásában, továbbá a gondolati szabadság és vallásszabadság témaköreiben.

Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (1948) 2. cikke szerint az emberi jogokat és alapvető szabadságjogokat és az alapvető szabadságokat minden ember részére biztosítani kell: fajra, nemre, nyelvre vagy vallásra való tekintet nélkül. Ezért mindenki számára biztosítani kell a törvény előtti egyenlőséget és a jogi védelem lehetőségét.

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 60. §-a alapjogként határozza meg a vallásszabadságot, anélkül, hogy bármilyen egyház, vallás felé elmozdulást mutatna. Alaptörvényünk fenti paragrafusának (2) bekezdése alapján ez a vallásszabadsági jog

magába foglalja a vallás szabad megválasztását, vagy más lelkiismereti meggyőződés gyakorlását. Továbbá azt, hogy vallását és belső meggyőződését mindenki szabadon gyakorolhassa, akár egyénileg, akár közösségekben, továbbá ezen meggyőződését mindenki szabadon taníthassa.

Az 1990. évi IV. törvény a Lelkiismereti- és vallásszabadságról valamint az egyházakról c. alatt részletezi és bontja ki az Alkotmányban, az erre vonatkozó gondolatokat.

Reméljük, hogy a vasárnapi munkavégzés tilalmának törvénye nem vallási alapon fog megszületni hazánkban, bár a próféciákat ismerve ennek van inkább esélye, mint a munkajogi oldalnak. Hatályos törvényeink alapelvei szerint a különböző vallási beállítottságú állampolgárok a társadalomban egyenlő eséllyel élnek, dolgoznak, tanulnak, vagy vállalkoznak munkavégzésre, még akkor is, ha kisebb zavarok támadnak a rendszerben.

Bízunk abban, hogy a törvényhozás a jövőben még hatékonyabban fogja biztosítani a vallás szabad gyakorlását, amelyért senkit sem érhet semmilyen hátrány, sőt előnye sem származhat senkinek ebből, bárki más kárára.

A diszkrimináció tilalmát az Alkotmány 70/A. §-ban találjuk meg, amiben az állam kötelezettséget vállal arra, hogy a területén tartózkodók számára biztosítja a megkülönböztetés tilalmát. A (2) bekezdésben szigorú büntetést helyez kilátásba azok ellen, akik a legkisebb mértékben eltérnek a jogegyenlőség alapjaitól. A (3) bekezdésben az állam kötelezettséget vállal önmagára nézve, hogy mindent megtesz az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölése ellen. Tehát az állam garantálja, hogy a hátrányos megkülönböztetés ellen minden lehetőséget és jogi eszközt latba vet.

Külön érdekességet jelent a 4/1993. (II. 12.) AB határozat, mely szerint az állam igenis megkülönböztetheti a szabályozás során azokat a szervezeteket, amelyek magukat egyházi nyilvántartásba vetették, azoktól a szervezetektől, akik ezt nem tették meg, mégis egyháznak nevezik magukat. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság határozatának indoklása szerint az államnak vallási és lelkiismereti meggyőződésre vonatkozó kérdésben ezek után is semlegesnek kell maradnia. Az állam és egyház elválasztása a továbbiakban is olyan sarkalatos pont, amelyet a legkisebb mértékben sem lehet jogilag fellazítani.

A vallásszabadságról szóló tanulmányunkat John Locke gondolatával fejezzük be: „De a törvények feladata nem az, hogy a vélemények igazsága felett örködjének, hanem a polgárok és az állam biztonságán és sérthetetlenségén. Jobban fejlődik az igazság, ha olykor magára hagyják.”

Jézus Krisztus így bátorít bennünket: *A mint meg van írva Ésaiás próféta beszédeinek könyvében, ki ezt mondja: Kiáltónak szava a pusztában: Készítsétek meg az Úrnak útját, egyengessétek az ő ösvényeit. Minden völgy betöltetik, minden hegy és halom megalacsonyítottatik; és az egyenetlenek egyenesekké, és a göröngyös utak simákká lesznek; És meglátja minden test az Istennek szabadítását”* (Lukács 3:5-6).

Egyházi ügyletek

Szuverén

2011. március 27.

<http://szuveren.hu/jog/egyhazi-ugyletek>

A kormánykoncepció a történelmi egyházakat privilegizálja, és ellehetetleníti a szabad egyházalapítást. Ez nemcsak az állam semlegességét és a vallásszabadságot sérti, hanem bénítja az oktatási és szociális ellátórendszert is.

A kormány az egyházak jogállásáról szóló szabályozási tervezetét 2011. március közepén, egy „A vallásszabadság és az egyházak jogi helyzetének szabályozása az Európai Unióban és Magyarországon” címet viselő konferencián ismertette. A felvázolt koncepcióról a kormány előzetesen nem egyezettett a vallási közösségekkel: mindössze a színpalak mögött folyt az egyezkedés az úgynevezett „történelmi” és egyes, alighanem önkényesen kiválasztott egyházak bevonásával.

Az állam legitim célja lehet, hogy a kizárólag üzleti célból létrehozott egyházak által fenntartott intézményektől megvonja a támogatást, és ezáltal megakadályozza az egyházi jogi személyiséggel való „visszaéléseket”. Az egyházi jogállás újraszabályozását célzó tervezet azonban nem csak az üzleti céllal működő egyházakat sújthatja. Számos olyan szabadegyház van, melynek hitéleti tevékenysége megkérdőjelezhetetlen, és amely erején felül vállal részt oktatási és szociális intézmények fenntartásában, olyan területeken, melyeken működése hiánypótló jellegű. Ezek a területek ugyanis – jórészt – kívül maradnak a történelmi egyházak érdeklődési körén. A szabadegyházak ellehetetlenítése – azon túl, hogy hasznot hajt azok számára, akik a támogatásokból vagy az egy százalékokból a későbbiekben nagyobb részt kapnak – kritikus pontokon (hajléktalanellátás, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatása stb.) béníthatja meg az ellátórendszert.

Az újraszabályozásnak távolról sem az egyházbiznisz felszámolása a fő célja, hanem egyes egyházak privilégiumainak megerősítése. A szabályozási koncepcióból jól látható, hogy az „állam nem tekint egyképpen” minden közösségre, mely önmagát egyháznak tekinti. Ez talán önmagában nem is volna problémás, ha az állam célja valóban az üzleti céllal alakult egyházak kiszűrése volna. A probléma az, hogy az állami koncepció nem tekint egyképpen azon közösségekre sem, amelyeket egyébiránt hitéleti tevékenységet végző egyházként ismer el. Nehezen értelmezhető másképpen, hogy a koncepció – az egyháznak nem tekinthető „üzleti” csoportosulások mellett – a működés időtartama és a létszám (mint konjunktív feltételek) alapján legalább háromféle kategóriát hoz létre: (1) a *történelmi egyházak* csoportját, mely a három „nagy” keresztény egyházat és a zsidó felekezetet foglalja magába (feltétel a minimum tízezer, esetlegesen huszonötezer tag és száz év honosság), az (2) *elismert egyházak* kategóriáját (a taglétszámra vonatkozó követelmény egyelőre ismeretlen, de minimum húsz év honosság szükséges), valamint a (3) *vallási egyesületeket*. Az egyházként történő elismerés kiegészítő feltétele, hogy a közösség elsődlegesen egyházi tevékenységet folytasson.

Állami támogatást csak az első két kategóriába tartozó egyházak kaphatnak, amennyiben közfeladatot látnak el, például ha oktatási, szociális intézményeket működtetnek. A történelmi egyházak állami támogatáshoz való hozzáférése teljes, az elismert egyházak

esetében ez lehet teljes vagy részleges. A vallási egyesületek számára az a „perspektíva”, hogy belátható időn belül (húsz vagy száz év múlva?) bekerülhetnek a támogatott körbe. Az előadott koncepció szerint a jogalkotó (vagy a koncepció előterjesztője?) eseti mérlegelés alapján a fenti kritériumoknak nem megfelelő egyházakat a „társadalomban betöltött súlyára és szerepére tekintettel” az 1. kategóriába sorolhatja.

Lényegesen megváltozik a regisztráció. A tervezet alapján felmerül egyes, már létező egyházak újbóli, érdemi bírósági eljárás keretében történő regisztrálása, melynek során a bíróság vizsgálhatná a *hitelvek* „egyediségét”. Mivel a bíróság ennek megítélésében való jártasságát a koncepció előterjesztői sem feltételezik, egy teológusokból és szakértőkből álló bizottság adna erről véleményt. A nyilvántartásba vétel nem érint majd minden, korábban regisztrált egyházat, a „törvény mellékletét képező egyházi jegyzékben” szereplők a bejegyzés alól mentesülnének.

A vallásszabadság szempontjából aggályos egy olyan bizottság felállítása, mely az egyházak regisztrációja során azok hitelveinek „egyediségét” vizsgálja. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlata ugyan felállít szempontokat, melyek alapján egy eszmerendszer vallási jellege értékelhető, ugyanakkor ezek a szempontok rendkívül általánosak, és az effajta „eredetiségvizsgálat” nagyon távol áll tőlük. Emellett egy ilyen, teológus szakértőkből álló bizottság felállítása óhatatlanul felveti annak a kérdését: vajon nem a kecskére bízuk-e a káposztát? Miképpen garantálható egy ilyen testület vallási semlegessége, objektivitása, pártatlansága? Például kérdés, hogyan kezeli az új szabályozás azt a helyzetet, amikor az egyházszakadás nem, vagy nem kizárólag hitelvek mentén történik. Nyilvánvaló, hogy az állam nem kényszeríthet vallási közösségeket egyben maradásra, semmibe véve az egyházi autonómiát.

A koncepció alapvető problémája, hogy önkényességre és hátrányos különbségtételre nyújt lehetőséget. Feltehetően a színpalak mögött történő egyezkedés – vagyis egy teljesen átláthatatlan és követhetetlen döntéshozatal – alapján kerülhetnek be bizonyos egyházak a finanszírozás szempontjából többletjogosítványokat élvező 1. kategóriába. Az eljárás önkényességét nem menti, ha utóbb a jogalkotó szentesíti az „eredményt”.

Az önkényesség gyanúja felmerülhet a „törvény mellékletét képező egyházi jegyzék”, valamint az egyes kategóriák feltételrendszerének magalapozottsága kapcsán is. Ugyan indokolt lehet, hogy az állam az egyházak közfeladatok ellátására való alkalmasságát vizsgálja, mielőtt az ilyen feladatok ellátásának és az ehhez kötődő állami támogatásnak a lehetőségét biztosítja. Indokolható lehet továbbá az állami finanszírozás szempontjából különbséget tenni a folytonos működésről már tanúbizonyságot tevő egyházak és a frissen alakult vallási közösségek között. Ugyanakkor nehéz belátni, milyen objektív és ésszerű indok magyarázza a történelmi egyházak privilegizálását.

A koncepció szerint az egyes kategóriák közötti legfőbb különbség a taglétszám és a működés időtartama (honosság). Érdemes ezért áttekinteni, mennyiben relevánsak ezek a körülmények az egyházak intézményfenntartásra való alkalmasságának megítélésékor.

A taglétszám kapcsán komoly nehézséget okoz annak meghatározása, ki számít egyháztagnak. Kezdenek az egyházak aláírásgyűjtésbe? Esetleg az egyházak belső szabályzata és az ennek alapján nyilvántartott tagok száma legyen irányadó? Ez utóbbi esetben az új szabályozás éppen azon egyházaknak okozna hátrányt, amelyek a tagság feltételeit szigorúbban határozták meg, és arra ösztönözne, hogy a végletekig megkönnyítsék a taggá válást. Nem alapozható a taglétszám meghatározása az egyházak által más módon (például keresztesítés, házasságkötés kapcsán) nyilvántartott személyek számára sem. Nemcsak azért, mert egy ilyen szertartás igénylése távolról sem jelent tényleges elköteleződést, hanem mert komoly átfedések lehetnek a különböző egyházak nyilvántartásaiban. Szintén kevésbé mérvadó a személyi jövedelemadó egy százalékaról rendelkezők száma.

A tapasztalatok azt mutatják: nem kell többeszes taglétszám ahhoz, hogy az egyház közfeladatok ellátására, átvállalására folyamatosan alkalmas – és egyúttal az állami támogatásra jogosult – legyen. Az egyházak által fenntartott intézmények nem kizárólag az egyház tagjainak nyújtanak szolgáltatásokat, és azok munkájában nem kizárólag egyháztagok vesznek részt, még a történelmi egyházak esetében sem. Az elmúlt húsz évben nem egy, tízezer főnél jóval kisebb taglétszámú egyház vált oktatási és szociális intézmények fenntartójává.

Emellett a húszéves honosság feltétele is túlzottnak tekinthető (nem beszélve a száz év feltételként való előírásáról). Az Emberi Jogok Európai Bírósága 2008-ban a *Religionsgemeinschaft Der Zeugen Jehovas és mások kontra Ausztria* ügyben a Jehova tanúi állami elismerésének húsz éven át tartó huzavonája kapcsán megállapította: az még elfogadható, hogy egy vallásos közösség az állami elismerésre „kivételes körülmények” között tíz évet várjon, amennyiben újonnan alapított és ismeretlen vallási közösségről van szó, a húszévi várakozási időt azonban igencsak túlzónak tartotta az egyébként jelentős vallási közösség esetében.

Gondot okozhat mind a taglétszám, mind pedig a honosság feltételének túl szigorú megállapítása, különösen ha ezek a feltételek konjunktívan jelennek meg. A koncepció által támasztott követelmények azonban önmagukban is egyértelműen túlzóak. Nehezen képzelhető el, hogy egy minden kétséget kizáróan hitéleti tevékenységet folytató, legalább húsz éve fennálló egyház, amely sikeresen működtet oktatási és szociális intézményrendszert, 2012-től kevésbé volna alkalmas a közfeladatok ellátására, mint azelőtt. Pedig a koncepció szigorú feltételrendszere ezt sugallja.

A tervezet valójában nem kérdőjelezi meg az elismert egyházak közfeladatok ellátására való „képességét”, „rátermettségét”, hiszen nem azt mondja, hogy ezek az egyházak egyáltalán ne kapjanak állami támogatást. Ha viszont a „képességet” illetően nincsenek kételyek, csak arról lehet szó, hogy a koncepció megalkotói kevésbé tartják őket érdemesnek az állami támogatásra, mint a történelmi egyházakat. Egy ilyen álláspont viszont összeegyeztethetetlen a semlegesség talaján álló állam követelményével. Másrészt a történelmi és az elismert egyházak közötti különbségtételnek az állami finanszírozás tekintetében nincs objektív és ésszerű indoka, tehát diszkriminatív. Ezért sérti a jelenlegi alkotmányt, sőt a nemzetközi jogi normákat is, elsősorban az Emberi jogok európai egyezményét.

CSABAI TAMÁS

Júdáspénz újratöltve, avagy miért gyűlölik az egyházak a köztársaságot?

Magyar Narancs

2011. június 16.

http://magyarnarancs.hu/publicisztika/judaspenz_ujratoltve_avagy_miert_gyulolik_az_egyhazak_a_koztarsasagot_-_a_keszulo_sarkalatos_egyhazugyi_torvenyrol-76316

Szászfalvi László egyházügyi államtitkár hiába állítja, hogy az egyházi státussal való visszaélés, a „bizniszegyházak” virágzása szükségessé teszi a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló törvény revízióját. Nem az 1990. IV. tc. hordozta magában a visszaélést, hanem az azzal szembenő és azt alattomosan erodáló egyház-finanszírozási gyakorlatok. Nem a vallás gyakorlásának teljes szabadságát deklaráló 1990. évi IV. tc., hanem a köztársasági ethoszt arcul csapó gazdasági előjogok tették prima boltta az egyházalapítást.

Az új rend alkímistái a köztársasági elvekhez hű törvényt kikezdő, a finanszírozási rendből fakadó anomáliákat úgy orvosolják, hogy az első törvényt leváltják, s az újat a rendellenes működést okozó alsóbb rendű szabályozáshoz igazítják. E szerint a bevett, azaz az 1990 előtt bejegyzett egyházakon kívül a többinek újra engedélyért kell folyamodnia majd a Fővárosi Bírósághoz, s ha az engedélyt nem kapják meg, csak egyesület formájában működhetnek tovább.

A végeredmény maga a rendiség diadala.

Tagozódjanak

Szászfalvi hasztalan nyugtat azzal, hogy a vallásszabadság elve az egyházi státust netán most elvesztők szempontjából sem sérül, mert bár az egyházakat megillető gazdasági kiváltságokról le kell mondaniuk, a vallásgyakorlás szabadságáról nem. Noha semmi kedvem bármely olyan testület védelmére kelni, amely, míg csak tehet, kedélyesen dagonyázott az egyház-finanszírozás mocsarában - és még kevésbé lennék kíméletes azokkal, akik tovább űzhetik ezt a játékot -, a hatalom eme végtelen cinizmusát ugyancsak fel kell panaszolnom. Ugyan, képzelje már el az államtitkár azt az európai országot, amely fennen hirdeti, hogy náluk a vállalkozások háborítatlan szabadságot élveznek, ám mikor bejegyeztetnék a Szászfalvi és Tsai Kft.-t, kiderül, hogy az a vállalat, amelynek tulajdonosa az illető ország határán belül született, adómentességet és járulékkedvezményeket élvez. Jól sejtjük, hogy meg sem állnának Brüsszelig? Meg Strasbourgig?

Az államtitkár ne ámítsa a közönséget azzal sem, hogy továbbra sem kívánnak beleszólni az egyházak hitéletébe. A törvénnyel eleve feljogosítja magát a kormányzat arra, hogy a hitcikkelyek között matasson, és a tevékenységek felett ítészkedjen, majd ezek alapján osszon kegyeket. De dermedten állok ama MTI-értesülés előtt, hogy a törvénytervezet szerint az egyházi státust elnyerő szervezetek tisztviselőinek és a választott grémiumok tagjainak nyilatkoznuk kell arról, hogy tevékenységük nem ellentétes az alaptörvénnyel. Jól értjük: fel kell esküdniük rá?

No, de gond egy szál se, ugye, kedves tisztelendők? Hiszen a körben maradónak minden változatlan marad. Az üzlet megmarad üzletnek - a következők szerint.

Az egyházak nemcsak a személyi jövedelemadó nekik ajánlott egy százalékával gazdagodhatnak, hanem a hozzájuk kapcsolódó alapítványokon keresztül a másik, a civil szervezeteknek járó százalékot is bezsebelhetik. A valódi civilek már ezt is okkal nehezményezhetik, hisz ők semmiképpen nem tudnak jók lenni mindkét százalékra. De ez semmi az egy százalékok - ismeretlen elvek szerinti, s ismeretlen, ám jókorának okkal vélelmezhető összegű - állami kiegészítéséhez képest. A civileknek itt aztán végképp egy kanyiló sem jár!

És hová tegyük a szemünket, hogy a *szertartáspénz* rendszerét látva ne fogjon el az émelygés? A hivatalos egyházakban mindennemű hitéleti tevékenységgel összefüggő kifizetés adó- és járulékmentes. Beépül az egyházi személyek javadalmazásába is, tudniillik náluk törvény szentesíti, hogy csak a minimálbérig létezik közteherviselés. A ma átlagos 140 ezer forintos nettó bér a világi halandó munkáltatójának úgy 270 ezer forintba fáj, míg az egyházi személy munkáltatójának 180 ezerbe. S vajon milyen varázslat révén láttatható igazságosnak az egyházak szociális és oktatási intézményeinek járó kiegészítő normatíva? Miután tavaly az utolsó törvényi akadályt is elhárították a közintézmények egyházi kezelésbe adása elől, az eladósodott önkormányzatok sorban állnak az egyházaknál: emezek pedig jóllakott elégedettséggel válogathatnak a kérők között. Mindenki tudja, amit az önkormányzat nem tud eltartani, azt ők az önkormányzati és civil normatívához képest csaknem kétszeres juttatásnak köszönhetően vidáman. Ez a törvénytervezet egy újabb pecsétet üt a civil szféra alávetésére. Magánkezdeményezésből létrejött családi napközik, iskolák, idősek otthonai vonultak be az utóbbi bő évtized során egyházi égisz alá, a többlettámogatás nyújtotta jelentős versenyelőny reményében. A rákmentők, a háborítatlan szülést támogatók, a hospice-ok megcsinálják, ameddig tudják, és állják a versenyt - de ha jót akarnak maguknak, tagozódjanak be valamelyik egyházba!

Üzenet Rómának

Ebben a játszmában persze korántsem a jelenlegi kormányzat adogat. A vatikáni-magyar konkordátummal (1997) nyilvánvaló lett, hogy ez a finanszírozási rend elsősorban a Vatikán elvárásainak tesz eleget (nesze neked, szuverenitás!) - de nem csak a fokozatosság kedvéért terjesztették ki valamennyi egyházra. A Vatikán alig leplezett célja tudniillik, mi több, saját alkotmányából, küldetéstudatából fakadó kötelezettsége újra létrehozni a keresztény világ egységét, az ő látható vezérlete alatt. Ennek magától értetődő módja a gazdasági érdekek szövvényeivel való behálózás. És bár a Vatikánnak néha kicsit többet kell bibelődnie a klerikális erők szövetségét nem kifejezetten kereső kormányzatokkal, alapvetően nem okoz neki gondot a legkülönbözőbb színezetű kormányerőket a lábaihoz parancsolnia. Azt tartom, hogy 1997 - a polgári szféra bedarálásának e kiemelt momentuma - jelentős válaszut volt az egyházak életében: már akkor fel kellett volna ocsúdni.

De mi lett volna akkor, és mi lenne ma is az egyetlen érvényes válasz valamennyi, a tisztességnek a látszatát is őrizni, az evangéliumi küldetésének e tekintetben is eleget tenni kívánó vallási közösség részéről?

A szelíd, de határozott NEM! Ha a krisztusi vallást mélységesen megcsúfoló klerikális nyomulást feltartóztatni nem lehet, marad a passzív rezisztencia! Bizony, ha az egyházi státuszért a tisztesség feladásával kell fizetni, *akkor jobb önként a vallási egyesületi jogállásért folyamodni!*

Jól tudom, hogy reménytelen ügy olyan egyházaktól elvárni ezt, amelyek a vallásszabadságért évszázadok óta csak ahhoz képest emelnek szót, hogy felül vannak vagy alul, s közben hozzáidomultak ahhoz a vallási rendszerhez, amely ellen sokáig

szabadságharcot vívtak. Ideje a történeti régmúlt kategóriájába utalni a „protestantizmus” fogalmát. Mit nekik újra elénekelni egy újabb pápalátogatáskor a Nagytemplomban azt, hogy „*Itt van Isten köztünk / Jertek őt imádni!*” Jól tudom, hogy az a tétel, miszerint a tanítványnak inkább lényege a diszkrimináció elszენvedése, mint a pozitív megkülönböztetés kikövetelése, már-már hottentottául hangzik nekik! S ugyan mit mondhatnék azoknak, akik most a „destruktív” „történelmivé” avanszálásukat ünneplik? Üdvözljük őket abból az alkalomból, hogy az apartheid elleni harc részeként teljes bőrátültetésen estek át!

Az igazi haragot, tehetetlen dühöt saját hitsorsosaim miatt érzem. Az, ahogy gyáva és megalkuvó módon hagyjuk magunkat sodortatni az árral, felér egy péteri tagadással: megtagadjuk hitvallásunkat, amelynek része az állam és az egyház teljes elválasztása, a Róma által diktált vallási renddel szembeni békés, de határozott ellenállás. Hetednap (szombatünneplő) adventistaként szeretnék bocsánatot kérni mindazoktól, akik ebben a kritikus helyzetben keresnek a fáklyavilágot, a megbízható tájékozási pontot, de csak a teljes sötétséget találják... „*Az ég illata elveszik e bűzben*” (Babits). Mindazoktól, akik számára az is maga lett volna az evangélium, ha van legalább egy egyház, amely önként kimarad a közpénzek intézményesített kifosztásából. Elnézést kérek tőlük, hogy még csak kísérletet sem tettünk a vallási szféra köztársasági jellegének védelmére, így közvetetten honfitársainkat is cserbenhagytuk a klerikális restauráció idején. Most, amikor szemünk láttára teremtenek precedenst a vallási megkülönböztetésre, mi lapítunk és sumákolunk, csak mert - egyelőre - nem szórtak ki a rostán. Megérdemelnénk, hogy akkor, amikor ránk kerül a sor, senkinek ne essen meg rajtunk a szíve.

Róma anyának és társult leányainak ellenben azt üzenjük, ne örüljenek korán, mert maradtunk még egypáran ellenállók. Mindeddig csupa szedett-vedett, pipogya invalidussal találták magukat szemben - de már kenegetjük a szégyenpírt, és csak azért sem hagyunk majd fel, az eddigieknél jóval keményebb hangot megütve, e szentségtelen és törvénytelen vallási hatalmi törekvések leleplezésével.

Búcsú a felekezeti egyenjogúságtól?

Szuverén

2011. június 20.

<http://www.szuveren.hu/vedeglap/schweitzer-gabor/bucusu-a-felekezeti-egyenjogusagtol>

Hamarosan süllyesztőbe kerül a rendszerváltás időszakának egyik kiemelkedő fontosságú törvénye, a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény. Ez a célja a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvényjavaslatnak, amely egyéni képviselői indítványként került a parlament elé június 14-én. Az 1990. évi IV. törvény természetesen nem orákulum: tiszteletre méltó alapelvei mellett rászolgálhat egyes részletkérdések kiegészítésére, pontosítására, de a hatályon kívül helyezésre aligha.

Az alábbiakban a törvényjavaslat egyházakról, vallásfelekezetekről és vallási közösségekről szóló rendelkezésére szeretném felhívni a figyelmet.

A törvényjavaslat így határozza meg a vallási tevékenység fogalmát: „E törvény alkalmazásában vallási tevékenység olyan világnézethez kapcsolódó tevékenység, mely természetfelettire irányul, rendszerbe foglalt hitelvekkel rendelkezik, tanai a valóság egészére irányulnak, valamint az erkölcsöt és az emberi méltóságot nem sértő sajátos magatartási körülményekkel az emberi személyiség egészét átfogja.” Ez a definíció nem új keletű, hiszen megegyezik a 2000 decemberében, az akkori kultuskormányzat által beterjesztett törvényjavaslat szövegével. A legfőbb kérdés ebben a tekintetben annak eldöntése, vajon helyénvaló-e az a törekvés, hogy a törvényhozás definiálja a vallási tevékenység (tágabban a vallás) fogalmát.

A feltett kérdésre csakis nemleges lehet a válasz. A törvényhozás, bármennyire szabatosan fogalmazzon is, nem képes pozitív módon felölelni a vallási tevékenység valamennyi lényegi elemét. Nem is szerencsés – lévén nem a feladata –, hogy a törvényhozás normatív módon állapítsa meg a vallási tevékenység attribútumait. Ebből a szempontból teljességgel helyénvaló a törvényjavaslatához fűzött indokolásnak a 4/1993. számú alkotmánybírósági határozat szellemiségét felidéző fordulata, miszerint „az állam teológiai kérdéseket nem dönthet el”. Csakhogy az ebből levont következtetés – azaz az egyházi státusz megadásának lényegében szabad belátáson alapuló feltételekhez kötése – már nem egészen helytálló. A vallás, vallási tevékenység mibenlétének a kérdésében a közösségek öndefiníciójára – nem pedig az állam definíciójára – kell hagyatkozni. Semmiképpen sem helyeselhető, ha kívülről oktroyált szempontrendszerhez kell igazodnia a vallási tevékenységnek. Más kérdés, hogy a törvényhozás negatív módon meghatározhatja, hogy a törvény alkalmazása szempontjából mit nem tekint vallási tevékenységnek, miként ezt a törvényjavaslat meg is tette.

Rendkívül problematikus a törvényjavaslat III. fejezete, amely az egyház nyilvántartásba vételére vonatkozó szabályokat tartalmazza. A törvényjavaslat szakít az 1990. évi IV. törvény formális regisztrációs eljárásával, helyette – a törvényjavaslat által megállapított kivételektől eltekintve – kérelem alapján induló, érdemi nyilvántartási eljárást vezet be. A kivételezettek körébe tartozó egyházak nyilvántartásba történő bejegyzését ugyanis az egyházakkal való kapcsolattartásért felelős miniszter kezdeményezi a Fővárosi Bíróság előtt. Nem lehet pontosan tudni, hogy jelen pillanatban mekkora is az 1990. évi IV.

törvény hatálya alá tartozó vallási közösségeknek a száma. Annyi bizonyos, hogy a személyi jövedelemadó 1 százalékát a 2009-es adóévben 185 egyház számára ajánlották fel az adófizetők. A valós létszám azonban még ennél is magasabb lehet.

A kilátásba helyezett érdemi nyilvántartásba vételi eljárás nem is annyira a jogalkotó megfontolásain nyugvó kritériumrendszer miatt vitatható. A törvényhozásnak bölcs mérlegelés során jogában áll megállapítania azokat az *objektív feltételeket*, amelyekhez a nyilvántartásba vételi eljárás megindítását fűzi. Például dönthet arról, hány évi működés után, hány természetes személy megléte esetén válik lehetségessé az egyházi nyilvántartásba vételi eljárás megindítása. (A törvényjavaslat a nyilvántartásba vételhez - egyebek mellett - legalább 20 évi működést és legalább 1000 fős tagságot határozott meg.)

Még ahhoz is kellő felhatalmazással rendelkezik a törvényhozás, hogy az eljárás lefolytatásával és az érdemi határozat kimondásával felruházott Fővárosi Bíróság szakértőket kérjen fel a vallási tevékenységgel kapcsolatos feltételek fennállásának a megállapítására. Rendkívül körültekintően kell azonban eljárni a *szubjektív feltételek* – miként a vallási tevékenység – meghatározásakor, hiszen ebben az esetben a vallási közösségek önértelmezésére kellene támaszkodni. Vélelmezhető ugyanis, hogy a vallási tevékenység mibenlétével kapcsolatban tőlük szerezhető be a legautentikusabb információ. Nem lehet ugyanis egyféleképpen meghatározni a vallási tevékenység kereteit.

Az imént említettek kevésbé lennének problematikusak, amennyiben a regisztrálási eljárás *ex nunc* hatállyal kerülne bevezetésre. Csakhogy a törvényjavaslat – a kivételektől eltekintve – az 1990. évi IV. törvény által regisztrált vallási közösségek többségét az elfogadandó törvény szerinti nyilvántartásba vételi eljárás megindítására fogja készíteni, amennyiben a törvényjavaslat intenciói szerint vélhetően *vallási egyesületté* átalakuló vallási közösségek – ha megfelelnek az új törvényi feltételeknek – kezdeményezhetik az új szabályozók szerinti nyilvántartásba vételt. Vagyis az érdemi regisztrációs eljárás – a törvényjavaslat által meghatározott körön kívül – lényegében *visszamenőleges* hatállyal kerül bevezetésre. A kivételezett körtől eltekintve a törvényjavaslat annullálja az 1990. évi IV. törvény szerinti regisztrációt. Várható tehát, hogy vallási közösségek sokasága veszíti el az 1990. évi IV. törvény által biztosított jogállását, az egyházi státusszal járó jogosultságokkal együtt.

Mindezekkel kapcsolatban három alapkérdés vetődik fel: 1. Mivel igazolja a törvényjavaslat a nyilvántartásba vételi érdemi eljárásra irányuló – visszamenőlegesen is alkalmazandó – szabályozás bevezetését? 2. Miként határozza meg a törvényjavaslat a kivételezettek körét? 3. Ki/mi jogosult az egyház nyilvántartásba vételére irányuló kérelem benyújtására?

Az első kérdést illetően a törvényjavaslat általános indokolása adhat támpontot. Ezek szerint ugyanis az 1990. évi IV. törvény egyházalapításra vonatkozó *„rendkívül nagyvonalú feltételei”* lehetőséget biztosítottak *„az alapjoggal történő visszaélésekre is, mind az egyházaknak járó állami támogatások jogosulatlan igénybevételére, mind pedig ténylegesen nem hitéleti tevékenységet végző szervezetek egyházként történő bejegyeztetésére”*. Vélhetően ez a megfogalmazás fedi a médiában 2010 tavasza-nyara óta visszakösző *„bizniszegyház”* kifejezést. A jogalkotó tehát úgy véli, visszaélések történtek az 1990. évi IV. törvény alapján. Csakhogy nem állnak rendelkezésre az elmarasztaló jogerős bírói ítéletek, amelyek ezt a feltevést megnyugtatóan bizonyíthatnák. Magától értetődő, hogy a jogsértést vagy a joggal való visszaélést szankcionálni kell. Erre az 1990. évi IV. törvény is lehetőséget biztosít, hiszen a bíróság az ügyész keresete alapján törli a nyilvántartásból azt az egyházat, egyházi jogi személyt, amelynek tevékenysége alkotmányba vagy törvénybe ütköző, amennyiben e tevékenységet felhívás ellenére sem szünteti meg.

Noha a törvényjavaslat lényegében átveszi ezt a formulát, ezúttal másról lehet szó. Az esetlegesen rendszeridegen elemek jogerős bírói ítélet alapján történő egyedi kiszűrése helyett

vallási közösségek sokasága vesztheti el státuszát. Az érdemi regisztráció pedig így is, úgy is végződhet. Ez a törekvés méltatlan helyzetbe sodorhatja a „*biznisszegyház*” vádjával nem illelhető, ám a törvényjavaslat által óhatatlanul is megbélyegzett, az 1990. évi IV. törvény alapján regisztrált vallási közösségek sorát. Az érdemi regisztrációs eljárás bevezetése helyett elegendőnek tűnne a már az 1990. évi IV. törvény által rögzített ügyészi és bírói eljárás alkalmazása – szükség szerint hatékonyabbá tétele – az esetleges visszaélések kiszűrése érdekében. Kérdés persze, hogy egyes visszaélések felgöngyölítése mikor vonhatja maga után az egyház vagy egyházi jogi személy nyilvántartásból való törlését. Az egyház-finanszírozás új alapokra helyezésével, a szektorsemlegesség elvének maradéktalan érvényesítésével, valamint az egyházak önfinanszírozásának bátorításával mindenestre belátható időn belül még a „*biznisszegyház*” kísértése is a látóhatáron kívülre kerülhetne.

Ami a második kérdést, a törvényjavaslat által megállapított kivételezett kört illeti, a törvényjavaslat 1. számú melléklete sorolja fel azokat az egyházakat, vallásfelekezeteket és vallási közösségeket, amelyek mentesülnek a regisztrációs eljárás alól, hiszen esetükben az illetékes miniszter kezdeményezi a Fővárosi Bíróság előtt a nyilvántartásba vételt, amely 30 napon belül teljesül is. Ezek az egyházak a bejegyzés időpontjától függetlenül „*jogfolytonosan*” működnek majd.

A törvényjavaslat 1/A melléklete nevesíti a vallás szabad gyakorlatáról szóló 1895. évi XLIII. törvénycikk alapján „*bevett és elismert egyházak*”-at. Zavarba ejtő, hogy a törvényjavaslat egy, már évtizedek óta hatályon kívül helyezett törvényre hivatkozva sorol fel 13 „*bevett és elismert*” egyházat. Nem derül ki a törvényjavaslatból – az egyháztörténelemből természetesen igen –, hogy mi az alapja a „*bevett*” és az „*elismert*” egyház közti különbségtételnek. Ugyanakkor az sem világos, hogy a felsoroltak közül melyek a „*bevett*”, illetve „*elismert*” egyházak.

Az 1/B melléklet ugyanakkor azokat a „*jelentős közcélú tevékenységet*” ellátó egyházakat sorolja fel, amelyekkel a kormányzat a törvényjavaslat szerint legkésőbb 2011. december 31-ig megállapodást kíván kötni. Nem tudni azonban, hogy a mellékletben felsorolt egyházak – 8 egyház – vajon a „*bevett*” vagy az „*elismert*” egyházak közé tartoznak-e.

Végképp talányos az 1/C mellékletben felsorolt „*országos lefedettségű, illetve világvallásokhoz kötődő, jelentős nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező*”, Országgyűlés által „*elismert vallási közösségek*” 24 tételből álló listája. Ezek a vallási közösségek – megnevezésük nem utal egyházi jellegükre – nem a virtuálisan újjáélesztett 1895. évi XLIII. törvénycikk alapján, hanem az Országgyűlés aktusa által nyerik el „*elismert*” státuszukat. Csakhogy nem derül ki – hiszen a törvényjavaslat még csak említést sem tesz az 1/C melléklet létezéséről –, hogy milyen kritériumok alapján minősíthet a törvényhozás egy vallási közösséget „*elismert vallási közösség*”-nek.

Teljességgel átláthatatlan tehát a törvényjavaslat 1. számú melléklete, áttekinthetetlen a törvényjavaslat által virtuálisan revitalizált kategóriák használata, adós marad a törvényjavaslat a kategorizálás szempontrendszerének megismertetésével, végezetül az egyes kategóriák közötti tételes jogi különbségekre sem derül fény. Egyetlen törekvés, az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek közjogi rangsorolásának az igénye domborodik csak ki. A jogalkotó kilép a korábban önmaga számára alkotott semleges mezőből, amikor az egyes egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek közötti – mellesleg jól ismert történelmi, társadalmi körülményekre visszavezethető – különbségeket közjogiasítja. A közjogi hierarchia megállapítása illeszkedik ugyan a divatozó historizáló tendenciákhoz, de nemcsak a hatályos szabályozáshoz képest, hanem önmagában is indokolatlan és hatalmas visszalépést jelent. Az eltérő történelmi és társadalmi adottságok miatt még külföldi példák sem legitimálhatják az egyházak közjogi rangsorának megállapítását.

A harmadik kérdés az egyház nyilvántartásba vételére irányuló kérelemre vonatkozik. A törvényjavaslat szerint e kérelmet a „*vallási tevékenységet is végző egyesület*” képviselője

nyújtja be a Fővárosi Bírósághoz. A törvényalkotó itt egy korábban elő nem forduló jogalanyt, a vallási tevékenységet is folytató egyesületet nevesíti. Arra nézve, hogy mi a relevanciája ennek a vallási tevékenységet is végző egyesületnek, az *Átmeneti rendelkezések* adnak útmutatást. E szerint az 1. mellékletben foglalt egyházak kivételével valamennyi, 2011. december 31-én (!) – talán inkább 2011. december 31-ig – egyházként nyilvántartásba vett szervezet „*vallási tevékenységet is végző egyesületté válhat*”. Valószínűleg arra utalhattak a törvényjavaslat betérjesztői, hogy az egyházi státuszukat elvesztő vallási közösségek vallási tevékenységet is végző egyesületté alakulnak át. A törvényjavaslat kontextusában ez az átalakulás valamennyi érintett vallási közösség jól felfogott érdekében áll, mert ennek elmulasztása esetén az új szabályok szerint a „szervezet” akár jogutód nélkül is megszűnhet.

A törvény hatálybalépését követő 30 napon belül – a kivételezettektől eltekintve – „*valamennyi 2011. december 31-én egyházként nyilvántartásba vett szervezet – amennyiben a törvényi feltételeknek megfelel – kezdeményezheti a bíróságnál egyházként történő bejegyeztetését*”, vagy bejelentheti az egyesületre vonatkozó törvény szerinti nyilvántartásba vételhez szükséges adatokat. Vagyis a korábbi, az 1990. évi IV. törvényre alapozott státuszukat törvény erejénél fogva elvesztő vallási közösségek kezdeményezhetik egyházként történő bejegyeztetésüket vagy egyesületté történő átalakulásukat. A törvényjavaslat tehát kényszerpályára helyezi azokat a vallási közösségeket, amelyek törvény alapján biztosított státuszukat bizonyosan elvesztik, hiszen amennyiben nem vetik alá magukat az új szabályozók szerinti, bizonytalan kimenetelű nyilvántartásba vételi eljárásnak, vagy nem alakulnak át egyesületté, szervezetük törvény erejénél fogva jogutód nélkül szűnhet meg. A törvényjavaslat által kilátásba helyezett megismételt regisztrációs eljárás vallási közösségek sokaságát hozhatja méltatlan, megalázó helyzetbe. Ugyanakkor arra sem ad választ a törvényjavaslat, hogy a sikeresen végződő regisztrációs eljárást követően melyik egyházi kategóriához sorolják a vallási közösséget. S vajon minden eredményesen végződő nyilvántartásba vételt követően módosítani fogják a törvény 1. számú mellékletét is?

Az állam és az egyházak, vallásfelekezetek, vallási közösségek kapcsolatrendszerében minden valószínűség szerint új fejezet kezdődik, amelynek nyitánya csupán a terítéken lévő törvényjavaslat elfogadása. Az 1990. évi IV. törvény azonban több mint egy, az Országgyűlés által elfogadott törvény, hiszen arra épül az *állami egyházjog* teljes joganyaga, továbbá az Alkotmánybíróság számos, a lelkiismereti és vallásszabadságot, valamint az egyházakat érintő, azt értelmező határozata.

„*Minél magasabban vagyunk, annál jobban le kell ereszkednünk*” – vallotta egykoron Cicero. Üdvös lenne tehát, ha bölcs önmérséklettel minél többet sikerülne megőrizni a rendszerváltás időszakának egyik legfőbb óhajából és vívmányából, az egyházalapítás szabadságából és az azt érvényre juttató 1990. évi IV. törvényből. Már csak amiatt is, hogy a Veni Sanctét méltó Te Deum követhesse.

Nincs vallásszabadság egyenlőség nélkül

Szuverén

2011. július 18.

<http://www.szuveren.hu/jog/nincs-vallasszabadsag-egyenloseg-nelkul>

Az új törvény tizennégy felekezetet ismer el egyházként – több mint 300 egyház elveszíti ezt a státuszát. Egy jó kormányzat számára egyformán kedves volna a különböző hitűek vallásgyakorlása és karitatív tevékenysége.

A most elfogadott törvény egyszerűen annullálja az 1990. évi IV. törvény által biztosított jogállást, az egyházi státusszal járó jogosultságokkal együtt. A szabályozás bizonytalansága és az utolsó pillanatban elfogadott módosítások miatt korántsem világos, hogy milyen jogi minőségben működhetnek tovább ezek a vallási közösségek. Az viszont biztos, hogy a több száz, törvényesen működő és az új törvénnyel lefokozott egyház csupán abban reménykedhet, hogy az illetékes miniszter egyszer talán kezdeményezi az elismerést, s az Országgyűlés kétharmados többsége jóváhagyja az egyházi státuszt.

A kormánytöbbség egyrészt azzal érvelt, hogy az egyházak jogállása nem nemzetközi alapjogi kérdés, hanem a nemzeti jog körébe tartozik, ezért a hazai törvényhozók kétharmada jogosult döntést hozni. Másfelől a törvény készítői azt hangoztatták, hogy a lelkiismereti és vallásszabadság gyakorlásához nem szükséges egyházi jogi státusz. Lássuk ezeket az érveket közelebbről!

Az állam és az egyházak viszonya az egyes európai országokban eltérően alakul. A nemzetközi és az uniós jog nem ír elő egységes formát, tiszteletben tartja az egyházak és más vallási közösségek nemzeti jog szerinti jogállását. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a tagállamok minden kötöttség nélkül alakíthatnák az állam és az egyházak közötti jogi kapcsolatokat. Például az Európai Unió Alapjogi Chartája az Emberi jogok európai egyezményének 9. cikkével megegyező módon mindenki számára biztosítja a vallás és lelkiismeret szabadságát. A most elfogadott magyar szabályozásnak az a különlegessége, hogy nem hosszú történeti folyamatok eredményeként létrejött, működőképes és a lelkiismereti szabadsággal összhangban lévő jogi megoldást tartalmaz, hanem egyik pillanatról a másikra felülírja a jogfejlődés során létrejött szabályozást, és több mint 300, törvényesen bejegyzett és jogszerűen működő egyházat megfoszt a létező jogosultságaitól.

A nemzetközi és az uniós joghoz hasonlóan az 1989-es alkotmány is elismeri a vallás vagy más lelkiismereti meggyőződés szabadságát, és azt is egyértelművé teszi, hogy ez a jog mindenkit egyenlően megillet, azaz valakinek a világlátása nem lehet alap a jogkorlátozásra. A 2011-es alaptörvény megteremti az „elismert” egyházakat privilegizáló szabályozás alapját azáltal, hogy az állam és egyházak elválasztásának elvétől ellépve a két intézmény együttműködését hangsúlyozza. Másfelől viszont az alaptörvény is elismeri, hogy mindenkinek joga van a lelkiismeret és a vallás szabadságához, vagyis vallási hovatartozása, világnézeti meggyőződése miatt senki sem szenvedhet hátrányt. Ez azt jelenti, hogy a ma hatályos és a jövőre hatályba lépő alkotmány is korlátot állít a jogszabályalkotás elé.

Az államnak először is tiszteletben kell tartania, hogy az ember világnézete mély erkölcsi meggyőződés eredménye. Erkölcsi meggyőződésének megváltoztatására pedig senki sem kötelezhető, a kényszerítés majdhogynem értelmetlen vállalkozás. Ezt könnyű belátni,

ezért az alkotmányos államokban ma már nincs vallásüldözés. Az is igen ritka, hogy az állam vagy intézményei gátolják a vallási célú szerveződések létrejöttét, vagy nem ismerik el legitímnak a vallási közösségek működését és az egyén elidegeníthetetlen jogát saját meggyőződéséhez. A modern államokban a vallási tolerancia széles körben elfogadott.

Az államtól elvárható tolerancián túl minden személynek joga van ahhoz, hogy másokkal azonos jogi környezetben gyakorolhassa hitét. Az állam nem illetékes hitéleti kérdésben, ezért nem rangsorolhatja igazságtartalmuk vagy helyességük alapján a különböző hitbéli meggyőződéseket. Ebből következik, hogy az állam nem tehet különbséget az egyes egyházak között azok társadalmi szempontú „értékessége” vagy „hasznossága” alapján, és pártatlanul, önkénytelenül mentesen kell eljárnia a jogi státusz odaítélésekor. Az emberek jogegyenlőségéből következik a szabadon létrehozott szervezetek egyenlő státusza. Az 1990-ben kialakított szabályozás megfelelt ennek az elvárásnak, mert mindenkire egyformán érvényes, objektív feltételektől tette függővé az egyházi jogállás megszerzését, és a bíróságokra bízta az egyedi ügyek elbírálását (nyilvántartásba vétel, törvénysértések szankcionálása).

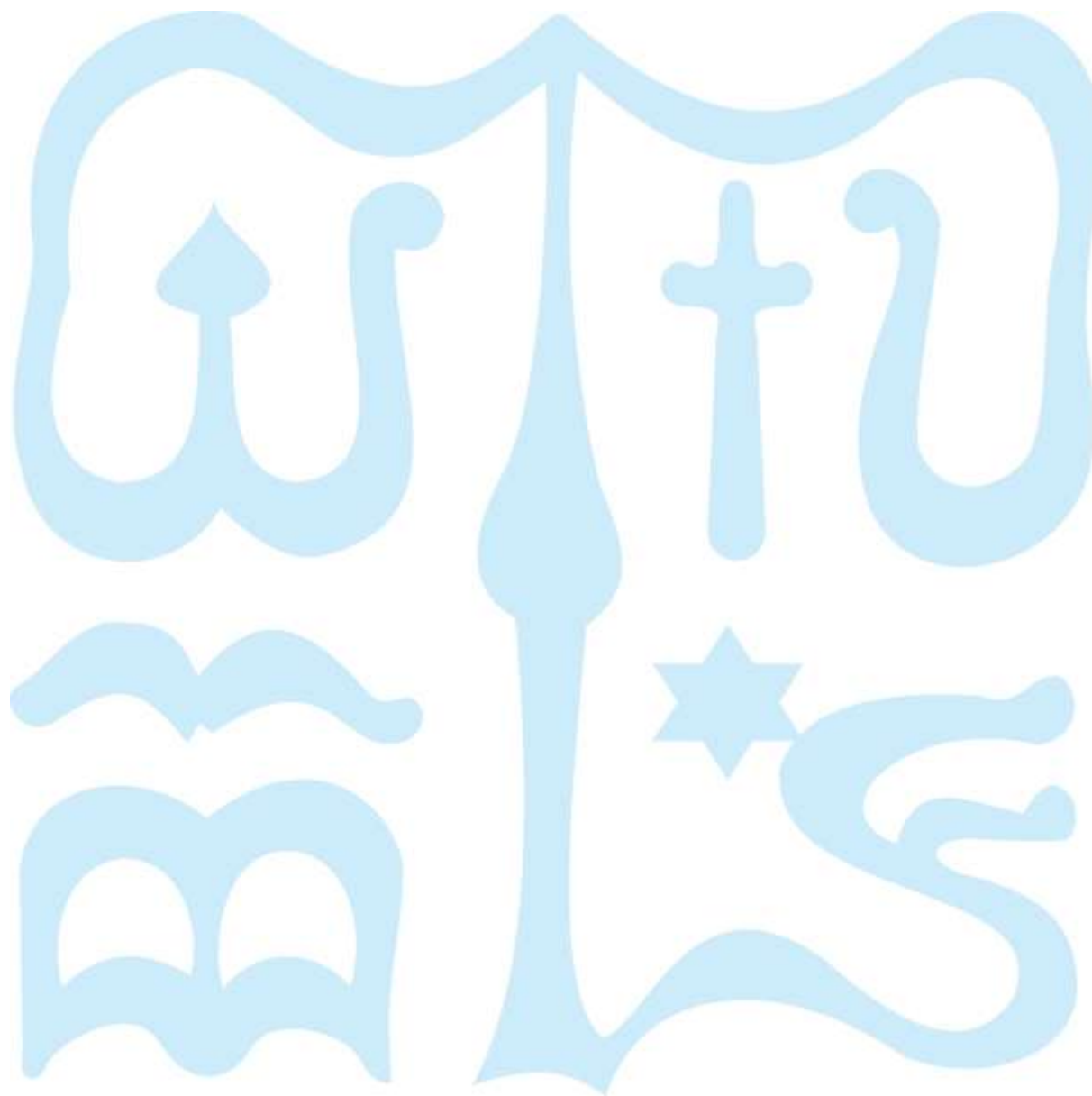
Az új törvény ezzel szemben sérti a már nyilvántartásba vett egyházak törvény előtti egyenlőségét, továbbá az ellen hat, hogy valamennyi felekezetnek egyenlő lehetősége legyen a közéleti nyilvánosságban befolyást gyakorolni a társadalom egészére. A vallási közösségek közötti hierarchizálás eltérő súlyt ad a hátrányosan érintett felekezetekhez tartozó személyek vallási önkifejezési jogának, ami ellentmond a minden polgárt megillető egyenlő bánásmód alapvető elvének.

Igaz, hogy a lelkiismereti és vallásszabadság megéléséhez és közös gyakorlásához nem szükségképpen kell egyházként intézményesített jogi forma. A vallásszabadságnak és a felekezeti egyenjogúságnak az is megfelelne (mértékadó teoretikusok szerint jobban megfelelne), ha az alkotmány és a jogszabályok egyáltalán nem ismernék az egyházi státuszt, helyette a széles körű autonómiát biztosító egyesülési szabadság alapján működnének a felekezetek.

Annyi bizonyos, hogy a modern jogrendszerekben szükség van a tagoktól elkülönült, jogi személyiséggel rendelkező vallási szervezetre. Egyrészt azért, mert ez biztosítja, hogy önálló entitásként jelenjen meg a társadalmi életben, másrészt ezt igénylik a mindennapi működés körében tisztázandó kérdések (szerződéskötés, munkaviszony), harmadrészt ez szükséges a hitéleti tevékenységet kiegészítő szociális, karitatív, oktatási, egészségügyi tevékenységekhez. Ha az állam a vallási közösségek számára jogalanyiságot biztosít, akkor azt minden csoportnak azonos feltételekkel kell garantálnia. Ellenkező esetben egyesek felfogását előbbre valóknak nyilvánítja másokénál, azaz a vallásszabadsághoz való jog szempontjából diszkriminál az emberek között. Emellett – ahogyan azt a mostani törvény teszi – ellehetleníti a hitéleti tevékenységhez kötődő kultuszok és jószolgálati tevékenységek folytatását.

Alapjogsértő különbségtételt nemcsak az egyháztörvény, hanem az újonnan elfogadott honvédelmi törvény is tartalmaz. A polgári szolgálat lehetőségének megszüntetése ugyanis azokat érinti indokolatlanul hátrányosan, akik lelkiismereti okból nem vállalkoznak katonai szolgálatra. Ráadásul a törvény alapján a fegyver nélküli katonai szolgálat is csupán akkor választható, ha az illetékes állami hivatalnokok mérlegelése szerint a felhozott lelkiismereti ok összefügg „a kérelmező személyiségét meghatározó valamely lényeges vallási, erkölcsi vagy egyéb természetű meggyőződéssel”. A lelkiismereti szabadság ilyesfajta visszametszésére éppen azt követően került sor, hogy a strasbourgi bíróság megállapította: a tagállamoknak az európai egyezmény lelkiismereti és vallásszabadságot biztosító 9. cikkéből fakadó kötelessége, hogy biztosítsák a polgári szolgálatot azok számára, akik lelkiismereti okból nem vállalnak katonai szolgálatot.

A magyarországi törvényhozók teljesen figyelmen kívül hagyták, hogy az állam szempontjából a lelkiismereti, hitbéli meggyőzések egyformán elismerésre méltóak; pedig ennek elfogadása szükséges a valódi vallásszabadsághoz. Az 1989–90-es konstrukció alapján véve megfelelt az egyenlő lelkiismereti szabadság elvének. Ezért a kérdés nem az, hogy mi volna a helyénvaló szabályozás, hanem az, hogy mikor és miként lehet korrigálni a mostani és a leendő alkotmánnyal is szembemenő egyháztörvényt.

A lelkiismereti szabadság és az új vallásügyi törvény

Népszabadság|
2011. július 28. |

<http://nol.hu/lap/forum/20110728-a-lelkiismereti-szabadsag-es-az-uj-vallasugyi-torveny>

„A legvirágzóbb polgári államot az szolgálja legjobban, amikor teljes szabadság van vallási ügyekben.” (Roger Williams, 1644)

„Abszurd helyzetet” teremtett az új vallásügyi törvény – írja Czene Gábor a Népszabadság július 21-i számában –, amelyet „mostani formájában nem is lehet alkalmazni”. Vannak, akik abban reménykednek, hogy szeptemberben „kijavítják a törvényt”. Számos –most a senki földjére, azaz teljes jogbizonytalanságba került kisebb egyház –pedig abban, hogy valamiképpen mégiscsak újra regisztrálják őket. Akármilyen is történik, a július 11-én megszavazott törvény mindenképpen jelez egy tendenciát, amit nagyon komolyan kell venni, és világos szavakkal kell rámutatni arra, hogy miben, hogyan sérti a lelkiismereti és vallásszabadság alapvető emberi jogát.

Az új törvény 1. §-a szerint „Magyarország elismeri a lelkiismeret és a vallás szabadságát.” Az I. fejezet további paragrafusai ezt részletezik, nemzetközi dokumentumokból emelve be az ismerős mondatokat, amelyeket az előző vallásügyi törvény, az 1990. évi IV. sz. törvény tartalmazott. A most elfogadott jogszabály 38. §-a szerint „a törvény II–V. fejezete, 38. §-a, továbbá melléklete... sarkalatosnak minősül”. Ez a felsorolás a záró rendelkezéseket és az első fejezetet kivéve az egész törvényt jelenti. Ugyanez másfelől nézve: a lelkiismereti és vallásszabadság nemzetközi egyezményekben rögzített alapelveit tartalmazó I. fejezet nem sarkalatos törvény. Ez sokatmondó. Úgy tűnik, hogy csak illemből, „porhintés” okán szerepel az eszmei alapokat lefektető első fejezet a törvényben. A sajátos megkülönböztetés rögzést érvényesül ugyanis magán a törvényen belül is, amely a továbbiakban számos olyan paragrafust tartalmaz, amelyek szöges ellentétben állnak a lelkiismereti és vallásszabadság előzőekben rögzített alapelveivel. Az alábbiakban sorra veszem a legfőbb, legkirívóbb tételeket:

1. A törvény melléklete meghatározza „az országgyűlés által elismert magyarországi egyházakat, vallásfelekezeteket és vallási közösségeket”, 14-et, amelyek megtartják egyházi státuszukat a törvény hatálybalépése (2012. január 1.) után is. Ez értelmezi az alaptörvény VII. cikkének azt a kijelentését, mely szerint „Az állam közösségi célok érdekében együttműködik az egyházakkal”. Az új vallásügyi törvény nyomán tudható most már, hogy mely egyházakkal létesít szövetségi viszonyt az állam. A helyzetet azzal is egyértelműsíti a törvény, hogy a többi egyházat „ledózerolja”. Amellett ugyanis, hogy nem ismeri el őket egyháznak, semmiben sem gondoskodik róluk és intézményeikről, nem teremt átlátható jogi helyzetet, nem kínál jogilag körvonalazott, megfontolható alternatívát számukra. Így aztán nincs ellentmondásban önmagával a törvény, amikor a 9. § (1) bekezdésében leszögezi, hogy „az egyházakat azonos kötelezettségek terhelik és azonos jogok illetik”. Értelemszerűen csakis azokat, amelyek egyházak maradnak.

2. Logikusan illeszkedik ehhez a 7. § (4) bekezdése: „Az egyház elnevezést csak e törvény szerint nyilvántartásba vett szervezet viselheti”. Az egyház szó (az Újszövetségben: eklészia) keresztény bibliai, hitvallásos fogalom, amely egyaránt jelenthet gyülekezetet és több

gyülekezetből álló közösséget. A törvény passzusa egyenlő annak a megtiltásával, hogy valaki a hitbeli meggyőződését egyháztagnaként nyilvánosan vallhassa, amit egyébként minden lelkiismereti és vallásszabadságról szóló nemzetközi egyezmény garantál. Ez gromba beleavatkozás lelkiismereti ügyekbe. Nem csupán középkori, hanem egyenesen ókori törvényhozással hozta magát egy szintre a törvényalkotó ezzel a kijelentésével. Idézem Gratianus Valentinianus és Theodosius császárok 380. február 27-i ediktumából: „Megparancsoljuk, hogy mindazok a népek, amelyek a mi kegyelmes kormányzatunk uralma alatt állnak, abban a vallásban éljenek, amelyet a hagyomány szerint Szent Péter apostol adott át Róma népének... Meghagyjuk, hogy akik ezt a hitvallást követik, a »katolikus keresztények« nevét viselhetik, a többiek azonban... nem nevezhetik magukat ecclesiáknak.” (Római történeti chrestomatia, Tankönyvkiadó, Budapest, 1963, 281–282. o.)

3. Ha az egyházi státuszuktól önkényesen megfosztott egyházak (mert természetesen lényegük szerint azok maradnak, bármit is határoz felőlük a törvény) és vallási közösségek az állam által elismert egyházzá kívánnak válni, az illetékes miniszterhez kell benyújtaniuk kérelmüket, aki elbírálja annak a parlamentbe való benyújthatóságát, majd a parlament dönt 2/3-os többséggel arról, hogy elismeri vagy nem ismeri el egyháznak az adott közösséget. Hogy ismét az ókori viszonyokra utaló egyháztörténeti szakkifejezéssel éljek, ez igazi ceszaropapizmus: a világi hatalom a döntőbíró vallási kérdésekben. A mai viszonyok között ezt így kell fogalmaznunk: politikusok véleményeznek, döntenek frakciófegyelemhez igazodó szavazással vallási ügyekről. Ez gyakorlatilag a lelkiismereti és vallásszabadság megsemmisítése. Ehhez képest a független bíróság törvényben pontosan meghatározott kritériumok alapján vizsgálhatná csupán, hogy egy adott egyházi vagy vallási közösség egyházként nyilvántartásba vehető-e vagy sem.

Sok mindent lehetne még kifogásolni a törvényben a lelkiismereti és vallásszabadság, a jogszerűség szempontjából, rámutatni a vaskos ellentmondásokra. Ezt sokan megtették, én azonban döntően az alapvető tendenciára szerettem volna rámutatni.

A legszomorúbbnak azt tartom, hogy a 14-es körbe tartozó egyházak vezetői közül sokan elismerően szóltak az új törvényről, holott kereszténységük arra kötelezte volna őket, hogy egyértelműen védelmezzék a lelkiismereti és vallásszabadság alapvető emberi jogát, nemcsak önmaguk, és még csak nem is minden keresztény, hanem minden állampolgár számára, legyen akár más vallású avagy ateista. Egyedül csak Szeverényi János evangélikus lelkészről tudom – tisztelet illesse –, hogy kritikusan szólt a törvényről, és szolidaritását fejezte ki a jogfosztott egyházakkal.

Valójában nem csak a vallásos kisebbségek ügye ez az új törvény. Ha ugyanis a lelkiismereti és vallásszabadság alapvető emberi jogát olyan súlyos sérelem érheti, mint amit az új vallásügyi törvény üt rajta, akkor nincs megállás, akkor bárminemű szabadságjog hasonlóképpen sérülhet. „[A lelkiismereti meggyőződés szabadságához való ragaszkodás] olyan indíték... amit ma sokan különösebben nem becsülnek. Pedig... a lelkiismeret szabadsága az a törzs, amiből a ma legfontosabbnak tartott szabadságkövetelmények kihajtottak: a gondolkodás, a szólás, a sajtó szabadsága”. (Gombos Gyula: Szabadságalapítók, Püski–Corvin Kiadó, New York, 1984, 122–123. o.)

Kérdés, hogy miért szól e cikk a lelkiismereti szabadság elidegeníthetetlen jogáról, ha azt ilyen könnyen és radikálisan elveheti a regnáló hatalom? Azért, mert ez a jog ténylegesen elidegeníthetetlen azoktól, akiknek olyan lelkiismereti meggyőződésük van, amellyel személyiségük legmélyéig azonosultak, ezért erkölcsileg lehetetlen számukra, hogy azt bármilyen előnyért, bármilyen fenyegetettségben, avagy bármilyen kompromisszum árán feladják. Fájdalom lenne, ha a fentiekből, valamint ebből a tényből az következne, hogy Magyarországon élesen kettéválna és netán szembekerülne egymással a hatalmi kereszténység meg a lelkiismereti-erkölcsi alapon álló, következetes kereszténység, mint megannyiszor a történelemben.

HORN GÁBOR

A jóisten a megmondhatója

Népszabadság

2011. augusztus 1.

http://nol.hu/lap/forum/horn_gabor_a_joisten_a_megmondhatoja

Debrecenit esznek a jó képviselők, mustárral, úgy finom. A fölött gondolják meg, miközben a kenyérhajával feltunkolják a mustáros szaftot: hát lehessen-e ezeknek a hívőknek egyháza, s lehessen-e amazoknak.

Na amazoknak semmiképp, röhögnek egy döccenőset, hallottál már ilyet, még hogy olyat, na ne. Hanem emezeknek hadd legyen, s ha már van, adjunk oda egy kicsivel több pénzt is nekik. Isten szolgálja a pap, legyen egy kicsit a miénk is.

No de nincs baj, mondják az urak, mert kegyes urak ezek, lehet levelet írni a miniszternek, lehet kérincselni hívek ezreit, tízezreit képviselő kisegyházaknak, s ha az a magas úr kegyes lesz, lehet, úgy dönt, rábólintat a kétharmaddal a kérésre.

Már ha a történelem ura is helyesnek látja. Hanem hogy Mozart zene, de Bartók is az? Vagy az valami más? Petőfi az igen (bár állami ünnepeken megvágva), de Ady nevezhető-e költőnek? Nem volna illetékes végre e kérdésekben is dönteni a Tisztelt Ház?

Ilyen szégyen nem volt még a rendszerváltás óta az Országgyűlésben.

Emlékszem, milyen szépnek találtam, hogy a gyűlölt és megvetett Állami Egyházügyi Hivatal hajdani székházába a hallgass a szivedre lányok és fiúk költöztek, a Lendvay utca ócska, diktatórikus bűzét, ahol Kádár alatt a legszentebb magánügyekbe, a hitéletbe mertek beleszólni, kiszellőztették a lelkes, okos, fiatal demokraták.

Hát rég volt.

Egyháznak el nem ismert egyház, államilag túlszeretett egyház, édes istenem, mivé lett két pillanat alatt az ország?

Tudom, a mi '89-es rendszerváltásunk meg se történt, vagy ha mégis, azok csak zavaros évek voltak az új rend narratívája szerint. Ám volt egy másik '89-es is ama hanyatló Nyugaton, az 1789-es.

Azóta civilizációs alapeszmény: az államnak nincs dolga beleszólni az egyház ügyeibe, az egyháznak az államéba. Az ősbűnt persze Horn Gyula követte el, amikor a Vatikánnal nevetséges kompenzációs kényszerében kivételezett szerződést kötött az ország nevében. Ám amit most kotyvasztottak, az bizony mérgezett hab az amúgy is keserű tortán.

Nem egyszerűen az ország antimodernizációs hajszájának egy ügydöntő stációja ez.

Nem, ez százezrek megalázása, százezreké, akik éltek lelkiismereti és vallásszabadságukkal a maguk választott egyház normái szerint.

Ezeknek a képviselő urak azt mondták, coki, mától a tiéd nem egyház.

Ezeknek a polgártársainknak, függetlenül attól, hogy mit gondoljunk hitéletükről (amihez semmi közünk), függetlenül attól, hogy hiszünk-e Istenben (amihez másnak semmi köze), vissza kell adni, ami az övék: az egyházuk egyházi jogállását.

A tizennégy, nagy kegyesen egyháznak minősített egyház bölcs vezetői remélhetőleg a szolidaritás széles spektrumát fogják felmutatni a világi hatalmak által jogállásuktól megfosztott kicsi vagy épp nem is olyan kicsi, de az új törvénnyel megalázott egyházakkal.

Hanem van ennek a folyamatnak egy másik oldala is: az egyházakra rászózott kisvárosi iskolák. Olyan településeken veszi át sorra az egyház az iskolákat, ahol nincs másik, ahol így, ha akarják sem tudják a szülők világi iskolába járatni a gyermekeiket.

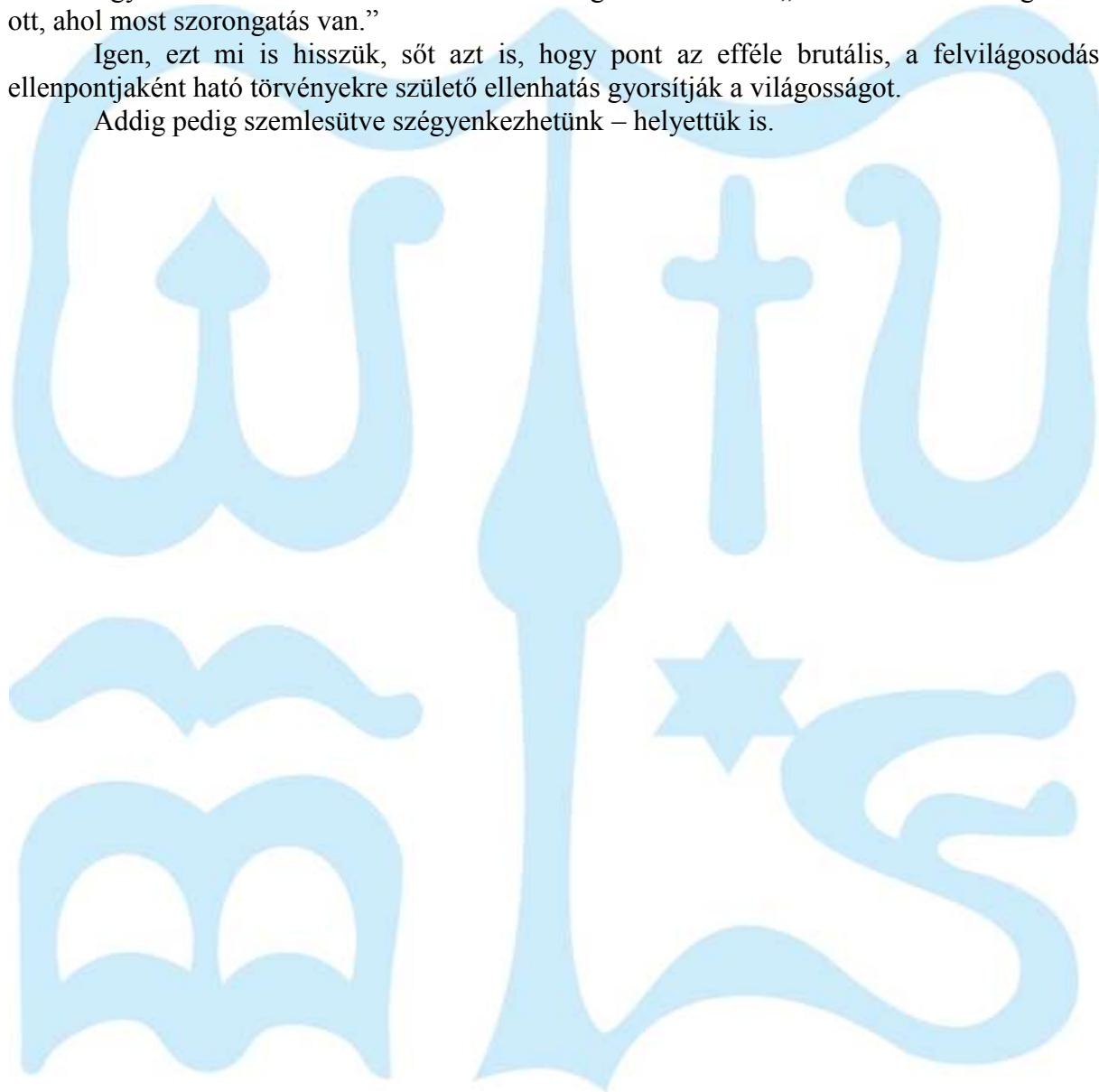
S már arra is akadt példa, hogy az új, egyházi fenntartás alá vont iskola igazgatója megmondta a tanároknak: aki nem vesz részt a vallási szertartásokon az nem taníthat az intézményben.

Miklós Imre, a kádári egyházügyér szelleme belengi a Lendvay utcát, de belengi sajnós a miniszterelnök hivatalát is.

Egy lelkész barátunk Ézsaiás szavaival vigasztal minket: „De nem lesz mindig sötét ott, ahol most szorongatás van.”

Igen, ezt mi is hisszük, sőt azt is, hogy pont az efféle brutális, a felvilágosodás ellenpontjaként ható törvényekre születő ellenhatás gyorsítják a világosságot.

Addig pedig szemlesütve szégyenkezhetünk – helyettük is.

Ki az Úr a Háznál?

Szuverén

2011. augusztus 14.

<http://www.szuveren.hu/jog/ki-az-ur-a-haznal>

Az egyháztörvény valóban egyedülálló Európában. Nemcsak a diszkrimináció tilalmát és a szabad vallásgyakorlás jogát sérti, hanem a hatékony jogorvoslathoz való jogot is.

Sok szó esett már arról, hogy az új jogszabállyal a különböző hitet vallók nem azonos feltételek mellett alapíthatnak majd egyházat. A tizennégy kiemelt egyháznak semmilyen feltételt nem kell teljesítenie, automatikusan nyilvántartásba veszik őket, más vallások gyakorlóinak egyrészt meg kell felelniük a szinte teljesíthetetlen adminisztrációs feltételeknek, másrészt ki vannak téve a kétharmados kormánytöbbség (egyszerű kormánytöbbség esetén az ellenzék) önkényének.

A hátrányos megkülönböztetés tilalma mellett a törvény megsérti a hatékony jogorvoslathoz való jogot is. A hatályos alkotmányban, az új alaptörvényben és a nemzetközi emberi jogi egyezményekben is szereplő jog mindaddig nem volt veszélyben, ameddig a törvényjavaslat a bíróságok hatáskörében tartotta az egyházak nyilvántartásba vételét. A bíróságok eljárása ugyanis a perrendtartási szabályok szerint zajlik, amik biztosítják a fellebbezés lehetőségét minden érdemi határozattal szemben.

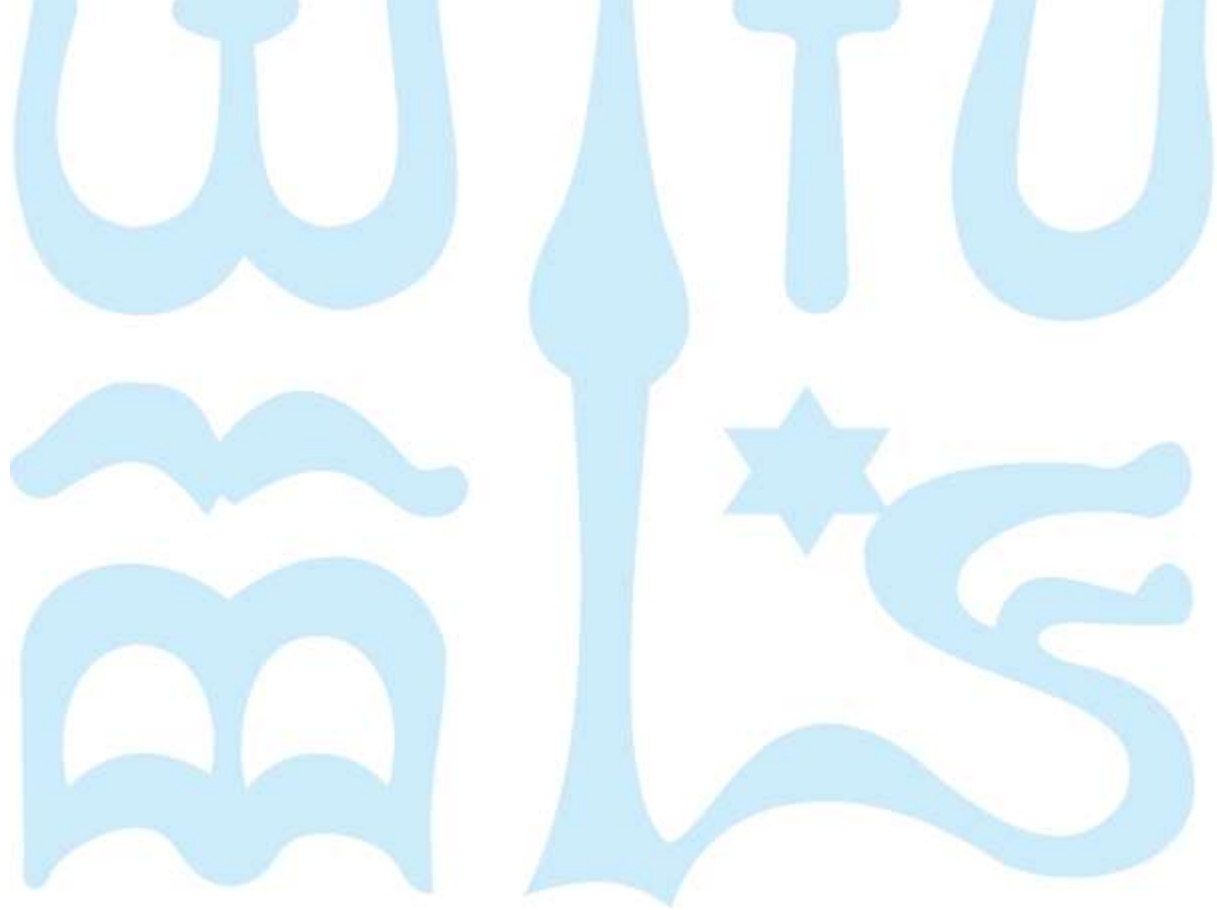
Az Alkotmányügyi Bizottság nevében – az azóta alkotmánybíróvá választott – Balsai István elnök a zárószavazás napján azonban módosító javaslatot nyújtott be, mely szerint az egyházak nyilvántartásba vételéről a miniszter előterjesztése alapján az Országgyűlés dönt, a nyilvántartást pedig a miniszter vezeti. A módosító javaslat indokolást gyakorlatilag nem tartalmaz, pedig kíváncsi lettem volna, hogy a hatalmi ágak elválasztásának rendszerében miért lett a jogalkotó szerv egyúttal jogalkalmazó szerv is, és vallási ügyekben miért van szükség arra, hogy - a magyar jogban egyedülálló módon – az emberek önkéntes szerveződésének nyilvántartásba vételéről ne a független bíróságok döntsenek.

Az elfogadott törvény szerint a nyilvántartásba vételre irányuló kérelmet a miniszterhez kell benyújtani. A miniszter megvizsgálja, hogy a vallási közösség megfelel-e a törvényi feltételeknek. Azaz eldönti például, hogy a közösség által végzett tevékenység valóban vallási tevékenység-e, rendelkezik-e a „tanításának lényegét tartalmazó hitvallással és rítussal”, vagy hogy működik-e legalább húsz éve. És akkor még csatolni kell például a tagok nyilatkozatát arról, hogy a szervezet tevékenysége „nem ellentétes az alaptörvénnyel, jogszabályba nem ütközik, valamint nem sérti más jogait és szabadságát”. Ez természetesen kötelező a jelenleg is működő, de gyengébb lobbitevékenységet folytató és kisebb médiabefolyással rendelkező, ezért nem kiemelt egyházakra is, amelyeknek így be kell szerezniük az adott esetben öt-tízezer tag nyilatkozatát, akik – mivel egyáltalán nem látnak bele a szervezet minden papírjába – feltehetően nem is tudnak teljes felelősséggel nyilatkozni. Képzelnék el, ha ugyanezt a kötelezettséget a négy történelmi egyház vonatkozásában írják elő.

A miniszter tehát elbírálja, hogy vallás-e a vallás, hit-e a hit, rítus-e a rítus. Ha úgy gondolja, hogy a törvényes feltételek nem állnak fenn, elutasítja a kérelmet. Fellebbezési lehetőségről a törvény nem szól. Ha úgy tekintjük, az egyházak nyilvántartása hatósági nyilvántartás, a kérelmező szervezet ügyfél, a miniszter egy közigazgatási hatóság, döntése

pedig egy hatósági határozat, akkor alkalmazni kellene a közigazgatási eljárásról szóló törvényt is, ami pedig lehetővé tenné a miniszter határozatának bírósági felülvizsgálatát. Mivel azonban a közigazgatási eljárás szabályaira az egyházi törvényben semmi nem utal, próbaper megindítására lesz szükség.

Végeredményben azonban sem a miniszter, sem a bíróság pozitív döntése nem mérvadó, mert az egyházak nyilvántartásba vételéről a döntőt szól az országgyűlés mondja ki. Ahogy a miniszter álláspontra, úgy a bíróság döntése sem kötelezheti semmire a parlamenti képviselőket. Miután tehát a miniszter megállapította, hogy a szervezet megfelel minden törvényi feltételnek, döntenek a képviselők. De ha a törvényi feltételekről már a miniszter határozott, miről és mi alapján dönt az országgyűlés? Ha a Tisztelt Házban a miniszteri előterjesztés nem kap kétharmados többséget (vagy éppen nincs elég képviselő jelen), akkor – törvényi feltételeknek való megfelelés ide vagy oda – nincs nyilvántartásba vétel. Az országgyűlés tehát akkor is hozhat elutasító határozatot, ha a vallási közösség minden feltételnek és szempontnak megfelel. Fellebbezési lehetőség persze nincs. Hova is lehetne ugye fellebbezni? Az új alaptörvény szerint országgyűlési határozatot alkotmánybíróságon sem lehet megtámadni, így eljutottunk oda, hogy az állampolgárok egyik alapvető jogát érintő kérdésben az állami szerv döntésével szemben Magyarországon sehova nem lehet fordulni.

Szolgálunk és függünk – az egyházi törvény buktatói

Hírszerző

2011. augusztus 22.

http://hirszerzo.hu/velemeney/2011/8/22/20110819_egyhazi_torveny_publicisztika

Az új egyházi törvénnyel nem csak az a baj, hogy diszkriminatív bizonyos egyházakkal szemben, hanem az is, hogy a már említett tizennégyet egy hosszú lépéssel közelebb hozza ahhoz az állapothoz, amikor nem igazán hangzik hitelesen az a mondat, hogy „Magyarországon az állam és az egyház különváltan működik.”

Kezdetben elválasztott egymástól víz és az égbolt, a középkor sötétségei után a geológia és a teológia, a felvilágosodás nyomán pedig az állam és az egyház. Aztán jött a rémséges XX. század, amely után szükségesnek és helyénvalónak tetszett törvénybe foglalni, hogy vallása, hite és származása miatt senkit hátrány nem érhet, később az is, hogy ugyanezek miatt senki előnyt nem élvezhet. Törvénybe foglaltatott az is, hogy állam az egyházak irányítására, felügyeletére szövet nem hozhat létre, illetve az is, hogy az egyházakat azonos jogok és kötelezettségek terhelik. Hogy, hogy nem: mindet egytől egyig.

És elkövetkezett az Úr 1990. éve, és megszületett az a törvény, amely szerint a lelkiismereti és vallásszabadság mindenkit megillető alapvető emberi szabadságjog, amelynek zavartalan gyakorlását (az akkor még Magyar Köztársaság néven jegyzett) mai Magyarország biztosítja (1990. évi IV. törvény, 1. §). Ugyanez a törvény kimondta azt is, hogy „az azonos hitelveket követők, vallásuk gyakorlása céljából, önkormányzattal rendelkező vallási közösséget, vallásfelekezetet, egyházat hozhatnak létre.” (8. §) Ahhoz pedig, hogy valamely közösség egyházként kerüljön nyilvántartásba, gyakorlatilag nem kellett más, mint egy nagybacska baráti kör (100 fő) és olyan alapelvek, amelyeket a társaság minden tagja elfogad és amelyek alkotmányba nem ütköznek, törvényt nem sértenek (9. §).

Majd az 1991. évvel eljött az egyházi kárpótlások ideje, amikor a kommunizmusban elszenvedett hátrányos megkülönböztetés és üldözés miatt – szükséges és helyénvaló módon – bizonyos gesztusokat kellett tenni a különböző károkat szenvedett felekezetek felé. Éljen és virágozzék az egyházi intézményrendszer, mint új korában. És sorra nyíltak a nagy múltú egyházi iskolák, kongtak a harangok, néhány röpke pillanatra úgy tűnt, helyre állt a világbéke Magyarországon. Aztán 1997-ben eljött a Vatikáni szerződés ideje is, amikor rögzítették, hogy a katolikus egyházat a kárpótláson túl – amennyiben az állami feladatokat vállal – egyházi kiegészítő normatíva illeti meg. És jöttek a nagy kérdések: mi legyen a protestánsokkal? Mit volt mit tenni: kapják meg a normatívát ők is. Aztán mi legyen a többi felekezettel és egyházzal? Amelyik megfelel a kritériumoknak, kapjon meg mindent, ami a többinek jár. Mátyás király sem ítéltetett volna igazságosabban.

Mindezekkel nagyjából egy időben karnyújtásnyivá szűkült a távolság a vágyott Nyugat addig csupán az álmok virágzó mezején nyiladozó termékei után, melyek közül a Coca-Colára kicsivel nyitottabbnak mutatkozott a magyar nemzet, mint a liberális demokráciára, ahol sajnos – micsoda fertő – legalább törvény előtt nincs különbség ember és ember, felekezet és felekezet, vallás és vallás, muszlim és katolikus között. (Mellékesen ez az elképzelés kísértetiesen emlékeztet arra az országra, amelyet kétezer évvel ezelőtt egy Jézus Krisztus nevű zsidó férfi mondott az ő édesapjának országáról.)

Mivel minden épeszű és befogadó magyar meglehetősen kifinomult érzékenységre tett szert a történelem zivataros századai során a kiskapuk észlelésére és kijátszására, sokan gondoltak egyet, és – mivel ha bármiért is pénzt kaphatnak, amiért egyébként – egyházat alapítottak.

2011-ig mintegy 229 bejegyzett egyház alakult, melyek közül 215-nek politikai szaknyelven biznisz egyház lett a neve, mindnek egytől egyig – az egyszerűség kedvéért. Ezek között például azoknak a szociális feladatot ellátó civil szervezeteknek is, akik csak így tudták megoldani intézményeik fennmaradását, mivel egyházként nagyobb támogatást kaptak. Igazságtalan helyzetet teremtett a Vatikáni szerződés azzal, hogy pénzhez jutás szempontjából előnyösebb pozícióba hozta az egyházakat, mint a civil szervezeteket.

De egyház lehetett azokból a karizmatikus gyülekezetekből is, amelyek eredeti, történelmi egyházuk keblén melegedtek, majd elérve az önállósodás korát, kirepültek az anyaegyház intő és óvó karjai közül. A bejegyzett egyházak között voltak százfős közösségek, de több ezer tagot számláló, társadalmi szinten is aktívan szerepet vállaló közösségek is, mint például a Metodista Egyház vagy a Golgota Keresztény Gyülekezet, sőt – mit nekünk multikulti – többek között két világvallás (az iszlám és a buddhizmus) magyarországi képviselője is, amelyeknek a 2011-es új egyházi törvény mellékletében nem jutott hely.

Erős kezű vezetésünknek köszönhetően tizennégy egyház neve azonban törvénybe foglaltatott. Jegyzékük valamivel lejjebb kapott helyet, mint az a mondat, hogy „Magyarország elismeri a lelkiismeret és vallás szabadságát”, valamint: „a lelkiismereti és vallásszabadság joga magában foglalja a vallás vagy más lelkiismereti meggyőződés szabad megválasztását vagy elfogadását, megváltoztatását, valamint a meggyőződés kinyilvánításának és megvallásának jogát.” (1. §) Aki pedig úgy gondolja, hogy tizennégy egyház nem elég (mit nem adtak volna eleink tizennégyért az ellenreformáció idejében), az minden bizonnyal menthetetlen liberális, és menjen haza.

Nyilvánvalóan egyszerűbb törvénybe foglalni, mi minősül egyháznak és mi nem, mint megoldani azt – a Coca-Colánál valamivel bonyolultabb – nyugati terméket, melyet szektorsemleges finanszírozásnak neveznek, ami az egyszerű földi halandó nyelvén azt jelenti: nem azért kapsz pénzt, mert a Természetellenes Kilátástalanság Karmikus Gyülekezete, a Fehér Sas Páholy Ezoterikus Rend, a Kozmo Jóga Kozmosz Univerzális Szeretet Egyház vagy a Magyarországi Katolikus Egyház keretein belül tevékenykedsz, vagy ne adj Isten – bár ez Magyarországon nyilván nem fordulhat elő – pusztán azért, mert jóban vagy a polgármesterrel, hanem azért, mert az államtól feladatot vállaltál át, és ezért neked az állam nem csak a tevékenységet adja, de gazdasági háttérrel is. Hogyha az átvállalt feladatot kifogástalanul véghezviszed és fenntartod, akkor azért a továbbiakban is támogatás jár, ha viszont az erre a célra folyósított összegből új autót vásárolsz magadnak és veszel még egy nyaralót a nagymamának is, amelyet aztán szociális ellátó központ néven jegyeztetsz be, akkor nem. Persze, végül te is belátod, hogy egy ilyen elszámoltató rendszer és szabályozás megalkotása lényegesen bonyolultabb konfliktuskezelési stratégiát jelentene, mint tizennégy egyház törvénybe iktatása.

Röviden tehát törvény előtti egyenlőség nem valósulhat meg, hogyha államilag szabályozzák, melyik közösség lehet egyház, melyik nem – hiszen ennek nem teológiai, nem is ideológiai, hanem kiábrándítóan egyszerű, pénzügyi okai vannak. Az a közösség, amely Magyarországon nem minősül egyháznak, értelem szerűen nem kaphatja meg az egyházi kiegészítő normatívát, és akinek nem jár a kiegészítő normatíva, az saját forrásokon kívül másra nem alapozhat. Aggodalomra így sincsen ok, mondhatnánk: fizessen minden tag egyházadot és tizedet, mint az őskeresztény gyülekezetekben, amiből aztán itt, a XXI. században nyilvánvalóan vígan fenntartja majd magát, emellett önzetlenül segíti a szegényeket, iskolákat működtet, idősek otthonát vezet, nyári táborokat tart és a többi.

Az új egyházi törvénnyel nem csak az a baj, hogy diszkriminatív bizonyos egyházakkal szemben, hanem az is, hogy a már említett tizennégyet egy hosszú lépéssel közelebb hozza ahhoz az állapothoz, amikor nem igazán hangzik hitelesen az a mondat, hogy „Magyarországon az állam és az egyház különváltan működik.” (2011. évi C. törvény, 8. §)

Többek között azért is sértheti ez a mondat ebben a kontextusban a tiszteletlen magyar állampolgárok füleit, mivel az 1990-es törvény szerint kizárólag a bíróság nyilváníthatott egyháznak egy társulást, és a bejegyzési eljárás során a független szerv csak azt vizsgálhatta, hogy a bejegyzést kezdeményező szervezet alapszabálya megfelel-e az alkotmányos jogrendnek és hogy megvan-e a 100 regisztrált tag. A 2011-es törvény ezzel szemben világosan kimondja, hogy amennyiben az általad vezetett közösség nem szerepel a mellékletben, az Országgyűlés – azaz egy politikai testület – színe elé kell járulnod, hogy legyen kedves téged és felebarátaidat (szám szerint ezer főt) egyházként elismerni. Ahhoz pedig, hogy eldöntse, bizniszegyház lesz-e belőletek avagy sem – miközben egyébként az ötödik paragrafus azt is rögzíti, hogy „a lelkiismereti és vallásszabadság jogával összefüggésben az állami hatóságok adatokat nem gyűjthetnek és nyilvántartást nem vezethetnek” – be kell nyújtanod mind az ezer tag nevét, magyarországi lakóhelyét és aláírását, valamint (a teljesség igénye nélkül) a közösség alapszabályát, létesítő okiratát, belső törvényét, szervezeti és működési szabályzatát, valamint „az összes tag nyilatkozata arról, hogy az általuk létrehozott szervezet tevékenysége nem ellentétes az alaptörvénnyel, jogszabályba nem ütközik” (15. §)

Valóban durva, hogy 229 egyházat jegyeztek Magyarországon, ami azt jelenti, hogy (tízmillió osztva 229-cel) körül-belül 44 ezer emberre jutott volna egy felekezet. Ennyi aktív tagért még a történelmi egyházak is összetehetnék a kezüket. És ha már itt tartunk: felvetette-e bárki is azt a kérdést, hogy a rengeteg kis egyház létrejötte vajon nem jelenti-e egyúttal az állami szabályozás és a történelmi egyházak kudarcát is? Mindamellet, hogy a 229 bejegyzett egyház bizonyos része valóban egyszerű pénzszerzés céljából alakult, ki tudja pontosan megmondani hogy mire fordították azt a pénzt?

A szabályozás újragondolása nélkül meg fogja-e tudni állapítani a mindenkori magyar országgyűlés a nyilvántartáshoz bekért fél erdőnyi papírhalomból, hogy a bejegyzés után folyósított összeget az újdonsült egyház valóban arra költi-e, amire kapta? Kiszűrhető-e az emberi rosszindulat és nyereség-hajhászás újabb és újabb törvényekkel? És nem utolsó sorban: megszüntethetőek-e ezek a kis egyházak és szekták az új egyházügyi törvénnyel? Mostantól mindenki belátja majd, hogy az egyszerűség kedvéért katolikusnak, reformátusnak vagy hitgyűlisnek kell lennie, ha üdvözülni akar?

Az, hogy egy párt vagy egy önkormányzat a muszlimokkal vagy a katolikusokkal lép szövetségre, az ő döntése és politikai felelőssége. De ha törvénybe iktatja, hogy a mindenkori pártok mindenkor kizárólag ezt a tizennégy egyházat, illetve a parlament által megszavazott további felekezeteket finanszírozhatják, azzal semmi mást nem ér el, mint hogy a hivatalosan elfogadott egyházakat még inkább függő helyzetbe hozza és nem utolsó sorban fokozódó közutálat tárgyává teszi azzal, hogy saját hatáskörébe von olyan kérdéseket, amelyekben egyébként – az állam és az egyház szétválasztásának, illetve a törvény előtti egyenlőség elve alapján – nem hivatott dönteni.

Mozgó Világ

2011. szeptember

<http://mozgovilag.com/?p=4845>

„Ha egy birodalomban eltűnnek húsz vallást, ezzel még semmit nem tettek a huszonegyedik híveiért. A kormányok, amelyek azt képzelik, hogy elegendő szabadságot biztosítottak a kormányzottak számára azáltal, hogy megengedték nekik, hogy válasszanak egy meghatározott számú vallási meggyőződés közül, hasonlítanak ahhoz a franciához, aki, miután megérkezett egy német kisvárosba, melynek lakói olaszul akartak tanulni, a baszk és az óbreton közötti választást ajánlotta nekik.”

Benjamin Constant

I. Preambulum historicum¹

Servius Lucius Longus beneventumi polgár, a helyi keresztény közösség lelkipásztora nem akart hinni a szemének. Pedig beadványa, amely az egyházi nyilvántartásba vételhez szükséges adatokat tartalmazta, támadhatatlannak és kikezdzhetetlennek tűnt. Tisztában volt azzal, hogy római megítélés szerint a vallási gyakorlat „milyen döntő szerepet játszik az egyének és az egész állam életében”,² továbbá a religio és a res publica elválasztásának tagadásából, vagyis az összefonódásból kiinduló alapelvet is tudomásul vette – mit is tehetett volna mást –, hogy tudniillik „egyazon személyek álljanak a halhatatlan istenek vallási tisztelete és a köztársaság állami ügyeinek intézése élén”.³ Ám hiába válaszolta meg gondosan a kért adatokat, a szenátus kétharmados döntésével a keresztény felekezet egyházi nyilvántartásba vételét elutasította.

Pedig az elvártakhoz igazodva precízen feltüntette az alapító tagokat: mindenképp Jesuát, apja utáni teljes néven Jesua ben Joszefet (anyja neve Mirjám), aztán a tizenkét tanítványt, valamint Paulust (született Saulus), s persze említhetett volna még további híveket, de mi tagadás, a törvény által előírt húsz éve már szervezett formában működtek ugyan, de ezer természetes személyt nem volt képes felsorolni. Lehet, hogy számuk már meghaladta az ezer főt, lehet, hogy nem (a judaizmusból betérő testvéreik ősi szokásokra és törvényeikre hivatkozva utasítottak el mindennemű népszámlálást, összeírást, számbavételt),⁴ de Longus eleve elfogadhatatlannak tartotta az eljárást: járuljon hozzá, hogy megnevezett hitsorsosai adatait aktákba rendezzék, kitéve őket ezzel a hatóság embertelen szigorának, a besúgók aljasságának vagy az agyonmanipulált tömeg feljelentő kedvének, előítéleteinek, netán gyilkos dühének?

Longus a csatolt mellékletekben igyekezett bizonyítani, hogy felekezete, a kereszténység elsődlegesen vallási tevékenységet folytat. Az egyletekről szóló törvényre hivatkozva jelezte, hogy már a korábbiakban is volt felhatalmazás arra, miszerint az egyszerű körülmények között élő emberek (tenuiores) religionis causa összegyűlhetnek.⁵ Benyújtotta az előírt hitvallást (symbolum, professio fidei), az *Apostolicumot*, de jelezte, hogy tudomása van a készülő *Nicaeno-Constantinopolitanumról*, valamint a *Ps.-Athanasianum, Symbolum „Quicumquéról”* is. Beadványát a klaszszikus retorika szabályainak megfelelően az alábbi felütéssel kezdte: „Római Birodalom előljárói! Ti a város ugyancsak fényes és előkelő magasában töltitek be a bíraskodás tisztét. Talán nincs módotok arra, hogy nyilvános

vizsgálattal, mindenki szeme láttára kutassátok, vajon mi az igazság a keresztények ügyében.”⁶

A törvény előírásának megfelelően Longus gondoskodott arról, hogy közösségének vallási nézetei is eljussanak a szenátushoz, jóllehet kissé tartott attól, hogy a római hatóság félreérti tanításuk egyik alappilléret, amelyet alapítójuk fogalmazott meg a kihallgatását végző hatóság előtt, s melynek aztán nem is lett jó vége: „Az én országom nem ebből a világból való.”⁷

Nem volt könnyű a krisztológiai és trinitológiai kérdéseket néhány sorban összefoglalni a politeista római hivatalnokok számára, s mi tagadás, gondot okozott megértetni a római elöljárósággal az alexandriai és antiochiai iskolák vitáját. Jól emlékezett még arra, hogy Paulust milyen inzultus érte Athénban, amikor az areopágoszi beszéde közben, épp a kereszténység „ismeretlen Istenéről” szólva kigúnyolta, kinevette és leintette a nagyon is érzékelhető istenekhez szokott pogány hallgatósága. Valójában nem tartották vallásnak a kereszténységet, hanem csupán „vészes babonaságnak”, „szégyenletes mételynek”⁸, „káros új babonának hódoló népségnek”⁹, sőt egyenesen ateistáknak nevezték őket,¹⁰ ám Longus vallotta, hogy „mi nem tartjuk magunkat istenteleneknek (ateistáknak), mert megadjuk a tiszteletet a világmindenség alkotójának”, legfeljebb a barbár istenekkel szemben „vagyunk ateisták”.¹¹

Fogalmazványában határozottan visszautasította, hogy a kereszténység ellentétes lenne a fennálló jogszabályokkal, s állította, hogy vallása semmilyen nemzetbiztonsági kockázatot nem jelent. Nem volt könnyű dolga, hiszen a római hatóság rendre azt hangoztatta, hogy „a keresztények törvénytelen titkos szervezetet hoznak létre egymás között”,¹² államellenes összeesküvéseket szőnek, pártütők, lázadók,¹³ a nemzeti vallással szemben állók, ugyanis a zsidók „egyistenét” imádva elhagyták és elárulták a haza és apáik ősi isteneit. Ugyancsak súlyos vádként fogalmazódott meg a kereszténységgel szemben, mintha legalábbis ők lennének az okozói, „hogy különböző támadásokkal pusztítja az ellenség a birodalmat. Az istenek a kereszténység miatt fordultak el a rómaiaktól”¹⁴ – harsogják a pogányok, ezzel is aláhúzva a kereszténység nemzetellenességét és hazafiatlanságát. Eközben az állami szervek a nemzeti együttműködés és a nemzeti egység megteremtésén fáradozva kínálják vagy az „ezt az egyesületet el kell átkozni és gyökerestől kiirtani”¹⁵ radikálisabb megoldását, vagy a keresztényeknek mielőbb el kell innen távozniuk, „hogy ez a fajta nyomtalanul eltűnjék a föld színéről”¹⁶ kétségtelenül megengedőbb programját, netán a legkézenfekvőbbnek s felettebb szimplicistának tűnő, ám a tömegigények kielégítésére kipróbáltan alkalmas „oroslán elé a keresztényeket”¹⁷ megoldását.

Longus jól ismerte azokat a képtelen vádakat, a tudatlanságból és a politikai érdekekből eredő aljas állításokat, amelyek azt a célt szolgálták, hogy a kereszténységet valamiféle destruktív szektának tüntessék föl. Állításaik szerint az embereket „becsapva” legfőképp az „együgyűeket és tudatlanokat” gyűjtötték maguk köré, és „minden tudományos jelleget nélkülöző” tanaikkal csupán az „együgyűeket” győzték meg. „Rémmeséket” találnak ki, „bűvölik és kábítják az embereket”, „a gonosz embereket üres reményekkel” hatalmukba kerítik, „mágiát”, „varázslást” és „ráolvasást végeznek”.¹⁸ S ha mindez nem volna elég, a hatóság tudni véli, hogy a keresztények az istentiszteleteiken „növekvő erkölcsi romlottság közepette” a „kéjvágyak vallását” gyakorolják: „fajtalankodnak”, egymást fivérnek és nővérnek nevezvén „a részegség felszította fajtalan kéjvágy” közepette „vérfertőzést” követnek el, „főpapjuk nemi szerveit tisztelik”, végül egy közönséges kannibalisztikus emberáldozat során egy ártatlan kisgyermeket késszűrásokkal halálra sebeznek, hogy vérért „mohón felnyalják, tagjait versengve szétdarabolják”¹⁹

Longus számára ismertek voltak azok a gazdasági jellegű vádaskodások, amelyek minden alapot nélkülöztek ugyan, de ugyancsak alkalmasak voltak arra, hogy – minden vizsgálatot mellőzve – a kereszténységet ab ovo kriminalizálják a birodalmi adóbevételekre

szerfölött kényes hatóság előtt. Longus igyekezett hát hangsúlyozni, hogy közössége semmiképpen sem tekinthető bizniszegyháznak, hiszen épp az adózással kapcsolatosan vallják és tanítják: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené”²⁰, vagyis öntudatosan hangoztatta: „mi ugyanis... lelkiismeretesen fizetjük adónkat”²¹. Longus persze más miatt is aggódott. Tisztában volt azzal, hogy a keresztény hívek legfeljebb csak azt mondhatják el magukról, miszerint „tegnapiak vagyunk”,²² ennél fogva a politikai vezetés aligha tekinti majd őket történelmi egyháznak. S lám, félelmei beigazolódtak. Ugyanis a bölcs szenátus által elismert római egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek sorában ott büszkélkedhetett az egyiptomi anyaistennőnek, Ízisznek és a perzsa fényistennek, Mithrasznak, a zord anatóliai Attisznak és Kübelének, továbbá a tizenkét főistennek (Dii maiores, Consentis), vagy a nyolc Dii selectinek a kultusza, ám a kereszténységre nemet mondott a civitas összes ügyében (beleértve az államvallást) illetékes döntéshozó testület.

Az elutasítás szövegét olvasva Longuson hatalmas elkeseredés és kiábrándulás vett erőt. Hiszen keresztényként maga is vallotta és sokszor elmondta pogány ismerőseinek jártában-keltében a piacon, a fürdőben vagy épp a bírósági ügyeit intézve, hogy „veletek együtt hajózunk és katonáskodunk, műveljük a földet és kereskedünk, így tehát a legkülönbözőbb mesterségeket űzzük és munkánk gyümölcsét rendelkezésekre bocsátjuk ország-világ előtt. Nem tudom, miképpen tűnünk föl haszontalanoknak gazdasági életetekben, hiszen magunk is abban és abból élünk. Ha vallási szertartásaidon talán nem veszek részt, ámde azon a napon is csak ember vagyok.”²³

Pedig Longus szeretett volna hinni abban a vallásszabadságban és toleranciában, aminek lényegét Róma egyik neves konzulja, Symmachus ekképp fogalmazta meg: „Ugyanazokat a csillagokat látjuk, ugyanaz az égbolt borul fölénk, ugyanaz a föld rejt magába mindannyiunkat: fontos-e hát, hogy ki miféle bölcsességgel kutatja az igazat? Egyetlen úton nem lehet eljutni ily nagy titokhoz.”²⁴

Longus természetesen még nem ismerhette Szent Ambrusnak Symmachus beadványára írt válaszát, amelyben Milano püspöke immár a győztes pozíciójából oktatta ki pogány vitapartnerét az igazság mibenlétéről, s arról, hogy ki is annak igazi birtokosa: „Azt, amit ti nem ismertek, mi Isten igéjéből megtanultuk. És azt, amiről ti sejtések alapján kérdezősködtök, mi Isten bölcsességéből és igazságából tudjuk.”²⁵ S persze még nem értesülhetett Szent Ambrus türelmetlen kifakadásáról sem: „Tűrhető-e, hogy pogány áldozatot mutasson be keresztény ember jelenlétében?”²⁶

Igaz, beneventumi lelkipásztorunk ekkoriban még a trón és az oltár szövetségéről sem rendelkezhetett információkkal...

II. A lelkiismereti ésvallásszabadság jogfosztása

A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról született 2011. évi C. törvény preambuluma²⁷ első pillantásra úgy tűnhetne, mintha az teljesen elválna a tételes törvényi szövegtől, s pusztán ornamente lenne a preambulomot követő, ám annak szellemiségétől alapjaiban eltérő textusnak. Ugyanakkor a preambulom szövegében – kétségtelenül felettebb szubtilis módon – bizonyos tendenciák már kirajzolódnak.

A preambulom legfontosabb alapelvei, amelyek alapján az Országgyűlés a törvényt megalkotta, a következők:

1. „A magyarországi egyházak és vallási közösségek a társadalom kiemelkedő fontosságú értékordozó és közösségteremtő tényezői, amelyek hitéleti tevékenységük mellett nevelési, oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív stb.” tevékenységükkel „a nemzeti tudat ápolásával is jelentős szerepet töltenek be az ország és a nemzet életében”.

2. „a lelkiismereti és vallásszabadság érvényre juttatása... az egyházak önállóságának biztosítása...”
3. összhangban „az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatával, az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményrel stb.”
4. összhangban „az állam és egyház különvált működésének alkotmányos követelményével...”
5. „folytatva a vallásszabadságot biztosító törvényekben... testet öltő hagyományt”
6. „tekintettel az állam világnézeti semlegességére”
7. „tiszteletben tartva az egyházakkal kötött megállapodásokat”
8. „az egyházak... szabadon teljesíthessék küldetésüket”
9. „elismerve Magyarország történelmében... folyamatosan meghatározó jelentőséggel bíró egyházak kiemelkedő szerepét”.

Ami a 3. pontban megnevezett *Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát* és az *Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményt* illeti, érdemes felidézni a vonatkozó szövegeket. Az *Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának* 18. cikke így fogalmaz: „Mindenkinek joga van a gondolat-, a lelkiismeret- és a vallásszabadsághoz. Ez a jog magában foglalja a vallás vagy meggyőződés megváltoztatásának szabadságát, valamint a vallásnak vagy meggyőződésnek egyénileg vagy másokkal közösen, a nyilvánosság előtt vagy a magánéletben oktatás, gyakorlás, istentisztelet vagy szertartás keretében történő kinyilvánítása szabadságát.”²⁸ Az *Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény* 9. cikke az alábbiakat deklarálja: „1. Mindenkinek joga van a gondolat-, a lelkiismeret- és vallásszabadsághoz; ez a jog magában foglalja a vallás vagy meggyőződés megváltoztatásának szabadságát, valamint a vallásnak vagy meggyőződésnek mind egyénileg, mind együttesen, mind a nyilvánosság előtt, mind a magánéletben istentisztelet, oktatás és szertartások végzése útján való kifejezésre juttatásának jogát. 2. A vallás vagy meggyőződés kifejezésre juttatásának szabadságát csak a törvényben meghatározott, olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban a közbiztonság, a közrend, közegészség vagy az erkölcsök, illetőleg mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükségesek.”²⁹

Rögzítsük tehát: mindkét dokumentum a lelkiismeret- és vallásszabadság alapvető jogára hivatkozik és épít, s az utóbbi dokumentum jelzi, hogy ez a jog egy demokratikus társadalomban csak abban az esetben korlátozható, ha ezt a közbiztonság, a közrend, közegészség stb. szükségessé teszi.

Feltűnő, hogy a preambulumban az 1990. évi IV., a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló törvény preambulumban a szövegét annyiban módosítja, hogy amott még csak az alábbi szerepel: „A magyarországi egyházak, felekezetek stb.... jelentős szerepet töltenek be az ország életében”,³⁰ ám a 2011. évi törvény már így fogalmaz: „...jelentős szerepet töltenek be az ország és a nemzet életében”, majd az alábbi mondattal egészül ki a szöveg: „Magyarország elismeri és támogatja a külföldi magyar közösségek életében meghatározó szerepet játszó egyházak és vallási közösségek tevékenységét is.”

Ami a „nemzet” szót illeti, egyházakról, vagyis általánosságban véve nemzetek fölötti intézményekről lévén szó (pl. katolikus – katolikus – kató és holosz szavakból képezve, jelentése: általános, egyetemes) jelen kontextusban nehezen értelmezhető, illetve felidézi a szó jelentése körüli súlyos történelmi és eszmetörténeti vitákat.³¹ Azaz a fogalom értelmezése a legjobb esetben is problematikusnak nevezhető, ennél fogva törvényi szövegben való előfordulása nem szerencsés.

Ám sokkal hűsbavágóbb gondot vet(het) fel a külföldi magyar közösségek életében meghatározó szerepet játszó egyházak stb. támogatása. A támogatás – tudjuk – lehet szellemi, kulturális és morális, de a szó magában foglalja az anyagi-financiális lehetőséget is. Ám ez utóbbi esetben messze nem mindegy, hogy az „egyház” szót a hívek közösségére, avagy a

hierarchiára értjük. Ami a hierarchiát illeti, a támogatás más joghatósági területre irányul (katolikusoknál részegyház), amelynek számtalan, s úgy tűnik, át nem gondolt, egészen a szuverenitás kérdéséig terjedő következményével lehet és kell számolni. S tekintettel arra, hogy – a törvény értelmében – „az egyházak hitéleti célú bevételeit és azok felhasználását állami szerv nem ellenőrizheti”,³² továbbá hogy Magyarországon „nem minősül gazdasági-vállalkozási tevékenységnek” például „hitélethez szükséges kiadvány, kegytárgy előállítás, értékesítése” vagy „üdülő hasznosítása egyházi személy részére történő szolgáltatásnyújtás révén”, netán „egyházi célra használt ingatlan részleges hasznosítása”, esetleg „a kizárólag hitéleti, nevelési, oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, valamint kulturális, sport- és környezetvédelmi tevékenységet szolgáló immateriális jószág, tárgyi eszköz és készlet értékesítése (ideértve a munkaruha megtérítését is)”³³ stb., egyfelől számolni kellene a célországok adórendszerének sajátosságaival, másfelől egy anyagi-materiális támogatás azzal az anomáliával járna, hogy a magyar adófizetők előtt végképp átláthatatlanná és követhetlenné válna a külföldre irányuló állami támogatás módja, formája, mértéke és valóságos rendeltetése.

A fenti idézetekhez kapcsolódva az egyházak gazdasági tevékenységének szabályozását illetően mindenképpen le kell szögezni, hogy egy korszerűnek tekinthető szabályozás kizárólag csak akkor töltheti be gazdasági és filozófiai értelemben a feladatát, ha az globális, vagyis a szabályozás egységes, mindenkire egyaránt vonatkozik, s a versenyhelyzetben nem teremt kivételeket. Azaz a szabályozásnak alapvetően a tevékenységi körre kell irányulnia, s nem a célszemélyre, nem arra, aki azt a tevékenységet végzi. Mindezt azért kell hangsúlyozni, mert a törvény módosítását nagyrészt az egyházi státusszal, vagyis a különféle kedvezményekkel visszaélő ún. „bizniszegyházak” kiszűrésének szándéka vezérelte. Ismeretes, hogy a legfőképp politikai és világnézeti okokra visszavezethető és a történelemből megszokottnak mondható kriminalizációs célzatú vádaskodás a korábbiakban már több egyházzal kapcsolatosan felmerült, ám egyetlen bírósági ítélet sem igazolta vissza a felmerült vádak jogosságát, azaz tényszerű bizonyítottság egyetlen esetben sem áll fenn. Semjén Zsolt az Emberi Jogi, Kisebbségi és Vallásügyi Bizottság korábbi alelnökeként, a Kereszténydemokrata Néppárt elnökeként „álegyházakat” és „destruktív szektákat” emlegetett, s annak a bizonyíthatatlan, ám lejárásra annál inkább alkalmas, súlyosan diszkriminatív állításának adott hangot, miszerint „a több száz »egyház« nem jelentéktelen része pusztán adócsalás, szélhámosság”,³⁴ miközben az ún. destruktív szektákkal szemben felhozott – vallási mivoltukból fakadó – vádak jogi szempontból egyszerűen értelmezhetetlenek.³⁵ Épp ehhez kapcsolódóan kell idéznünk Benjamin Constant, aki pontosan érzékelvén a politikának a vallással és a vallási érzülettel való visszaélési lehetőségét, azt hangsúlyozta, hogy „a hatalomnak soha nem szabad üldöznie egy vallást, még akkor sem, ha azt veszélyesnek hiszi. Büntetnie kell az adott vallás által elkövetett bűnös tetteket, de nem mint vallási cselekedeteket, hanem csakis mint büntetteket.”³⁶ Mindeközben legalábbis a hitelességük és a szakértelmük kérdőjelezhető meg mindazoknak, akik alig néhány esztendeje még önfeledten „destruktívnak” és „adócsalónak” neveztek egy bizonyos egyházat, ám most ugyanők „kodifikációs remekműnek” tekintve a törvényt, minden további nélkül – amúgy nagyon helyesen – beszavazták ugyanezt az egyházat a tizennégy elismert sorába. Mindenesetre az igazán következetes és valóban az egyenlő jogokban és lehetőségekben gondolkodó törvényhozónak a meglévő szabályokat és a diszkriminatív kedvezményeket kellett volna átgondolnia, megszüntetve a közpénzekkel továbbra is vígan bizniszelő egyházak különleges, a tágabb gazdasági környezettel totálisan ellentétes státusát. Miközben tehát az anomáliákat előidéző gazdasági-financiális kérdések megoldatlanok maradtak, az átgondolatlan törvényalkotás magyar állampolgárok sokaságának lelkiismereti szabadságát sértette vagy lehetetlenné tette el.

De visszatérve a preambulum szövegére, szembetűnő, hogy a külföldi és a hazai gyakorlatban hagyományosnak mondható terminológia, a separatio (separation – the Wall of Separation jeffersoni elve nyomán: separation de l'Église et de l'État, separazione della Chiesa dallo Stato, Trennung – Separierung – von Religion und Staat stb.), illetve ennek tradicionális magyar fordítása, az elválasztás (tudniillik állam és egyház elválasztása) nem szerepel a szövegben, helyette „az állam és egyház különvált” működéséről olvashatunk.

Pedig már a hazai politikai és valláspolitikai gondolkodásban is az előbbi értelemben és jelentésében bukkan fel a kifejezés, a fogalom tartalmi összefüggéseit kifejtve például Deáknál,³⁷ de ugyanebben az összefüggésben használja és nevezi meg a fogalmat Eötvös József az 1870-es költségvetési vita során: „...a javaslat szerkesztésénél még a következő általános elveket tartottam szem előtt: ...hogyan éppen a vallási élet szabadságának érdekében a vallási viszonyoktól különválasztassanak azon ügyek, melyek természetüknél fogva nem a valláshoz és az egyházakhoz, hanem az állam rendelkezése alá tartoznak, minők például a polgári és politikai jogok gyakorlása és a házasság polgári oldala s jogviszonyai”³⁸

Kétségtelen, hogy az új Alaptörvény ugyancsak azt deklarálja, hogy „az állam és az egyházak különváltan működnek”,³⁹ ám éppen ezért is joggal feltételezhető, hogy a törvényalkotó nem pusztán stiláris megfontolásból, hanem tartalmi okokból módosította a bevált és egyértelmű jelentéssel bíró szót. Az elválasztás hagyományosan egyértelmű elvi szempontot és fogalmat takar, azt, ami a 19. század óta itthon és külföldön egyaránt az állam és az egyház kölcsönös függetlenségét, az állami szuverenitást és az egyházi autonómia elvét jelöli ki.⁴⁰ Csak hogy a „különvált” működés az eredeti jelentést tompítja, s az alapelveket pusztán funkcionális elvévé szűkíti. A különvált működés, akár egy több irodát foglalkoztató nagyvállalatnál, mondjuk, a tervező iroda és a kivitelező iroda különvált működésére utal, ám a vállalati vezetés magasabb szintjén és pozíciójában a két különvált funkció értelemszerűen és természetes módon összetalálkozik.

Hogy Magyarországon miként találkozhat össze egy „magasabb pozícióban” állam és egyház, s milyen módon válhat átjárhatóvá az „elválasztás fala”, arra maga az új törvény ad eligazítást. A törvény ugyanis lehetőséget biztosít, hogy az egyházak a normatív támogatáson fölül, nemcsak a szűken vett hitéleti tevékenység gyakorlásához, akár pályázat nélkül is támogatásokat nyerjenek el.⁴¹ Továbbá „Az egyházak adókedvezményben és azzal egy tekintet alá eső más kedvezményekben részesíthetők.”⁴² Ugyancsak a törvény mondja ki, hogy „Az egyházak hitéleti célú bevételeit és azok felhasználását állami szerv nem ellenőrizheti.”⁴³ De persze ez a „magasabb szinten” történő „összetalálkozás” az élet legkülönfélébb területein megnyilvánulhat: politikai-politikafilozófiai stratégiákban vagy szimbolikus politikai gesztusokban éppúgy manifesztálódhat, mint a legkülönfélébb világnézeti előfeltevéseken alapuló megfontolásokban (jogfilozófiai, etikai vagy erkölcsi kérdésekben stb.), netán pusztán anyagi-gazdasági érdekeltségekben. Mindenesetre a „különváltan” működő állam és egyház elmúlt húszéves története az összefonódási lehetőségek majd mindegyikére sok-sok példát szolgáltatott.

Napjainkban, amikor az állam gazdaságilag és egyéb módon erre ösztönző politikájának következtében a világnézetileg semleges önkormányzati iskolák egyre nagyobb számban kerülnek egyházi kézbe – idén ezek száma megközelíti a százat –, komoly aggodalomra ad okot az alábbi törvényhely: „Az egyházi intézmény világnézeti szempontból elkötelezett, így a felvételnél és a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésénél, fenntartásánál és megszüntetésénél a sajátos identitás megőrzéséhez szükséges feltételek határozhatók meg.”⁴⁴ Vagyis tanárnak, szülőnek és diáknak egyaránt szűkül az esélyegyenlőség feltétele: sérül azoké, akik gyermekeiket világnézetileg semleges iskolába kívánják járattatni, sérül azoké, akik – kisteleplülésről lévén szó – egyéb iskola híján nem tudnak másikká átiratkozni, de akiket ettől a pillanattól kezdve kötelezni lehet arra, hogy vallási vagy

világnézeti meggyőződésük ellenére az adott iskola vallási rendezvényein részt vegyenek, s végül sérül azoké, akik nem szakmailag ugyan, hanem kizárólagosan világnézeti okokból nem felelnek meg az egyházi kézbe került iskola elvárásának, miközben ők sem képesek máshol elhelyezkedni.

Ugyancsak árulkodó az 1990-es törvény vonatkozó szövegrészletének módosulása. A korábbi törvény kimondta, hogy „Az egyházi jogi személy az állam által fenntartott nevelési és oktatási intézményekben – a tanulók és a szülők igényei szerint – nem kötelező jelleggel (fakultatív tantárgyként) vallásoktatást tarthat”,⁴⁵ miközben az új törvény, elhagyván a „nem kötelező jelleggel (fakultatív tantárgyként)” megszorítást, már ekképp fogalmaz: „Az egyházak az állam, önkormányzat által fenntartott nevelési és oktatási intézményekben – a tanulók és a szülők igényei szerint – hitoktatást tarthatnak, továbbá a felsőoktatási intézményekben hitéleti tevékenységet folytathatnak. A közoktatási intézmény köteles a dologi feltételeket és más, kötelező iskolai foglalkozásokkal nem ütköző időpontot, az egyházi jogi személy pedig a hitoktató, illetve a hittanár személyét biztosítani. A hitoktatás költségeit – külön törvény, illetve az egyházakkal kötött megállapodások alapján – az állam biztosítja.”⁴⁶ Vagyis a szabadon választható jelleg kiiktatásával a törvény egyenesen lehetőséget ad arra, hogy az egyes oktatási intézmények (alig) burkolt pressziót gyakorolhassanak szülőre és tanulóra egyaránt, annak érdekében, hogy az immár nem fakultatív tantárgyat, a hitoktatást (hittant) mindenki számára, saját jól felfogott érdekében kvázikötelezővé tegyék. Márpedig – oktatási intézményről lévén szó – a szülő és kivált a tanuló függő vagy kiszolgáltatott helyzetéből fakadóan nyomásgyakorlással – akár a lelkiismereti meggyőződés ellenében is – sok minden elérhető vagy realizálható. Kanttal szólva akár még a lelkiismeretnek, azaz „az önmagán bíraskodó morális ítélőerőnek”⁴⁷ egy hatalmi felsőbbiségtől eredő kiiktatása vagy kényszerítése is. Igaz, Kant más helyütt hozzáteszi: „Ez a tulajdonképpeni lelkiismereti kényszer meglehetősen rossz dolog ugyan (mert belső színleléshez vezet), de még mindig nem olyan rossz, mint a külső vallásszabadság akadályozása. Az előzőnek ugyanis fokozatosan meg kell szűnnie önmagától az ember morális belátásának és szabadsága tudatának előrehaladtával, a kötelesség iránti igazi tisztelet pedig csak a szabadságból származhat; az utóbbi ezzel szemben megakadályoz minden önkéntes előrehaladást a hívők etikai közösségében, amely az igazi egyházat alkotja, s formáját teljesen politikai rendelkezéseknek veti alá.”⁴⁸

Az új törvény – a preambulum szellemiségének megfelelően: „a lelkiismereti és vallásszabadság érvényre juttatása” – az 1. § (1) bekezdés alatt kimondja az alábbiakat: „Magyarország elismeri a lelkiismeret és a vallás szabadságát.” A deklarált szándék tökéletesen megfelel annak a szellemiségnek, ami szintén a preambulumban olvasható, jelesül az, hogy a törvény folytatni kívánja „a vallásszabadságot biztosító törvényekben... testet öltő hagyományt”, ám ehhez képest a törvény szövegéből épp a lényegét érintő visszalépés, a vallási és lelkiismereti szabadság elvének súlyos csorbítása olvasható ki. Az egyházak nyilvántartásba vételének pusztán technikai eljárása helyett ugyanis a bejegyzési eljárás engedélyezési procedúrává minősül át, amennyiben az „egyházként történő elismeréshez az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges”,⁴⁹ továbbá a miniszterhez benyújtott kérelemnek⁵⁰ tartalmaznia kell a tanítás „lényegét tartalmazó hitvallást vagy legfőbb vallási tanainak összefoglalását”,⁵¹ s a miniszter „szakértőt rendelhet ki a törvényben foglalt vallási tevékenységgel kapcsolatos feltételek fennállása megállapításának tisztázására” az „Országgyűlés elé terjesztését megelőzően.”⁵²

Az persze kérdés marad, hogy a „kirendelt szakértő” egy már bejegyzett, azaz официálisan is egyháznak nevezhető intézmény képviselőjében milyen eljárás keretében dönt majd egy bejegyzés előtt álló, azaz a saját felekezettől eltérő hitvilágot és teológiai rendszert képviselő másik felekezetről. Ugyanis a hiten alapuló világnézet a világ tudományos elsajátításától éppen a kizárólagosság elvében különbözik, vagyis abban, hogy az egyik

hitvilág képviselője teljes joggal és a hit lényegéből fakadóan hiszi és vallja, hogy az igazság (a végső igazság) az ő és csakis az ő birtokában van, ebből következően a másik – jobb esetben – téved, hamis úton jár, rosszabb esetben kirekesztődik az üdvözülésből, még rosszabb esetben – főként ha egy már működő egyháztól elszakadó közösségről van szó – egyenesen az ördögtől való. Képzelnék csak el, ha egykoron katolikus-ellenreformátor szakértőknek kellett volna dönteniük Luther vagy Kálvin követőinek további sorsáról (persze a döntés az akkori körülményeknek és szokásoknak megfelelően megtörtént). Ráadásul a szakértői döntés racionális megközelítést és vizsgálatot feltételez, ám a hitelvek és teológiai nézetek a racionálison túli, a metafizikai terepűre irányulnak, ahol racionális megfontolások legfeljebb a metafizikai elvek filozófiai igényű leírásakor és elemzésekor kérhetők számon, más egyéb módon sehogy. De rejtély marad az is, hogy a vallások természetfölöttire való orientáltságából következően a parapszichikai, vagyis pszichológián túli kérdésekben miként fogja meghozni bölcs döntését az erre kijelölt szakértő.⁵³

A totális, már-már vicclapba illő hozzá nem értésről árulkodik az a kormánypárti (vagyis konzervatív) képviselő (bizonyosra vehető, hogy nem Bölcs Náthán névre hallgat), aki a törvény elfogadását követően annak adott hangot, hogy a törvényre egyfajta „profilisztítás” (sic!) miatt volt szükség, majd állítását kifejtendő, az alábbiakat tette hozzá: „Az eddigi törvény alapján egyháznak számított és támogatásra volt jogosult például tizenhétféle buddhista közösség, na de melyik képviseli ezek közül ezt a vallást igazán?... egyszerűen nincs létjogosultsága felekezetenként ennyiféle leágazásnak: tegyenek rendet maguk között, és döntsék el, hogy az adott vallást melyikük képviselje.”⁵⁴ A vallás fenomenológiai lényegének nem ismeréséről és a legalapvetőbb vallástörténeti ismeretek teljes homályáról árulkodó kínos mondatok ezek, mintha csak „objektíven” el lehetne dönteni (s ráadásul a döntőbíró szerepére – e világi politikai szerepét üdvtörténeti-gondviselői dimenziókra felcserélve – a kétharmados többség alkalmas volna), hogy – teszem azt – a katolikus, a református vagy az evangélikus egyház közül melyik képviseli „igazán” a kereszténységet (keresztyénséget). Ugyanakkor a fenti eltökéltség mintha nem tudna az Alkotmánybíróság ama határozatáról, amely egyértelműen kimondja, hogy az állam „nem foglalhat állást hitbeli igazságok kérdésében”.⁵⁵

A fentiek inkább csak a törvényalkotó dilettantizmusát tükrözik, ám az eltökélt politikai szándék az engedélyezési procedúrában egyértelművé válik. Hiszen a közhatalom, a mindenkor politikai többség döntéshozói helyzetbe hozatala a vallás- és lelkiismereti szabadság ignorálásáról árulkodik, amennyiben innentől kezdve nem az egyes ember és közössége definiálja saját egyházi (felekezeti) létét és mivoltát, hanem a vallás- és lelkiismereti szabadság birtokosává előlép(tet)ett politikai hatalom.

Politikafilozófiai értelemben Locke meghatározása klasszikusnak tekinthető: az egyházak „önként társult emberek szabad közössége arra a célra, hogy Istent nyilvánosan úgy tisztelhessek, ahogy – hitük szerint – az Istenség tőlük ezt a lelkük üdvösségére elfogadja”,⁵⁶ vagyis az egyházak egyszerre hordozói az egyéni és kollektív vallásszabadságból fakadó jogosultságoknak.⁵⁷ A minden vallást és minden vallásgyakorlót megillető autonómia „átszáll az egyházra, és mint ilyen kötelezi – az egyenlő vallásgyakorlási szabadsághoz való jog részeként – a semleges államot”⁵⁸ az egyenlő távolságtartás elvének és a vallásszabadsághoz és a hitetlenséghez való jog egyenlőségének a fenntartására, továbbá mindennemű pozitív vagy negatív diszkriminációtól való tartózkodásra. Az egyházak egyenlőségének elve magától értetődően feltételezi a különböző eljárásokban való egyenlőség gyakorlatát is.

Az egyes egyházaknak mint „az Országgyűlés által elismert magyarországi egyházaknak, vallásfelekezeteknek és vallási közösségeknek” a szembeállítás az egyesületekké átminősített és lefokozott egyházakkal szemben alapvetően sérti a vallás- és lelkiismereti szabadság deklarált elvét, egyéni és kollektív jogát, miközben az állam illetéktelenül olyan területre téved, ahol semmi keresnivalója nincs, s ahol a világnézeti

semlegesség elvét feladva saját preferenciáit juttatja érvényre, hogy ezáltal „a vallás a politikai hatalom kezében fenyegető intézménnyé” váljon.⁵⁹ Maga az állami beavatkozás, vagyis a meglévő egyházak többségének pusztán egyesületté nyilvánítása közönséges politikai színezetű leminősítés. Ne feledjük: az Alkotmánybíróság világossá tette, hogy nem pusztán szimbolikus különbségek mutathatók ki egyház és egyesület között, s nem pusztán pénzügyi következményeket involváló differenciáról van szó – eddig egyházként működött közösségek egész sor tevékenysége (oktatási, karitatív, szociális stb.) válhat semmissé –, hanem más jogosultságok elvesztése mellett (pl. fakultatív vallásoktatás stb.) a belső autonómia is csorbul.⁶⁰

A nyilvántartásba vétel szimpla technikai eljárásának épp az egyházi autonómiából kellene következnie, a saját belső rend és szabály autonóm követéséből, ahol az államnak nem az lenne a dolga, hogy elismerje az egyes egyházakat és felekezeteket, hanem mindössze annyi, hogy tudomásul vegye azok működését, ha azok tanítása és tevékenysége nem ütközik alkotmányos elvekbe. A politikai döntéshozatal a legsúlyosabban sérti az állam világnézetileg semleges elvét, jóllehet ezt az elvet szögezi le a preambulum is („tekintettel az állam világnézeti semlegességére és a felekezetek közötti békés együttélésre való törekvésre”), s megszünteti az egyenlő távolságtartás demokratikus elvét. A politikai hatalom súlyosan diszkriminatív módon mostantól felülírhatja az egyes állampolgárok lelkiismereti és vallási szabadságát, autonóm elkötelezettségét, választását és önálló döntési jogát, s a legkülönbébb megfontolások nyomán egyetlen tollvonással egyértelműsítheti, hogy melyek a számára kedves és elfogadható, s melyek az elfogadhatatlan és elutasítandó vallási közösségek.

A lelkiismereti szabadság állami-politikai birtokba vétele a hazai demokrácia elmúlt huszonegy éves történetének legkártékonyabb cselekedete. A lelkiismereti (szabadság) mindennemű megszállása, hatalmi-politikai okkupációja az egyes személy (állampolgár) szabad lelkiismereti döntésének és választásának megkérdőjelezése, manipulációja vagy ellehetetlenítése a diktatúrák természetéhez tartozik. A lelkiismereti szabadságnak csupán a közrendhez és a közbiztonsághoz fűződő kollektív érdek szabhat határt, semmi egyéb.⁶¹ Az állam egyenrangú polgárok társulása, ennél fogva a hatalomnak nincs és nem is lehet joga szelektálni, elfogadottnak és elutasítottként nyilvánítani egy-egy gyülekezetet. Az államnak nem az a dolga, hogy megfogalmazza, osztályozza és kinyilvánítsa filozófiai, vallási és világnézeti preferenciáit, hanem az a kötelessége, hogy biztosítsa állampolgárai szabadságát autonóm döntéseik meghozatalában erkölcsi, vallási és világnézeti érdekeltységüknek megfelelően, s „garantálja az egyenlő erkölcsi és vallási szabadság feltételeit”.⁶² Rawls megfogalmazása egyértelmű: „Az állam nem kedvezhet egyetlen meghatározott vallásnak sem, s nem büntethet vagy minősíthet alkalmatlannak senkit vallásos elkötelezettségéért avagy annak hiányáért.” A hitvalló állam gondolata elutasítandó, „ugyanakkor az egyes társulások szabadon szerveződhetnek tagjaik akarata szerint, s saját belső életük és fegyelmi rendjük lehet azzal a korlátozással, hogy a tagok valóban bármikor eldönthetik, maradnak-e vagy kilépnek. A törvény abban az értelemben védi a szentélyek jogát, hogy nem értékeli és még kevésbé bünteti – csakúgy, mint a hitetlenséget – a hit elhagyását. Ilyen és hasonló módokon az állam védi az erkölcsi és vallási szabadságot.”⁶³

Az új törvény előkészítése úgyszólván titokban, érdemi szakmai viták nélkül zajlott, valahol a KDNP hátsó udvarán. Kontroverziákat nem, csupán a legközvetlenebb politikai érdekekből fakadó megfontolásokat generált. Ismeretes, hogy a parlamenti ülészek utolsó pillanatában is módosították és átírták a szöveget immár a nagyobbik koalíciós partner erőfőlényéből, saját politikai érdekeihez igazítva, ám továbbra is mellőzve a szakmai megfontolásokat és érveket.

Igaza van Rawlsnak: „Ahol a szabadság elnyomása hittudományi elvekre vagy hitkérdésekre épül, ott semmilyen érv nem használ.”⁶⁴

Jegyzetek

¹ Az alábbi bevezető a (történelmi) fantázia műve. Az esetleges anakronizmusokért a szerző vállalja a felelősséget.

² Polübiosz: *Historiai* VI, 56. Lásd *Polübiosz történelmi könyvei*, I. Máriabesnyő–Gödöllő, 2002, Attraktor, 426. Fordította Muraközy Gyula.

³ Cicero: *De domo sua*, I, 1. (Cum multa divinitus, pontifices, a maioribus nostris inventa atque instituta sunt, tum nihil praeclarius quam quod eosdem et religionibus deorum immortalium et summae rei publicae praeesse voluerunt, ut amplissimi et clarissimi cives rem publicam bene gerendo religiones, religiones sapienter interpretando rem publicam conservarent.

In:

<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.02.0014%3Atext%3DDom>)

⁴ „Támada pedig a Sátán Izráel ellen, és felindítá Dávidot, hogy megszámlálja Izráelt... Istennek sem tetszék e dolog, melyért meg is veré Izráelt. Monda pedig Dávid az Istennek: Igen, vétkeztem, hogy ezt művelém...” (*Krónika I. könyve* 21,1–8).

⁵ *Digesta (Corpus Iuris Civilis)*, XLVII, 22, 1.

⁶ Tertullianus: *Apologeticum* I.1. Lásd: Tertullianus: *Védőbeszéd*, in: *Tertullianus művei*, Budapest, 1986, Szent István Társulat, 61. Fordította Városi István.

⁷ *János* 18,36.

⁸ Tacitus: *Annales* XV, 44. Lásd *Tacitus összes művei II. Évkönyvek*, Budapest, 1970, Magyar Helikon, 402. Fordította Borzsák István.

⁹ Suetonius: *De vita caesarum, Nero* 16. Lásd Suetonius: *A caesarok élete*, Budapest, 1975, Magyar Helikon, 246. Fordította Kis Ferencné.

¹⁰ Vö. Euszebiosz: *Historia Ecclesiae*, 13, 3. Lásd *Euszebiosz Egyháztörténete*, Budapest, 1983, Szent István Társulat, 158. Fordította Baán István; Athénagorasz: *Supplicatio pro christianis* 3, 1. Lásd „Athénagorasz athéni keresztény filozófusnak kérvénye a keresztények ügyében”, in: *A II. századi görög apologeták*, Budapest, 1984, Szent István Társulat, 364. Fordította Vanyó László.

¹¹ Jusztinosz: *I. Apologia* VI, 1; XIII, 1. Lásd Jusztinosz.. „I. Apológia”, in: *A II. századi görög apologeták*, i. m. 67; 72.

¹² Órigenész: *Kata Kelszou*, I, 1. Lásd *Órigenész Kelszosz ellen*, Budapest, 2008, Kairosz Kiadó, 27. Fordította Somos Róbert.

¹³ Uo. III, 14; VIII, 2., i. m. 191, 579.

¹⁴ Augustinus: *De civitate Dei* I, 1. Lásd Szent Ágoston: *Isten városáról* I, Budapest, 2005, Kairosz Kiadó, 52. Fordította dr. Földváry Antal.

¹⁵ Minucius Felix: *Octavius* IX, 1. Lásd M. Minucius Felix: *Octavius*, Budapest, 2001, Paulus Hungarus–Kairosz Kiadó, 57. Fordította Heidl György.

¹⁶ Órigenész: *Kata Kelszou*, VIII, 55. i. m. 630.

¹⁷ Tertullianus: *Apologeticum* XL, 2. i. m. 131.

¹⁸ Órigenész: *Kata Kelszou*, I, 27; III, 16, III, 78; VI, 39. Lásd i. m. 50; 192; 245; 455.

¹⁹ Minucius Felix: *Octavius* IX, 2–6. i. m. 58–59.

²⁰ *Máté* 22,21.

²¹ Tertullianus: *Apologeticum* XLII, 9. lásd i. m. 135.

²² Uo. XXXVII, 4., i. m. 125.

²³ Uo. XLII, 3–4., i. m. 134.

²⁴ Symmachus: *Relationes* 3. Lásd *A császári Róma*, Budapest, 1957, Bibliotheca Kiadó, 189. Fordította Borzsák István.

²⁵ Ambrosius: *Epist.* XVIII. Lásd *A császári Róma* i. m. 194.

²⁶ Uo. 197.

²⁷ A törvényt az alábbi forrás alapján idézem:

<http://www.adventista.hu/terezvaros/archivum/2011/Egyhazugyi%20torveny.pdf>

²⁸ <http://www.amnesty.hu/ejeny.pdf>

²⁹ 32 21. § (1) bekezdés.

³³ 20. § (4) bekezdés.

³⁴ Semjén Zsolt: Vallásszabadság – kérdőjelekkel, in: *Új Ember* LXI. évf. 4. (2005/01/23).

³⁵ Vö. Sajó András: A „kisegyház” mint alkotmányjogi képtelenség, in: *Fundamentum*, 1999/2, 93.

<http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/01BD2C9>

F-96C5-4AC7-A4F6-389A89ACEE24/0

/HUN_CONV.pdf

³⁰ 1990. évi IV. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról, Lásd: *Egyházakra vonatkozó hatályos jogszabályok gyűjteménye* (szerk. Ravasz Levente László–Dr. Gallik Gábor–Dr. Fedor Tibor), Budapest, 2002, Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, 5–10.

³¹ A tekintélyes számú szakirodalom felsorolása helyett egyetlen, mind a mai napig klasszikusnak számító munkára utalnék: Szűcs Jenő: *Nemzet és történelem*, Budapest, 1974, Gondolat.

³⁶ Benjamin Constant: Politikai alapelvek, in uő.: *A régiek és a modernek szabadsága*, Budapest, 1997, Atlantisz, 176–177. Fordította Ludassy Mária. Constant egyébként történelmi értelemben is nagyon helyesen írja: „A szekták sokasodása, amelytől sokan megrémülnek, voltaképpen a legüdvösebb a vallásra nézve, mivel biztosítja, hogy a vallás ne szűnjék meg élő érzület lenni, és ne váljék halott formává, majdhogynem mechanikus szokássá, mely megfér minden vétekekkel, néha még a nagy bűnökkel is... A szekták sokasodása óriási előnyt jelent az erkölcsre nézve. Minden születő szekta arra törekszik, hogy szigorúbb erkölcsösségével különbözzön azoktól, amelyektől elszakad. És gyakran az a szekta sem akar ebben elmaradni az újítók mögött, amely látja, hogy kebelén belül szakadás megy végbe, és ez kívánatos vetélkedést hív életre. Ily módon reformálja meg a katolikus klérus erkölceit a protestantizmus megjelenése... De vajon nem egy régi szekta megoszlásának következtében jött-e létre minden egyes megtúrt szekta?” (I. m. 174–175; 162.)

³⁷ Deák Ferenc beszéde a képviselőházban az állam és az egyház közötti viszony szabályozásáról (1873. június 28.), Lásd Zeller Árpád: *A magyar egyházpolitika 1847–1894*. II. Budapest, 1894, Boruth E. könyvnyomdája, 131–132. Deák beszédének vonatkozó részletét érdemes hosszabban idézni: „Az állam és az egyház közötti viszonyok egész Európában a legnehezebb kérdések közé tartoznak. Csak a legújabb időben is előttünk van egy példa: a porosz állam, hol a katolikusok számaránya sokkal csekélyebb, mint nálunk, eréllyel akar föllépni, és min kezd? Legelsőben is törvényeket alkot... az állam és az egyház közötti viszonyokat illetőleg... én azt tartom, hogy...a művelt világon két egymástól nevezetesen eltérő rendszer uralkodik: az egyik az amerikai, a másik az európai. Az észak-amerikai államok törvényhozása – nem mindjárt az állam első alakulásakor, de csakhamar utána – azon elvből indult ki, hogy az állam a kultuszok dolgába minél kevesebbet avatkozzék. Körülbelül csekély módosítással úgy tekintette a kultuszokat is a státussal szemben, mint asszociációkat, és valamint minden asszociációra nézve, úgy a kultuszokra nézve is, ha azoknak tanai vagy eljárása a státusra veszélyesek voltak: az ellen fölszólt, föllépett, minden más egyebekben pedig szabad kezét engedett nekik. Ez ott könnyebb volt. Azok az emberek, kiknek ősei hazájokat vallási üldöztetése miatt hagyták el, igenis érezték és tudták, mennyire káros következtetésű, ha a státus sokat avatkozik vallási ügyekbe. Az európai rendszer ettől tetemesen eltér. Európában a civilizációt a keresztyénség terjesztette. Amely népek a keresztyénséghez nem csatlakoztak: vagy elenyésztek, vagy ha fönnmaradtak, a

kultúrában igen hátramaradtak. A keresztyén vallás lévén a civilizáció megalapítója, annak vezetői voltak az egyházi férfiak, kik akkor túlnyomólag, hogy ne mondjam, kizárólag bírtak tudománnyal és műveltséggel; az ő befolyásuk a státus ügyeit vezető férfiakra, fejedelmekre és egyéb nevezetes emberekre, részint túlnyomó tudományosságuk, részint pedig a vallás varázsa által nagy volt. Ennélfogva a keresztyénségnek vagy a vallásnak érdekeit összeszőtték a státus minden intézményével, és annak gyökerei minden intézménnyel összenőttek. Ennek bizonyosságául nem kell egyebet említenem, mint hogy a legújabb időkig majd minden államnak meg volt a maga államvallása, vagy legalább oly vallása, amelyet a többiek fölött kegyelt, ápolgatott, védett. Franciaországban, Olaszországban, Ausztriában a katolikus vallás. Poroszországban az evangélikus, Angliában a protestáns, különösen az episkopális, az orosz birodalomban a keleti egyház, egyszóval mindenütt voltak kedvezésben részesült vallások. Ez kezd szünetezni: de még sok helyütt nem szűnt meg; mert ezt a rendszert egy nap alatt megsemmisíteni nem tartozik a lehetőségek közé, minthogy gyökerei oly mélyen bele vannak nőve az intézményekbe, hogy azokat kitépni konvulziók nélkül nem lenne lehetséges, és ha mégis kitépni akarnák: gyökerei újra kihajtanának, mégpedig bujábban, mint annak előtte. Az én nézetem... az, hogy a két rendszer közt jobbnak, ésszerűbbnek és célszerűbbnek tekintem az amerikaiit [Élénk általános helyeslés], amely rendszernek alapja az, hogy az állam ne vagy minél kevesebbet avatkozzék a kultuszok ügyeibe, és csak akkor és csak annyiban, amennyiben a státus fönntartása a beavatkozást szükségessé teszi. De ha ezt egyszerre el nem érhetem, azt a célt mindig szem előtt tartom, és minden lépést, mely afelé vezet, pártolok; de nem pártolok semmi oly lépést, mely attól eltávolít. [Élénk helyeslés]

³⁸ *Báró Eötvös József vallás- és közoktatásügyi miniszter törvényjavaslata a vallás szabadságáról és a vallás-felekezetek egyenjogúságáról.* Lásd Zeller Árpád: *A magyar egyházpolitika 1847–1894.* I., i. m. 548–549.

³⁹ Magyarország Alaptörvénye, VII. cikk (2). Lásd <http://www.kormany.hu/download/0/d9/30000/Alapt%C3%B6rv%C3%A9ny.pdf>

⁴⁰ Lásd Schweitzer Gábor: *Elválasztás vagy összefonódás? (Margináliák az állam és az egyház 1990 utáni kapcsolatához)*, in: *Állam- és Jogtudomány* XLIII/3–4 (2002), 301–314.

⁴¹ „Az egyházak külön ágazati jogszabályok alapján az államháztartás alrendszeréből, európai uniós forrásokból vagy nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott programokból származó, pályázati úton vagy pályázati rendszeren kívül, egyedi döntés alapján támogatásban részesülhetnek.” 19. § (6) bekezdés.

⁴² 20. § (5) bekezdés.

⁴³ 21. § (1) bekezdés.

⁴⁴ 12. § (2) bekezdés.

⁴⁵ *1990. évi IV. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról*, 17. § (2) bekezdés.

⁴⁶ 24. § (1) bekezdés.

⁴⁷ Immanuel Kant: *A vallás a pusztá ész határain belül*, Budapest, 1974, Gondolat, 342. Fordította Vidrányi Katalin.

⁴⁸ I. m. 279.

⁴⁹ 11. § (1) bekezdés.

⁵⁰ Vö. 14. § (1) bekezdés.

⁵¹ 15. § (1) bekezdés.

⁵² 17. §.

⁵³ Vö. Hack Péter: *A vallásszabadság korlátozása „pontosítások” által*, in: *Vallásszabadság, társadalom és hatalom*, Budapest, 2000, HETEK–Tedisz, 20.

⁵⁴ <http://www.origo.hu/itthon/20110811-kormanyzati-szandekok-az-egyhazi-torveny-atirasmogott.html>

⁵⁵ Lásd a 8/1993. (II. 27.) AB-határozatot. Közzétéve a Magyar Közlöny 1993/22. számában; AB közlöny: II. évf. 2.

⁵⁶ John Locke: *Levél a vallási türelemről*, Budapest, 1973, Akadémiai, 55. Halassy-Nagy József fordítása alapján fordította és átdolgozta Gecse Gusztáv.

⁵⁷ Vö. Schweitzer Gábor: Egyházak és jogállam – kérdések és remények, in: *Acta Humana*, 2000, 39–40; 35.

⁵⁸ Sajó András: Szabadságjogok és egyenlőségek, in: *Vallásszabadság, társadalom és hatalom*, i. m. 25.

⁵⁹ Benjamin Constant: *A régiek és a modernek szabadsága*, i. m. 167.

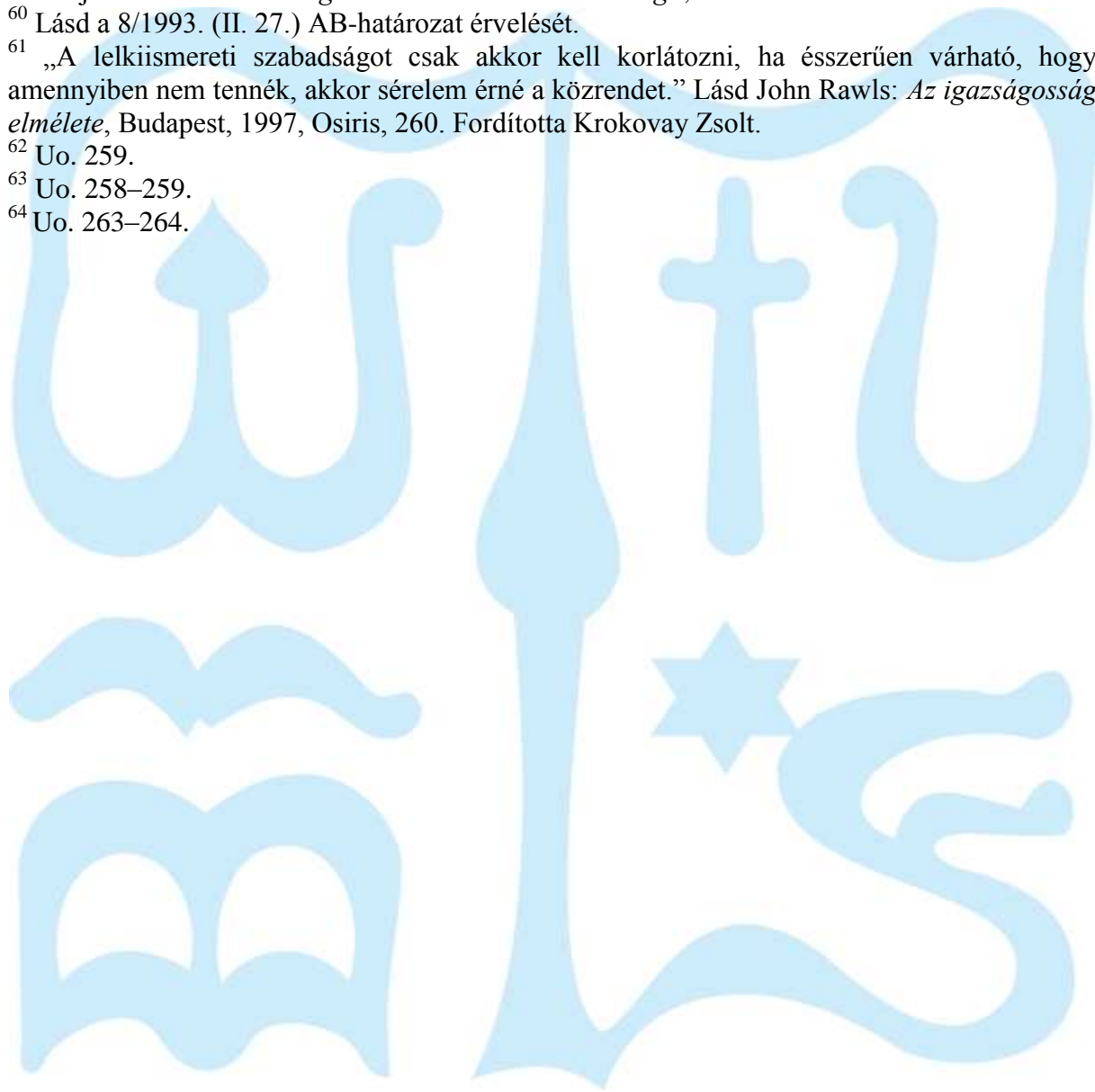
⁶⁰ Lásd a 8/1993. (II. 27.) AB-határozat érvelését.

⁶¹ „A lelkiismereti szabadságot csak akkor kell korlátozni, ha ésszerűen várható, hogy amennyiben nem tennék, akkor sérelem érné a közrendet.” Lásd John Rawls: *Az igazságosság elmélete*, Budapest, 1997, Osiris, 260. Fordította Krokovay Zsolt.

⁶² Uo. 259.

⁶³ Uo. 258–259.

⁶⁴ Uo. 263–264.

Egyházi törvény: szükségszerű volt a változtatás

reformatus.hu

2011. szeptember 6.

<http://reformatus.hu/mutat/egyhazi-toervenyszuekszer-volt-a-valtoztatas/>

Az új egyházi törvény által felrajzolt pálya és szabályrendszer nem jobb és nem rosszabb európai társainál. A valódi kérdés, mint mindenhol, a részletekben rejlik. A várható regisztrációs igények kapcsán a magyar törvényhozásban meg lesz-e a kellő állhatatosság és bölcsesség, hogy megkülönböztesse a jogos és jogtalan, a tisztességes és tisztességtelen indulatokat és szándékokat? Meg tudja-e majd különböztetni a gyereket a fürdővíztől?

A 2011. július 14-én elfogadott a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló új egyházi törvény Magyarországon és külföldön is éles kritikát váltott ki, elsősorban a törvény mellékletét képező, mindössze tizennégy regisztrált egyházat felsoroló lista miatt. A törvény körül kialakult negatív hangulat miatt a híradásokban és a felületes értékelésekben a törvény objektív értékelése elmarad, ami szükségessé teszi, hogy rávilágítsunk a jogszabály megszületéséhez vezető fő okokra, az elfogadás körüli kényes pontokra.

A rendszerváltást követően, a megbukott szocialista rendszer romjain létrehozott új egyházi törvény az előző negyvenöt év egyházakat és a vallásszabadságot korlátozó gyakorlatával szemben a lehető legnagyobb szabadságot kívánta biztosítani. Az azóta eltelt húsz év azonban bebizonyította a világviszonylatban is a legliberálisabb egyházi törvények között számon tartott rendelkezés számtalan gyengeségét. Különösen is az utóbbi öt-hét évben, ugrásszerűen megnőtt azoknak a közösségeknek, csoportoknak a száma, amelyek visszaélve a meglehetősen egyszerűen teljesíthető szabályokkal, valós egyházi tevékenység és vallásos meggyőződés nélkül, pusztán az egyházak részére a törvényben biztosított kedvezmények kihasználása céljából alapítottak egyházat.

Már a költségvetésben is gondot okoztak

Éppen az 1990. évi IV. tv. hiányosságai miatt az illetékes hatóságok még ha akartak volna sem tudtak volna fellépni az egyre elhatalmasodó visszaélésekkel szemben. Ezek a visszaélések már az állami költségvetés szintjén is komolyan érzékelhető problémákat okoztak és határozottan ráirányították a döntéshozók figyelmét a kérdés megoldatlanságára. Az egyházak többsége – így a Magyarországi Református Egyház is – üdvözölte és támogatta a változtatás szándékát, különösen a valós egyházi tevékenységet nem végző közösségek kiszűrését.

Az elmúlt évtizedben többször is előkerült az egyházi törvény felülvizsgálata és egy esetleges új szabályozás készítése. A változtatásra azonban – legfőképpen az ehhez hiányzó valódi elszánás és szükséges parlamenti többség hiánya miatt – nem került sor. A 2010-es választások nyomán létrejött kétharmados Fidesz-KDNP parlamenti többség azonban megvalósíthatóvá tette egy új egyházi törvény létrehozását.

Kimaradók, akiknek helyük lenne az egyházak között

Az új egyházi törvény megalkotásának és végső elfogadásának folyamata kétségkívül felvetett problémákat. Miközben a négy – ún. történelmi – egyház szakértői lehetőséget kaptak rá, hogy a parlamenti beadást megelőzően megismerjék a törvénytervezet szövegét és kommentálják azt, az érintettek és a társadalom szélesebb rétegei csak a híradásokból értesülhettek a tervezett törvény főbb vonalairól. A parlamenti végszavazást megelőző kormánytöbbségi módosítások egyeztetésére pedig lehetőség sem volt.

Az utolsó pillanatokban, meglehetősen sietséggel tizennégy tagúra szűkített, a törvény erejénél fogva regisztrált egyházakat tartalmazó lista igen sok konfliktust okozott. A 352 regisztrált egyház számának ilyenét való drasztikus szűkítése ugyan valóban tiszta képet teremtett, és kiszűrte az ún. „bizniszegyházakat”, de sajnos több olyan közösségtől is elvette az egyházi státuszt, amelyek több évszázados munkájuk és beágyazottságuk miatt erre jogosultak lennének, annak ellenére, hogy több ponton nem felelnek meg a törvény által a regisztrációhoz előírt objektív szempontnak.

A Magyarországi Református Egyház és az Magyarországi Evangélikus Egyház egy héttel a törvény elfogadása után levélben kérte a regisztrációban illetékes Közigazgatási és Igazságügyi Minisztert, hogy tegye lehetővé azon MEÖT tagegyházak számára a regisztrációt, amelyek kimaradtak a 14-es listából. Ezek a Magyarországi Metodista Egyház, a Magyar Pünkösdi Egyház, az Üdvhadsereg Szabadegyház, a Magyarországi Szabadkeresztény Gyülekezet és az Óskeresztény Apostoli Egyház.

Nem jelent visszalépést

A magyar egyházi törvényben érvényesülő elv, miszerint az állam különbséget tesz az egyes vallási közösségek jogállása között azok taglétszáma, működési ideje vagy az országban kifejtett társadalmi hatása alapján teljes mértékben harmonizálnak az európai gyakorlattal. Fontos tehát hangsúlyozni, a 2011 júliusában elfogadott törvény – ellentétben a számos külföldi elemzésben és híradásban leírtakkal – nem jelent visszalépést az európai gyakorlathoz képest.

Az új törvény biztosítja a vallásszabadságot, az állam világnézeti semlegességét és az összes magyar egyházi szervezet önrendelkezési jogát. A magyar parlament által elfogadott rendelkezés hasonlóan számos európai társához szigorítja az egyházi regisztráció feltételeit. A társadalmi beágyazottságot szavatoló hosszú távú működési idő, mint feltétel (Magyarországon ez húsz év) egyaránt megtalálható a portugál, a szlovén, az osztrák, a román és a litván egyházi törvényben, de például a törvénytervezetben eredetileg szereplő minimális tagszám kötelezettségének kivétele a végleges törvényből a magyar rendelkezést liberálisabbá tette a szlovák, szlovén és román rendelkezéseknél.

Nem végleges lista

Azt, hogy a magyar egyházi törvény valóban szűrőként kíván működni a jelenlegi helyzetben, az is bizonyítja, hogy az elfogadásával egy időben kihirdetett tizennégy, automatikusan regisztrációt nyert egyházat tartalmazó lista, amely szintén komoly botránykó lett az elemzők szemében, nem végleges. A regisztráció menetének és feltételeinek világos leírásával a törvény biztosítja a későbbi csatlakozás lehetőségét, amivel a regisztrált egyházak számát nyitottan hagyja. Az automatikusan nem regisztrált egyházak tagjai továbbra is szabadon gyakorolhatják hitüket, a törvény semmilyen szankciót nem fogalmaz meg velük szemben. Ígéret szerint az állam minden, a listából kimaradt intézményfenntartó felekezettel tárgyal 2011 végéig az általuk végzett közszolgálat finanszírozásáról.

Összefoglalva tehát az látható, hogy a „lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról” szóló törvény számos esetben szélsőséges, diktatórikus tendenciákat ábrázoló vádjai nem állják meg az objektivitás mércéjét. A törvény megváltoztatása állami oldalról nézve szükségszerű volt. A törvényhozó az eddig szélesre tárt ajtót becsukta, azonban közel sem arról van szó, hogy a bejáratot be is falazta volna. A nyilvánvalóan számos érdeket sértő változtatás, kiegészülve a magyar kormány kedvezőtlen nemzetközi megítélésével komoly hazai és nemzetközi vihart kavart. A törvény által felrajzolt pálya és szabályrendszer ugyanakkor nem jobb és nem rosszabb európai társainál. A valódi kérdés, mint mindenhol, a részletekben rejlik. A várható regisztrációs igények kapcsán a magyar törvényhozásban meg lesz-e a kellő állhatatosság és bölcsesség, hogy megkülönböztesse a jogos és jogtalan, a tisztességes és tisztességtelen indulatokat és szándékokat? Meg tudja-e majd különböztetni a gyereket a fürdővíztől?

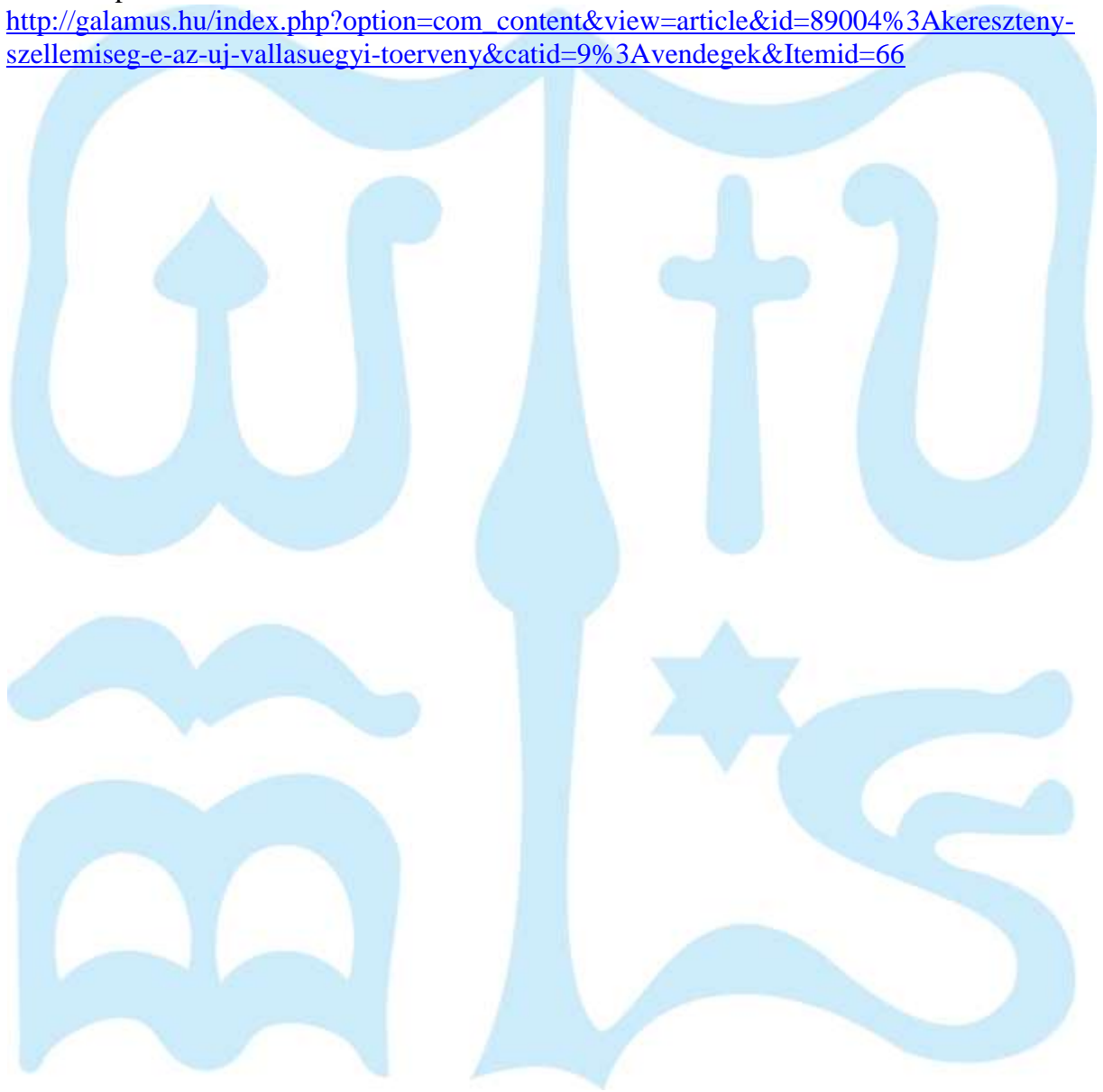

VANKÓ ZSUZSA

Keresztény szellemiség-e az új vallásügyi törvény?

Galamus-csoport
2011. szeptember 10.

http://galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=89004%3Akereszteny-szellemiseg-e-az-uj-vallasuegyi-toerveny&catid=9%3Avendegek&Itemid=66

Népszabadság

2011. szeptember 14.

<http://nol.hu/velemeney/20110914-keresztenszellemisege-az-uj-vallasugyi-torveny>

Magyarország – új Alaptörvénye szerint – büszke arra, hogy Szent István „a keresztény Európa részévé” tette hazánkat, és elismeri „a kereszténység nemzetmegtartó szerepét”. Ugyancsak olvasható a preambulumból szolgáló Nemzeti Hitvallásban: „a polgárnak és az államnak közös célja... az igazság, [és] a szabadság kiteljesítése”.

Mit lehet mondani az új vallásügyi törvényről e hitvallással szembeesítve? A törvényhozók, valamint a közvélemény többsége nem lát itt semmilyen feszültséget vagy ellentétet, mert úgy vélekednek, hogy ha számos, eddig bejegyzett egyház elveszti is az egyházi státusát, maga a lelkiismereti és vallásszabadság joga nem szenved sérelmet az új törvény nyomán. Ezen kívül – teszik hozzá – legfőbb ideje volt már rendet vágni a szekták dzsungelében, és kiszűrni a bizniszegyházakat.

Ha csupán a finanszírozásról – a költségvetési támogatásnak és az intézményeknek járó plusz egyházi normatívának, vagy akár az adó 1 százalékos felajánlásának a megvonásáról – lenne szó, ez valóban nem sértené még a lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogot.

Az új vallásügyi törvény azonban messze túlment ezen. A törvény 7.§-ának 4. bekezdése szerint: „Az egyház elnevezést csak e törvény szerint nyilvántartásba vett szervezet viselheti.” Tehát 2012. január 1-jétől, a törvény hatályba lépésétől kezdődően a 14 elismert és az állam által automatikusan újraregisztrált egyházon kívül egyetlen keresztény vagy nem keresztény vallási közösség sem nevezheti magát így. Az egyház szó (a görög nyelvű Újszövetségben: ekklészia) azonban alapvető keresztény fogalom, egyaránt jelentheti keresztények helyi csoportját, vagyis egy gyülekezetet, avagy azonos hitvallású gyülekezetek közösségét. A szó jelentése: kihívottak, Isten által elhívottak.

Tehát, megtiltani keresztények csoportjainak vagy gyülekezeti szövetségeinek az egyházként való önazonosítást, gyakorlatilag annyi, mint megtiltani nekik azt, hogy keresztényeknek, Krisztus követőinek, általa elhívottaknak vallják magukat.

Nem hárítja el a lelkiismereti és vallásszabadság sérelmét Gonda László református lelkész, teológus, a külügyminisztérium szakértőjének minapi érvelése, hogy tudniillik „belső szóhasználatukban és liturgiájukban a hivatalos egyházként el nem ismert közösségek is nevezhetik magukat egyháznak”. Csakhogy a keresztényeknek vallásuk alapítója, Jézus Krisztus ezt hagyta meg: „*Valaki azért vallást tesz én rólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt*” (Mt 10,32). A törvény idézett paragrafusa nyilvánvalóan sérti az egyházi státusból kirekesztetteknek azt a jogát, hogy hitvallásukat nyilvánosan, egyházként képviselhesék.

Rétvári Bence, a közigazgatási és igazságügyi minisztérium államtitkára azzal érvelt, hogy „a legutóbbi magyar népszámlálás során a lakosság magát hívőnek valló részének 98,9 százaléka az új törvény által is elismert 14 egyházhhoz tartozik”. (Megjegyzendő: A népszámláláskor önkéntesen lehetett vallani az egyházi hovatartozásról, tehát a fenti adat nem pontos, és a rá való hivatkozás nem korrekt e körülmény említése nélkül.) A keresztény szellemiség mércéjével szembeesítve azonban nem mentség az, hogy a lakosságnak viszonylag kis részéről van szó. Ez olvasható már a mózesi törvényben, amit Jézus is érvényesített: „*Ítéljetek igazságosan mindenkit... Ne legyetek személyválogatók az ítéletben: kicsinyt úgy, mint nagyot hallgassatok meg...*” – (5Móz 1, 16-17; Mt 5,17).

Jómagam, e cikk írója, például olyan keresztény közösséghez tartozom, amely hitéleti és oktatási tevékenységéhez soha nem fogadott el egy fillért sem az államtól, mégis „kirostatott” a bizniszgyházaktól való megszabadulás jogcímén. Igazságos ez?

Ha azzal érvelne valaki ezek után, hogy nincs szükség szektákra a keresztény tradíciót megbízhatóan őrző nagy történelmi egyházak mellett, akkor – anélkül, hogy kritikai vizsgálat alá vetnénk a fenti állítást és annak fogalmait – megint csak ott van a kereszténység alapítójának egyértelmű állásfoglalása: „*János, mondta: Mester, láttunk valakit, aki a te nevedben ördögöket űz, és eltiltottuk őt, mivelhogy nem követ [téged] mivelünk. Mondta néki Jézus: Ne tiltsátok el, mert aki nincs ellenünk, mellettünk van*” (Lk 9,49-50). Ez is Jézus kijelentése: „*Más juhaim is vannak nekem, amelyek nem ebből az akolból valók... Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem őket, és követnek engem*” (Jn 10, 16. 27).

Az új vallásügyi törvény tehát, amely a keresztény szellemiséget lenne hivatva képviselni, mintegy a kereszténység Alapítójának és Fejének a hatáskörébe avatkozik bele azzal, hogy eltilt keresztény közösségeket attól, hogy nyilvánosan egyháznak vallva magukat gyakorolhassák hitüket.

És mi a helyzet a nem keresztény vallási közösségekkel? Erre vonatkozóan is található alapvető eligazítás az Újszövetségben. A samaritánusok Izráel nézőpontjából pogányok voltak, mindenképpen az ószövetségi egyházon kívüliek, Jézus mégis rendreutasította velük kapcsolatban a látszólag érte buzgólkodó Jakab és János apostolt, akik tüzet kértek volna rájuk az égből: „*[Jézus] megfordulván, megdorgálta őket: Nem tudjátok, milyen lélek van bennetek. Az Emberfia nem azért jött, hogy elveszítse az emberek lelkét, hanem hogy megtartsa*” (Lk 9,55-56). A lelkiismereti szabadság tiszteletben tartására maga a teremtő és megváltó Isten ad példát a bibliai kinyilatkoztatás szerint. Nála nem létezik semmiféle lelkiismereti kényszer, kötelező keresztény ideológia. „*Ahol az Úrnak Lelke ott a szabadság*” (2Kor 3,17) „*Aki szomjúhozik, jöjjön el, és aki akarja, vegye az élet vizét ingyen*” (Jel 22, 17) – olvasható az Újszövetségben.

Végül, teljességgel összeegyeztethetetlen a keresztény szellemiséggel az, hogy parlamenti képviselők döntsenek – politikai alapon – az egyházi státus megadásáról vagy megszüntetéséről. Ez annyi, mint a világi hatalom hatáskörébe utalni azt, ami az Istenre tartozik. Jézus egyértelműen helytelenítette a két különböző kategória, illetve a hozzájuk tartozó dolgok efféle összekeverését: „*Adjátok meg, ami a császáré a császárnak, és ami az Istené az Istennek!*” (Lk 20,23-25)

Az Una Sancta és a bizniszegyházak Egy teológus dilemmái

Élet és Irodalom

2011. szeptember 16

<http://www.es.hu/?view=doc%3B29564>

„Lejárt a bizniszegyházak kora” - olvasom a 2011. évi C. törvényt betervező parlamenti képviselőként nyilatkozó református lelkész kollegám szavait egy hetilapunkban (Reformátusok Lapja - a szerk.) az egyházi törvényről, melyre azért volt szükség, hogy „kiszűrjük azokat a szervezeteket, amelyeket valójában nem vallási tevékenység, hanem az egyháznak járó kedvezmények megszerzése céljából hoztak létre”. A felvetett probléma meglétét nem vitatva meg kell állapítanunk, hogy ha valóban e célból született a törvény, akkor az inadekvát választ adott erre a társadalmi kérdésre. Ez azt jelenti, hogy megoldás helyett új problémákat generál.

Jogászok vagy társadalomtudósok nyilván más oldalról ragadnák meg a problémát, én teológusként gondolkodom erről. Úgy vélem, hogy a törvényalkotók - és köztük különösképpen is a teológiailag iskolázottak - legalább két ponton nagyot tévedtek.

Ezen túl persze a logikusan gondolkodni igyekvők, egyháziak és szekulárisak egyaránt, szeretik a bukfencek nélküli konzisztens okfejtéseket és az őszinte beszédet. A 2011. évi C. törvény már a praebulumában rögzíti, hogy Magyarországon az állam és egyház különváltan működik, „de az együttműködés kölcsönös előnyökön alapuló elveit megfelelően érvényesítve”. Az egyházi törvény eme apóriája az, amely a Nagy Konstantin császár óta fennálló helyzetben megoldhatatlan dilemmák sorozata elé állítja mind a Hatalom politikai, mind a Szentséges e világi modern képviselőit. (A középkoriakat ez nem zavarta.) A törvény szövege végig homályban hagyja, hogy miről is van szó, a lényegről azonban föllebbenti a fátylat a diszkrét eufémizmus: „kölcsönös előnyök”. Ezt kevésbé emelkedett nyelven úgy hívják: üzlet; közkeletű idegen szóval: biznisz. A legkevésbé sem rossz dolog, mindnyájunknak szüksége van rá, s élünk is vele - ezért kár pejoratív hangsúlyt adni neki. Ha valóban így van, akkor a törvény az állam és (egyes) egyház(ak) bizniszéről szól.

A jó szándékú törvény hamar kisiklik, és pedig azért, mert egy vallásos témáról szóló törvényt e szakmában dilettánsok fogalmaztak meg, és ennek sajnálatos módon mind „az Országgyűlés által elismert egyházak”, mind az „el nem ismert egyházak”, mind az államot megjelenítő ún. politikai elit, mind az egész magyarországi társadalom kárvallottja lesz. A nemes célú 4. § (1) - A lelkiismereti vagy vallási meggyőződés megválasztása, elfogadása, kinyilvánítása és megvallása, továbbá annak megváltoztatása, illetve gyakorlása miatt senkit előny vagy hátrány nem érhet - a törvény végére visszajára fordul, s kiderül, hogy egyeseket (ma még csak egyeseket) bizony érhet hátrány is.

A 6. § (1) „...vallási tevékenység olyan világnézethez kapcsolódó tevékenység, mely természetfelettire irányul, rendszerbe foglalt hitelvekkel rendelkezik, tanai a valóság egészére irányulnak, valamint az erkölcsöt és az emberi méltóságot nem sértő sajátos magatartás követelményekkel az emberi személyiség egészét átfogja” - érezhetően valakinek diákkori emlékeiből visszaidézett és az alkalomhoz átformált, kissé jogászosa sikeredett vallás-definíciója. Az értők nyilván gond nélkül még azt is meg tudják mondani, hogy a

megfogalmazó melyik keresztény felekezethez tartozik. A több száz vallás-definíció közül ez különösen is síkos talajra tévedt, s a gond nem az, hogy ezt vagy azt az iskolát képviseli, hanem az, hogy a gondolati circulus vitiosus később az egész törvényt kisiklatja. A törvényalkotó láthatóan nem tudja, milyen komplexek a vallások, legfeljebb egyetlent ismer, a sajátját. Az én vallásomat absztrahálom, tehát ilyenek a vallások - majd pedig megállapítom, hogy a másiké nem olyan, mint az enyém, következésképpen az nem is vallás, tehát nem lesz elismerve. A vallástörténet számos vallást ismer, és ezek között vannak ma is milliók által követettek, melyeknek nincsenek „tanaik”, a legkevésbé sem foglalkoznak „hitelvekkel”, és azokat nem rendszerezik, nem világmagyarázattal, hanem a kultusszal foglalkoznak - ettől függetlenül vitathatatlanul vallások. Nemcsak a hinduizmus nem köti magát hitvallásokhoz, hanem a 2011. évi C. törvényben nevesített zsidóság sem - bár tanít, és bár például Szaadja gáónnak vagy József Albónak voltak ez irányú kísérletei - nincs a kereszténységhez hasonló „dogmatikája”, tanrendszere. Nem is szólva arról, hogy az e definícióban említett „természetfölöttire irányulás”, a transzcendens a hívő szemével ugyan látható, de egy szekuláris parlament, amikor egy vallási társulást egyházként fog elismerni, aligha tudja megítélni. Sem a transzcendenst, sem azt, hogy a közösség tevékenysége arra irányul-e. Hogy a „világnézet” a törvényben sértő lehet-e, azt kinek-kinek az ízlésére bízom. Ami azt a fajta racionalizáló, egy felvilágosult moralizálás szerint comme il faut, „az erkölcsöt és az emberi méltóságot nem sértő magatartás”-t illeti, amit a törvény említ - nos, semmi sem áll ettől távolabb a vallásban. Tudom, véleményemmel vallásos társaim között is hamar egyedül maradhatok, de példaképpen azért hadd hivatkozzam arra a - nagyon megrázó, de kitörölhetetlen - vallási alapszövegre a Bibliában, mely szerint Ábrahám kést emel fiára, Izsákra, hogy megáldozza őt, s az Örökkévaló ezért megáldja őt (Gen 22,16-17). Az Új Szövetségben Pál apostol Ábrahámnak ezt a hitét állítja elénk (Róm 4), s állítja párhuzamba Jézus halálával és feltámasztásával. A legcsekélyebb mértékben sem a polgári erkölcstről szól! (Számos hasonló példa hozható a Biblia mindkét feléből.) Ezzel nem akarom természetesen azt sugallni, hogy akár a Biblia, akár a bibliai vagy egyéb vallások erkölcstelenségre akarnának minket buzdítani, ám azt feltétlenül, hogy aki a vallást az erkölcstan szintjére degradálja, vagy akár a polgári morált a vallással, akár a polgári morállal a vallást igazolni akarja, annak a vallásról, a vallásban központi szerepet játszó Szentségről s annak elemi erejéről fogalma sincs.

A törvény teológiaiilag leggyengébb - és egyben minden keresztényt/keresztényt sértő - része a 7. § (1) „Az egyház, vallásfelekezet, vallási közösség (a továbbiakban: egyház) azonos hitelveket valló, természetes személyekből álló, önkormányzattal rendelkező, autonóm szervezet, mely elsődlegesen vallási tevékenység gyakorlása céljából működik. E törvény alkalmazása során egyháznak minősülnek a vallásfelekezetek és vallási közösségek is.”

Az egyház nem ez. *Credo unam sanctam catholicam et apostolicam ecclesiam.* Az ecclesia (eredetileg görögül: ekklészia) a hit tárgya és misztérium. Mivel sancta, azaz szent, túlnő az e világi kereteken, akkor is, ha e világban van. Az egyház a bibliai kijelentés szerint Krisztus teste. Kétségtelen, ezt megint csak a hit szeme látja. No de aki egy ablakon kívülről bekukucskálva egymás mögött ünneplőben álló tatógó embereket lát és velük szemben egy hadonászó másikat, az aligha tud arról autentikusan szólni, hogy milyen ez a kórus, milyen varázslatos zene forrasztja őket össze (vagy netán csak álkórus, a bekukucskálót megtévesztendő). Ha a törvény szövegezői kézbe vennék a diákjaimnak kötelező tankönyvet, ők is olvashatnák: egyház csak a kereszténységben van. Sem a buddhista szerzetesi közösség, sem az iszlám pusztá azonossági elven nyugvó közössége, sem a zsidóság népi közössége nem egyház. És később következik ennek történeti okadatolása. Ez az új törvény szempontjából azért fontos, mert a Magyarországon nyilvántartott 250-300 (érdekes, pontos adatra senki nem hivatkozik) vallásos közösség mintegy fele azonnal kiesik. Az első pünkösdkor a Szent Lélek kitöltetésekor Jeruzsálemben Péter apostol hosszú prédikációt

tartott a názareti Jézusról, haláláról és föltámasztatásáról, s akkor hallgatói megkeresztelkedvén „kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban”. Az ekkor megszületett egyház tagjait nem sokkal később a szíriai Antiochiában khrisztianoi-nak, Krisztusiak-nak, magyarul keresztényeknek kezdték nevezni. Sem az nem volt kérdés, hogy 20 avagy 100 év óta működnek-e, mint ahogy az sem, hogy 100 avagy 1000 tagjuk van-e. Valószínűleg kiestek volna a rostán. De Isten kegyelméből nem így történt. Olyan egyház, mely nem Krisztus-követő, nem létezik. Ilyen egyházat a magyar parlament sem tud kreálni, épp úgy, mint ahogy a gravitációról vagy a napsütésről sem dönthet. Paradox módon mégis megtörtént; „az Országgyűlés által elismert egyház” lett három olyan zsidó hitközség, mely magát (joggal) nem tartja Krisztus-követőnek, azaz egyháznak, s amelyeket (a parlamenten kívül) mások sem tartanak annak. Sokkal helyesebb lett volna tehát „vallási közösség”-et említeni a törvényben. A hibának a tetézése 7. § (4) „Az egyház elnevezést csak e törvény szerint nyilvántartásba vett szervezet viselheti” - minek következtében a magyarországi metodista egyház vagy a hetednapos adventista egyház (csak) Magyarországon Krisztus-követő civil szervezetté válna, hasonlóképpen a magyar államalapítást hét évszázaddal megelőző Örmény Apostoli Orthodox Egyházzal. A nemrég hazánkban járt és az államfő fogadta egyiptomi pápa, III. Senua sem tudta, hogy 1950 éves múlttal büszkélkedő és a magyar összletettségét megközelítő számú egyháza számára Budapesten egy „Kopt Orthodox Egyesület” templomát szentelheti föl. A feltehetően nem túl népes hazai bolgár orthodox közösség szerencsésebb volt, őket a parlament főkegyúri jogával élve nem fosztotta meg egyházi jogállásától. Az államnak az egyházak ilyen belügyeibe való beleszólástól, mint például az önmegnevezés kérdése, tartózkodnia kellene, s ha nem teszi, nemcsak a jogfosztottaknak, hanem „az Országgyűlés által elismert egyházaknak” is tiltakozniuk kellene, mert mai privilégiumaik ellenére holnap esetleg ugyanúgy valamilyen beavatkozás áldozataivá válhatnak (amint azt a magyar történelem közelmúltja során ezen egyházak is megtapasztalták). Az egyház - 11. § (1) szerint - jogalanyiságát nyilvántartásba vétellel nyeri el. Az egyesület egyházként történő elismeréséhez az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. Ezzel nem az az alapvető gond, hogy még a döntéshozatal előkészítői is szakmai inkompetenciáról tettek tanúbizonyságot, s vajon milyen kritériumok alapján döntenek majd az ehhez még kevésbé értő képviselők. Honnan fogják tudni a képviselők, hogy a vallási egyesület tevékenysége tényleg a természetfelettre irányul-e, vagy ravaszul csak imitálják azt? Netán átermesztetfelettre irányul a ténykedésük. Egy jogász talán azt kérdezné, hogy ha az állam és egyház el vannak választva, akkor miért épp a képviselők jogosultak erre? Talán kívülálló szakértőket kellene felkérni, buddhista boncokat vagy római augurokat. Egy teológus másképp látja: egyház státust az Országgyűlésnek sem kétharmados, sem háromharmados többsége, ha hozzáértő, ha nem hozzáértő, sem el nem vitathat, sem nem adományozhat. Mellesleg a bíróság sem. Egy társadalmi szervezetről persze, meg annak adandó kedvezményeikről dönthetnek. Ajándékot bárki bárkinek adhat. Az egyház mivolt azonban az adott vallási közösség Krisztusról s a maguk Krisztus-követéséről vallott hitvallása.

Nem megyek végig a törvényen – nem is a jogászokdás a kenyerem. Ha tehát a cél valóban a jogtalan előnyszerzés kiszűrése volt - ami azért kérdés, mert e sorok szerzője még nagyon jól emlékszik arra, hogy a 90-es évek elején ehhez nagyon hasonló törvényt buzgó szektavadászok szerettek volna keresztülvinni a magyar parlamenten, s az akkori képviselőktől még nem hallottunk bizniszegyházakról, akkor nem a boszorkányegyház és nem is a kelta-wicca, hanem elsősorban a Hit Gyülekezete volt a célpont - akkor egészen másképp kellett volna eljárni. Aki valamelyest is járatos a témában, az tudja, hogy a sok tucat most kiszorult kis egyház közül jó néhány azért olyan kicsi, mert történelmi okok miatt szakadások szabdalták őket, vagy teológiájukban, kegyességükben egyszerűen máshova tették a hangsúlyt. A wesleyánus tradíciót Magyarországon nem egyetlen egyház képviseli (Metodista

Egyház, Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség, Názáreti Egyház, Üdvhadsereg); adventistából is több van, amint presbiteriánusból (református) is, katolikusból is, ortodoxból is. Azok a képviselők, akik legalább nyolc szemeszter dogmatika kurzusból és egyháztörténelemből nem vizsgáztak, aligha fogják tisztán látni, hogy pusztán szervezeti különbségek vannak az egyháztestek mögött. Sem hitükben, sem egyházszerkezetükben, sem kegyességükben, sem életgyakorlatukban nem térnek el lényegesen attól, amit a református vagy az evangélikus egyházban megtapasztalunk. Épp oly közel állnak egymáshoz, mint a ferencesek a bencésekhez, a jezsuitákhoz és a piaristákhoz. Mi lenne, ha ezek egyesületekké válnának, mert 1000 alatti a létszámuk? Azt gondolom, ők tudnának az 1950-es „visszaminősítésükről” többet is mondani, s ha most erről nyíltan szólnának (ezt nevezi az Új Szövetség „parrhésziá”-nak), akkor abból a jó szándékú képviselők okulhatnának.

Létezik Magyarországon mintegy további 100 egyházként bejegyzett nem-egyház; ezeket helyes lenne más néven nevezni. Ezek közül számos nyilvánvalóan olyan vallásos emberek gyülekezete, amely nem keresztény felekezet, például muszlimok vagy buddhisták közössége. Ezeket bizniszegyházként nevezni olyan inszinuáció, melyet minden becsületes érzésű ember visszautasítana. Természetesen nem ismerem az összes közösséget, s nem kizárható, hogy ahol előnyökre lehet szert tenni, ott lesznek olyanok, akik élnek is ezzel a lehetőséggel. (Bár emlékeztetek a praeambulum eufémizmusára, mely a „kölcsonös előnyök”-ről szól. Itt lehet, hogy csak az a gond, hogy az előnyök nem kölcsönösök az állam megítélése szerint.)

Nem oda konkludálok, hogy ha egy/több képviselő törvénytelenséget tapasztal, forduljon a rendőrséghez, ügyészséghez, bírósághoz - és ne kollektív büntetéssel, mintegy 200 egyház, gyülekezet és vallási közösség kizárásával reagáljon.

Nem oda konkludálok, hogy a kölcsönös előnyök a nagy történelmi egyházaknál a „legkölcsonösebbek”, tehát ezek a legnagyobb bizniszegyházak.

Nem oda konkludálok, hogy ha az egyházak nem kapnának adókedvezményeket (20. § [5]) és nem mentesülnének különféle pénzügyi ellenőrzések alól (21. § [1]), akkor álegyházak nem törekednének, nem törekedhetnének maguk fáradságos álcázásával - 200 valódi egyház, gyülekezet és vallási közösség diszkreditálása révén - különféle visszaélésekre.

Mindezeknél mélyebben látom a problémát. Az emberi történelemnek nagyjából az utolsó 5000 évről állnak rendelkezésünkre írott források, és ez idő alatt azt látjuk, a politikai Hatalom és a Szentséges (amely, mint van der Leeuw nagy vallásfenomenológiájából is tudjuk, szintén Hatalom) a gyakori rivalizálás ellenére is mindig nagyon közel voltak egymáshoz. A trón és az oltár közelsége, amely jóval megelőzi a keresztény kultúrát és Nagy Konstantin vallásreformját, belső rokonságukra utal vissza; a politika keresi a szakralitást, a sacrum érvényesíteni akarja hatalmát a társadalomban is, s ehhez energizálja a politika apparátusát is. A fáraó a világi hatalom reprezentánsa, s egyben kizárólag ő az, aki az összes istennek áldozatot mutathat be; a vallási hatalmat legfeljebb csak delegálja a papoknak, amint a politikai vagy közigazgatási jogosítványokat a nomarchészeknek (megyei párttitkároknak vagy főispánoknak). Mózes a Vagyok-Aki-Vagyok-kal beszélő próféta, aki egyben népének vezetője és törvényadója is. A kettő nem válik el. A felvilágosodástól kezdve igyekszünk egy racionális társadalmi berendezkedést megteremteni, és ebbe illeszkedik például a kálvinista felfogás az állam és egyház szétválasztását illetően. Ezt általános vélekedésként jónak és racionálisnak tartjuk. A dolog azonban nem úgy működik, ahogy várnánk. Nem véletlen, hogy időről időre karizmatikus látnokok és prófétai rajongók kerülnek népek élére, vízióikkal milliókat kápráztatnak és kábítanak el, s köztük olyanok is, aki országokat és világokat képesek lángba borítani. Molnár Tamás magyarra fordított könyve (címében is) jól exponálja ezt a viszonyt: A Hatalom két arca - politikum és szentség. A viszony természetes, és nem démoni, nem álmessiasok és gonosz, mohó papok összeesküvése. A viszony a politikai hatalmasok részéről (is) belső szükségszerűség: nekik (ahol a felvilágosodás elszámolta

magát, a mai, szekularizáltnak vélt világban is) szükségük van a szakrális legitimációra. 1989. június 16-án, amikor Magyarországon egy évtizedek óta stabilnak látszó politikai hatalom uralkodott, egy borostás fiatalember az orosz csapatok kivonásának haladéktalan megkezdéséről beszélt, s ekkor a rendszer karjai elernyedtek, a kezükből a puszta szó nyomán kicsúszott a fegyver, amire addig támaszkodtak. A történésnek nem okozója volt a fiatalember szava. Ám ami következett, megrázó volt. A rendszernek nem volt legitimációja. Nem gondoltuk, hogy emiatt magától is összeomlik. Magyar, orosz, grúz kommunistáknak vélt vezetők gyorsan megkeresztelkedtek. Aki ebben csak politikai oportunizmust lát, az pusztán a felszínt karcolja. Nemcsak az új struktúrák, a beágyazottak is időről időre igénylik a szakrális legitimációt, különben belülről megroggyannak. A társadalmi szerződés szekuláris képzete utópiának bizonyult, nem elégséges; a Szentséges - amelyet hivatásszerűen az egyházak kommunikálnak - megkerülhetetlen. Nemcsak az egyén számára, a társadalomnak, az államnak és az ún. politikai elitnek is szüksége van rá. A vallás nem csak spiritualitás. És nem csak vasárnap 10 órakor aktuális. Átjárja az élet teljes vertikumát. Gondozása az egyén, a társadalom és a politikum feladata is.

Azt gondolom, ideje, hogy - többek között - teológusok is elvi szinten újragondolják, újragondoljuk a Szentség és a politikum kapcsolatát. Ebbe az új törvény konstruktív kritikája is beletartozik. Szükség is van rá, mert a jelenlegi nem tökéletes. Ez baj (többek között azért), mert a politikai hatalom legitimációjának erodálását okozza.

Az állam és az egyházak biznisze

Hír24

2011. szeptember 16.

http://fn.hir24.hu/itthon/2011/09/16/0az_allam_egyhazak?action=PrintPage

A bizniszegyházak elleni fellépésre szánt egyházi törvényre teológusként tekintett Hubai Péter az ÉS-ben. Az új egyházi törvényt a szerző dilettáns munkának tartja.

„A felvetett probléma meglétét nem vitatva meg kell állapítanunk, – írja Hubai – hogy ha valóban e célból született a törvény, akkor az inadekvát választ adott erre a társadalmi kérdésre. Ez azt jelenti, hogy megoldás helyett új problémákat generál.” Majd rögtön hozzáteszi: a törvényalkotók – és köztük különösképpen is a teológiailag iskolázottak – legalább két ponton nagyot tévedtek. Elsőként is azért, mert a szétválasztott állam és egyház mindezt a – a törvény szavai szerint – „az együtt munkálkodás kölcsönös előnyökön alapuló elveit megfelelően érvényesítve” teszi.

Ezt a kölcsönös előnyt, mondja Hubai „kevésbé emelkedett nyelven úgy hívják: üzlet; közkeletű idegen szóval: biznisz. A legkevésbé sem rossz dolog, mindnyájunknak szüksége van rá, s élünk is vele – ezért kár pejoratív hangsúlyt adni neki. Ha valóban így van, akkor a törvény az állam és (egy) egyház(ak) bizniszéről szól”.

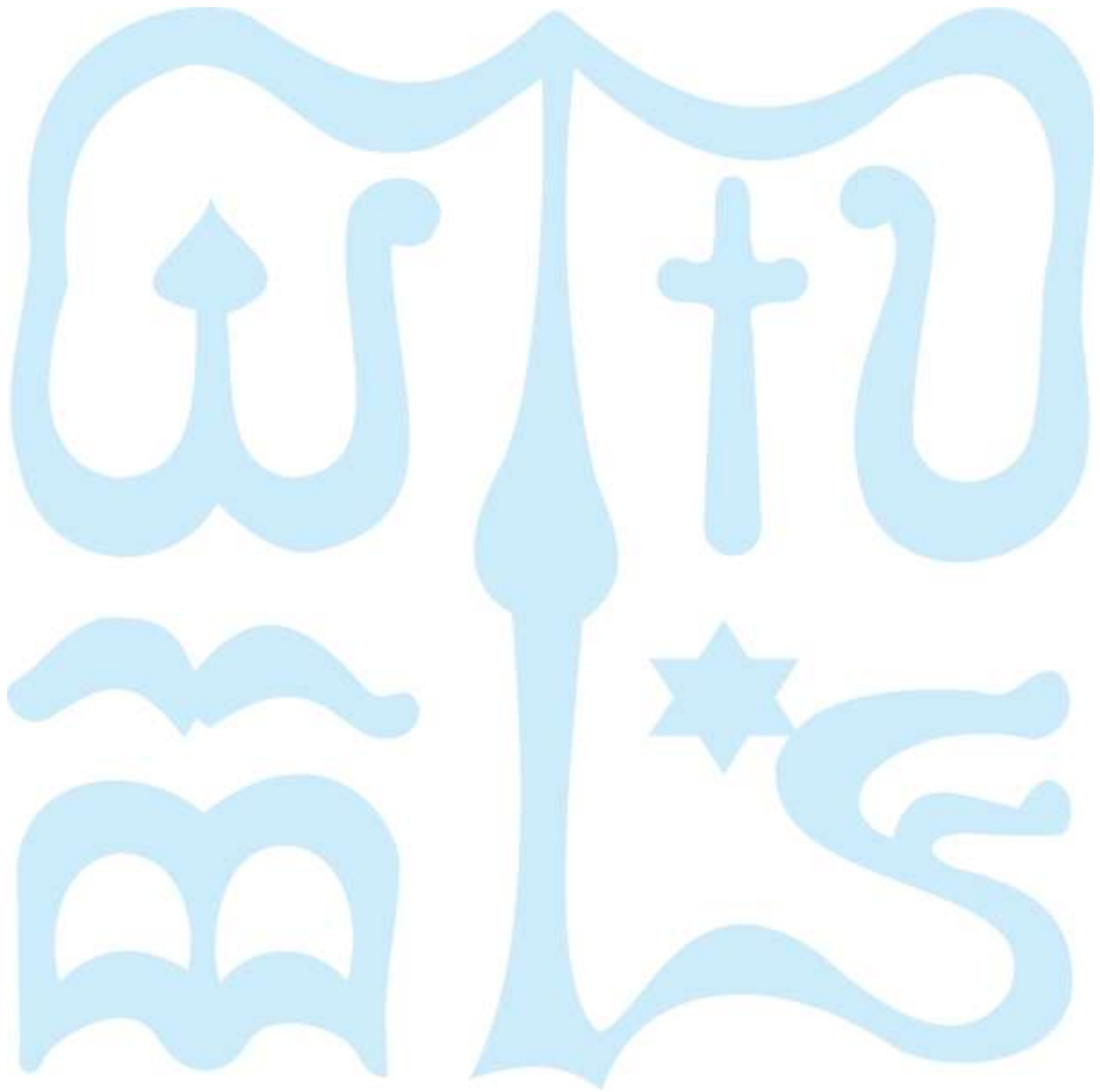
A jó szándékú törvény azonban hamar kisiklik, – véli a szerző – és pedig azért, mert egy vallásos témáról szóló törvényt az e szakmában dilettánsok fogalmazták meg, és ennek sajnálatos módon mind „az Országgyűlés által elismert egyházak”, mind az „el nem ismert egyházak”, mind az államot megjelenítő ún. politikai elit, mind az egész magyarországi társadalom kárvallottja lesz.

A hiba már az elején, a vallási tevékenység fogalmának leírásával beépül a törvény szövegébe. „A törvényalkotó láthatóan nem tudja, milyen komplexek a vallások, legfeljebb egyetlen ismer, a sajátját. Az én vallásomat absztrahálom, tehát ilyenek a vallások – majd pedig megállapítom, hogy a másikat nem olyan, mint az enyém, következésképpen az nem is vallás, tehát nem lesz elismerve. A vallástörténet számos vallást ismer, és ezek között vannak ma is milliók által követettek, melyeknek nincsenek „tanaik”, a legkevésbé sem foglalkoznak „hitelvekkel”, és azokat nem rendszerezik, nem világmagyarázattal, hanem a kultusszal foglalkoznak – ettől függetlenül vitathatatlanul vallások” – magyarázza Hubai, s mindezt ki vitatná?

Aztán így idéz Hubai: A törvény teológiailag leggyengébb – és egyben minden keresztényt/keresztényt sértő – része a 7. § (1) „Az egyház, vallásfelekezet, vallási közösség (a továbbiakban: egyház) azonos hitelveket valló, természetes személyekből álló, önkormányzattal rendelkező, autonóm szervezet, mely elsődlegesen vallási tevékenység gyakorlása céljából működik. E törvény alkalmazása során egyháznak minősülnek a vallásfelekezetek és vallási közösségek is.” Mert az egyház nem ez! – mondja.

„Ha a törvény szövegezői kézbe vennék a diákjaimnak kötelező tankönyvet, ők is olvashatnák: egyház csak a kereszténységben van. Sem a buddhista szerzetesi közösség, sem az iszlám pusztán azonosági elven nyugvó közössége, sem a zsidóság népi közössége nem egyház. És később következik ennek történeti okadatolása. Ez az új törvény szempontjából azért fontos, mert a Magyarországon nyilvántartott 250-300 (érdekes, pontos adatra senki nem hivatkozik) vallásos közösség mintegy fele azonnal kiesik.”

A magyar parlament vette magának a bátorságot, és eldöntötte, melyik közösség lehet egyház, s melyik nem. Sokkal helyesebb lett volna tehát „vallási közösség”-et említeni a törvényben, véli Hubai. A hibának a tetézése 7. § (4) „Az egyház elnevezést csak e törvény szerint nyilvántartásba vett szervezet viselheti.”

Levél a keresztény egyházak püspökeinek

Egyházfórum
2011. október 27.

<http://www.egyhazforum.hu/index.php/10-aktualis/86-level-a-keresztény-egyházak-puspokeinek>

A Római Katolikus, a Református és Evangélikus Egyház püspökeinek
Tisztelt Püspök Urak!

Az elmúlt száz évben egyházaink vezetői többször foglaltak állást politikai kérdésekben. Ezek a megnyilatkozások hol önként, szabad elhatározásból, hol kényszer hatására történtek. Évtizedek távlatából ma már valamennyien megállapíthatjuk – noha annak idején sem hiányoztak a figyelmeztető hangok –, hogy a hivatalos testületi álláspontok nem mindig feleltek meg az Evangélium szellemének, sőt esetenként azzal szöges ellentétben álltak. Történt mindez annak ellenére, hogy egyházaink világos szociális tanítással rendelkeznek, vallják, hogy az állam vezetőinek elsődleges feladata a közjó szolgálata – bár ezzel szintén számos alkalommal visszaéltek – és valamennyi állampolgár jogainak és emberi méltóságának védelme.

Egyházaink elismerik a politikai, gazdasági, kulturális és tudományos élet autonómiáját, ezért a püspökök általában – nagyon helyesen – tartózkodnak a fölösleges szakpolitikai megnyilatkozásoktól. Amennyiben azonban valahol súlyosan sérül az erkölcsi rend, a társadalmi igazságosság, az emberi jogok és egyéb értékek, akkor az egyházi vezetőknek az általuk betöltött hivatal súlyánál fogva nemcsak lehetőségük, de kötelességük is, hogy állást foglaljanak. Különösen igaz ez abban az esetben, amikor a politikai közszereplők a vallásokkal és az egyházakkal ideológiai, politikai alapon visszaélnek.

A mai magyar politikai helyzet ellentmondásos. A megalkotott törvények és kormányzati intézkedések egy részével egyet lehet érteni, bár ebben természetesen eltérnek az álláspontok érintettségétől, érdekektől, világnézettől, pártszimpátiától vagy egyéb tényezőtől függően. Annak azonban, aki őszintén és elfogulatlanul szemléli a mai politikai életet, észre kell vennie az aggasztó fejleményeket: egyének, csoportok, szervezetek és különösen is a hátrányos helyzetűek jogainak és érdekeinek csorbitását, jogos véleményük mellőzését, a kritikát megfogalmazók háttérbeszorítását vagy a hatalommal való visszaélés egyéb formáit, nem is beszélve a személyes, családi, baráti vagy a pártcímborák gazdasági, politikai és személyes érdekeinek kétes érvényesítéséről. Nyugtalanossággal tölthet el bennünket a közelmúltban rendhagyó körülmények között elfogadott új egyházügyi törvény, amely diszkriminatív, alkotmányosan kifogásolható, és egyházainkra nézve kifejezetten kínos, mert adott esetben a kicsiktől és koldusoktól veszi el a morzsákat, hogy juttassa azokat egyházaink asztalára.

Tisztelt Püspök Urak! Néhányan Önök közül bizonyos fejlemények kapcsán már hangot adtak nemtetszésüknek. Köszönet érte. Ez azonban nem elég. A mai ünnep arra a történelmi felelősségre figyelmeztet, amely egy ország vagy történelmi súlyú intézmény – mint egyházaink – vezető testületének vállán nyugszik. A társadalom egy része már ma is, de az utókor mindenképp számon kéri majd, hogy Önök hogyan éltek ezzel a kollektív felelősséggel: csupán rövid távú, vélt egyházi érdeket, vagy az egész társadalom javát tartva

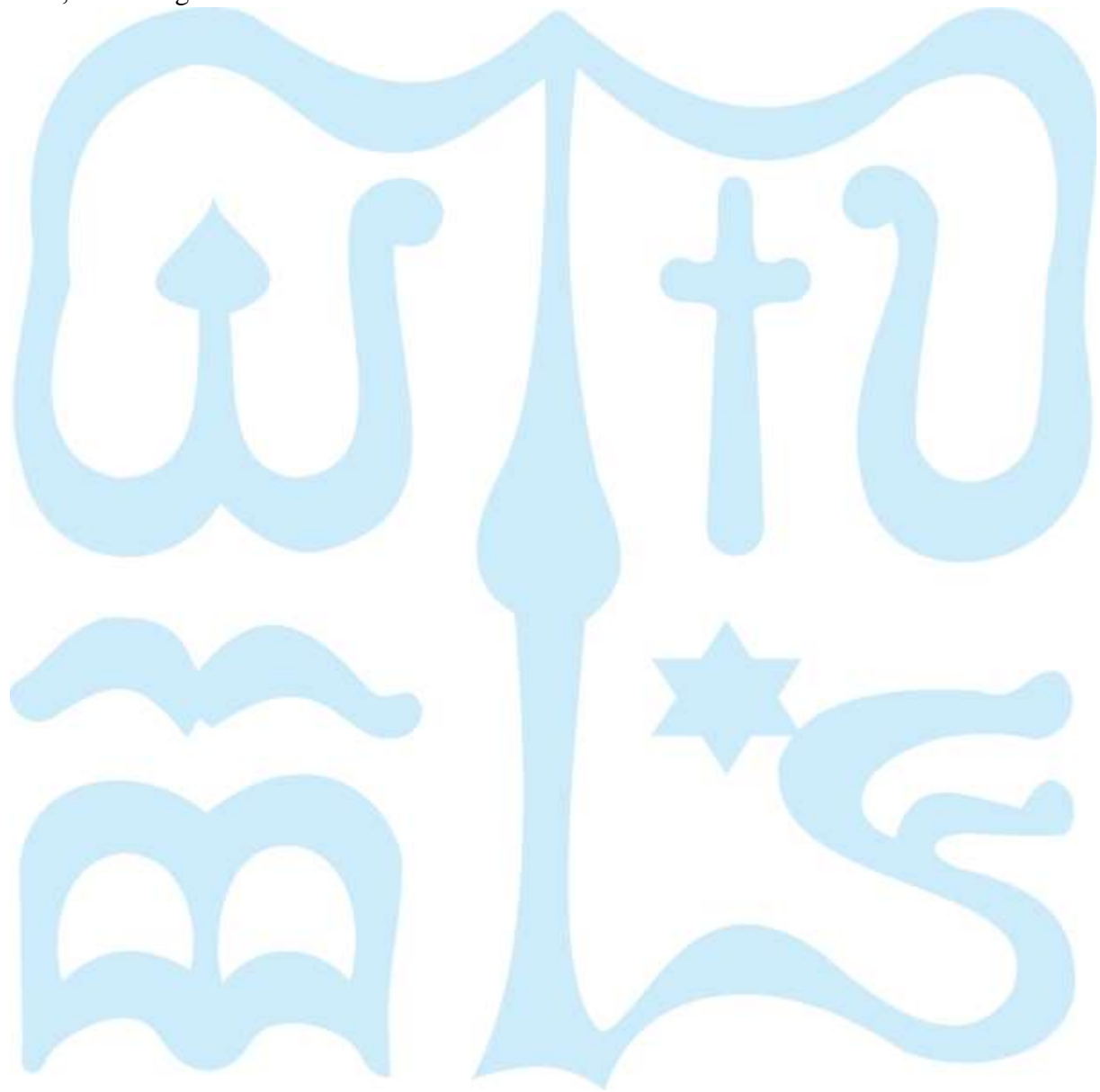
szem előtt emeltek szót az emberi méltóság és jogok megsértése és a hatalommal való visszaélés ellen, voltak szolidárisak a hátrányos helyzetűekkel, és mondtak le önként a világi tekintélytől följánlott kiváltságokról. Nagy részben Önökön múlik, hogy egyházaink a hatalmi kollaboráció vagy a krisztusi remény jelei és eszközei lesznek-e!

Isten áldása legyen Önökkel:

Wildmann János

Az Egyházforum főszerkesztője

Pécs, 2011. augusztus 20.

Felekezetek útkeresése

Szuverén

2011. november 4.

<http://www.szuveren.hu/tarsadalom/felekezetek-utkeresese>

Az új törvény valamennyi egyházat válaszút elé állította. A státuszukat elvesztő vallási közösségek létharca a privilegizált egyházak hallgatása vagy éppen hozsannázása mellett zajlik.

Az egyháztörvény a korábbi szabályozáshoz képest azokat az egyházakat is kedvezőtlenebb, kiszolgáltatottabb helyzetbe hozza, akiket látványosan és diszkriminatívan kiemel. Ez szükségszerű következménye annak, hogy a jogállamiság követelményeit, valamint számos emberi jogi normát sértő szabályozás tág teret biztosít az önkényes jogalkalmazásnak, lényegében megfosztva az egyházakat attól az autonómiától, amit létrehozni és védelmezni volna hivatott. A törvény számos rendelkezése (például az egyházi státusz elvesztésének lehetősége) szűkíti az elismert egyházak mozgásterét, fokozottabb igazodásra készíti őket, átpolitizálja működésüket.

Mindez arra is készíthetné az egyházakat, hogy hevesen tiltakozzanak. Csakhogy ehhez háttérbe kellene szorítaniuk a pénzügyi támogatás formájában, az oktatás terén és a szociális ellátórendszerben való jóval hangsúlyosabb jelenlét ígéréteiben manifesztálódó „előnyök” miatti örömeiket. Így kérdéses, hogy a demokratikus értékek védelméhez kapcsolódó és a hitelveik részét képező szolidaritás eszméjén alapuló „elvi megfontolásokon” túllépő egyházak mostantól milyen alapon formálnak jogot arra, hogy a társadalom tagjai számára az erkölcsről értekezzenek.

A mély hallgatás pillanata a megmaradó egyházak morális megsemmisülésével egyenlő. Tévedés volna azt hinni, hogy ennek nem lesznek következményei, nem vezet majd a vallási ügyekben jórészt közömbös szélesebb társadalmi rétegek még erőteljesebb elidegenítéséhez. Könnyen meglehet, hogy azok, akiknek meggyőződésévé vált, hogy az egyházakat is csupán az erőforrásokhoz való hozzájutás és saját pozicionálásuk motiválja, csak ideig-óráig fogják eltérni, hogy gyermekeiket esetleg ebben a szellemben neveljék a fősodorhoz tartozó egyházak által fenntartott, túlbujánzásnak induló és egyre „elitistább” szemléletű iskolákban. Ezen nem enyhít a hittan vagy a miselátogatás kötelezővé tétele, sőt hosszú távon lényegesen ronthatja a privilegizált egyházak pozícióit. Az egyházakkal szembeni bizalmatlanságot csak erősíti a hatalom retorikája, mely az új szabályozást a „bizniszegyházak” felszámolásának igényéhez köti, a bizniszegyházak létét és kártékony voltát bizonygatva. Ez a retorika a valóban hitéleti tevékenységet végző és a társadalom számára komoly értékű szolgálatot nyújtó vallási közösségek százait sikeresen összemosta a tényleg létező „bizniszegyházakkal”.

Úgy tűnik, hogy az egyházi státuszukat januárban elveszítők aligha számíthatnak majd szövetségesként a most privilegizált egyházakra, hacsak azok nem változtatnak gyökeresen hozzáállásukon. A mai napig válasz nélkül maradó nyílt levél, melyet Wildmann János, az Egyházfórum folyóirat főszerkesztője címzett a római katolikus, az evangélikus és a református egyház püspökeinek, találóan jegyzi meg: „Amennyiben [...] valahol súlyosan sérül az erkölcsi rend, a társadalmi igazságosság, az emberi jogok és egyéb értékek, akkor az egyházi vezetőknek az általuk betöltött hivatal súlyánál fogva nemcsak lehetőségük, de

kötelességük is, hogy állást foglaljanak. Különösen igaz ez abban az esetben, amikor a politikai közszereplők a vallásokkal és az egyházakkal ideológiai, politikai alapon visszaélnek.”

Ezzel szemben még a hozsannázók között kivételnek számító Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház püspöke is védelmébe vette a törvényt, mint a szükségszerű rendcsinálás eszközét, igaz, „nem szerencsésnek” minősítve annak egyes rendelkezéseit. Megállapítja ugyan, hogy a törvény kapcsán volt egy kis „lapítás”, és „valóban a szolidaritás gesztusát kellene gyakorolni”, de nehezen tudja elképzelni, hogy például a katolikusok a Hit Gyülekezetével együtt szólaljanak fel bármilyen kérdésben, a fő felelősség pedig – úgy véli – a politikusokat terheli.

Kevésbé szorulnak magyarázatra az egyháztörvény által ellehetetlenített vallási közösségek indokai a tiltakozásra. Mégis azt látjuk, hogy ez a tiltakozás sokkal gyengébb a vártnál. A Magyarországi Evangélikus Testvérközösség által az interneten útjára bocsátott tiltakozáshoz, mely *A vallás szabadságáért* címet viseli, eddig valamivel több mint 6100 fő csatlakozott. A támogatók közé tartozó Dész László „irtóztató visszalépésnek”, „kétségbeejtőnek” nevezte, hogy már hatezrenyi aláírásnak is örülni kell, miközben a Zöld Pardon bezárása miatt kibocsátott tiltakozó petícióhoz több mint százezren adták a nevüket. A szám valóban elgondolkodtató, még ha a jelen helyzetben – figyelembe véve a magyar társadalom apátiáját, megfélemlítettségét – nem is annyira kevés. Ugy tűnik, mintha a kérdés magukat az érintetteket sem mozgatta volna meg. Vajon miért?

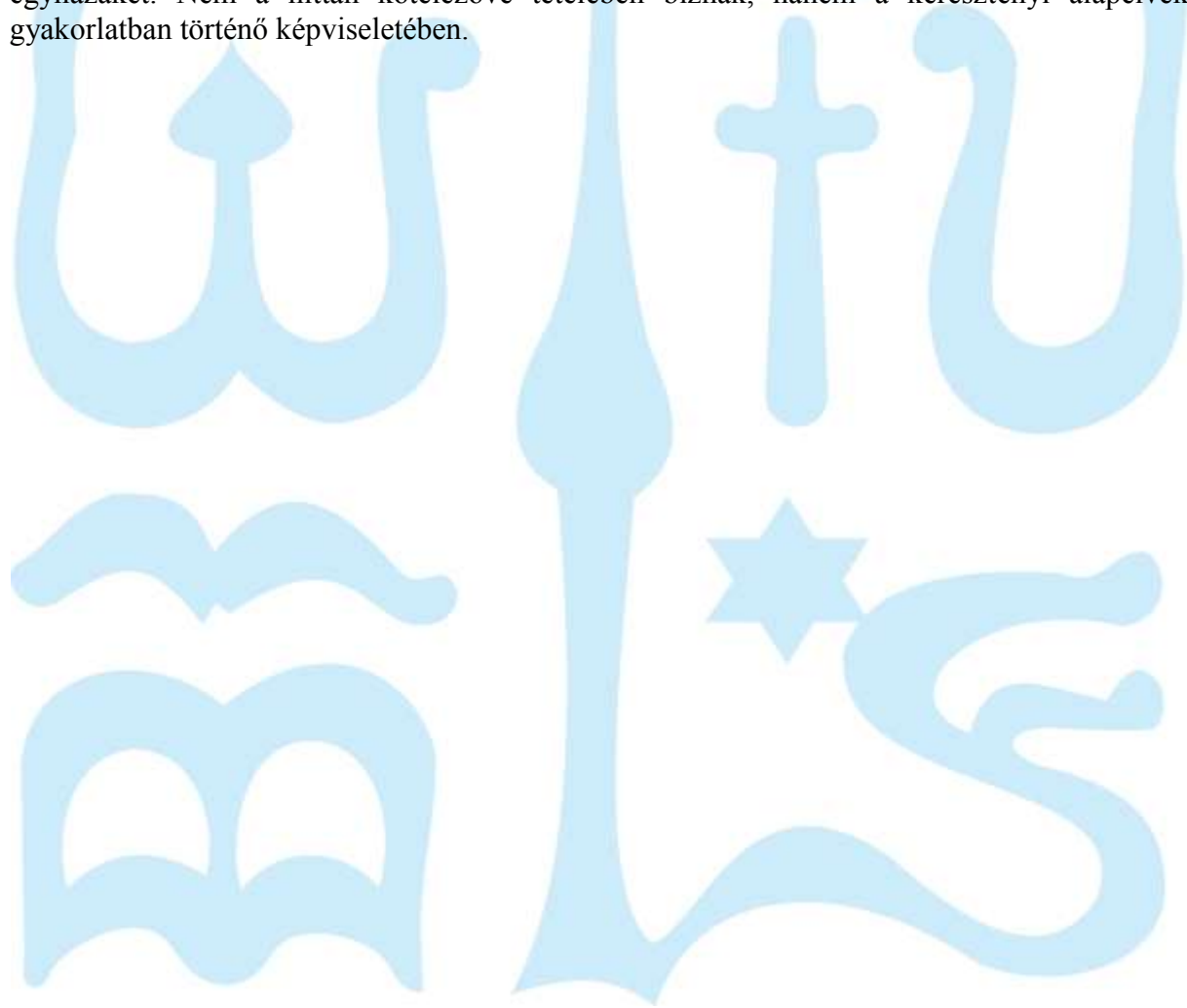
A megszűnéssel, ellehetetlenüléssel fenyegetett egyházak szélesebb körű összefogása nyilvánvalóan várat magára. Ennek indokai sokrétűek. Többségük a zavarodottság, értetlenség, útkeresés nehéz pillanatait éli, bár vannak – csekély számban – olyan közösségek is, amelyek teológiai alapon kénytelenek elutasítani a többiekkel való bármilyen közös fellépést vagy a politikai szerepvállalást. A vallási közösségek erősen megosztottak, akár egy-egy közösségen belül is. Van, amelyik kivárára játszik, és van, amelyik minden követ megmozgat a státusz megszerzéséért vagy a jogszabály módosításáért. A túlélési stratégiák is változóak: a diplomáciai nyomásgyakorlás eszközeitől a nyílt tiltakozáson át a törleszkedésig terjednek. A csaknem kétezer fős, Magyarországon több mint száz éve jelen lévő Magyarországi Metodista Egyház szuperintendense azt nyilatkozta, hogy „az új jogszabályt” fontosnak és szükségesnek tartja, mert „kiszűri a bizniszegházakat”, majd rögvest tárgyalásokat kezdeményezett az illetékes államtitkárral.

Persze vannak, akik nyíltan fellépnek az új szabályozás ellen. Iványi Gábor, a Magyarországi Evangélikus Testvérközösség (MET) elnöke virrasztást szervezett 2011. július 28–29-én a vallásszabadság védelmében. Augusztusban megalakult – többek között – a Védjük meg a vallásszabadságot Facebook-csoport, melynek célja, hogy a vonatkozó cikkek, írások és elkészült beadványok közzétételével, megosztásával segítse a tájékozódást, a részvételt ebben a küzdelemben. Ebbe a körbe tartozik a már említett aláírásgyűjtés a vallásszabadság védelmében, melyet a tiltakozók addig kívánnak folytatni, amíg el nem érik a céljukat.

Az egyházi státuszukat elveszítő, aláíró egyházak egységes nyilatkozata, valamint alkotmányossági felülvizsgálati kérelme című tiltakozó memorandumot számos protestáns szabadegyház (köztük az Aratás Teljes Evangélikus Keresztény Egyház, a Budapesti Autonóm Gyülekezet, a Jézus Minden Nemzetért Közösség, a Keresztény Egyházak Szövetsége, az Evangélikus Szolnoki Gyülekezet Egyház, valamint a MET) képviselője fogalmazta meg 2011. augusztus 11-én, amit aztán elküldtek a kormánynak, az Országgyűlés képviselőinek, a köztársasági elnöknek, valamint az Alkotmánybíróságnak. Iványi Gábor nyílt levélben fordult Navracsics Tibor miniszterelnök-helyetteshez, kezdeményezve a törvény sürgős módosítását és felszólítva őt, hogy biztosítsa „az egyházi státusszal folyamatosan és

jogszerűen rendelkező közösségek” törvényes működését. Hasonlóképpen a Pedagógusok Szakszervezete is a törvény megsemmisítését kérő beadvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz. 2011. szeptember 29-én pedig a MET, a Budapesti Autonóm Gyülekezet, az Aratás Teljes Evangéliumi Keresztény Egyház, valamint más vallási közösségek képviselői és egyes magánszemélyek is útjára bocsátották alkotmánybírói beadványukat az alkotmányellenesség és annak kimondását kérve, hogy a törvény nem léphet hatályba. Ahogyan az aznapi sajtótájékoztatón elhangzott, az érintettek – bár bíznak abban, hogy a kérdés hazai fórumokon rendezhető – elszántak, és jogaik védelmében készek a strasbourgi bírósághoz fordulni.

A privilegizált egyházakkal szemben ezeknek a kis szabadegyházaknak lehet némi esélyük arra, hogy a társadalom szélesebb rétegeit maguk mellé állítsák. Olyan vallási közösségekről van szó, melyek sokszor vagy éppen kizárólag a társadalom legelesettebb rétegei között teljesítenek szolgálatot, teljesítményük ezen a téren felülmúlja a most kiemelt egyházakét. Nem a hittan kötelezővé tételében bíznak, hanem a keresztényi alapelvek gyakorlatban történő képviseletében.

MINK JÚLIA

Ellehetetlenülő egyházak

Szuverén

2011. október 19.

<http://www.szuveren.hu/tarsadalom/ellehetetlenulo-egyhazak>

Az új egyháztörvény csak 2012-ben lép hatályba. Kérdés, hogy milyen helyzetbe kerültek az el nem ismert egyházak és az általuk fenntartott szociális és oktatási intézmények 2011-ben.

A válasz egyszerű: ezek a vallási közösségek bizonytalan, megalázó és lehetetlen körülmények között folytatják a társadalom számára jótékony szociális és oktatási munkájukat. Egyházi jogállásuk 2012. január elsején megszűnik, egyesületté válnak, egyházként történő nyilvántartásba vételi kérelmüket csak az egyházi státuszuk elvesztését és a törvény hatálybalépését követően nyújthatják be. A nyilvántartásba vételi eljárásra, ezen belül az elismerés iránti kérelem benyújtására vonatkozó rendelkezések ugyanis még nem léptek hatályba. Ebből következően, a sajtóban megjelent híresztelésekkel ellentétben, január elsejéig jogszerűen semmilyen elismerés iránti kérelem nem nyújtható be, hiszen a jogszabály végrehajtási rendeletei el sem készültek.

Milyen következményekkel jár ez a kimaradt egyházakra nézve? Először is, ezek a vallási közösségek nem használhatják majd az egyház elnevezést, a közösség számára szolgálatot teljesítő lelkészek pedig nem nevezhetik magukat lelkészeknek, ilyen minőségben nem prédikálhatnak. Magánemberként persze tehetik, de a vallási közösségek felépítésének ismeretében be kell látnunk, hogy ez abszurd. Az egyházzá válás és az egyházként működés a vallási közösségek természetes igénye, küldetése, mely sokszor hitvallásukból ered, ezért azt a „világi” hatalomnak nincs joga tőlük megvonni. Nem véletlen, hogy az egyházzá válás tisztességes lehetőségének biztosítását a strasbourgi bíróság esetjoga is megköveteli.

Ami a finanszírozási kérdéseket illeti, az állam számos, nem preferált egyháztól már idén megvonta az általuk fenntartott vagy hozzájuk bármilyen módon kötődő szociális intézmények egyházi kiegészítő normatív támogatását, és az önkormányzatok is egymás után mondják fel ilyen-olyan jogcímekekre hivatkozva a velük kötött közszolgáltatási szerződéseket. Az offenzíva már az új egyháztörvény elfogadása előtt megkezdődött, és jelenleg is több szinten zajlik, az oktatási és a szociális intézmények eltérő finanszírozási logikáját követve. Vegyük például a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) esetét! A MET, alapszabálya értelmében, kizárólag a hátrányos helyzetűek körében teljesít szolgálatot mintegy húsz oktatási és szociális intézmény fenntartójaként. Az egyház által fenntartott, ámde attól függetlenül tevékenykedő Oltalom Karitatív Egyesület (OKE) által működtetett szociális intézményekben naponta ellátott személyek száma 1362 fő, az egyház által fenntartott oktatási intézményekben 2379 gyermek tanul, az egyház és intézményei, valamint az OKE több mint 800 munkavállalót foglalkoztat.

A Magyar Államkincstár 2011. július 1-jével megvonta a MET-től a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásához kapcsolódó kiegészítő egyházi normatívát. Az intézkedést törvényi változás indokolta, az új szabályok szerint ugyanis csak azok az egyházi jogállású személyek minősülnek „egyházi fenntartónak”, amelyekkel a kormány szociális és gyermekvédelmi feladatok ellátására megállapodást kötött, márpedig a MET-tel ilyen megállapodás nem kötött. Ez mindenképpen érdekes pillanat a magyar

jogállam történetében, mivel az az abszurd helyzet állt elő, hogy a MET szociális intézményfenntartói szempontból már nem minősült „egyházi fenntartónak”, oktatási intézményfenntartói szempontból viszont igen, függetlenül tényleges egyházi jogi státuszától. Ezzel egy időben a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal felszólította a MET elnökét, Iványi Gábort, hogy jelölje meg, „kinek” kívánja átadni az egyház szociális intézményeit (sic!), amit ő természetesen visszautasított. Ezzel párhuzamosan zajlott, hogy az Oltalom Karitatív Egyesület fővárossal kötött, elsősorban a hajléktalanellátáshoz kapcsolódó szociális és egészségügyi intézményeinek fenntartására vonatkozó közszolgáltatási szerződéseit 2011 áprilisában – 8 hónapos felmondási idővel – felmondták.

A helyzet tarthatatlanná vált, az érintett szociális intézményeket a teljes ellehetetlenülés fenyegette anélkül, hogy – a szárnyra kapott hírekkel ellentétben – az ellátottak sorsáról bárki érdemben gondoskodott volna. Két hónapos bizonytalanságot követően 2011 augusztusában kormányhatározat rendelkezett arról, hogy egyes egyházakkal, így például a MET-tel, megállapodás szülessen a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokhoz kapcsolódó kiegészítő egyházi normatíva biztosításáról a 2011. július 1. és 2011. december 31. közötti időszakra. Ez a normatíva a mai napig nem érkezett meg, mivel az államkincstárnak csak 2011. október elején sikerült felülvizsgálni a támogatást megvonó 2011. júliusi határozatát az augusztus végén kötött megállapodás alapján. Az oktatási intézmények sorsa csak némiképp alakult eltérően: a közoktatás és a felsőoktatás terén egyelőre az látszik biztosnak, hogy a 2011/2012. tanévre megvan a szükséges támogatás. Nyilvánvalónak tűnik azonban, hogy hosszú távon nem tartható az a gyakorlat, amely szerint oktatási, illetve szociális intézmények működésének biztosítása jó esetben féléves ciklusokban születő, ad hoc döntéseken alapul. Ilyen körülmények között képtelenség felelősen fenntartani ezeket az intézményeket. Azt is látni kell, hogy az új törvény értelmében az egyházi jogállásukat elvesztő vallási közösségek nem lesznek jogosultak az egyházi kiegészítő normatívára, anélkül viszont képtelenek lesznek folytatni tevékenységüket. Az egyházi kiegészítő normatíva a szociális ellátás területén az „alapnormatíva” csaknem megduplázását jelenti. De mielőtt valaki azt gondolná, milyen jól járnak az egyházak, érdemes hozzátenni, hogy ez így is csak épphogy elegendő a feladatellátás biztosítására. Hasonló a helyzet a közoktatási intézmények esetén. Nem véletlen, hogy a feleannyi „alapnormatívából” ezeket az intézményeket fenntartani képtelen önkormányzatok egymás után adják át iskoláikat az egyházaknak.

Az új nyilvántartásba vételi eljárás – többek között – az Országgyűlés kétharmados többségű döntéséhez köti az egyházi jogállás elismerését. Ennek ismeretében erősen kétséges, hogy a most kimaradt egyházak java része valaha is visszaszerezheti-e státuszát, és ha igen, mennyi idő múlva. A cezúra arra mindenképpen elegendő lesz, hogy az egyházak által most fenntartott intézményhálózat széttessen, a legelesettebbek között végzett húsz-harminc éves munka megszakadjon, vagy akár egyszer s mindenkorra véget érjen. Egyelőre nem látható, ki és milyen formában gondoskodna az ellátás, támogatás nélkül maradókról.

Miről szól az új egyházügyi törvény?

adventista.hu

2011. november10.]

<http://www.adventista.hu/terezvaros/vallasszabadsag/Jakab%20Attila.pdf>

-n.” [22. §] Ez már több tucat egyház esetében is kivitelezhetetlen.

Ennek a paragrafusnak azonban van egy ennél sokkal fontosabb üzenete: Magyarország de facto megszűnt köztársaság (respublika) lenni, és elmozdult valamiféle bizánci típusú teokrácia irányába. A 2011. évi C törvény ugyanis – tartalmában és szellemében – tételesen ellentmond annak a kitételnek, hogy „Magyarországon az állam és az egyház különváltan működik” [8. § (1)]. Amennyiben ugyanis az egyházak jogszabályban rögzített keretek között belefolyanak a törvényalkotás folyamatába, abban az esetben megszűnik magának az Államnak a semlegessége is. Hiszen az egyházak – amennyiben nem akarnak önmagukkal ellentmondásba kerülni – csakis és kizárólag a saját erkölcsi értékrendjüknek megfelelő törvényeket támogathatnak; illetve értelemszerűen arra kell törekedniük majd, hogy a magyar törvényhozást úgy befolyásolják, hogy az a meghozott törvényeiben az egyes egyházak vallás erkölcsi követelményeit juttassa érvényre. Már 14 egyház esetében sem lesz könnyű megtalálni a legkisebb közös vallás erkölcsi nevezőt, hát még akkor, ha ez a szám növekszik? Az Államnak – és a már nyilvántartásba vett egyházaknak – közös érdeke tehát, hogy minél kevesebb számú közösség/egyesület jusson el a nyilvántartásba vételig, és kapja meg a komoly privilégiumokat biztosító „egyház” minősítést.

A törvény azonban nem áll meg az egyházak egyesületekké való pusztá visszaminősítésénél. Ennél sokkal tovább megy. Amennyiben ugyanis „a törvény hatálybalépését követően” a „korábban egyházként nyilvántartásba vett szervezet” nem terjeszt be „nyilvántartásba vétel iránti kérelmet”, vagy nem jelenti be „a külön törvény szerinti nyilvántartásba vételhez szükséges adatokat, különös tekintettel a névre, székhelyre, képviselőre és az alapító tagokra” vonatkozóan [36. § (1)], akkor a törvény komoly következményeket helyez kilátásba:

„Az (1) bekezdésben foglaltak elmulasztása esetén, továbbá amennyiben a továbbműködésről nemleges nyilatkozik, a szervezet jelen törvény rendelkezései alapján jogutód nélkül megszüntetésre kerül.” [36. § (2)].

Ebben az esetben „a miniszter az Országgyűlés elé terjeszti az egyház megszüntetésére és törlésére vonatkozó javaslatot, ha tevékenységével felhagy, és vagyonáról nem rendelkezik” [28. §].

„Az egyház jogutód nélkül megszűnése esetén vagyona – a hitelezők követeléseinek kielégítése után – a Magyar Állam tulajdonába kerül, és közcélú tevékenységre kell fordítani” [29. §].

Vélelmezhető, hogy a jogalkotó több tucat egyház megszűnésével/megszüntetésével számol, ami akár jelentős állami vagyongyarapodást is eredményezhet.

Azt a tényt, hogy az Állam a vallási mező tulajdonviszonyainak és vagyoni állapotának jelentős átrendezését/átrendeződését célozta meg, az is alátámasztja, hogy az egyesületté visszaminősített egyházak tulajdonképpen civil szervezetekké válnak, amelyeknek ugyanakkor teljesíteniük kell azokat a feltételeket, amelyeket egy megalkotásra váró törvény támaszt majd. Mindezt 2012. június 30-ig [36. § (5)].

Amennyiben együttesen nézzük a nyilvántartásba vétel kérelmezésének mondhatni törvényi kényszerét, annak feltételrendszerét, pillanatnyilag érvényben levő folyamatát, a mulasztásból származó következményeket, és a még nem létező civil szervezeti feltételeknek való majdani megfelelés követelményét teljesen egyértelművé válik az a cél és szándék, hogy az Állam a lehető legtöbb egyházat felszámolni szándékozik.

Ez legvilágosabban a törvény azon megfogalmazása alapján válik nyilvánvalóvá, miszerint „a 2011. december 31-én nyilvántartásban szereplő, az (1) bekezdés szerint átalakuló egyházak által e törvény kihirdetésekor fenntartott közoktatási intézmények működését 2012. augusztus 31-ig a központi költségvetés biztosítja” [36. § (6)].

A megfogalmazásból eléggé érthetően következik, hogy több közoktatási intézménynek a jelenlegi „egyházi” fenntartója értelemszerűen elveszíti az „egyházi” státuszt, és ennek következtében már nem lesz jogosult semmiféle költségvetési támogatásra. Az Állam, 2012. augusztus 31-ig, tulajdonképpen ezen intézmények jogállásának, illetve vagyoni, tulajdonjogi helyzetének a rendezését várja a mostani fenntartóktól!

Mindez – mintegy áttételesen – természetesen felveti a kérdést, hogy mi lesz a közoktatási feladatokat ellátó alapítványi oktatási intézményekkel?

Az majd egy másik törvényből fog minden bizonnyal kiderülni!

Néhány gondolat a „mennyből az angyal”-t követően országgyűlési képviselőként tevékenykedő lelkésztestvéreimhez...

Népszava

2011. december 30

<http://www.nepszava.hu/articles/article.php?id=505829>

Balog Zoltánhoz (közigazgatási és igazságügyi minisztériumi államtitkár),
Demeter Zoltánhoz (az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi, valamint Oktatási, tudományos és kutatási bizottságának tagja),
Hörcksik Richárdhoz (frakcióvezető helyettes, az Országgyűlés Európai ügyek bizottságának elnöke),
Szászfalvi Lászlóhoz (közigazgatási és igazságügyi minisztériumi államtitkár),
Varga Lászlóhoz (az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának tagja) és mindazokhoz is, akikről esetleg nincs tudomásom.

Kedves Testvéreim,

in medias res hadd idézzem elétekbe azt a jól ismert negyven napot, amikor a Názáreti Jézus elvonult a pusztába böjtölni. Gondolattársításom alapja, hogy Izsák-Bács Jeremiás mennonita lelkész-testvérünk 39 napon át böjtölt (hiszen nem lehet nagyobb a szolgálta az Ő Mesterénél). Elhatározásának célja egyebek között az volt, hogy segítsen megakadályozni egyházának a Ti aktív közreműködésetekkel is bekövetkező romba döntését. (Áldozatos odaszánásának szép mellékeredménye lett, hogy közben másokban is megérlelődött a szándék példájának gyengébb erővel ugyan, de azonos lélekkel való folytatására; lásd Iványi Gábor *Kiböjtöljük* című rokon célú kezdeményezését, amelyhez természetesen szívesen fogadja, fogadjuk a Ti csatlakozásokat is; lásd: <http://bojt.atw.hu/>.)

Izsák-Bács Jeremiás lelkésztestvéreitekről, akinek a nevét méltán említhetitek majd meg Ti is - pl. amikor a *Héber levél* ismeretes 11. részéről fogtok Igét hirdetni – a hit hőseinek a sorában, bizony-bizony elfelejtkeztetek. Elfelejtkeztetek arról, hogy felhívjátok őt, és megkérdeztétek tőle úgy legalább az éhezés valamelyik sokadik napján, és a körülményeiről érkező aggasztó hírek hallatán, hogy segítségére tudnátok-e lenni néhány forinttal például az egészséges víz megvásárlásában, vagy hogy megtudakoljátok tőle, biztosított-e az orvosi ellátása és meg tudja-e húzni magát az éjszaka hűvösében bárhol is Strasbourgban, ahol böjtös segélykiáltását folytatta.

Írom mindezt egyébként azért is, mert Demeter testvérem például kifejezetten is azzal indokolta az új egyházi törvény megalkotásának a fontosságát, hogy „Magyarországnak megújulásra van szüksége”, „nem csak gazdasági..., hanem erkölcsi és morális megújulásra is”.

Talán kissé megbotlottatok Testvéreim a szeretet gyakorlásának keresztény parancsolatában! Hála azonban a Mindenhatónak, mindez nem vált végzetessé! Sőt, hadd tárjam elétekbe, különösen most, Karácsonyt követően az evangéliumnak azt a jó hírét is, hogy van mód a bűnbánatra és az újrakezdésre! Még most is segíthettek Jeremiás testvérünkön! Akár csak jó szóval, bátorítással, vagy néhány bibliai gondolatról szóló bizonyosságtétellel is. (Az pedig külön is nagy tett lenne Tőletek, ha legalább most,

szervezetének rehabilitálása idején támogatnátok őt a pénzügyi források hiányában veszélyeztetett gyógykezelésében.) Tudom persze, szinte lehetetlen, amit felvetek, hiszen Izsák-Bács kollégánk politikailag nem a Ti oldalatokon áll, sőt, sőt!, de a Názáreti Úr Jézusban való mindennél előbbre való közösségünk (amelynek meglétét minden cselekedetek ellenére sincs egyelőre erkölcsi szabadságom megkérdőjelezni) talán túl tud emelni Benneteket ezen az – Isten Országá szempontjából végül is teljesen sokadrangú – törésvonalon. Reménykedek ebben egyébként külön is Balog testvérem kesergő szavaira gondolva, amelyekben feltárta, hogy mennyire „nem kényelmes” ügy számukra az egyházi törvényalkotás, és elmondta, hogy ezt a munkát csak a helyzet kényszeréből adódóan vállalták fel („ez most nekünk jutott”), de „a lehető legjobb szándékkal” való véghezvitel eltökéltségében.

És akkor hadd tegyek még néhány további észrevételt is az itt szóban lévő egyházi ügyről, amelyet illetően a mai Magyarországon a hatalmi gonoszság és ostobaság olyan mértéke lépett színre, hogy azzal szemben Izsák-Bács testvérünk szerint – biblikusan gondolkozva – „csupán könyörgéssel és böjtöléssel” lehet fölvenni a küzdelmet. (Ebben a nézetében egyébként nem csak a „kiböjtölősök”, de nagyon sokan mások is teljes szívvel osztoznak.)

a) Mióta rangos kormányzattámogató politikusokként is tevékenykedtek, református hit- és szolgatársatokként különösen gyakran kell szégyenkezniem miattatok azok között a testvérek között, akik az Örökkévaló Isten gyülekezetiben – jellemzően nem szakrális üzeműben – végzik a maguk elhivatott szent szolgálatát. Miért is szégyenkezek? Hadd fogalmazzak minden körülményeskedés nélkül: A mindenkorai politikai hatalomnak végül is jogában áll a *civitas diaboli* (ördög birodalma) csatlósaként definiálnia magát; brutálisan különbséget tehet például az Egyazon Elhívó által konstituált közösségek között, és dönthet úgy is, hogy egyfajta neomagyarutas gyakorlatot honosít meg, és – a civilizált világban (ha ugyan még odatartozunk) egyedülálló módon – alkotmányosan érvényes egyházi jogállásokat visszavesz. Nektek azonban kedves Testvéreim, különösen is, mint a Názáreti Jézus egyházának papi szolgálatra elhívott tagjainak, az ilyen hatalomgyakorláshoz és törvénykezéshez egy percig sincs jogotok asszisztálni, hanem éppen ellenkezőleg, e hatalommal szembeni tiltakozásra kell(ene!) felhívnotok minden keresztényt és humanistát. Ti ezt (eddig) mindenesetre nem tettétek meg, sőt, készséges instrumentumaiként e pogány felsőbbségnek, horribile dictu, jól fizetett komisszárjaiként, hozzá is járultatok és járultok ma is az Úr nyájának üldözéséhez, és egyebek mellett szó nélkül tűritek azt a 449-es rablózsinatot idéző hajmeresztő képtelenséget is, hogy kormányunk és pártotok az alkotmányos rendnek megfelelő jogosítványok birtokában működő, és országosan elismert jelentőségű diakóniai szolgálatot végző hitvalló – nem-keresztény és keresztény – közösségek évtizedek alatt felépített emberszolgálati intézményeit és azok működését veszélyeztesse, vagy hogy olyan helyzetet teremtsen, amelyben e diakóniai állomáshelyek a Semjén barátotok által kodifikációs remekműnek nevezett oktrojtörvényben alanyi jogon kiválónak tekintett egyházi nagyhalak missziós zsákmányaivá válhatnak. (Megemlítem: a zsidó Gamáliel rabbi, áldassék az emlékezete!, aki soha nem kívánt keresztény lenni, a saját gyülekezete heves vérmérsékletű hitféltővel szemben is védte e közösségeket.)

b) Lelkészi praxisotok során hány és hány alkalommal mondtátok el, hány és hány konfirmandus csoport számára tanították meg a református Heidelbergi Káténak (1563) arról szóló - és egykor Nektek, nekünk is a lelkünkre madzagolt – 54. tételét, ti. azt, hogy az egyházat a Mindenható az ő „Szentlelke és Igéje által, az igazi hitnek egységében” – és még véletlenül sem a tag- és évszámok pogány bűvöletének a jegyében – hívja el magának, és hasonlóképpen a Második Helvét Hitvallásnak (1566) a XVII. paragrafus alatti

bizonyágtételét is a nota ecclesiae-kről, azaz az igaz egyház ismertető jegyeiről, amelyek – összefoglalóan – ugyebár a következők: ahol az evangéliumot tisztán hirdetik, és ahol a szentségeket helyesen szolgáltatják ki, vagyis „úgy élnek velük, ahogy az Úrtól vették.”

A fenti tételek értelmében (és mindezt külön is kiegészítve a Helvét Hitvallás említett passzusából azzal a tanítással, hogy „Krisztuson kívül mást az egyház fejéül el nem ismerünk” – amit az egyházak legjobbjai a XX. századi diktatúrákkal szemben kifejezetten is zászlaikra tettek), lehet-e asszisztálnia keresztény lelkésznek, azaz konkrétan Nektek kedves Szolgatársaim olyan törvényteóriák mellett, amelyek theologailag merőben idegen célokat követve tesznek diszkriminatív különbséget a Krisztus Jézus által elhívott közösségek között?

c) Néhány további kardinális ügyről pedig igazán csak érintőlegesen. Például arról, hogy a náci szemléletű jobbkios képviselőtársaitok felszólalásait és rakásnyi isten- és keresztényellenes ostobaságait egyszer sem volt szerencsétek nyilvánosan visszautasítani – sem az egyházi törvény tárgyalásakor, sem egyéb esetekben; arról továbbá, hogy az említett tisztátalan lelkű atyánkfiaival inkább találtak módot még az egyházi törvényalkotás folyamatában is az együttműködésre, mint az örök értékek keresésében és/vagy a Krisztusban veletek különösen is azonos mennyei kincsek iránt tájékozódó sok tucat kiségyházi közösség képviselőivel; arról, hogy az egyházi törvényalkotásnak a legbalkánibb állam-egyházi szimfónia kiépítését célzó menetét, az eljárásnak minden (egyház)jog-tudományi komolyságot megcsúfoló, homokozószívnálú tárgyalás alá vételét, zűrzavaros világképét és kategóriahasználátát stb., stb. soha nem éreztétek kötelességeteknek kifogás alá venni; és végül arról, hogy az alpári „bizniszegyházak”-ozást annak ellenére sem jutott eszetekbe bírálni, hogy pontosan tudjátok: az érvényes törvények szerint kellő hatékonysággal lehet fellépni bármilyen egyházalapítási és abból fakadó további visszaéléssel szemben (az ezzel a szemponttal indokolt törvényalkotási buzgóságotok soha nem is célzott mást, mint törvényé tenni bizonyos érdekcsoportok ez ügyben igényelt diszkrimináció-igényét), és hogy az 1990:IV. sz. tv. megszületése óta egyetlen újonnan alakult egyházzal kapcsolatos elmarasztaló ítéletről sem tudunk; tudunk ellenben ilyenről az általatok és az Alaptörvény által nagy becsben tartott úgynevezett történelmi egyházak oldalán – milyen ostoba kategória is ez?! –, ahol a közelmúltban a rendőrség kiemelt ügyé nyilvánította az egyik egyházmegyével kapcsolatos nyomozást; a püspök a Vatikán nyomására lemondásra kényszerült, a gazdasági pap-igazgató pedig immár hivatalosan is gyanúsítottként számít.

d) Arról természetesen lehet vitát folytatni, hogy milyen filozófia jegyében kerüljön sor az egyházak társadalomdiakóniai-közszolgálati feladatvállalására a kifejezetten csak a hívek adakozásából fenntartott karitatív, oktatási, kulturális és egyéb tevékenységeken túllépő értelemben is. A megoldások között nyilvánvalóan számos, egymással versengő koncepció képzelhető el. Egy megoldás viszont egészen biztosan kívül esik a civilizált világ érvényben lévő normáin: az, amikor a politikai hatalomstabilizációban készségesen szerepet vállaló és szavazatszállítói minőségükre illetve egyéb hasznossági szempontjaikra tekintettel is jól megmért egyházi közösségek alkotta zárt klub tagjai számára osztja ki a közszolgálati jogosítványokat az állampárt öntudatlanságba ájult parlamenti mamelukserege.

Nektek, kedves Szolgatársaim, a fő-önkéntes gyakorlatot megvalósító jelenlegi kormánygépezettel való eddigi elképesztően kritikátlan kollaborációtok helyett mind éjjel és nappal azon kellett volna, és kellene legalább ezt követően dolgoznotok, hogy a privilegizációs-diszkriminációs egyházpolitikai praxistól élesen különböző, szorosabb értelemben: az eminens egyházi-theológiai szempontokat feltétlenül tiszteletben tartó megoldások meghozatalára késztessetek pártotokat és kormányunkat.

Meglehet, Nektek ehhez csak kevés erőtök sem adatott.

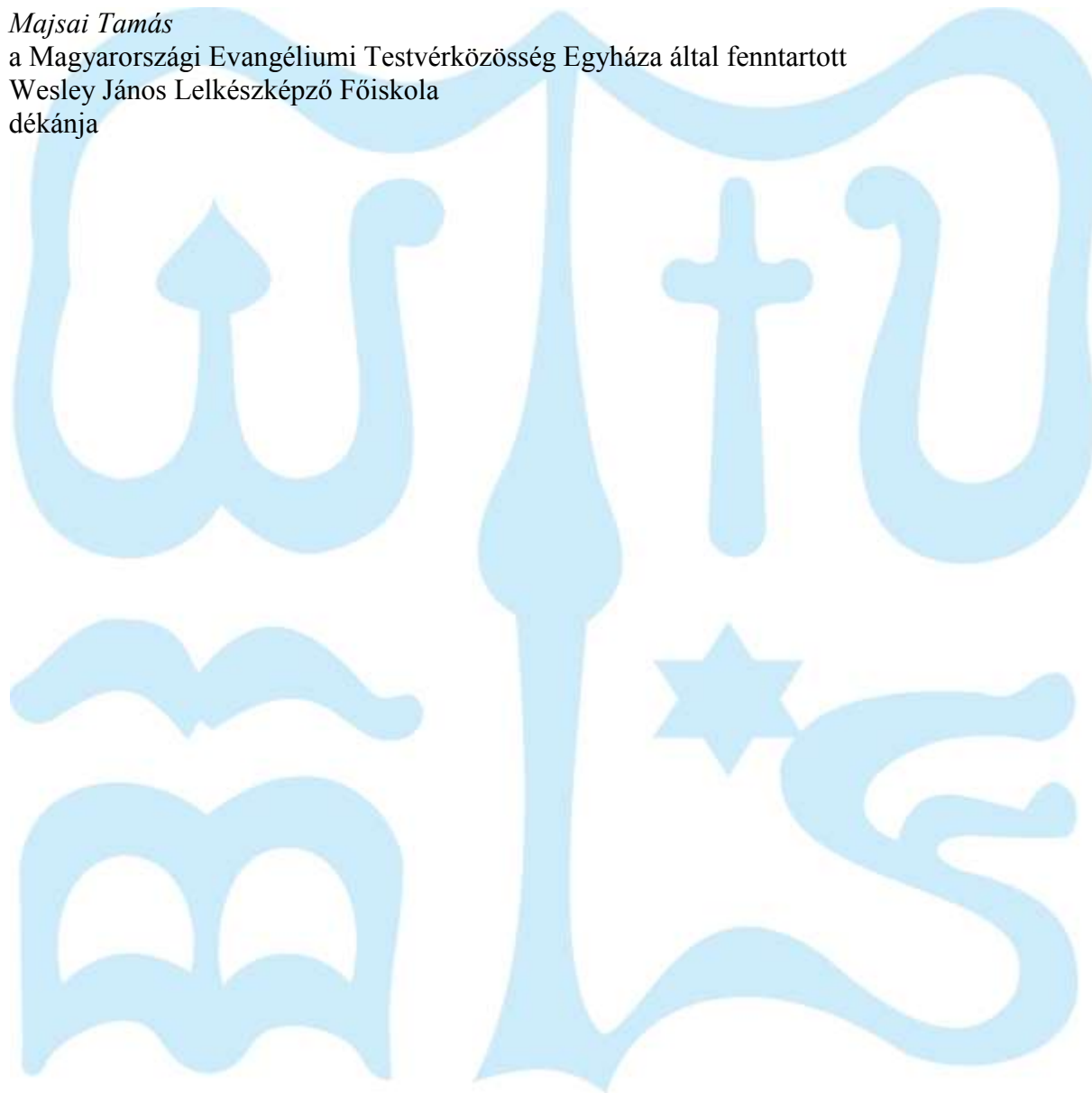
Nem baj! A jelenlegi erőszakos és gonosan öntörvényű hatalomgyakorlók idején ilyen képességet nem is kérhet számon senki rajtatok.

Nem úgy azt, hogy volt-e bátorságotok annak a nyilvánvaló teológiai, Krisztus- és kereszténységügyi evidenciának a komolyan vételére, hogy a Názáreti Jézus egyházának képviselői még áttételesen sem árulhatnak egy gyékényen a civitas diaboli erői által akárcsak akaratlanul is kísértésbe hozott tényezőkkel sem.

Testvéri köszöntéssel,

Majsai Tamás

a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség Egyháza által fenntartott
Wesley János Lelkészképző Főiskola
dékánja

DAVID BAER

Nyílt levél Nyugatról a magyar egyházaknak – A vallásszabadságot mi keresztények nem így értelmezzük!

evangelikus.hu

2012. január 18.

<http://www.evangelikus.hu/panorama/nyilt-level-nyugatrol-a-magyar-egyhazaknak-2013-a-vallasszabadsagot-mi-keresztenyek-nem-igy-ertelmezzuk>

David Baer teológia és filozófia professzor az Egyesült Államokban, a Texas Lutheran University-n dolgozik. Többször járt hazánkban, az Evangélikus Hittudományi Egyetemen kutatott egyháztörténeti témában. Az alábbi levelet 2012. január 17-én juttatta el szerkesztőségünkhöz. Levele az ő álláspontját tükrözi, nem szerkesztőségünk, vagy a Magyarországi Evangélikus Egyház véleménye. A levelet mégis azért közöljük, mert szeretnénk erről érdemi és kulturált vitát indítani a honlapunkon. Várjuk hozzászólásaikat vagy itt a cikk alatt, vagy a szerkesztoseg@lutheran.hu címre.

Nyílt levél nyugatról barátainak a magyar egyházakban és mindazoknak, akik eddig Orbán Viktort támogatták.

Kedves Testvéreim!

Nyugatról írok, ahonnan aggodalommal követem a magyarországi eseményeket. A nyugati sajtó részletesen foglalkozik Magyarországgal, és egyhangú éles kritikával illeti az Orbán kormányt. Ezek a kritikák nekem fájnak. Az elmúlt húsz év során teológusként több évet töltöttem Magyarországon. Kétszer voltam Magyarországon Fulbright ösztöndíjjal – az első alkalommal az Evangélikus Hittudományi Egyetemen kutattam, a második alkalommal a Károli Gáspár Református Egyetemen tanítottam. Könyvet is írtam a Magyarországi Evangélikus Egyház kommunizmus alatti időszakáról. A feleségem és a gyerekeim is magyar állampolgárok. Ószintén szeretnék a Magyarországot nyugaton érő kritikákra válaszolni, Magyarország jó hírnevét megvédeni, de sajnos ezt mégsem tudom megtenni. Az Orbán kormány ma már messze túllépett azon a határon, amely nyugaton politikailag elfogadható.

A magyarországi politikai helyzetet mindig érdeklődéssel figyeltem, s bár eddig nyilvánosan sohasem foglaltam állást, természetesen mindig volt véleményem. Mivel az egyházakkal foglalkozom és a magyar barátaim főleg egyháziak, együtt éreztem azokkal, akik az országot ki akarták vezetni a kommunista múltból, és új kezdetet szerettek volna. Tehát a jobboldali politikai erőkkkel szimpatizáltam, akárcsak mások is nyugaton. Jól emlékezem arra, hogy a kilencvenes években mennyire lelkesedtek Orbán Viktorért az amerikai politológusok, hogy mennyire drukkoltak neki. Mikor a Fidesz először nyerte meg a választásokat, örültem annak, hogy kialakult egy olyan párt, amely ellensúlya lehetett az MSZP-nek, és amikor a Fidesz másodszor került hatalomra egy sok hibával tarkított, hosszú MSZP kormányzás után, reménykedtem, hogy az ország újra egyensúlyba kerül. De reményeim dacára az Orbán kormány intézkedéseit először meglepetéssel, aztán kiábrándulással, és végül megdöbbenéssel fogadtam.

A kommunizmus bukása után az a lehetőség adatott Magyarország számára, hogy végre sikerüljön a nyugathoz integrálódnia. Ennek a helyzetnek történelmi jelentősége volt. Attól kezdve, hogy Szent István a római kereszténységet választotta, Magyarország mindig a nyugat irányába nézett. Bár a nyugati orientációt sok veszély fenyegette a török hódítástól kezdve a Szovjetunió által kierőszakolt kommunizmusig, a magyarok mindig nyugati szelleműek maradtak és a nyugati országok közösségéhez igyekeztek tartozni. Sok hosszú és fájdalmas évszázad után ez a nagy történelmi törekvés az elmúlt húsz évben végre látványos eredményhez vezetett – legalábbis úgy tűnt. Magyarország nyitott, demokratikus rendszerré vált, és mind a NATO, mind az EU felvette tagjai közé. Igaz, hogy a nyugathoz való tartozás akkor lenne teljes, ha sikerülne a kommunizmus negatív társadalmi hatásaitól megszabadulni. Habár ezt a feladatot nem sikerült teljes mértékben végrehajtania az országnak, a kommunizmus maradványainak felszámolása mindig is a nyugati integráció egyik célja volt. A jelenlegi Orbán kormány azonban a kommunista múltat úgy próbálja felszámolni, hogy a nyugatot elhagyja.

Értem én, hogy Orbán nem így magyarozza el a kormánypolitikát, hanem azt a nemzet érdekének védelmeként festi le. Úgy érvel, hogy Magyarország szuverén állam, amelynek nemcsak joga, hanem érdeke is, hogy a saját útját járja. Érthető és vonzó érvelés ez, amely mögött az úgynevezett „harmadik utas” gondolkozás áll, amely többször is felbukkant Közép-Európában. „A harmadik út” – ezen elképzelések szerint – nem vezet sem keletre, sem pedig nyugatra, hanem nemzeti és sajátos. A kommunizmusban is népszerű lett ez a harmadik utas gondolkozás bizonyos körökben, mert azt a reményt keltette, hogy olyan társadalmat lehet létrehozni Közép-Európában, amely nem a szovjet mintát, s nem is a szabadpiaci kapitalizmus modellt fogja követni. Ez általában szép remény, de a valósághoz nincs túl sok köze. Világosan kell látni, hogy akárcsak korábban: egy „harmadik út” ma is - keletre vezet. Keresztény szempontból különösen is aggasztó a lelkiismeret és vallásszabadságról szóló alaptörvény. A szabad lelkiismeret a keresztény hit egyik alapértéke, ahogyan Luther mondta „se nem biztos, se nem üdvös a lelkiismeret ellen cselekedni.” A lelkiismeret szabadságából következik a vallásszabadság, mivel az ember a szabad lelkiismeretével válaszol az igazság és az Isten hívására. A vallásszabadság iránti szilárd keresztény elkötelezettséget a római katolikus egyház fejezte ki legjobban a II. Vatikáni Zsinat „Dignitatis Humanae” kezdetű nyilatkozatában. Így szól a hivatalos katolikus tanítás:

Minden embert a maga méltóságának megfelelően, mivel személy – tudniillik értelemmel és szabad akarattal rendelkezik, s ezért személyes felelőssége van –, a saját természete ösztökéli és készíti az igazság keresésére, elsősorban a vallás tekintetében. A megismert igazsághoz ragaszkodnia kell, s egész életét az igazság követelményei szerint kell berendeznie. De az emberek e kötelességüknek a természetüknek megfelelő módon csak úgy tehetnek eleget, ha pszichológiailag is szabadok és a külső kényszertől is mentesek. A vallásszabadsághoz való jog alapja tehát nem a személy szubjektív állapota, hanem a személy természete. Ezért a kényszertől való mentesség joga megmarad azoknál is, akik az igazságkeresés és a hozzá való ragaszkodás kötelességének nem tesznek eleget. (A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Budapest, Szent István Társulat, 2000, 495.old.) A vallásszabadság továbbá társadalmi szabadságot is feltételez, mivel a szabad lelkiismerettel rendelkező embereknek közösségekben kell cselekedniük. Ahogyan a katolikus deklaráció folytatja:

Az egyes személyeket megillető szabadságot, vagyis a kényszertől való mentességet a vallási dolgokban, a közösségekben cselekvő személyekre vonatkozóan is el kell ismerni. A vallási közösségeket ugyanis mind az ember társas természete, mind a vallás természete megkívánja. Ezeket a közösségeket tehát – hacsak a nyilvános jogrend követelményeit nem sértik –, joggal illeti meg a szabadság, hogy saját szabályaik szerint igazgassák magukat, a legfelsőbb Lényt nyilvános kultusszal tiszteljék, tagjaikat a vallásos élet gyakorlásában

segítsék, tanítással támogassák, s fejlesszék azokat az intézményeket, melyekben a tagok együttműködhetnek életüknek a vallási elvek szerint való berendezésében. (u.o.496.old.)

Hogyan hoztam ezt a hivatalos keresztény tanítást összhangba azzal az alaptörvénnyel, amely egyenlőtlen jogi különbséget tesz egyházak és vallási közösségek között? Azzal az alaptörvénnyel, amely szerint az egyház nyilvántartásba vételének egyik feltétele, hogy legalább húsz éve működik Magyarországon egy vallási közösség, mikor pedig a vallásszabadsághoz való jog az emberi méltóságon alapszik, és nem az idő múlásától függ? Hogy van az, hogy a nyilvántartásba vétel az Országgyűlés kétharmados szavazásától függ és nem a bíróság jogi értelmezésétől, holott a vallásszabadság nem politikai, hanem jogi kérdés? A vallásszabadságot mi keresztények nem így értelmezzük! Hogyan magyarázom el nyugaton keresztény barátaimnak, hogy az ő egyházaik, mint például a methodista vagy az anglikán, nem számít egyháznak Magyarországon, annak ellenére, hogy azok nemzetközileg ismertek és az Egyházak Világtanácsának is a tagjai? Egyszerűen nem értem, hogy következhet az alaptörvénynek a vallásszabadságot érintő egyenlőtlen kezelése azokból a keresztény értékekből, amelyeket az új magyar állam az alkotmányában vállal? Nem lehetséges, hogy ezt a következtetést az új magyar állam nem a kereszténységből vonta le, hanem a Horthy korszak gyakorlatából kölcsönözte?

Lehet, hogy a vallásszabadságot korlátozó alaptörvényt csekély bűnnek tartják Magyarországon, de nyugaton ez nagy bűnnek számít. Az új magyar alkotmányra lehet úgy tekinteni, mint egy sajátos magyar demokrácia fundamentumára, de akkor azzal is tisztában kell lenni, hogy ez a sajátos magyar demokrácia ellentétes a nyugati demokrácia alapszabályaival. Az összpontosított parlamenti hatalom, amely aláássa az állami intézmények függetlenségét, a sok kétharmados alaptörvény, a média és a vallásszabadság korlátozása – mindezek összeférhetetlenek a demokrácia nyugati értelmezésével. Ebben a tekintetben a nyugat egységes: mind a baloldali mind pedig a jobboldali sajtó – legyen az osztrák, angol, német, francia, vagy amerikai – azonos véleményen van. Nyugaton ezt a sajátos, újfajta demokráciát „putyinizmusnak” hívjuk.

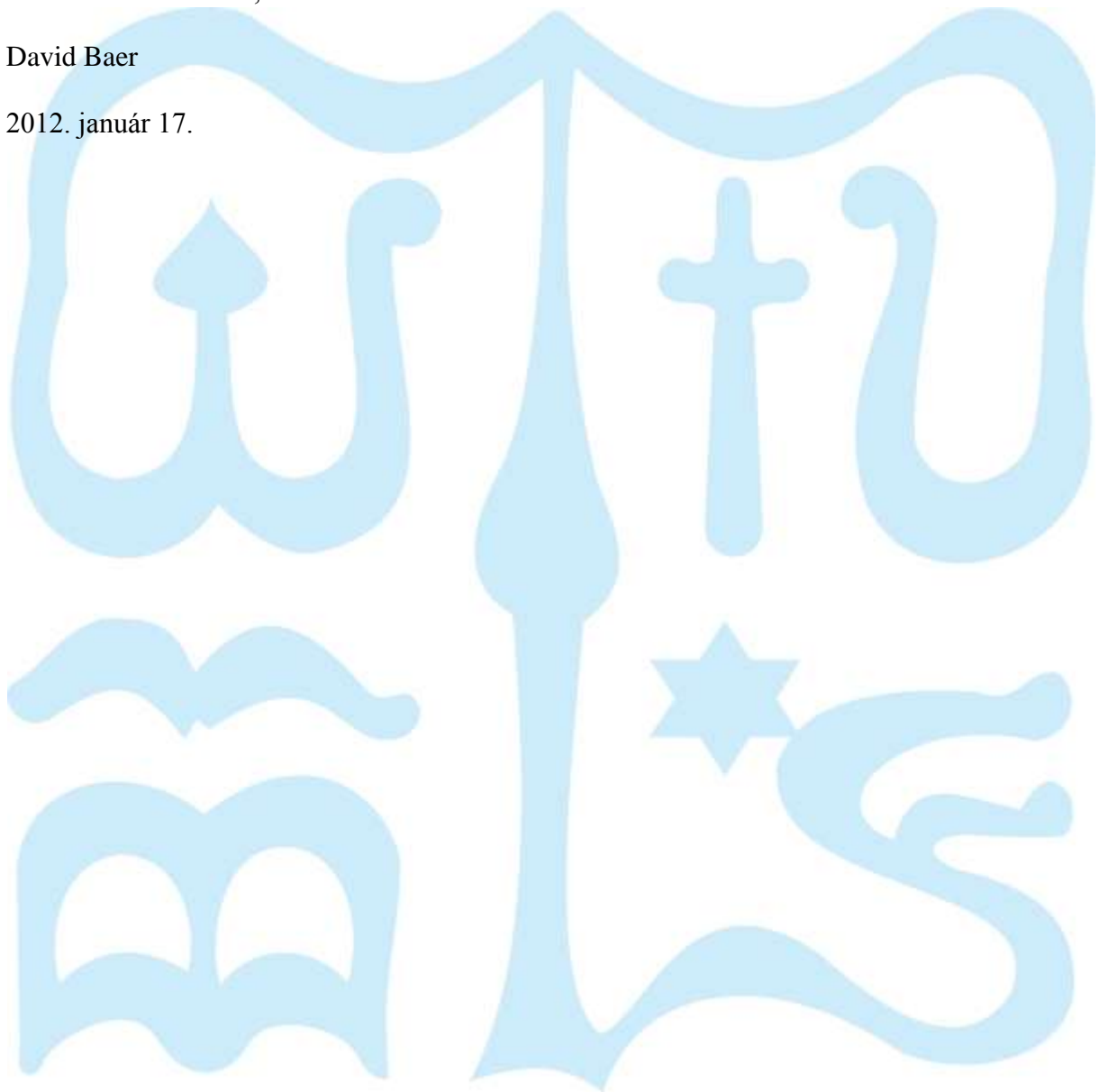
Eddig nem volt példa arra, hogy egy nemzet önként kilépett volna a demokratikus országok közösségéből. Az európai integráció régi álom, amelynek eszméje legalább Rousseau-ig vezethető vissza. Az európai integráció megoldja az európai történelem során végighúzódó legnagyobb problémát – a háborút. Egy békés és demokratikus Európa sok nemzet polgárának adja meg azt a lehetőséget, hogy önrendelkezéssel keresse a jólétet; egy európai integráció olyan gazdasági erőt ad a kontinensnek, amellyel versenyezni tud a világ többi gazdaságával Ázsiában, valamint Észak- és Dél-Amerikában. E realitásokra tekintve az európai államok saját érdekeiket eddig mindig úgy értelmezték, hogy be kívántak kerülni az európai közösségbe. De itt most nem ez a lényeg, hanem az, hogy van Európa szívében egy olyan ország, amely egyszer már bekerült az unióba, s ha kilép onnan, az támadás lenne a már a második világháború óta épülő európai közösség ellen. Tudom, hogy olyan mondatok hangzanak el mostanában, hogy „a külföld támadást intézett Magyarország ellen”, de nyugati szemmel is kell nézni a helyzetet. Magyarországon jelenleg egy olyan rendszerváltozás megy végbe, amely nem kompatibilis a nyugati, európai, demokratikus értékek hagyományaival. [ő támad!!!] Mivel ez a folyamat az Európai Unión belül zajlik, ez gyengíti az egész európai közösséget. Így a közösség kénytelen erre reagálni. Tehát nem támadásról van szó, hanem a kormány lépéseinek következményéről. Bár az új alkotmány szavaiban vállalja a „közös európai értékeket”, a valóságban inkább az eltorzított magyar értékeket és egy álkereszténységet helyez előtérbe. Ha ezen a harmadik úton jár az ország, akkor kivonul abból az európai közösségből, amellyel az ezer éves történelme során eddig mindig szolidaritást vállalt. Magyarország már most is elszigetelt nemzetközileg, a kormányával szemben bizalmatlan az Európai Unió. A magam részéről nem látom, hogy miként szolgálja ez a sajátos politika a magyar nemzet érdekét.

Kérem azokat, akik Orbánhoz fűzik reményüket a magyar nemzet érdekében, fontolják meg, hogy mi is a valós nemzeti érdek! Kérem, ne támadásnak, hanem figyelmeztető, testvéri szónak tekintsék a nyílt levelemet! Magyarul, magyaroknak, keresztény hittestvéreimnek írtam. Attól félek ugyanis, hogy Magyarország balkáni állammá válik, és sorsában is a Balkánéval fog osztozni. Kérem, ne engedjétek meg a politikai vezetésnek, hogy a hitetekkel visszaéljen, és önkényesen úgy rajzolja át Európa térképét, hogy Magyarország újra a kelet része legyen!

Testvéri köszöntéssel,

David Baer

2012. január 17.

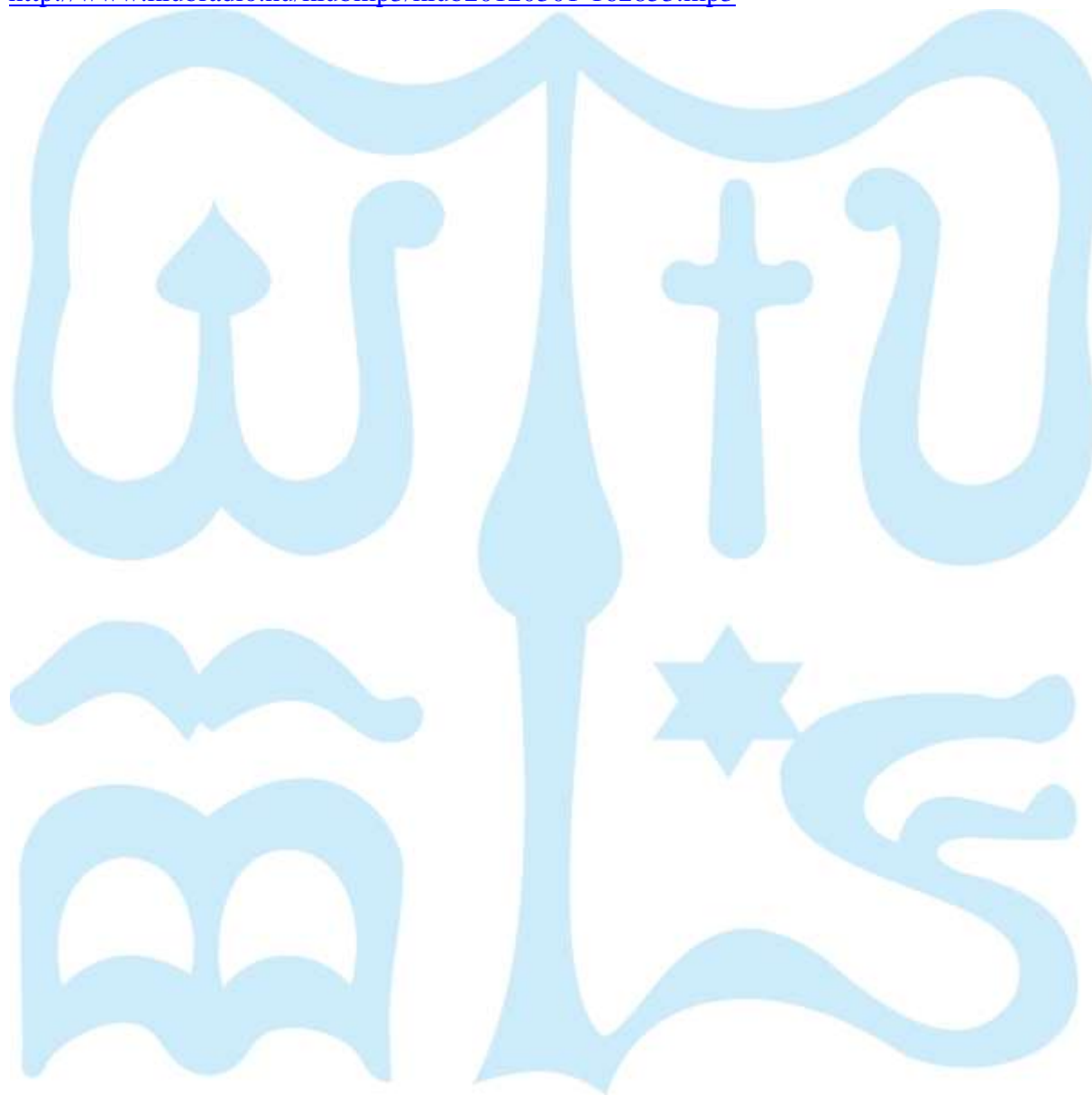

**Az egyházügyi törvényről és dr. David Baer leveléről kérdezték a Klubrádióban dr.
Fabiny Tamás püspököt**

Klubrádió

2012. március 1.

<http://www.klubradio.hu/klubmp3/klub20120301-162853.mp3>

Az egyházügyi törvény tétje

Népszabadság

2012. január 10.

http://nol.hu/lap/forum/20120110-az_egyhazugyi_torveny_tetje?ref=sso

Miért kellett olyan nagy sietséggel (december 28–30.) keresztülvinni a megújított egyházügyi törvény vitáját és megszavazását? Bizonyára azért, mert az egyházügyi törvény alapvető jelentőségű a korszakváltás szempontjából, aminek a megalapozását viszont be akarta fejezni a kormány a múlt esztendő végeztével.

Tudatosan használom a korszakváltás kifejezést a gyakran emlegetett politikai rendszerváltás helyett, mert valójában egy nagyobb ívű változásról van szó. Egon Friedell írja: „A dolgok gyakran csak később nyilvánítják ki igazi értelmüket... A történelmi hatások nagy része a föld alatt játszódik le... Az emberiség szellemi története a múlt állandó átértékeléséből áll... A látás különböző módjainak a története a világ története... Minden korszakban a korgondolat a szervező, teremtő, az egyetlen igazi erő... És ez adja kezünkbe minden korszak voltaképpeni kulcsát.” (Az újkori kultúra története, Holnap Kiadó, 1994; 22., 30., 33., 47., 49. o.)

Az új „korgondolat” pedig nem mást jelent, mint a felvilágosodás nyomán kialakult szekuláris gondolkodásmód átváltását ismét vallási ideológiára, valláserkölcsi alapra épített társadalomra. Úgy is lehetne jellemezni ezt a fordulatot, hogy a „mindennek mértéke az ember” (Protagorasz) elv átváltoztatása a „mindennek a mértéke az Isten” elvre. Ebben a váltásban azonban az a legnagyobb kérdés, hogy ki mondja meg, kicsoda az Isten, illetve hogy mi a régi-új mérték tartalma. A legsúlyosabb veszély pedig az, hogy mindenképpen sérül a legnagyobb érték, a lelkiismereti szabadság. Világnézetileg, vallásilag sokszínű társadalmat nem lehet felülről, hatalommal vezérelten átállítani kötelező vallási ideológiára. Ezenkívül – az államilag támogatott vallási irányzat és a valláserkölcs tartalmától függetlenül is – ami kötelező ideológiaként jelenik meg, az lelkiismereti elnyomást, illetve ellene való lázadást fog eredményezni.

A korszakváltás jegyében alapvetően fontosnak mutatkozik az állam és az egyház viszonyának rendezése. Ezért az újfajta társadalom megalapozásának egyik talpköve az egyházügyi törvény. Nem csupán fogalmazásbeli különbség, hogy e törvényben (múlt év júliusi és decemberi változatában egyaránt) „az állam és egyház szétválasztása” helyébe – amely mintegy kötelező tétele volt a modern államok alkotmányának a felvilágosodás utáni korszakban – „az állam és egyház kölcsönös előnyökön alapuló együttműködése” (a törvény preambulumból) meghatározás lép. Többben még most is az állam és az egyház szétválasztása, illetve az állam világnézeti semlegessége elvének az érvényesítését kéri számon, és nem veszik észre, hogy az új rendszerben ennek a reklamációnak már nincs helye.

A „trón és az oltár szövetsége” középkori képletének egy modern korszak utáni változata lép életbe. Most nincsen trón, de van helyette tekintélyelvű állam, amely szövetségesül hívja, választja a tömegbefolyásolási képességét mind nagyobb mértékben visszaszerző egyházi erőt. Természetes, hogy az állam meg akarja választani, milyen vagy mely egyházakkal akar szövetségi viszonyt létesíteni. A szóban forgó képletbe nem fér bele a vallási pluralizmus, az

állam nem részesíthet kiemelt anyagi támogatásban és védelemben bármely vallási közösséget vagy csoportosulást. Ezeket a privilégiumokat csakis azoknak az egyházaknak juttatja, amelyeknek a lojalitását biztosítottnak látja, és amelyeknek az ideológiáját az új, valláserkölcsei alapokra épített társadalom fundamentumává akarja tenni. Ebben a képzetben nagyon is logikus a vallási közösségek két kategóriába sorolása, az egyházként elismertek megkülönböztetése és kiemelése.

Természetesen az egyházaknak is érdemes meggondolniuk az állásfoglalásukat. Figyelemre méltó gondolatok olvashatóak Czövek Tamás *A kereszt botránya: kereszténység és hatalom* c. cikkében, amely a Theológiai Szemle legfrissebb számában jelent meg: „Jézus követői Mesterük példáját követve az első három évszázadban hűek maradtak a hatalom elutasítása eszményéhez. A konstantini fordulat azonban e tekintetben is változást hozott: a kereszténység azonosult a hatalommal, azt használta, a hatalom pedig használta és korrumpálta a kereszténységet... A politika az egyházat, a vallást és Istent hajlamos saját céljaira használni. A politikai hatalom iránti egészséges bizalmatlanság az első századok hiteles kereszténységéhez való visszatérést eredményezheti...” (2011/4. szám, 225. o.).

Az eddigiekben vázolt korszakváltás-vízió nem speciálisan magyar találmány. Az alapeszmét világosan és alaposan kifejtve tartalmazza XVI. Benedek pápa 2009-ben közzétett, *Caritas in veritate* (Szeretet az igazságban) kezdetű enciklikája. Korunk sokrétű és egyre mélyülő válságának a diagnózisát és egyben gyógyszerét abban látja az enciklika, hogy a felvilágosodás nyomán kialakult új humanizmusra és emberi fejlődésbe vetett hitre épülő nyugati civilizáció kiigazításra szorul: „Nem valóságos humanizmus az, amely nem nyílik meg az Abszolút felé... Az ember nem vallhat kudarcot, ha kitérül az isteni hívás felé, hogy megvalósítsa a maga fejlődését” (16–18. szakasz). A megoldás tehát – az enciklika sajátos és egyben beszédes kifejezését idézve – a „transzcendens humanizmus” (18. szakasz).

Az enciklika tényként kezeli „a világméretű kölcsönös függőség feltartóztatatlan növekedését”, és globális rendszer keretében vázolja fel a korszakváltást: „Sürgetően szükséges, hogy létezzen... valódi politikai világtekintély... Az ilyen tekintélynek mindenki által elfogadottnak kell lennie, valóságos hatalommal kell rendelkeznie... Létesüljön... nemzetközi rend a globalizáció irányítására, és... ez képes legyen megvalósítani az erkölcsi rendnek megfelelő társadalmi rendet” (67. szakasz).

Ezen a ponton találkozunk a magyar modell az enciklika iránymutatásával: „Az erkölcsi rendnek megfelelő társadalmi rend” kialakítása a jelenlegi kurzusnak is, az oktatáspolitikában, a jogrendszerben és minden tekintetben. Eltérés van viszont abban, hogy a magyar elgondolás a nemzeti gondolattal és szuverenitással akarja ezt ötvözni. (Lásd az alaptörvény nemzeti hitvallás elnevezésű preambulumát.)

Úgy gondolom fontos tágabb összefüggésben látni az egyházügyi törvénnyel kapcsolatos kérdéseket. Summázva e cikkben foglaltakat: egyedül csak az állam és az egyház szétválasztása tudja biztosítani az életfontosságú emberi alapjog, a lelkiismereti szabadság tiszteletben tartását, védelmét. Ez nemcsak logikai következtetés, hanem egyértelmű történelmi tapasztalat is.

Az egyháztörvény

Szekuláris Figyelő

2012. január 15.

http://szekularisfigyelo.blog.hu/2012/01/15/az_egyhaztorveny

Sokat kerül mostanában szóba az egyháztörvény, és még külföldön is tudják, hogy nincs minden rendben vele. A törvény amúgy nem csupán az egyházakról, hanem ahogyan a címe (A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról) mondja, a lelkiismereti szabadságról szól, és ennyiben tényleg mindenkit érint. Érdekes tehát kicsit közelebbről is megnézni a tartalmát. Mielőtt nekilátnánk, szögezzük le, hogy a törvény a vallásgyakorláshoz való jogot speciel tényleg nem sérti. Egyik legalapvetőbb értékünket veszi semmibe: a polgárok egyenlőségének elvét. A törvényt 2011 végén, december 30-án fogadta el az országgyűlés, a Magyar Közlöny 166. számában jelent meg és a 206-os sorszámot kapta. Szövege majdnem változatlan a nyári verzióhoz képest (de kiegészítették számos technikailag szükséges rendelkezéssel, amelyek a nyári verzióból hiányoztak), amelyet az ünnepek előtt gyorsan visszavontak, mielőtt az alkotmánybíróság megsemmisített – no nem annak tartalma miatt, hanem azért, mert közvetlenül a végszavazás előtt nem szabad egy előterjesztés lényegi elemeit módosítani, márpedig a 2011. évi C. törvénnyel épp ez történt.

A törvény 3 részből és egy preambulumból áll. Miközben címe szerint nemcsak a vallásokról, hanem a lelkiismereti szabadságról szólna, ez a törvényhozó szemében gyakorlatilag kizárólag a valláshoz való jogot takarja, és nem gondolnak a vallástól való szabadságra: arra a jogra, hogy senkire ne kényszerítsenek rá valamilyen vallást (pl. szertartáson való kötelező részvétellel), és senkit ne kényszerítsenek arra, hogy valamilyen felekezethez csatlakozzon. A vallásszabadságnak azt az elemét, hogy senkit nem szabad arra kényszeríteni, hogy (akár áttételesen) vallási hova(nem)tartozásáról nyilatkozzon, az adatvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

A preambulumból leszögezi, hogy az egyházak „a társadalom kiemelkedő fontosságú értékteremtő és közösségteremtő tényezői”, amelyek fontos szerepet játszanak „nevelési, oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, valamint kulturális, környezetvédelmi, sport- és más” területen. Az egyházakat az „emberek” és a család mellé helyezi, és bár egy-egy félmondatban megjelenik az állam világnézeti semlegessége és egyház és állam különválasztása, az előbbi a felekezetek békés együttélésével kapcsolatban jelenik meg, utóbbit pedig rögtön relativizálja a következő tagmondat, amely szerint állam és egyház együttműködik, mert ez mindkét fél számára előnyös.

A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról szóló rövidke I. fejezet az alaptörvény rendelkezéseit másolja, kiegészítve azzal, hogy a szülő dönthet gyereke vallási neveléséről, a vallás gyakorlását zárt intézményeken is biztosítani kell, és hogy az állam nem gyűjthet vallási adatokat. Egyértelműen hiányos viszont az. 1. paragrafus 3. bekezdése, amely tiltja a hátrányos vagy előnyös megkülönböztetést – de csak a vallási, lelkiismereti meggyőződés megválasztása és kinyilvánítása miatt, a vallási meggyőződés hiánya miatti megkülönböztetést a törvény csak áttételesen, a lelkiismereti meggyőződés védelmén

keresztül tiltja ebben az összefüggésben (a vallásmentességet így inkább a vélemény miatti diszkrimináció tilalma védi, mint ez a törvény).

A II. fejezet meghatározza, hogy „vallási tevékenység olyan világnézethez kapcsolódó tevékenység, amely természetfelettre irányul, rendszerbe foglalt hitelvekkel rendelkezik, tanai a valóság egészére irányulnak, valamint az erkölcsöt és az emberi méltóságot nem sértő sajátos magatartáskövetelményekkel az emberi személyiség egészét átfogja” (a közhasznúság önmagában nem elegendő). Ez akár bizonyos vallásokat is kizárhatja, ha szó szerint vesszük. A törvény teljes önállóságot biztosít az egyházaknak (amíg tevékenységük nem ütközik az alaptörvénybe), és bár az egyházak egyenjogúak, az állam fenntartja magának azt a jogot, hogy a tényleges társadalmi támogatottság szerint differenciáljon (a jelentős szerepűekkel pl. megállapodást köthet a működésük támogatásáról, és figyelembe veheti a társadalmi szerepet az egyházakkal való kapcsolattartás során).

A III. fejezet az egyházként való elismerés feltételeit és az eljárásokat rögzíti; az eleve egyháznak minősített 14 zsidó és keresztény egyház felsorolását a melléklet tartalmazza. Követelmény a vallási tevékenység, a hitvallás és rítusok megléte, illetve a 100 éves nemzetközi vagy húszéves szervezett magyarországi működés. Hogy ezek a kritériumok fennállnak-e, arról az MTA (jelenleg fizikus) elnöke nyilatkozik. A törvény azonban nem a tagság létszámát határozza meg, hanem 1000 fő aláírására van szükség ahhoz, hogy népi kezdeményezéssel elindulhasson az egyházi státusz odaítélésére irányuló eljárás. Az odaítélésről a parlament dönt a jelen törvény módosításával, ami kétharmados törvény lévén azt jelenti, hogy a képviselők kétharmadának a hozzájárulása szükséges a státusz megszerzéséhez.

A II. és a IV. fejezet számos előjogot biztosít az egyházaknak más civil szerveződésekhez képest:

- az egyházak dolgozók felé világnézeti követelményeket érvényesíthetnek a sajátos identitás megőrzése érdekében (ezt a vallási munkakörökre és a hívek adományaiból fenntartott tevékenységekre kellett volna korlátozni, mert így lehetővé teszi, hogy akár egy éjszakai takarítónőtől is megköveteljék a vallási életvitelt) (13.§(2)),
- „az egyházi személy a hitéleti szolgálata során tudomására jutott, személyiségi jogot érintő információkat nem köteles állami hatóságra tudomására hozni” (azaz a törvény elfogadja a gyónási titkot, ami azonban bűncselekmények esetében problematikus – ha jól tudom, az orvosi titoknak is vannak korlátai, ha bűncselekményt gyanít) (13.§(3)),
- az egyházi személyek fokozott szabálysértési és büntetőjogi védelemben részesülnek (ez aztán tényleg nem indokolható) (13.§(4)),
- közcélú tevékenységére ugyanannyi állami támogatást kap, mint az állami és önkormányzati intézmények (19.§(4)), és a munkavállalók helyzete megegyezik a közalkalmazottakéval a bérpolitika tekintetében (pl. ha az állami intézmények pénzt kapnak bérkompenzációra, ez az egyházi intézményeknek is jár)
- a 20. § értelmében nem minősül gazdasági-vállalkozási tevékenységnek a nem hitéleti tevékenységek közül például:
 - az egyházi célra használt ingatlan részleges hasznosítása (nagy szállodában egy kápolna = adómentesség...), a temető fenntartása,
 - nevelési, oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, valamint kulturális, sport és környezetvédelmi intézmények működtetése, hasznosítása és az ilyen tevékenységet szolgáló eszközök értékesítése
 - a közfeladatok ellátása során létrehozott termékek, pl. tankönyvek, tanulmányok stb. értékesítése,
 - az egyházi személyek nyugdíjpénztára,

- a hitéleti tevékenységért kapott pénzekről (egyházi 1%, ingatlanjáradék, adományok) senkinek nem kell számot adni; csak a közcélú tevékenységről kapott normatív és pályázati pénzekekről kell rendes könyvelést vezetni,
- az állam jogot ad az egyházaknak a jogszabálytervezetek véleményezésére (22.§),
- az egyházak, a szertartások és a szent helyek fokozott szabálysértési és büntetőjogi védelmet kapnak,
- az egyház az állami iskolákban hittant tarthat és az iskola köteles helyiséget és időpontot biztosítani, továbbá a hitoktatók bérét az állam fizeti (24.§ (1)),
- az egyház az állami felsőoktatási intézményekben hitéleti tevékenységet folytathat (24.§ (1))
- az egyház kórházi, tábori és börtönlelkészi szolgálatot végezhet,
- copyrightot („fokozott jogvédelmet”) kap a nevére, szertartásaira, jelképeire (25.§), illetve fokozott védelemben részesülnek „szent helyei”.

Van viszont egy fontos fogyasztóvédelmi kikötése a törvénynek: Amikor egyházi személy nem egyháztág részére végez szolgáltatást, amely akár közvetetten kapcsolatba hozható az egyházával, akkor köteles ezt a szolgáltatás nyújtása előtt nyilvánvalóvá tenni (25.§ (2)).

Nyílt levél Navracsics Tibornak

Nyílt levél dr. Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszterhez az egyházi ügyek visszásságának néhány kérdésében.

Népszava

2012. január 16.

<http://www.nepszava.hu/articles/article.php?id=511146#null>

Tisztelt Miniszter úr!

Az egyik mostanában népszerű politikai vándormotívum szerint azok közül az egyházak közül, amelyek a 2011. december 30-án megszavazott és 2012. január 1-vel máris életbe lépő 2011. évi CCVI. törvény értelmében nem vétettek rá az Alkotmányellenesen Kedvezményezett Tizennégy Egyház (AKTE) listájára, 2012. február 29-ig azok sem veszítik el egyházi jogállásukat (azaz nem minősülnek át automatikusan egyesületté), amelyek a 2011. évi C. törvénynek az Alkotmánybíróság által kimondott hatályvesztéséig (vagyis 2011. december 19-ig) az új törvényben jelzett módon (lásd: 34.§/2/), az egyházakkal való kapcsolattartásért felelős miniszterhez, vagyis Önhöz nyilvántartásba vételi kérelmet nyújtottak be.

A jelen sorok kevésbé forrásjáratos olvasóinak jobb tájékozódása végett megadom a két törvényhez vezető linket: [2011. évi C. törvény- Kattintson rá!](#) [2011. évi CCVI. törvény- Kattintson rá!](#)

Január 6-án a www.kormany.hu portálon megjelent egy 2012. januári, nyitott dátumnappal Ön által, de Miniszter úr személyes aláírása nélküli jegyzett „közlemény”, amely számba veszi a december 20-ig (másként: 19-ig) kérelmet betérjesztő egyházakat. A kataszteren - nem kis meglepetésre - szerepel az ilyen kérelmet elemi teológiai és konfesszionális megfontolásokból nem benyújtó Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség Egyháza (és mint menetközben kiderült, néhány más, hasonlóképpen eljáró egyházi közösség) is: http://www.kormany.hu/download/4/6e/60000/kozlemeney_egyhazak.pdf

Fontos részadat: az Alkotmánybíróság által megsemmisített 2011. évi C. törvény (illetve annak az adott ponton szemantikailag igen zavaros szövege) szerint (lásd: 36.§/3/) a fent hivatkozott nyilvántartásba vételi kérelem bármikor is megtörténhet, a 2011. december 31-ig való bejelentés azonban semmiképpen nem számíthat érvénytelennek.

Mielőtt továbbmennék, tartozok Miniszter úrnak és az Olvasóknak azzal, hogy a kissé belterjes „teológiai” és „konfesszionális” jelzőhasználatra tekintettel röviden illusztráljam, mire is gondoltam. Mindenekelőtt arra, hogy vajon milyen alapon nyújtott volna be „nyilvántartásba vételi” kérelmet az az egyház, amely éppen az idén ünnepelte fennállásának 30. évfordulóját, éspedig arra való tekintettel, hogy fennállását többek között olyan módon nyerte el, hogy tagjait egy bő fél évtizeden keresztül annak az államhatalomnak a rendőrsége, besúgó hálózata, politikai szervei és államigazgatási apparátusa gyötörte és üldözte, amely államhatalom hagyatékának a felszámolását az Ön kormánya a nemzetmegújítás küldetésfilozófiailag legfontosabb feladatának tekinti.

De milyen alapon nyújtott volna be ilyen kérelmet akár csak arra a szellemi környezetre való tekintettel is, amelyben törvénybe kerülhetett az, hogy a Názáreti Jézus Szentlelke és Igéje által, „az igaz hit egységében a világ kezdetétől fogva annak végéig” – azaz nem csak 20 éve, 100 éve és egyéb pogány elképzelések által kinyilvánított időkben, hanem akár ma vagy holnap és bármikor, továbbá nem is az emberfők ezres és egyéb csacskaságnyi számában mért materialista logikája szerint (hiszen „ahol ketten vagy hárman összejönnek az Ő nevében, ott Ő is jelen van”, lásd Máté 18:20) - egybegyűjtött (lásd Heidelbergi Káté, 1563) gyülekezetektől a Magyar Országgyűlés egyes tagjai elorozni próbálják az egyház nevet, kijelentve, hogy ebben az országban „az egyház elnevezést csak a törvény szerint nyilvántartásba vett szervezet viselheti”.

A szándék világos: a jelenleg hatalmon lévő rezsim, azaz az Ön kormánya ezt az „einstandolt” címet az önkény és feudális privilégiumgyakorlás nyers ideáljai szerint egybegyűjtött vallásos közösségek számára kívánja kisajátítani. Fájdalom, a szóban lévő egyházak (az AKTE-klub tagjai) erre - nem törődve vele, hogy méltatlan viselkedésükkel megsokasították a Megváltó szenvedéseit - kaphatóak is voltak! (Az Alkotmánybíróságnak kellett közbeavatkoznia, hogy ez az elképesztő arcátlanság ne süljön rá véglegesen is nemzetünk képére. Nem lényegtelen, de részben más kérdés, hogy miközben a CCVI. törvénybe ezt a passzust már nem ültették át, az új törvény egészét a megelőzőnél is lelketlenebb tartalommal szavazták meg.) Miniszter úr, hol élünk?

Ön hol él, és mit gondol arról, hogy ilyen - az egész keresztény Szentírást is meggyalázó - mondatot bizony azok emeltek törvényszöveggé, akik nap nap után szemrebbenés nélküli kufárkodnak a Názáreti Jézus kereszthalálában és feltámadásában megalapozódó kereszténység nemzet- és világmegjobbító jelentőségét hirdető retorikájukkal? Meg vagyok rendülve, és szeretném hinni, hogy néha azért (bár ezt eddig igyekezett jól palástolni) az Ön lelkiismerete is kapkod a hányinger elleni tabletták után.

Hadd kanyarodjak vissza azonban a törvénykezés jelen napokban aktuális részleteihez.

Nem vagyok jogász, ám ilyen irányú jártassággal rendelkező barátaim egyértelmű nézete szerint is megáll az a laikus véleményem, hogy:

a) Demokratikus jogállamban nem lehet olyan törvényt alkotni, mint a 2011: CCVI., amely legkésőbb 36 órán belül (mintegy statáriális diktátumként) életbe is lép, és pedig úgy, hogy már (adott esetben több mint fél évszázadon át) érvényben lévő fontos jogállást vesz el egyetlen tollvonással.

b) A nevezett jogmegvonást és minden egyéb erre épülő rendelkezést is, illetve ezek felfüggesztését végképp nem alapozhatja meg (csak a jogállamiság elvi szempontjait ignoráló rendszerben) egy olyan törvény előírása szerinti nyilvántartásba vételi kérelem megtétele vagy ennek elmulasztása, amely törvényt az Alkotmánybíróság menetközben megsemmisített (és ezt a tényt a december 30-i, azonos tárgyban kelt új törvény meg is erősítette).

c) A nevezett jogmegvonás és minden egyéb erre épülő rendelkezés, illetve ezek felfüggesztése még kevésbé épülhet (csak a jogállamiság elvi szempontjait ignoráló rendszerben) egy, az Alkotmánybíróság által menetközben megsemmisített törvényben kijelölt dátumot – halmazott önkényességgel – még előbbre is hozó (az azt előíró törvény megszűnésének pillanatában lejáró) időpontig benyújtott vagy nem nyújtott kérelem tényére. És akkor hadd soroljam az újabb fejleményeket is:

1. Egyes hírek szerint a fentebb említett 82-es lista időközben további egyházakkal egészült ki. Lásd pl.: <http://www.nepszava.hu/articles/article.php?id=508705>

2. Lukács Tamás, a Parlament Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának KDNP-s elnöke e hó 9-én közölt, és a 2011:CCVI. törvényben foglaltak szellemében előadott kérése szerint Pálinkás József, az MTA elnöke sebtében összetrombitált egy ún. Egyháztörténelmi és Vallástudományi Elnöki Bizottságot, amelynek tagjai január 10-én már neki is láttak, hogy megvizsgálják az Ön hivatalához – az Országgyűlés általi elismerésre

irányulóan - kérelmet benyújtó egyházi közösségeknek az „egyházi jogállás” elnyerésére való alkalmasságát. Az MTA inkvizitórius segédcsapatának tagjai az adott munkát a parlamenti többség által jogállami és szakmai szempontok szerint egyaránt illegitim módon megalkotott egyház-, pontosabban kultuszdefiníció jegyében végzik.

A vallási/theológiai/ekkleziológiai ügyekhez nyilván semmit nem értő grémium tagjait (ha értenének hozzá csak valamit is, ezt a feladatot mint tudományos lelkiismeretükkel összeegyeztethetetlen és hivatásetikailag képtelen megbízatást nem vállalták volna) egy agykutató, Hámori József, az első Orbán-kormány minisztere vezeti; sokat mondó azonban a szakmailag szintén teljesen inkompetens, fizikus végzettségű MTA-elnök által egybehívott munkaközösségben résztvevők további névsora is: Szuromi Szabolcs Anzelm katolikus teológus, Gaál Botond református teológus, Sólyom Jenő „evangélikus” fizikus (a jelzöt a <http://www.evangelikus.hu> közléséből veszem), Hamza Gábor jogtudós, Balogh Margit történész és Tóth Ágnes történész, illetve újabban még: Török Péter szociológus és Máté-Tóth András teológus. (És hogyhogy nem sikerült másodszori nekifutásra sem találnia Pálinkás úrnak egyetlen nem keresztény vallástudóst sem?)

Megjegyzés: egy teokratikus (pl. iszlamista vagy papalista) vagy nyíltan diktatórikus állameszme szerint működő rendszerben, ahol szinte természetes, mi több, dicsőséget jelent a tudósok politikai cselédszerepben vállalt közreműködése (brutális példáit adta ennek pl. a náci korszak teológusainak egy jelentékeny része), a tudomány embereinél magától értetődően válhat elméleti kiindulóponttá egy politikai testület által - a nyers hatalmi, pontosabban: a „közösség üdvét szolgáló érdekekre” tekintettel - önkényesen megalkotott egyháztudományi definíció is. Az autoriter rendszerek és a diktatúrák örökségét elutasító, és a modern kori tudományosság hagyományait tisztelő Európai Unió tagállamainak területén működő, és emellett a nemzetközi megbecsülésre is igényt formáló akadémiai testület tagjai esetében erre azonban már csak fogalmi okokból adódóan sem kerülhet sor.

3. Január 10-én a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség Egyháza külön közleményben tudatta (lásd pl. a *Védjük meg a vallásszabadságot* című facebook-oldalt), hogy sem Miniszter úrhoz, sem máshová a C., vagy a CCVI. törvényben említett nyilvántartásba vétel iránti kérelmet nem adott be, valamint azt, hogy az egyház tagjai ugyanakkor továbbra is imádkozó lélekkel várják, hogy „szülessen meg az az alkotmányosságnak és a nemzetközi normáknak megfelelő, nyugalmas időket biztosító egyházi törvény, mely szerzett jogainkat nem vonja kétségbe”. E célból december 31-én egyébként beadvány is nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz; lásd: <http://www.scribd.com/doc/76892558/Egyhazi-torveny-AB-beadvany-12-31>.

A fentiek értelmében felszólítom Miniszter urat, hogy mint az igazságügyek ékesen és jó rendben való viteléért legfelsőbb szinten felelős közszolga az egyházpolitikai kérdéseket illetően tett intézkedésekben is tartózkodjék a törvénysértő eljárástól, apparátusát is utasítsa a jogállami normáknak megfelelő elveket követő ügyintézésre (tartalmi és adminisztratív tekintetben egyaránt) és tegyen meg mindent azért is, hogy a Magyar Tudományos Akadémia ne vállaljon a fentiekben vázolt és az ország tekintélyére nézve is súlyosan méltatlan feladatokat.

Fogadja Miniszter úr reménységben nagyrabecsülő tisztelem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 2012. január 11.

Dr. Majsai Tamás magyar állampolgár, református lelkész és teológus egyszersmind a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség Egyháza által alapított és fenntartott WJLF Theológus és Lelkész Szak dékánja

NAGY ZOLTÁN

Szociál-inkvizíció

Népszava

2012. február 14.,

<http://www.nepszava.hu/articles/article.php?id=520789>

Kegy és nem jog az Országgyűlés Emberi Jogi Bizottsági elnöke, Lukács Tamás szerint az, hogy egy egyház bekerüljön a közpénztámogatást jelentő egyházügyi „lex paxisbe”. A Fidesz-KDNP által törvénybe protezsált egyházak között nincs ott Iványi Gábor jelentős szociális karitatív tevékenységet végző vallási közössége, melynek templomában Dávid-csillag is jelkép. Iványi számtalanszor nyilatkozott a hazai közéletben, politikában egyre nyomasztóbb antiszemitizmus, romaellenesség és esélyegyenlőség-sérelmek veszélyéről.

Tette ezt a Klubrádióban csakúgy, mint lemészárolt roma apa és kislánya temetésén. Hajléktalankórházat, átmeneti szállást, „fűtött utcát”, óvodát és más mélyszegényeket, fogyatékosokkal élőket istápoló ellátó helyet működtetnek. Ha tehát ők nem részesülnek a keresztény hívő politikusok vezette Fidesz-KDNP „kegyéből” és kikerülnek az egyházi támogatási körből, akkor rászorulókat százai kerülnek veszélybe.

És kihuny az a nem egyházhöz köthető hit, hogy fel lehet szólalni zsidó, roma, fogyatékos beteg emberek millióit ért holokausztra emlékezve és a náci ideológia mai magyarországi megnyilvánulásai ellen. Következmények nélkül. Hogy nem lehet kiszolgáltatottakat, rászorulókat pártpolitikai kegy vagy kegyvesztettség alapján közösségileg büntetni, társadalompolitikai hangtompítóval aljasított intézkedésekkel. Elvész a remény is, hogy a támogatásra kiválasztott egyházak nem bennünket, karitatív, szociális, egészségügyi támogatásra szorulókat erkölcsi alibi túsul ejtve, gondozottakra hivatkozva, de saját egzisztenciájukat féltve, végre tiltakozni kezdenek. A kormány immár őket szintén megosztó diszkriminációs politikája ellen, a jólétnek titulált, közpénzeinkből menedzselt „kegy”-etlenkedések, emberi-jogsértések és fasiszta tendenciák láttán.

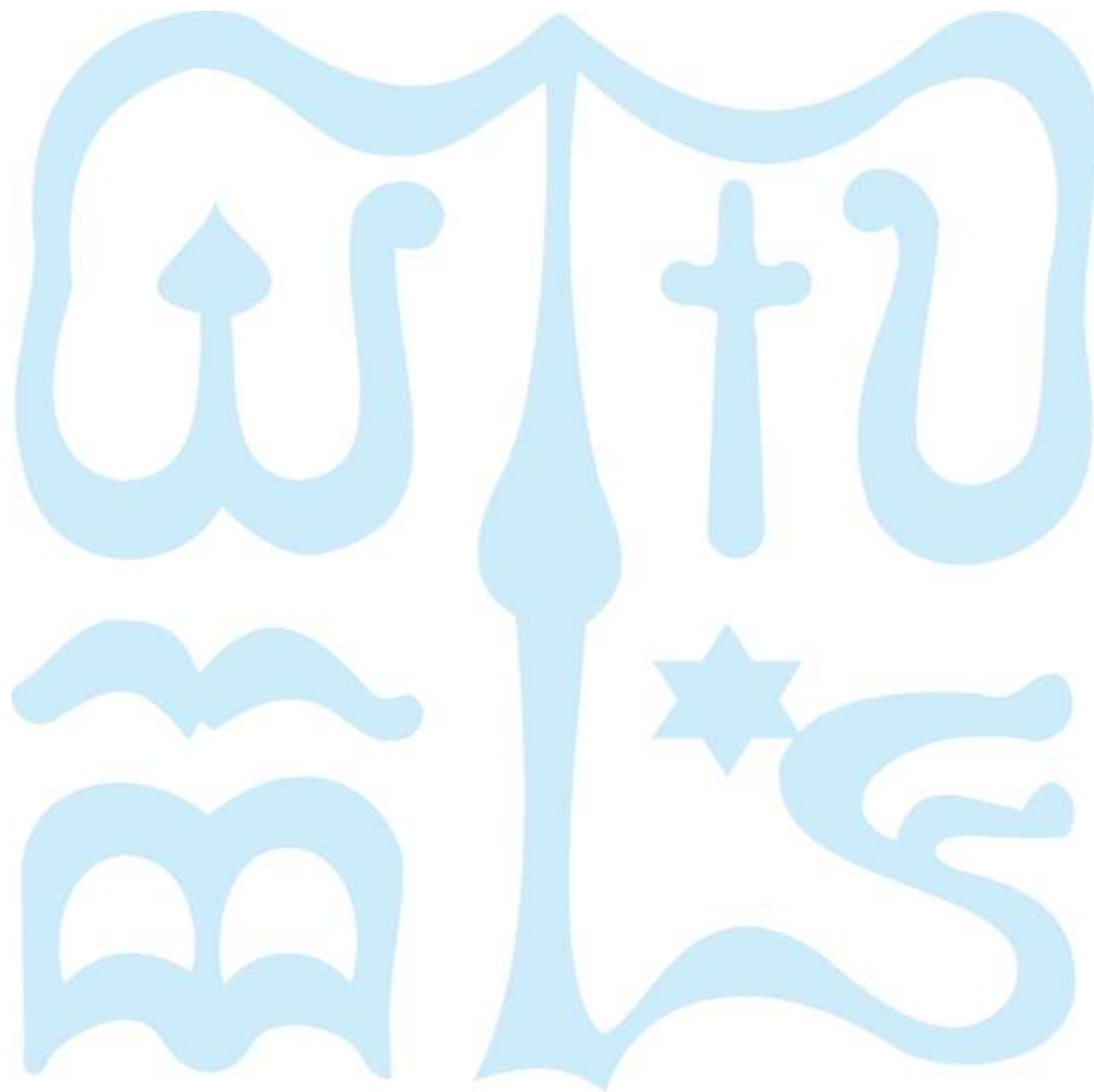
Az egyik „kegyes” egyháznak magam is tagja voltam, azonban megharagudtak rám, mert nem tudtak megvajakolni született szembetegségemből, mert nem voltam jobboldali és antiszemita, és mert haragudva könnyebb volt megindokolni, hogy miért ne segítsenek a fogyatékosnak. Teljesen megvakultam, míg „testvérük” voltam. A közeli hegyekben fekvő üdülőjünkben nyáron tartott dzsemborin, a lelkész-elnök testvér, prédikációjában az alaptörvényből olvasott fel fertály órán át. Nem amolyan „himmi-hummi” egyházacska ez. Belvárosi székházuk udvarán hamis diplomata logós, felsőkategóriás autók parkolnak. Elkérték a rokkantnyugdíjam tizedét! Hallgat, nem tiltakozik az egyházvezetés a kormány hajléktalan- és fogyatékos-ellenes ténykedéseivel kapcsolatban.

Leül-e még hajléktalan a templomban Kövér testvér mellé, mint azzal dicsekedett lelkésze? Vagy már a gyülekezet városába sem juthat be az egyenlőség-reprezentánsnak megkérdése nélkül kinevezett „egy hajléktalan...”.

Orbán-imádó, alaptörvény-vallású, sarkalatos-liturgiájú pártos önkény lesz Magyarország új államformájához passzintott államvallás. A kormánnyal nem komáló szellemiséget, kritikát artikuláló egyház gondozottait, hajléktalanokat, szegényeket,

fogyatékosokat, romákat, kiszolgáltatottakat ítél szociális kárhozatra Józsefvárosban, Gyöngyöspatán egyaránt.

Ez hát a „kegy”, ami nem ismer sem kegyelmet, sem jogot, sem tisztességet.

Határozat Názáreti Jézusnak az egyházi státusz megszerzésére irányuló kérelméről

evangelikus.hu

2012. február 13.

<http://www.evangelikus.hu/panorama/hatarozat-nazareti-jezusnak-az-egyhazi-statusz-megszerzesere-iranyulo-kerelmerol/>

Kelt: 33-ban. A nagytisztelétű Szanhedrin a Názáreti Jézus (anyja neve: Mária, születési idő: 1., hely: Betlehem) kérelmét az egyházi státusz megszerzésére elutasítja. Forrás: facebook.com

Indoklás:

A kérelmező és a jelenléti ívet kézjegyekkel (aláírások, jelek, x-ek, stb.) hitelesítő személyek nem tudták a jogszabály által kötelezően előírt, alábbi feltételeket igazolni:

1.) 100 éves nemzetközi múlt.

Kérelmezők hivatkoztak arra, hogy vezetőjük kezdetektől van, minden Ő általa és Benne teremtett. Ez a hivatkozás nem lehet helytálló, hiszen ezt kizárólag (a nevét ki ne mondjuk) JHVH-ra igaz, akinek küldötte idővel megszabadít minket a külföldi elnyomás alól.

2.) 1000 fős tagság.

Kérelmezők mindösszesen 12 főt + vezetőjüket tudták tagként felmutatni. Itt jegyzi meg a hatóság, hogy egy bizonyos Iskáriótes Júdás nevezetű személy nem nevezhető elkötelezett követőnek, meglehetősen bizonytalan. Ez a tény és létszámuk alacsony volta megerősítette a hatóság azon meggyőződését, hogy ez a mozgalom nem lesz hosszú életű.

3.) Társadalmilag hasznos tevékenység

A lefolytatott vizsgálati eljárás során bizonyítást nyert, hogy a kérelmezők a társadalom számára kifejezetten káros tevékenységeket folytatnak, melyeket az alábbiakban részletezünk:

– szombatnapon gyógyítanak,

– vezetőjük kegyelemről és a bűnök bocsánatáról beszél (züllesztve ezzel a társadalom erkölcsét és a jog hatalmát),

– mennyei királyságot hirdetnek, mely aláássa választott vezetőink tekintélyét,

– általában örömhír üzenetével traktálják a lakosságot ezekben a nehéz időkben.

4.) Vezetőség.

Sajnálatos módon nem sikerült megegyezniük ügyvezető és képviselői szervekről. Folyamatosan azt kérdezzük, hogy melyikük a nagyobb.

5.) Székhely

Saját bevallásuk szerint (rókának van barlang, madaraknak fészek, az Emberfiának nincs hova lehajtana a fejét) nem rendelkeznek. Ennek a tényadatnak a birtokában hatóságunk megkereste a társszerveket és kérelmezőknek fejenként – Júdás előzetes egyeztetés alapján mentesülhet a megfizetése alól – 150.000. –, azaz százötvenezer forint bírsággal sújtja. A pénzbírság megfizetését jelen határozat kézhezvételét követő 5 napon belül kell teljesíteni.

A határozat jogerős, fellebbezésnek – természetesen – nincs helye.

Még egyszer annyi

Magyar Narancs

2012. február 16.

<http://magyarnarancs.hu/aszerk/meg-egyszer-annyi-78750>

Jön a Velencei Bizottság, az a szakértőkből, alkotmányjogászokból álló testület, amely, ha kérdezik, azt vizsgálja, hogy egy-egy ország ilyen vagy olyan törvénye megfelel-e a jogállami és demokratikus normáknak. Jönnek Budapestre, és szét fogják csapni, de úgy értsék, hogy miszlikre az egyházügyi törvényt.

Erre akár mérget is vehetnek: ez a törvény minden, vele akár a legcsekélyebb összefüggésbe hozható demokratikus, jogállami normának és értéknek ellentmond. Azt ugyanis, hogy melyik vallási közösség kaphatja meg az egyházi státuszt, parlamenti, azaz politikai jóváhagyáshoz köti. Megállapít ugyan bizonyos kritériumokat, afféle számárvezetőt a parlamentnek, de ezeket a törvényhozás vagy figyelembe veszi, vagy nem, az érintett közösségek, akikkel a parlament kibaszni kegyeskedik esetleg, a döntést nem kérhetik számon a törvényhozón, és nem fellebbezhetnek ellene a független bíróságnál. Az egyházi státusz egyébként számos, főként anyagi természetű előnyt biztosít az evvel a címkével ellátott vallási közösségeknek, szemben azokkal, amelyek e címkével nem rendelkeznek. Eddig az 1990-es egyházügyi törvény értelmében ezt majd' mindenki, aki nagyon vágyott rá, megkaphatta - és hogy egyáltalán helyes-e az egyházaknak bármilyen privilégiumot biztosítani az önkéntes emberi önszerveződés más, kicsiny egységeihez, például a numizmataszakkörökhöz, vagy a menyérvédők baráti társaságához képest, abba most nem mennénk bele.

Hisz a kérdés most az, hogy ez a törvény hány alkotmányos alapelvet sért: az egyház és az állam szétválasztásától kezdve a diszkrimináció tilalmán át a lelkiismereti és vallásszabadságon keresztül a jogorvoslathoz való jogig bezárólag. Annyi viszont a javára írható, hogy egy percig sem engedte leplezni valódi motivációját: a törvényt ugyanis, amely az önkényes politikai beavatkozást volt hivatott intézményesíteni, az első pillanattól kezdve erre is használták. Ez pedig ma Magyarországon azt jelenti, hogy Orbán Viktor bök rá arra, aki egyház lehet, és aki nem, esetleg megkérdezi kedvenc mackóját, Semjén Zsoltot, a Nagy Va-Va-Vadászt, az erdei szalonkák végzetét, a nyári ludak és a menyétek nemezsisét, aki nemcsak a rekettyésben, de a metafizika dimenzióiban is otthonosan mozog. Így került a kiválasztottak listájára még tavaly nyáron 14 vallási közösség; s így csapna hozzájuk most még 14-et a parlament.

Már ha hozzácsap.

Orbán talán azt hitte, hogy ha újabb 14 egyházat a kedvezményezettek közé emel - mit ad isten, épp azokat, amelyek miatt a legtöbb nemzetközi bírálatot kapta -, a lehangosabbak száját betömi, a maradék meg pampoghat. De hétfő éjjel Lukács Tamás kereszténydemokrata képviselő és témagazda láthatólag saját maga sem tudott szabadulni a gondolattól, hogy mostantól ő az új Egyházügyi Hivatal (nem is akart) - azt képzeljék el, hogy a plenáris vitában Zagyva György Gyula, az Országgyűlés egyik hitelesített neonácija szorította őt sarokba, és szokásától eltérően nem lovaglóstorral, hanem érvekkel. Orbán a Magyar Tudományos Akadémiát is megpróbálta belekompromittálni a törvénybe - adjanak ők „szakvéleményt”

arról, hogy ki lehet egyház és ki nem: a szakvélemény egyébként nem lett volna kötelező érvényű -, de valaki szólhatott Pálinkásnak, az elnöknek, és erre már ő sem volt hajlandó.

Lehet, hogy Orbán és törvénye az itthoni tiltakozásokat még megúszták volna - az egyházak a közös fellépés helyett inkább azon pedáloztak, hogy ők is bekerüljenek a válogatott keretbe. Lehet, hogy az Alkotmánybíróság is elengedte volna a dolgot. (Amikor az AB tavaly december végén visszadobta a törvényt, nem a tartalmát kifogásolta, hanem elfogadásának a módját - így úszta meg annak kimondását, hogy a törvény úgy alkotmányellenes, ahogy van. Ezért is nyújthatta be pár napra rá Lázár János ugyanazt a törvényt még egyszer.) De az Európai Uniót nem fogja megúszni. Olyan pedig nincs, hogy egy gazemberséget aljassággal lehessen helyreütni. Az egyházügyi törvény megbukott; és minél tovább ragaszkodik hozzá Orbán, annál nagyobb lesz a robaj, amikor bedől.

A hit kegyeket mozgat

Magyar Narancs

2012. február 23.

<http://magyarnarancs.hu/belpol/a-hit-kegyeket-mozgat-78862>

Az Országgyűlés emberi jogi bizottsága két hete elfogadta az egyházakról szóló törvény módosító javaslatát, amit már a plenáris ülés is tárgyalt. Eszerint újabb 17 vallási közösség nyerheti el az egyházi státuszt: más nem is igen változna. Pedig a törvény, amely fölött mint istené a vizeken, Orbán szelleme lebeg, nemcsak jogi fércmunka, de alapvető jogokat is sért.

Az egyházügyi törvény, azaz „a lelkiismeret és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény” 1.0-ás verziója tavaly nyáron született meg - kevéssé higiénikus jogalkotási körülmények között. Mint emlékeztet, a KDNP szorgos munkásainak keze alól kikerült első javaslatot a Fidesz közvetlenül a végszavazás előtt az elejétől a végéig átírta. A végül elfogadott törvény helyenként ugyan elfogadhatóbb lett elvetélt elődjénél - az egyházakat hierarchizáló kategóriák például eltűntek -, ám egy döntő vonatkozásban visszalépést hozott. Az eredeti tervezet szerint a közösségeket a bíróság jegyezte volna be egyházként - míg az elfogadott szabályozás szerint ez az Országgyűlés joga lett, törvényt módosítással. Ez az eljárás egyrészt összemossa a jogalkotás és a jogalkalmazás területét, másrészt a kétharmados parlamenti többség politikai szeszélyeinek függvényévé teszi az egyházi státusz megadását. (Az egyházi státusz előnyeiről és jelentőségéről lásd keretes anyagunkat.)

A törvény szövege, miközben meghatároz bizonyos feltételeket, amelyek teljesítése nélkül nem lehetséges egyházzá válni, a parlament kezét egyáltalán nem köti meg, semmilyen garanciát nem nyújt arra, hogy akik megfelelnek, azok be is jegyeztetnek.

Kegyosztás

Ahogy a történet későbbi pontján fellépő Lukács Tamás (KDNP) - Lendvai Ildikó (MSZP) beszámolója szerint - szabatosan megformálta: az elismerés a törvény szerint nem jog, hanem kegy. Ezt a momentumot találták a legproblémásabbnak a Hetednap Adventista Egyház által a törvényről szervezett tavaly novemberi konferencia jogász előadói is: Kukorelli István egykori alkotmánybíró, a Bencés Diákszövetség elnöke, Schanda Balázs, a PPKÉ Jogi Karának dékánja, vagy Sólyom László. Kukorelli úgy véli, hogy „a normatív feltételeknek mindenben megfelelő egyház létrehozatala (...) és állami egyházjogi elismerése (azaz nyilvántartása) aránytalanul távol kerülhet egymástól”. Ez szerinte még az egypárti alaptörvény rendelkezéseivel is ellentétes, „és felveti a diszkrimináció problémáját is”. A nagy keresztény egyházak, amelyek helyeselték a „túlzottan liberális” 90-es törvény leváltását és a normatív kritériumok felállítását, többnyire osztották ezt a kritikát: hisz az eljárás épp a megkívánt kritériumokat tette komolytalanná. Állítólag még egy kis üvöltözés is volt Szászfalvi László államtitkár irodájában, aki maga is csak kényszerű védelmezője lehetett a kereszténydemokraták módszeres megalázásával összekalapált törvénynek.

A novemberi konferencia résztvevői felhívták a figyelmet a vallási tevékenységet végző egyesületek működésének teljes szabályozatlanságára is. (Ilyen státuszba kerülnek azok

a közösségek, amelyeket a parlamenti kétharmad nem kegyeskedik egyháznak minősíteni.) Ezt a tavaly év végén elfogadott „civil törvény” orvosolhatta volna - de nem tette. Ugyancsak aggályos, hogy bár az egyházi törvény szerint „a lelkiismereti és vallásszabadság jogával összefüggésben állami hatóság által különleges adat nem gyűjthető”, az egyesületeknek kötelező tagnyilvántartást vezetni, s azt indokolt esetben a hatóságok rendelkezésére kell bocsátani. *(Erről lásd: Központosított önszerveződés, Magyar Narancs, 2011. november 24.)* Joggal mondta tehát Sólyom László, hogy a vallásszabadság alapjogát érinti e szabályozatlanság. A volt államfő szerint a „rögtönzött” törvényhozási eljárás épp a vallásszabadság ilyen garanciáit mulasztotta el megadni. A lapunknak nyilatkozó vallásügyi bizottsági elnök, Lukács Tamás (KDNP) szerint viszont „azoknál az egyházaknál, amelyek a törvény által válnak egyesületté, az adatvédelmi aggály nem merül fel, hiszen egyszer már legalább 100 tagot valószínűsített a bíróság, így a 10 fő meglétét *(amely lehetővé teszi egyesületi működésüket - V. Gy.)* nem kell külön igazolniuk”. Ez azonban az esetleges ügyészégi adatgyűjtés kérdését nem oldja meg. Lukács mindazonáltal egyetért azokkal, akik szerint „ebben a kérdésben további szabályozásra van szükség”

Az AB közbelép, de nem annyira

Itt tartottunk, amikor az ország diadalmas átszervezését kellemetlen közjáték zavarta meg: a törvényt - születésének méltatlan körülményei, azaz formai okok miatt - decemberben (vagyis hatályba lépése előtt) elmeszelte az Alkotmánybíróság (AB). A döntés a bejelentés előtt kiszivárgott a Fidesz-közeli tagokkal feltöltött AB-ből. Sólyom László nyilvánosan nehezményezte, hogy az AB nem a lényegi, tartalmi kérdésekre hivatkozva döntött, mert ezzel lehetővé tette, hogy a Fidesz-KDNP újra benyújthassa ugyanazt a törvényt. Így is történt: a parlamenti kétharmad minden addig elhangzott kritikára fittyet hányva átnyomott a Házon egy lényegében azonos verziót. Fontosabb változtatás az volt, hogy az újonnan jelentkezők elismertetésének előkészítésével nem a Navracsics-minisztériumot, hanem a parlament vallásügyi bizottságát bízták meg. Ez az önkényeskedés újabb távlatait nyitotta meg, hiszen a minisztérium csak a kritériumoknak való megfelelést vizsgálhatta volna. A jelenlegi procedúra döntéseivel szemben jogorvoslati lehetőség sincsen.

Az előző törvény megsemmisítéséig mindenesetre nyolcvannál több vallási közösség (a pontos létszámukról nincs konszenzus, 82, 84 és 85 a legelterjedtebb tippek) adta be nyilvántartásba vételi kérelmét. Nem világos viszont, hogy e kérelmek minek minősülnek, ugyanis csak a hatálybalépés után lehetett volna beadni őket - de a hatályba lépés a decemberi megsemmisítés miatt nem következett be. Lukács szerint „a jóhiszemű eljárás elvének megfelelően” rendezte ezt a kérdést az új törvény: a kérelmeket elfogadta és megvizsgálta. Azok viszont, akik komolyan vették a törvény hatálybalépésének időpontjáról szóló paragrafusokat, és ezért nem nyújtottak be kérelmet tavaly december 20-ig, úgy tűnik, megbűnhődtek jogkövető magatartásukért.

A szemfüles nevezők anyagairól az év elején a frissen képbe került vallásügyi bizottságnak ki kellett kérnie a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) véleményét is, Pálinkás József elnök azonban - feltehetően a szakértésre felkért vallástudósok javaslatára - arról tájékoztatta őket, hogy az általa vezetett köztestület nem érzi magát kompetensnek e kérdésben. Máté Tóth András valláskutató lapunknak megerősítette, hogy a politikai döntések előkészítésében részt venni nem feladata a leíró vallástudománynak, szerinte ez magyarázza a döntést. Hozzátette: amúgy is aggályosnak tartja, hogy a vallási közösségek értékeivel kapcsolatos társadalmi diskurzus kiszolgáltatottá vált a pártpolitikának - ennek a folyamatnak nem kívánt részesévé válni.

A vallásügyi bizottság elnökségének két tagja, Lukács Tamás és a fideszes Gulyás Gergely válaszlevelet írt Pálinkásnak anélkül, hogy erről az ellenzéki elnökségi tagot, Szabó

Tímeát (LMP) értesítették volna. Lukács azzal vádolta az MTA-t, hogy nem tett eleget törvényi kötelezettségének - egyébiránt alaptalanul, ugyanis a törvény mindössze azt rögzíti, hogy a felsorolt tartalmi kritériumok tekintetében „a bizottság a Magyar Tudományos Akadémia elnökének állásfoglalását kéri”; arról, hogy a magas tudótestületnek ezt követően mi a dolga, a szöveg semmit sem mond. Pálincás ráadásul állást is foglalt, hiszen jelezte illetéktelenségét. Az Akadémia bölcs mértéktartása azonban nemhogy óvatosságra intette volna a bizottság elnökét és kormánypárti delegáltjait, ellenkezőleg: a korlátlan szabadság érzésével ruházta fel őket - amint a módosító indítvány február 10-i bizottsági és 13-i plenáris vitájából is kitűnik.

A trón és az oltár

Lukács több ízben büszkén megállapította, hogy a törvény semmire nem kötelezi a döntéshozókat azokkal kapcsolatban, akik megfelelnek a törvényi előírásoknak. Ezek után további, sehol le nem írt, senkivel nem egyeztetett szempontokat vezetett be az eljárásba, sejtetően nem saját elhatározásából. Forrásaink egyöntetű véleménye szerint a szeszélyes döntések mögött ezúttal sem a KDNP-t kell keresnünk: a versengő felekezetek listájából maga Orbán Viktor választja ki a szerencsés nyerteseket. A témagazda Lukács mindenestre a „nemzetközi világvallások hazai autentikus képviselőinek” kívánta ebben a bővítési körben megadni az egyházi státuszt. E szempont alapján a magyar eredetű gyülekezetek indokolatlan hátrányba kerülnek a külföldön született vallási mozgalmak magyar híveivel szemben. Az Iványi Gábor-féle Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséget azért büntetik tehát, mert kiszakadt anyaegyházából annak a kádárizmus iránti lojalitása miatt: ezt torolja most meg a harcosan antikommunista Fidesz-KDNP. Ráadásul az „autentikus képviselőket” kizárólag a legszűkebb szervezeti értelemben értik, a hitvallás és a hitgyakorlat autenticitása nem számít, noha állítólag az egész törvényhozási procedúra értelme az volt, hogy ezek a szempontok kerülhessenek előtérbe.

Lukács Tamás a bizottság által benyújtott törvényjavaslat általános vitáján azt is hozzáfűzte mindehhez, hogy „a szempont az egyházi státus megadásánál alapvetően az volt, hogy ha mi elvárjuk, hogy a világ különböző részeiben a többségében európai és keresztény (...) egyházakat ne üldözzék, akkor a viszonyosság alapján a nagy világvallások hazai képviselőinek adjuk meg az egyházi státuszt, ismerjük el magasabb státuszban, az egyházi státuszban” Azt is megtudtuk az általános vitán, hogy „a diplomáciai karban adott esetben négy nagykövet is tagja ennek az (*anglikán* - V. Gy.) egyháznak, tehát Magyarország külügyi érdekét szolgálja” az elismerése. Lukács kérdésünkre is megerősítette, hogy „ez hazánk külpolitikai és egyházpolitikai érdeke is”. Vagyis a bizniszegyházak ellen létrejött törvény módosítása nyíltan diplomáciai és egyházpolitikai sakkhúzások terepévé vált: a döntéshozók talán az Orbán-kormány megrendült nemzetközi reputációjának javítását kívánják e terepen szolgálni. A neoprotestáns kisegyházak pozícióját minden bizonnyal javította Hillary Clinton amerikai külügyminiszter múlt nyári megrökönyödése, miként a 13 amerikai szenátor tavaly decemberi levele is. Számos pletyka kering arról is, hogyan lobbiztak például muszlim országok az iszlám közösségek bejegyzéséért. Természetesen nincs indok arra, hogy a fentebb említett felekezetek bármelyikét ne ismerjük el - a folyamatot övező teljes átláthatatlansággal, a szempontok tarthatatlanságával van baj. Sólyom László a novemberi konferenciáról megjelent kötet előszavában párhuzamot vélt felfedezni a Kádár-korszak gyakorlata (amikor a politikának kiszolgáltatót egyházbejegyzést ugyancsak mozgatták „külgazdasági és külpolitikai érdekek”) és a jelen helyzet között.

A káoszt növelik a „hazánk érdekénél” kevésbé magasztos részérdekek harcai is. Míg az evangéliumi keresztény kisközösségeket a protestánsok lehetőség szerint védték, a katolikus egyház és a szintén az evangéliumi közösségek közé tartozó Hit Gyülekezte

állítólag ellenük lobbizott: egyelőre az utóbbiak furcsa szövetsége áll győzelemre. A Fideszhez közel álló Egyesült Magyar Izraelita Hitközségről (EMIH) is azt beszélnek, hogy igyekezett betenni a reformzsidóknak - úgy fest, szintén sikerrel. Utóbbiakat a rivális Mazsihisznek is érdeke elgáncsolni, mivel az eddig kizárólag általuk kapott örökjárdékot alighanem velük is meg kellene osztani, ha bekerülnének. Az egyik reformzsidó közösséget ugyanakkor Rubovszky Györgynek - a bizottság ülésén előadott tájékoztatása szerint - Szapáry György amerikai magyar nagykövet ajánlotta figyelmébe, de Rubovszky is csak ennek előrebocsátásával kívánta támogatni őket, vagyis mintegy elhatárolódott a saját igenjétől. A bizottsági ülésen előadott bizzar monodrámát Lukács „magánügynek” minősítette. Az elnök lapunknak nyilatkozva ehhez hozzátette: „Ami az izraelita hitfelekezeteket illeti, szerencsés volna, ha egymás között meg tudnának állapodni. Így jártunk el a buddhista és az iszlám közösségek esetében is.” Vagyis a bizottság azt szeretné, hogy minden „autentikus képviselőből” csak egy legyen. Persze nem mindenkitől: a már az eredeti törvényben is egyházi minősítést nyerő EMIH és az Autonóm Ortodox Izraelita Hitközség egyként ortodox zsidó hitközségek, legalábbis hitgyakorlatuk szerint. A bő két tucat evangéliumi közösséget tömörítő Evangéliumi Egyházak Fóruma is megpróbálkozott a közös jelentkezéssel, miután egyénileg elutasították őket, de rajtuk ez sem segített: az elutasításra szántakat felsoroló határozati javaslatban vannak feltüntetve.

Az Istennek sem

A reformzsidók esete egyébként is a törvényalkotás állatorvosi lova. Legalább az egyik ilyen közösség bizonyosan tagja a progresszív zsidóság nemzetközi szervezetének is, de ez sem volt elég. Lukács az általános vitán a holokauszt történelmi traumájával indokolta, hogy miért azokat a zsidó közösségeket ismerték el egyháznak, amelyeket, és miért zártak ki ebből másokat. Az indok ostobasága lefegyverző: mintha a holokauszt a magyar reformzsidókat vagy felmenőiket kevésbé érintette volna, mint a más irányzatokhoz tartozó hitsorsosait. De a Magyarországi Bahá'í Közösség esetében sem világos, mi hiányzott. Ennek a siíta iszlámból kivált vallásnak is 19. századiak a gyökerei, és milliók követik a világ különböző szegleteiben. Az ő elutasításuk okára sem tér ki Lukács Tamás válasza, míg a Magyar Taoista Egyháznál arról számol be, hogy „olyan irományt nem találtam, ahol nemzetközi szervezet igazolná a nagy világvalláshoz való tartozását, ugyanakkor bátorkodom megjegyezni, hogy korábban mozgásművészeti egyesületként voltak bejegyezve, emlékezetem szerint az 1998-as bejegyzés a jogutódlást nem tünteti fel”.

A törvényjavaslat február 13-i, késő éjszakai általános vitájában a felszólaló kormánypárti honatyák fölé morális és intellektuális fároszként magasodó Zagyva György Gyula (Jobbik) ugyanakkor helyesen figyelmeztette Lukácsot, amikor - a taoisták megnevezése nélkül - avval érvelt, hogy a törvénytörvény szerint az egyesületi működés is beleszámít a húsz évbe. A Ház elé terjesztett javaslatok szerint mindenesetre a már elismert 14 mellé további 17 egyház csatlakozhatna, 67 pedig nem. Szászfalvi László államtitkár szerint ezzel a valamely felekezetbe tartozók 99 százalékát fogja lefedni a lista - ám ez a kijelentés is képtelenség, hisz tízezres nagyságrendű azon hívek száma, akiknek a gyülekezete most sem lesz egyház. Az Evangéliumi Egyházak Fóruma például - a többek közt Szászfalvinak is elküldött levelük szerint - több mint 35 ezer egyháztagot képvisel.

Mindemellett azon vallási közösségek, amelyek most (is) kihullottak a rostán, még csak azt sem tudhatják pontosan, hogy miért történt ez velük. A törvény szerint „ha a (...) meghatározott feltételek nem állnak fenn, azt a bizottság a törvényjavaslatához kapcsolódóan jelzi” - a bizottságnak az általa kiszórt pályázók listáját határozati javaslatban kell a Ház elé terjesztenie. Ám a tárgyban sem a törvényjavaslat, sem az elutasítást proponáló határozati javaslat nem igazít el. Lukács Tamás e kérdésünkre úgy felelt, hogy „indokolni csak azt

követően lehet, ha tisztázott, hogy a törvény által mely egyházak kerülnek bejegyzésre” és melyek nem. Csakhogy a törvény szerint már a *javaslatban* is jelezni kell, ha nem állnak fenn a feltételek. A feltételeknek megfelelő, de a törvénytől független szempontok szerint elutasított felekezetekkel szembeni döntésről egyetlen betűnyi indoklás sem található a javaslatokban - és a végszavazás utáni indoklás már annyi lesz, mint halottnak a szentelt víz.

A kormánypártok írtak egy olyan törvényt, amely bizonyos pontokon még a velük nem ellenséges jogászok szerint is ellentétes lehet az orbáni alaptörvénnyel. Amikor először nyomták át a parlamenten, a jogalkotás szabályait hágták át. Az AB megsemmisítő határozata után jóformán ugyanúgy nyújtották be újra, figyelmen kívül hagyva minden kritikát és tiltakozást. Eközben eltértek a saját maguk által lefektetett szabályoktól is; de a lista összeállításakor további, önkényesen felállított szempontjaikhoz sem tartották magukat. Schanda Balázs szerint a strasbourgi Európai Emberi Jogi Bíróság ítélkezési gyakorlatából leszűrhető, hogy az „átlátható módon lefolytatott eljárás a vallásszabadság érvényesülése szempontjából is elengedhetetlen”. Ha tehát az elismerő és az elutasító javaslatot is jelenlegi formájában szavazza meg az Országgyűlés, a kárvallottak jó esélyekkel indulhatnak neki a jogorvoslat-keresésnek. Am Strasbourg csak egyes eseteket ítélt meg, normakontrollt nem gyakorolhat. A héten - többek között éppen az egyházi törvény ügyében - Magyarországra érkező Velencei Bizottság véleménye pedig nem fogja kötelezni semmire a magyar Országgyűlést. A döntésben érintett felekezetek viszont az Alkotmánybírósághoz fordulhatnak.

A vallási közösségek jogállására vonatkozó döntések első rendben valóban nem a vallásszabadságról szólnak, ahogy ezt a KDNP-frakció tagjai sűrűn hangsúlyozzák. Lényegében közpénzek elosztásáról döntenek ilyenkor a képviselők, pillanatnyilag tökéletesen szabályozatlanul, kusza lobbierdekek harca szerint. Ez pedig nem más, mint a káosz, az önkény és a politikai korrupció intézményesülése. Mindazonáltal a kormánypártok nem sokra jutottak volna, ha az egyházak képesek lettek volna a szolidaritásra egymással: a nagyok a kicsikkel, az „anyaegyházak” a szakadárokkal, mindegyik legalább a hozzá legközelebb állókkal. De az Istennek se sikerült ezt megtenni.

A szégyen fokozatai

Galamus-csoport

2012. február 16.

http://galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=119218:a-szegyen-fokozatai&catid=100:csfazekascsaba&Itemid=126

Az egyházügyi törvény sok fordulatot megért (és még talán mindig újabbakal kecsegtető) története nem szűkölködik a jelenlegi magyar törvényhozásra nézve szégyenletes epizódokban. Úgy tűnik, mindez a hatalom birtokosai és parlamenti szavazógépezete számára eddig sem számított szégyenletesnek, sőt a tendenciát még fokozni is kívánják.

Talán már feledésbe is merült, de mindez azzal kezdődött, hogy Szászfalvi László illetékes államtitkár, illetve más kormányzati prominensek egyre követhetlenebb koncepciói láttak napvilágot 2010 második és 2011 első felében arról, hogy mely vallási közösségek és milyen szempontok alapján kaphatnak egyházi besorolást. Volt szó tízezer főről, 100 éves múlttól, első- és másodosztályról stb., míg végül tavaly nyárra elkészült egy törvényjavaslat, amely már önmagában szégyenletes visszalépést jelentett a vallásszabadság jogát és annak hagyományát korábbi évszázadokban lépésről lépésre kiépítő hazai törvényekhez képest. Július 11-én aztán a törvényjavaslat betérjesztői is meghökkentek, amikor Lázár János frakcióvezető intésére az egészet egy levegővétellel visszavonták, és elfogadták azt, hogy ezentúl csak 14 vallási közösség tekinthető egyháznak. Az átlátható szabályok kialakításával nem sokat bíbelődtek, a döntés tartalma és stílusa arra vallott, hogy Magyarország nagyhatalmú miniszterelnöke így döntött, és kész. Ez már a szégyennek egy minősített fokozata volt, de decemberben jött a minősíthetetlen is: az alaposan fideszesített jogkörű és összetételű Alkotmánybíróság döntése nyomán a parlamentben előbb visszavonták, majd lényegében ugyanezzel a tartalommal újra elfogadták a júliusi törvényt. Ekkor már világossá vált, hogy a legfontosabból, abból a kiváltságból, hogy az egyházzá minősítést parlament adja meg, Orbánék nem engednek. A demokrácia látszatát ekkor azzal próbálták megteremteni, hogy a Magyar Tudományos Akadémia ad hoc bizottságának hatáskörébe utalták az egyházzá minősítésre irányuló javaslatot, a tudós testület azonban – egyre ritkább, de annál örvedetesebb fejleményként – kikerülte a csapdahelyzetet, és illetéktelennek minősítve önmagát, nem kívánt a törvényhozás hatalmi játszmáiban hivatkozási alap lenni.

„Fokozhatatlan már a pillanat...” – énekelte egykor az Európa Kiadó, és az egyházügyi törvény ügyében is azt hittük, hogy valóban ahhoz a ponthoz értünk, amikor a korábban felhalmozott szégyent gyarapítani nem lehet. Aztán mégis. Az Országgyűlés emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottságának február 10-i ülésén a kormánypárti képviselők ripsz-ropsz egyhangúan megszavazták, hogy 17 újabb felekezet kapjon egyházi státuszt, legalábbis ezt terjesztik a plenáris ülés elé. A szégyen az, ahogy ez a döntés megszületett. A bizottság ülése finoman szólva előkészítetlen volt, a képviselők nem sokkal előtte kapták meg az MTA addig titkos állásfoglalását, különösebben nem is tanulmányozták az előterjesztést, a kormánypártiak igennel szavaztak arra, amit aligha ismerhettek meg alaposabban, de hát ezt már kezdjük megszokni. Az ellenzékiek tiltakoztak, természetesen hatástalanul. Az egyházak listáját bővíteni akaró kormányzat tehát (elképzelhető, hogy a kormánypárt egri frakcióülésén) összeállított egy újabb listát. A rajta szereplő vallási közösségeket csak az kapcsolta össze,

hogy megfelelnek-e a fideszes kormányzat ízlésének. Hogy végül az országgyűlés ezt a listát fogja-e elfogadni, természetesen kétséges, hiszen Orbán Viktor utolsó pillanatban is módosuló akaratától függően a lista lehet hosszabb vagy rövidebb – ez egy újabb szégyen-fokozat.

Mint ahogy az is, hogy a kormánypárt prominensei eljutottak arra pontra, hogy semmiféle észérvel alá nem támasztható kiválasztási rendszerüket már nem kínos köhintésekkel kísért, ilyen-olyan magyarázatokkal látják el, hanem – politikai programként – büszkén vállalják. A dolog annyira súlyos, hogy álláspontom szerint egyszer talán Lukács Tamás KDNP-s képviselő, az említett bizottság elnöke is szégyellni fogja mostani szerepvállalását. Lendvai Ildikó MSZP-s képviselő szerint Lukács kijelentette, hogy „az egyházi minősítés nem jog, hanem kegy”. Hm. Olvassuk el még egyszer és álljunk meg egy pillanatra, számoljunk el tízig. Megvan? Folytassuk.

Lukács álláspontját aligha torzította a szocialista képviselő interpretációja, hiszen a KDNP-s honatyá lényegében – árnyaltabban – ugyanezt ismételte meg hivatalos formában is. Nem jog, hanem kegy! Ószinte, s ugyanakkor nagyon veszélyes beszéd, üzenet mindenkinek, aki alapvető jogaival élni akar: vagy kiérdemled a hatalmon lévők kegyét, vagy neked annyi. Fel kell hívni a képviselő és társai figyelmét arra, hogy ez bizony pont fordítva van: egy vallási közösség nem a politikai hatalom kegyétől függően az, ami, hanem azért, mert élni akar a vele született jogaival, itt konkrétan azzal, hogy szervezett, közösségi formában élhesse meg a vallás szabad gyakorlását. S egy demokratikus jogállamban ezt magától értetődő módon – értelemszerűen formai, igazgatási feltételeknek való megfelelés után – biztosítják is számára. Lukács vérfagyasztó álláspontját utoljára hatalmi pozícióban lévő személy Magyarországon az Állami Egyházügyi Hivatal idején fogalmazta meg. Egy állam dönthet természetesen akként, hogy eltérő mértékben támogatja nagyobb vagy kisebb létszámú egyházak (!) közcélú (!) tevékenységét, ám azt, hogy mely törvénytisztelő – és vallásos hitéből fakadóan értéket teremtő – közösséget ruhazza fel az egyház jogi státuszával, abban nem mérlegelhet, hanem csak tudomásul vehet. Vagy ha ezt teszi, ne csodálkozzon, ha megkérdőjelezi demokratikus elkötelezettségét és rendszerének jogállami jellegét, hiszen nyilván nemcsak egyházügyi területen gondolkozik így.

Néhány tanulság és következtetés: 1. Lukács – állítólag – üzent Iványi Gábornak, a Magyar Evangéliumi Testvérközösség vezetőjének is, mondván, hogy közössége azért nem kaphat egyházi státuszt, mert Iványi „politizál”. A lelkész valóban nyíltan kritizálta az Orbán-rendszert, viszont ha ez a magatartás egy intézményfenntartó egyházat megfoszthat jogaitól, akkor az intézkedésnek csalhatatlan pártállami íze van. Hiszen a „történelmi egyházak” is kifejtették politikai álláspontjukat (elég nyíltan támogatták a választásokon a Fideszt, hangosan tiltakoztak 2010 áprilisa előtt, feltűnően csendesek azóta). Vagyis Lukács szerint nem a „politizálás” a baj, hanem az, ha nem a mi pártunkért teszi. Csak röviden: egy lelkész közéletéről alkotott véleményét függetleníteni kellene egyházának tevékenységétől és sorsától. 2. Mindez arra is utal, hogy a kormány prominensei hosszú ideig – hogy is mondjam – nem a valóságnak megfelelően tájékoztattak a törvényalkotást illető szándékaikról, hiszen arról beszéltek, hogy a „valódi vallási tevékenységet” folytató közösségek közül akarják kiszűrni a nem ilyen tevékenységet végzőket, a többieknek nincs félnivalójuk stb. Most legalább napnál világosabban kiderült, hogy nem ezeket akarják kiszűrni, hanem a „párt” számára kevésbé szimpatikusakat. Nekik nincs „kegy”(elem). 3. Az egyházügyi törvény tekervényes története ezzel eljutott oda, hogy eredeti szándékai már csak azért is lelepleződjenek, mert ha a most felterjesztett 17 egyház a honatyák szerint méltónak bizonyul az egyházi jogcím kegyére – akkor ezt eddig is tudhatták és megadhatták volna nekik a státust. A júliusi botrányszavazáskor vagy a decemberi módosításkor például. Ne mondják, hogy a metodista, az adventista, a pünkösdi egyházakról, az Erdélyi Gyülekezetéről, a jehovistákról, krisnásokról, buddhistákról stb. tulajdonképpen csak 2012 januárjában derült ki, hogy kik ők és mivel foglalkoznak valójában, mert ez nevetséges. Ha pedig csak az engedélyeztetési procedúrát

akarták végigcsináltatni velük, akkor ez megalázó és üzenetértékű másoknak. 4. Sok olyan klasszikus gondolkodó élt, akinek számos mondatát lehetne szembeállítani a „nem jog, hanem kegy” állásponttal. Vegyünk egyet: „A demokrácia nem a hatalomtól származtatott kegy vagy ajándék, hanem a társadalom tagjai által megküzdött és kivívott eredmény. Érték, amelyből szabadság fakad. A demokrácia nem kegy, hanem jog.” Az bizony. Legalábbis az volt. Jobboldali közéleti személyiségek „szociális népszavazás” mellett érvelő sorait idéztük 2008 márciusából. Hogy homlokegyenest ellenkezik Lukács Tamás bon-mot-jával, aligha szorul igazolásra, tehát az sem igényel magyarázatot, hogy fideszes oldalon a demokrácia ellenzékben a hatalom gyakorlását segítő érték, kormányon pedig a hatalomgyakorlást gátoló, ezért bosszantó és lebontandó körülmény.

Érdeemes egy kis figyelmet szentelni a kormánypárti politikusok bizottsági ülést követő magyarázkodására is, amely a lukácsi iránymutatást próbálta elfogadhatóvá tenni. Maga Lukács úgy vélte, hogy „az európai modell szerint” (?) az egyházi státus megadása nem érinti közvetlenül a vallásszabadság kérdését. Tegyük hozzá: a kettő közt a közvetlen kapcsolatot csak az nem látja, aki nem akarja. A törvénytisztelő, vallási tevékenységet folytató közösségek egyházi státusból való kirekesztését ugyanis nem lehet a vallásszabadság megvalósulásának tekinteni. Abban igaza van a fideszeseknek, hogy vannak európai államok, amelyekben állami szerv vagy épp a törvényhozás dönt az egyházi státusról, de azért tegyük hozzá: 1. Olyan is van bőven, ahol nem. (Miért pont a hazai viszonyok közt kevésbé szerencsés példákat vesszük át?) 2. A lényeg abban van, hogy egy párt kizárólagos politikai érdekei valósulnak meg a vallási közösségekre való [az előbbi államokban BIZTOSAN NEM!!] nyomásgyakorlás révén, s ez önmagában sérti az állam-egyház elválasztásának elvét, kiszolgáltatottá teszi az egyházakat a fennálló hatalmi rendszernek. Hasonló, mellébeszélő érvelést hallottunk Gulyás Gergely bizottsági alelnöktől, aztán rajta is túltett a KDNP-s Harrach Péter, aki szerint az egyházzá nyilvánítást illető politikai döntés „nem az ördögtől való”. Akkor talán épp isteni sugallatnak tekinti, de ezt bizonyára csak az Orbán-kormány idején gondolja így; ha Gyurcsányék akartak volna politikai döntéssel az egyházi szférába avatkozni, akkor bizonyára ő is másképpen fogalmaz. Képes volt hozzátenni, hogy „az állam lényegében csak a szervezetek intézményfenntartó szerepével foglalkozhat”, miközben pár perccel korábban derült ki, hogy nem (csak) azzal foglalkozhat, hanem a lojalitásukkal is, méghozzá nem is utolsó sorban. „A vallásszabadság teljes, és nem sérül, ezt a törvény biztosítja, akár egyesületi, akár egyházi keretek között történik a vallásgyakorlás” – mondta Harrach, és ez megint érdekes szöveg. Nem igaz, hogy nem látják a kettő közt a különbséget, hogy a nyilvánvaló diszkrimináció szándékát akarják szabadságjogként eladni. (Ha követni próbálnám a logikáját – Isten ments! –, akkor az is megfelelné a vallásszabadságnak, ha a katolikus egyház efféle egyesületi keretek között gyakorolná a vallását, nem?)

Összességében nem tudom, lesznek-e még a szégyennek fokozatai. Viszont – mivel az egyházügyi törvény nemcsak önmagában érdekes, hanem az egész jogalkotás jellegét visszatükrözi – érdemes folytatni az Európa Kiadó dalát a „fokozhatatlan pillanatról”: „A pillanat, ahogy a repülő árnyéka, átsuhan az arcodon...”

Márfi Gyula érsek válaszlevele David Baer teológia- és filozófiaprofesszornak

Veszprémi Főegyházmegye honlapja

2012. február 24

<http://veszpremiersekseg.hu/valaszlevel-david-baer-teologia-es-filozofiaprofesszornak/>

Tisztelt Professzor Úr!

Hálás vagyok Önnek, hogy figyelemmel kíséri hazánk sorsát, ugyanakkor nem hallgathatom el kritikai észrevételeimet, amelyeket őszintén igyekszem megfogalmazni.

Alapvető kifogásom az, hogy az Ön levele mind a magyarországi, mind az európai helyzet felszínes és egyoldalú ismeretét tükrözi, a távolabbi összefüggések figyelembe vétele pedig teljesen hiányzik belőle.

1. Kezdjük a *vallásszabadság kérdésével*. Mint katolikus püspök, örülök annak, hogy egy luteránus egyetem tanára a lelkiismereti és vallásszabadsággal kapcsolatban a II. Vatikáni Zsinat *Dignitatis Humanae* kezdetű nyilatkozatát idézi, ugyanakkor nem értem, hogy az Ön által kifogásolt alaptörvény mennyiben sérti a lelkiismereti és vallásszabadságot. Magyarországon ma mindenki olyan vallást gyakorol egyénileg is és közösségekben is, amilyent akar. Az egyes egyházak elismerésének és nyilvántartásba vételének csak az egyházak anyagi természetű, állami támogatásával kapcsolatban van jelentősége. Itt viszont érthető módon a Magyar Állam azokat a közösségeket részesíti előnyben, amelyek hazánk zivataros története folyamán jelentős mértékben hozzájárultak az ország fennmaradásához, illetve amelyek tevékenysége társadalmilag kiemelten hasznos, például iskolákat, egészségügyi intézményeket tartanak fenn és karitatív tevékenységet folytatnak.

Professzor Úr azt is kifogásolja, hogy e nyilvántartásba vételt nem a bíróság, hanem a *parlament végzi*. Ebből is látszik, hogy Ön nem ismeri eléggé a magyarországi helyzetet. A független magyar igazságszolgáltatásban még ma is számos olyan ember dolgozik, aki a kommunista rendszer idején elkötelezett kiszolgálója volt a pártállami diktatúrának és tevékenyen részt vett egyházellenes, ún. koncepciós perekben. - (A koncepciós per olyan jogi eljárás, amelyben minden fordítva történik, mint a törvényes perben: először fogalmazzák meg a „koncepciót” tartalmazó ítéletet, majd ehhez készítik el a „tanúvallomásokat”, illetve gyártják le a „bizonyítékokat”.)

Azon kívül ez a bíróság az elmúlt 20 évben meggyőzően bizonyította, hogy az egyházak nyilvántartásba vételére alkalmatlan. Több, mint 300 „egyházai” bejegyeztek, amelyek legnagyobb része a legminimálisabb kritériumoknak sem felelt meg. Nekem egy 2007-ben kiadott jegyzékem van. Ebben 4 olyan „egyházat” találtam, amelyet egyazon (falusi) házszám alá jegyeztek be, közülük 3-nak még a hivatalos képviselője is ugyanaz a személy volt. Olyan „egyházak” is elnyerték az elismerést, amelyeknek már a neve is mosolyt fakasztott a komolyabb (akármilyen vallású) hívek ajkán, mint például az „Aranyos Zarándokok A-tól Z-ig”. a „Magyar Boszorkányszövetség” vagy a „Derű Egyháza”.

A helyzet megértéséhez azt is tudnunk kell, hogy a bejegyzett közösségek jó része semmiféle hitéleti tevékenységet nem végez, a bejegyzését csak azért kérte, hogy egyszerű gazdasági vállalkozásként - a vállalkozások által igénybe vehető kedvezményeken túl – az egyházaknak adható támogatásokban is részesülhessen. Jórészt ezzel magyarázható, hogy adventista egyházból három, metodistából három, zsidóból hat, buddhistából pedig nem kevesebb, mint 13, azaz tizenhárom (!) volt bejegyezve. (Aki ismeri a budhizmus nagy irányzatait – hinajana, mahajana, vajrajana, azaz tibeti – annak ez már eleve gyanús. Beszélgettem a nepáli lámával: a tizenhármat ő is nevetségesnek tartja.)

Ami pedig a Professzor Ur által különösen is reklamált egyházakat illeti, a következőket tudom mondani: Ezeknek az egyházaknak Magyarországon nincs bázisuk. Ennek ellenére *metodista* egyházból – mint említettem – három is be volt jegyezve. Egyáltalán nem könnyű eldönteni, vajon mindhárom igazi vallási közösség-e vagy csak ún. biznisz-egyház. Iványi Gábor metodista lelkészt nálunk mindenki ismeri, sokkal inkább nagy hangú politikusként, mint igehirdetőként. Ám az ő közösségét a metodista világegyház sem ismeri el. (A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség nevet használják.) – *Anglikán* egyházból egyet ismerünk, ez Szent Margit Anglikán/Episzkopális Egyház néven található a régi jegyzékben. Nevéből ítélve a katolikusbarát High Church irányzathoz tartozik. Lelkészüket Dunakeszin lakik, ahol semmiféle anglikán közösség nincs. A tiszteletes úr elsősorban a budapesti Angol Nagykövetség alkalmazottait pasztorálja.

Miközben e sorokat írom, érkezik a hír, hogy tegnap, február 17-én a Magyar Parlament újabb 17 egyházat ismert el, közülük a Magyarországi Metodista Egyházat és a főt említeti anglikán egyházat is, így összesen Magyarországon ma 31 elismert egyház van. Hálás lennék Professzor Urnak, ha keresne Európában még olyan országokat, amelyek ennél több vallási közösséget támogatnak. Ha nem talál, akkor kritikáit a jövőben inkább Angliáról, a skandináv országokról, Bulgáriáról, Görögországról vagy Romániáról fogalmazza meg, mert ezekben az országokban az anglikán, az evangélikus, illetve az Orthodox nemzeti egyházak a mai napig államegyház-pozíciót élveznek. (Romániában a román görög-katolikus egyházmegegyék a mai napig nem kapták vissza teljes mértékben a Ceausescu-rezsim idején elvett és a Román Orthodox Egyház által birtokba vett javaikat.)

2. Második kifogásom levelének azzal a részével kapcsolatos, amely a magyar kormány *európaiságát* kritizálja. En úgy látom. Professzor Urnak Európával kapcsolatos ismeretei is egyoldalúak és hiányosak. Levelében egy olyan Európai tart szem előtt, amely Konrád Adenauer, Róbert Schuman, Alcide de Gasperi és Jean Monnet óta már nem létezik.

A mai Európa nemcsak a gazdasági érdekek mentén, hanem ideológiailag is megosztott. Van még egy rejtőzködő keresztény Európa is, de van egy nálánál sokkal hangosabb, a hatalom és a médiumok nagy részét kezében tartó, élesen keresztényellenes, ultra liberális Európa is. - A mai Európa felszínén a Nagy Építést még elismerő, de Jézus Krisztus és a tízparancsolat Istenét tagadó réteg lebeg. Ők azok, akik túladagolják Európának a szabadságot, amely - a túladagolt gyógyszerhez hasonlóan – már nem gyógyít, ha – nem mérgezik. Számukra az európaiság egyet jelent az abortusz engedélyezésével, a szabad szerelemmel, a leszbikusok és homoszexuálisok házasságának elismerésével, a gender-ideológia hirdetésével és a vadkapitalista szabad versennyel, amely a tőkés extraprofitjához, a kis- és középvállalkozások csődjéhez és a kisemberek teljes elnyomódásához vezet.

Ez a magán baloldaliként és modernként ünneplő Európa igazában:

- a kommunistákból lett kapitalisták Európája.
- a diktátorokból lett „szabadságharcosoké” és a „demokráciáért aggódó” diktátoroké.
- a kétezer éve idejétmúlt és életképtelennek bizonyult erkölcsöt hirdető „modernké”.
- „az egyházak szabadságáért aggódó” egyházüldözőké.

- akik egyetlen dologban állhatatosak: a nagyüzemi méretekben folytatott hazudozásban.
- a sokakat megtévesztő farizeusságban.

Amikor azt állítják, hogy az Orbán-kormány autokrata, Európa-ellenes, múltba révedő és nem tartja tiszteletben a vallásszabadságot, saját hibáikat ostorozzák, de nem önmagukban, hanem másban. Én Orbán Viktort sosem akartam szentté avatni. Tudom, hogy ő éppen olyan gyarló ember, mint mi mindannyian, neki is vannak gyengeségei és téves döntései. A fenti vádakról mégis az a magyar mondás jut eszembe: „bagoly mondja a verébnek, hogy nagyfejű”.

Az ultraliberális és az ún. konzervatív tábor képviselői jelen voltak azon a meghallgatáson, amelyet Strassbourgból közvetített a Hír TV. Ez egy színjáték volt, amelyet Orbán Viktor nyilvános kioktatása és megalázása céljából rendeztek. Nekem feltűnt, hogy a világ legnagyobb diktátorának (Mao-Ce-tungnak) hívei oktatták itt a demokráciát, és egy közismert pedofil tanította mőresre Orbán Viktort, az ötgyermekes családapát, akinek mind az öt gyermeke ugyanattól az asszonytól (a feleségétől) született. Ezen a meghallgatáson ő volt a legeurópaibb, kis túlzással: az egyetlen európai. Imponáló türelemmel hallgatta végig a habzó szájjal üvöltöző Daniel Cohn Benditet és társait, a vádakra higgadtan válaszolt, majd engedélyt kért arra, hogy a hagyományos családmódel híveként, hazaszerető emberként és hívő keresztényként maradjon meg európainak.

Egyébként az ellene szóló legfőbb vád hasonló ahhoz, amit közel négyezer éve Lót és családja ellen hozhattak fel: nem volt „szodoma-komfortos” a magaviseletük. De ugyanez volt baj a prófétákkal is: hiányzott tanításukból a „Közel-Kelet-komfort”, miként az első három század keresztényei sem tanultak meg a dekadens Római Birodalom etikettje szerint viselkedni. – Erről jut eszembe, hogy a mai Európa a hanyatló fázisába érkezett Birodalomra emlékeztet: a sportarénákban még nem ölik meg ugyan egymást, de hatalmas pénzekért folynak a kíméletlen küzdelmek; a tömegkommunikációs eszközök – katarzis helyett – a nép (a demosz) alantas igényeinek kielégítését nyújtják; a férfiak és nők pedig – gyermekeik helyett – szeretőikkel dicsekszenek. Európa nem küld már misszionáriusokat a harmadik világba, mivel maga is missziós terület, terepet nyújtva az Afrikából, Indiából, a Fülöp Szigetektől, sőt Indonéziából érkezett hithirdetőknél. Váci Mihálynak a hatvanas években írt sorai (a *Hű lázadás* c. verséből) ma már nem csak az ál-kommunista Magyarországra, hanem egész Európára érvényesek:

„Míg új világtörvény fojt és ölel,
s új termést hoztak a volt igazságok;
a dolgok zsarnok uralma jön el,
s nincsenek próféták, se messiások.”

3. Harmadikként megemlítem Professzor Úr levelének még egy gyengeségét: azt, hogy figyelmen kívül hagyja az *Európán túli hatalmak* szerepét az „Orbán-ügyben”. Ön úgy ír Európáról, mintha az egy önálló birodalom lenne, amelynek most éppen problémája akadt egy tartományával. Ha Ön azt hiszi, hogy itt egy európai belügről van szó, akkor bizony nagyot téved. Orbán Viktornak nem az Unióval van elsősorban baja, hanem azzal a *nemzetközi nagytőkével*, amelynek birtokosait valahol a New-York-i Wall Street-en sejtjük, ezért egyszerűen csak így hívjuk őket, hogy „Amerika”. Ez az elnevezés persze téves: a dollárnak és a dollár urainak-szolgáinak nincs hazájuk, nemzetiségük sem. Ők a kozmosz polgárai, a szó legrosszabb értelmében vett kozmopoliták, akik az egész világ meghódításáról álmodnak.

Ehhez pedig pénzre van szükségük, nagyon sok pénzre. Ezért nem elégszenek meg az általuk kirobbantott, „demokrácia-importnak” hazudott háborúkkal, orvosok és gyógyszerészek megvételével egyidőben épített hatalmas gyógyszer-gyáraikkal és a kezükben tartott multinacionális gazdasági vállalatokkal, hanem (*kamat*) *adófizetőiké akarják tenni az*

egyres államokat is. Ennek érdekében megpróbálják befolyásolni a szabad választásokat, illetve igyekeznek megvenni az egyes kormányokat. Az a „jó kormány”, amelyik hajlandó felvenni az előnytelen hiteket is, majd azok gyors elköltésével örökös adófizető gyarmattá teszi hazáját. Az ilyen kormánynak nem kell tartania attól, hogy diktatúrával vádolják: nyugodtan kilöveheti békés tüntetők szemét, kizárhatja ünnepeiről saját népét, korlátokat építhet a parlament köré, még a hivatalos adatokat is meghamisíthatja, ettől még „európai” és „demokrata” marad. Legfeljebb akkor koppantanak a fejére, ha a teljes államcsőd (fizetéseképtelenség) veszélyébe sodorja hazáját.

Más szabályok vonatkoznak a „rossz kormányra”, amely megpróbál kitörni az adósságcsapdából. Ezt akkor is leminősítik, ha az államháztartási hiány ezt nem indokolja, miniszterelnökét Hitlerhez és Sztálinhoz hasonlítják, cigánynak mondják, majd cigánygyűlölőnek még akkor is, ha történetesen ő oszlatja fel a cigányellenes akcióról elhíresült egyesületeket, vagy ő küldi az Európai Parlamentbe az egyetlen cigány nőt. És hiába nyújt támogatást a zsidó egyházaknak, hiába vannak zsidó barátai, természetesen nem maradhat el vele kapcsolatban az „antiszemita” megbélyegzés sem.

A nemzetközi nagytőke birtokosai különösen is haragszanak Orbán Viktorra, mert több olyan, nagytőke-ellenes intézkedést hozott (bankadó bevezetése, multinacionális cégek privilégiumainak csorbítása), amelyeket már több ország is átvett, illetve átvenni szándékozik. Ezért szervezték meg azt az átfogó hadműveletet, amelynek ma is a tanúi vagyunk. Szeretném újra hangsúlyozni, hogy ezt az akciósorozatot Amerikából irányítják, amerikaiaknak sem nevezhető pénzemberek.

Ez még akkor is így van, ha az amerikai „színészek” (Hillary Clinton, Charles Gati, George Soros) mellett látszólag az európai szereplők vannak többségben. A nagytőke ügyesen felhasználja Európa megosztottságát, igénybe veszi az Európa Bizottság (az Unió kormánya) és az Európai Parlament tisztségviselőit, különösen azokat, akik Orbán Viktor ideológiai ellenfelei. Természetesen felhasználja a magyar ellenzék képviselőit is, akiket rettenetesen idegesít a jobboldal kétharmados parlamenti többsége.

Az Unió képviselői jól tudják, hogy a nemzetközi nagytőke fojtogató karjai Európát is veszélyeztetik, mégis vállalják az együttműködést anyagi érdekből, félelemből vagy ideológiai okokból. A helyzet korántsem ismeretlen: így fogott össze kétezer évvel ezelőtt a Főtanács is az általa gyűlölt Poncius Pilátussal. Pilátust tapsolják ma is sápadtan minden írástudók és farizeusok... – És nem hiányozhatnak természetesen a hamis tanúk sem, akiknek létformájuk a hazudozás, és mivel övük a médiumok nagy része, rá tudják venni még a jobboldali sajtó egy részét is arra, hogy „feszítsd meg!”-et kiáltsanak Orbán Viktorra és az „alattvaló fajnak” (Kertész Ákos), sőt „patkány-népnek” minősített magyarokra. (Az utóbbi minősítés Kertész Imre Nobel-díjas írótól való.)

Minden országnak, így az Uniónak is vannak olyan előírásai, amelyeket úgyszólván senki sem képes teljesen megtartani. Ezek viszont kiválóan alkalmasak arra, hogy számon kérjék őket azokon a kormányokon (és csak azokon!), amelyek „nem állnak be a sorba”. A *kettős mérce alkalmazása* az ultraliberális világ mindennapos gyakorlata. De nem hiányoznak a *bolsevik módszerek* sem – ahogy arra már utaltam. „Ha lopni akarsz, kiálts tolvajt!” Ostorozd saját hibáidat másokban, így magadról elterelheted a figyelmet.

Nálunk ma is érvényben van egy olyan szerződés, amelyet az IMF (Nemzetközi Valutaalap) erőltetett rá a valuta-szűkében lévő és szovjet felügyelet alatt álló magyar kommunista kormányra (1982-ben), amely szerint a Valutaalap magyarországi birtokai mindenféle ellenőrzés és szabályozás felett állnak, sem cégeik, sem azok alkalmazottai, de még azok bérlői ellen sem indítható semmiféle eljárás sem magyar, sem nemzetközi bíróság előtt.

Mi más ez, ha nem közönséges diktatúra? Része egy nemzetek felett álló, vadkapitalista, ultraliberális diktatúrának, amely egyenes leszármazottja a *hitleri és sztálini*

zsarnokságnak. Professzor Úr talán nem hallotta, de mi tudjuk, hogy nálunk a fasisztákból lettek a legkegyetlenebb kommunisták. Ugyanakkor ma azt is látjuk, hogy a kommunistákból lettek a leggazdagabb kapitalisták, és ők azok, akik a lehangosabban aggódnak a magyar demokráciáért. Gyurcsány Ferenc, Kovács László, José Manuel Barroso, Daniel Cohn-Bendit: mind-mind a vörös diktatúra hívei voltak, ma pedig a vadkapitalista diktatúra kiszolgálóiként „aggódnak a demokráciáért”.

Adolf Hitler a világ németjeit akarta egybefogni a világalalom megszerzése érdekében. „Világ proletárjai, egyesüljtek!” – ez volt Sztálin jelmondata, ugyancsak a világ feletti hatalomról álmódva. – „Világ nagytőkései, kartellbe tömörüljtek!” – ez a tisztességtelen úton összeharcsolt nemzetközi nagytőke urainak jelmondata – ahogy azt David C. Korten *Tőkés társaságok világalalma* c. könyvében már 1995-ben megírta.

Az eszközök különbözők, ám a cél és az eszmeiség ugyanaz. Egyik diktatúra sem túri el a kritikát, még kevésbé azt, hogy valaki kilógjon a sorból. De azért valahol mégis mindegyik megbukik...A fent említett, harmadik típusú diktatúráról szól az *Új mondat új zsarnokságról* című vers, amelyet soraimhoz mellékelek. Külön felhívom Professzor Úr figyelmét az utolsó szakaszokra, amelyek komoly figyelmeztetést tartalmaznak mindannyiunk számára: ha gyanútlanul átvesszük a diktatúra megtevesztő propagandáját, magunk is szem leszünk a láncban, magunk is zsarnokság leszünk.

Amitől óvjon meg minket a Szentlélek, aki egyedül képes kimenteni a világot – és benne szeretett Európánkat is – az ultraliberális, vadkapitalista diktatúrából – felszínre hozva a most még sűrű hamuréteg alatt rejtőző keresztény Európát.

Professzor Urat tisztelettel és szeretettel köszönti:

Veszprém, 2012. február 23.

dr. Márfi Gyula veszprémi érsek

Érsek Atya levelének angol fordítása itt olvasható:

<http://www.evangelikus.hu/panorama/david-baer-nyilt-levele/marfi-gyula-katolikus-ersek-levelenek-angol-forditasat-is-elolvashatjak-honlapunkon>

Elképesztő leleplezések a veszprémi érsektől

Népszabadság
2012. február 28.

<http://nol.hu/belfold/elkepeszto-leleplezesek-a-veszpremi-ersektol>

A kommunista pártállam elkötelezett kiszolgálói ma is ott vannak a bíróságokon, Európában vadkapitalista és ultraliberális diktatúra dúl, Orbán Viktornak pedig nehogy már egy közismert pedofil magyarázzon. Márfi Gyula veszprémi érsek jól megválaszolta egy amerikai professzor nyílt levelét, aki jobboldali szimpatizánsként a magyar demokráciát félti.

Az amerikai David Baer teológia- és filozófiaprofesszor nyílt levelet írt a magyar egyházakban lévő barátainak és „mindazoknak, akik eddig Orbán Viktort támogatták”. A Texas Lutheran Universityn dolgozó professzor ösztöndíjasként több évet töltött nálunk. Jól beszél magyarul, felesége és gyerekei magyar állampolgárok. Magyarul írt levelét az evangelikus.hu amolyan vitairatként tette közzé.

David Baer előljáróban hangsúlyozza, hogy szeretne válaszolni a Magyarországot érő nyugati kritikákra, de nem tudja megtenni: „az Orbán-kormány ma már messze túllépett azon a határon, amely Nyugaton politikailag elfogadható”.

A professzor – a jobboldali politikai erők szimpatizánsaként – megemlíti, hogy a kilencvenes években mennyire lelkesedtek Orbán Viktorért az amerikai politológusok. Személy szerint ő is örült, amikor a Fidesz először 1998-ban, majd 2010-ben megnyerte a választásokat.

Remélte, hogy az MSZP sok hibával tarkított, hosszú kormányzása után az ország újra egyensúlyba kerül. A mostani Orbán-kormány intézkedéseit kezdetben meglepetéssel, aztán kiábrándulással, végül megdöbbenéssel fogadta.

Az elmúlt húsz évben úgy tűnt – írja a professzor –, hogy Magyarország nyitott, demokratikus rendszerré vált. Igaz, a Nyugathoz való tartozás akkor lenne teljes, ha az ország képes lenne megszabadulni a kommunizmus negatív társadalmi hatásaitól. Habár ezt a feladatot nem sikerült teljes mértékben végrehajtani, a kommunizmus maradványainak felszámolása mindig is a nyugati integráció egyik célja volt. A jelenlegi Orbán-kormány azonban a kommunista múltat úgy próbálja felszámolni, hogy elhagyja a Nyugatot.

A katolikus tanításokat többször idéző professzor keresztény szempontból különösen is aggasztónak nevezi a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló törvényt, amely „egyenlőtlen jogi különbséget tesz egyházak és vallási közösségek között”. Egyebek mellett kifogásolja, hogy az egyházak nyilvántartásba vétele az Országgyűlés kétharmados szavazatától függ, és nem a bíróság jogi értelmezésétől – holott a vallásszabadság nem politikai, hanem jogi kérdés. „A vallásszabadságot mi, keresztények nem így értelmezzük!”

Az új magyar alkotmányra – folytatja – lehet úgy tekinteni, mint egy sajátos magyar demokrácia fundamentumára. De akkor azzal is tisztában kell lenni, hogy ez a sajátos magyar demokrácia ellentétes a nyugati demokrácia alapszabályaival. Az összpontosított parlamenti hatalom, amely aláássa az állami intézmények függetlenségét, a sok kétharmados törvény, a

média és a vallásszabadság korlátozása – mindezek összeférhetetlenek a demokrácia nyugati értelmezésével.

Márpedig ebben a tekintetben a Nyugat egységes: mind a baloldali, mind a jobboldali sajtó (legyen az osztrák, angol, német, francia vagy amerikai) azonos véleményen van. Nyugaton ezt a sajátos, újfajta demokráciát „putyinizmusnak” hívják – állapítja meg a professzor.

Eddig nem volt példa arra, hogy egy nemzet önként kilépett volna a demokratikus országok közösségéből. Magyarországon viszont jelenleg olyan rendszerváltozás megy végbe, amely nem kompatibilis a nyugati, európai, demokratikus értékek hagyományával. Mivel ez a folyamat az Európai Unión belül zajlik, gyengíti az egész európai közösséget. Így a közösség kénytelen reagálni. Tehát – hangsúlyozza David Baer – nem Magyarország elleni támadásról van szó, hanem a kormány lépéseinek következményéről.

Ha ezen a harmadik úton jár az ország, akkor kivonul az európai közösségből. Magyarország már most is elszigetelt nemzetközileg, a kormányával szemben bizalmatlan az Európai Unió.

A professzor a maga részéről nem látja, hogy miként szolgálja ez a sajátos politika a magyar nemzet érdekét. Attól fél, hogy „Magyarország balkáni állammá válik, és sorsában is a Balkánéval fog osztozni. Kérem, ne engedjétek meg a politikai vezetésnek, hogy a hitetekkel visszaéljen, és önkényesen úgy rajzolja át Európa térképét, hogy Magyarország újra a Kelet része legyen!”

David Baer nyílt levelére Márfi Gyula veszprémi érsek szintén terjedelmes nyílt levélben válaszolt, és azt egyházmegyéje honlapján is megjelentette.

A katolikus püspöki kar tagja köszönetet mond, amiért a professzor figyelemmel kíséri hazánk sorsát, de úgy ítéli meg, David Baer véleménye „mind a magyarországi, mind az európai helyzet felszínes és egyoldalú ismeretét tükrözi, a távolabbi összefüggések figyelembe vétele pedig teljesen hiányzik belőle”.

Magyarországon ma mindenki olyan vallást gyakorol egyénileg is és közösségekben is, amelyet akar – állítja az érsek. Márfi Gyula nem tartja aggályosnak, hogy az egyházak nyilvántartásba vételét nem a bíróság, hanem a parlament végzi.

Ebből a kifogásból is csak az látszik, hogy az amerikai professzor nem ismeri eléggé a magyarországi helyzetet. Hisz – olvasható az érsek válaszában – a „független magyar igazságszolgáltatásban még ma is számos olyan ember dolgozik, aki a kommunista rendszer idején elkötelezett kiszolgálója volt a pártállami diktatúrának és tevékenyen részt vett egyházellenes, úgynevezett koncepciós perekben”.

A későbbiekben az érsek Iványi Gábor lelkészt úgy jellemzi, mint akit idehaza mindenki ismer, de „sokkal inkább nagyhangú politikusként, mint igehirdetőként”. (Iványi Gábor és társai annak idején nem voltak hajlandók behódolni a pártállamnak. Egyházát, a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséget a szocializmus idején csak hosszas küzdelem után ismerték el. A mostani parlament a közösséget megfosztotta egyházi státusztól.)

A magyar kormány európaiságával kapcsolatban Márfi Gyula kifejti, hogy van még egy rejtőzködő keresztény Európa, de van egy nálánál sokkal hangosabb, a hatalom és a médiumok nagy részét kezében tartó, élesen keresztényellenes, ultraliberális Európa is.

Utóbbi számára az európaiság egyet jelent az abortusz engedélyezésével, a szabad szerelemmel, a leszbikusok és homoszexuálisok házasságának elismerésével, a gender ideológia hirdetésével és a vadkapitalista szabad versennyel.

Az érsek úgy látja, ez a magát baloldaliként és modernként ünneplő Európa igazából a kommunistákból lett kapitalisták Európája, a diktátorokból lett „szabadságharcosoké” és a „demokráciáért aggódó” diktátoroké, olyanoké, akik egyetlen dologban állhatatosak: a nagyüzemi méretekben folytatott hazudozásban, a sokakat megtévesztő farizeusságban.

Amikor azt állítják, hogy az Orbán-kormány autokrata, Európa-ellenes, múltba révedő és nem tartja tiszteletben a vallásszabadságot, „saját hibáikat ostorozzák, de nem önmagukban, hanem másban”. Strasbourgban – írja az érsek – Orbán Viktor imponáló türelemmel hallgatta végig a „habzó szájjal üvöltöző” Cohn-Benditet. (Márfi Gyula kitér arra is, hogy Orbánt „egy közismert pedofil” akarta móresre tanítani, ami igazán bátor megfogalmazás egy olyan egyház képviselőjétől, amelyen pedofilbotrányok söpörtek végig.)

Az érsek úgy véli, hogy az amerikai professzor figyelmen kívül hagyja az Európán túli hatalmak szerepét. Orbán Viktornak nem az EU-val van elsősorban baja, hanem azzal a nemzetközi nagytőkével, amelynek birtokosait valahol a New York-i Wall Streeten sejtjük, ezért egyszerűen csak így hívjuk őket, hogy „Amerika”. Az elnevezés persze téves – teszi hozzá az érsek –, „a dollárnak és a dollár urainak-szolgáinak nincs hazájuk, nemzetiségük sem. Ők a kozmosz polgárai, a szó legrosszabb értelmében vett kozmopoliták, akik az egész világ meghódításáról álmodnak.”

(Kamat)adófizetőiké akarják tenni az egyes államokat is, ennek érdekében megpróbálják befolyásolni a szabad választásokat, igyekeznek megvenni az egyes kormányokat. A szemükben az a „jó kormány”, amelyik hajlandó felvenni az előnytelen hiteleket is, majd azok gyors elköltésével örökös adófizető gyarmattá teszi hazáját. Az ilyen kormánynak nem kell tartania attól, hogy diktatúrával vádolják: „nyugodtan kilöveheti békés tüntetők szemét, kizárhatja ünnepeiről saját népét, korlátokat építhet a parlament köré, még a hivatalos adatokat is meghamisíthatja”.

Más szabályok vonatkoznak a „rossz kormányra”, amely megpróbál kitörni az adósságszökevényből. Ezt akkor is leminősítik, ha az államháztartási hiány nem indokolja, miniszterelnökét Hitlerhez és Sztálinhoz hasonlítják – folytatja eszme-futtatását Márfi Gyula.

A nemzetközi nagytőke „átfogó hadműveletét” az érsek szerint Amerikából irányítják, amerikaiaknak sem nevezhető pénzemberek. Ez még akkor is így van, ha az amerikai „színészek” (Hillary Clinton, Charles Gati, George Soros) mellett látszólag az európai szereplők vannak többségben.

A nagytőke ügyesen felhasználja Európa megosztottságát, igénybe veszi az Európai Bizottság és az Európai Parlament tisztségviselőit, különösen azokat, akik Orbán Viktor ideológiai ellenfelei. Természetesen – jegyzi meg Márfi Gyula – felhasználja a magyar ellenzék képviselőit is, akiket „rettenetesen idegesít a jobboldal kétharmados parlamenti többsége”.

Az EU képviselői jól tudják, hogy a „nemzetközi nagytőke fojtogató karjai Európát is veszélyeztetik”, mégis vállalják az együttműködést anyagi érdekből, félelemből vagy ideológiai okokból. (Kertész Ákosnak és Kertész Imrének is jut egy oldalvágás.)

A kettős mérce alkalmazása az ultraliberális világ mindennapos gyakorlata – szögezi le Márfi Gyula –, de nem hiányoznak a bolsevik módszerek sem. Részbe ez egy nemzetek felett álló vadkapitalista, ultraliberális diktatúrának, amely egyenes leszármazottja a hitleri és sztálini zsarnokságnak. (Senkinek ne legyen hiányérzete: előkerül Gyurcsány Ferenc, Kovács László, Manuel Barroso és – újra – Cohn-Bendit neve is.)

Egyedül a Szentlélek képes kimenteni a világot az ultraliberális, vadkapitalista diktatúrából, felszínre hozva a most még sűrű hamuréteg alatt rejtőző keresztény Európát – zárja nyílt levelét Márfi Gyula veszprémi érsek.

Egy magyar katolikus egyházatya válasza egy amerikai teológiai professzornak

Galamus-csoport

2012. február 29

http://galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=121952&catid=79&Itemid=115

Az evangelikus.hu tette közzé az Egyesült Államokban élő, a Texas Lutheran Universityn tanító David Baer teológia- és filozófiaprofesszor nyílt levelét Nyílt levél Nyugatról a magyar egyházaknak – A vallásszabadságot mi, keresztények nem így értelmezzük! címmel (David Baer levelének címe: „Nyílt levél Nyugatról barátainknak a magyar egyházakban, és mindazoknak, akik eddig Orbán Viktort támogatták”). A szerkesztőség bevezetője szerint a 2012. január 17-én kelt levél „az ő álláspontját tükrözi, nem szerkesztőségünk vagy a Magyarországi Evangélikus Egyház véleménye. A levelet mégis azért közöljük, mert szeretnénk erről érdemi és kulturált vitát indítani a honlapunkon”.

Az alábbiakban Márfi Gyula veszprémi érsek „érdemi és kulturált” válaszlevelét ismertetjük, amelyet az érsekség honlapján tett közzé február 27-én.

Az érsek válaszában főbb pontjai tehát:

Azokat részesítjük előnyben, akik vészidőben hozzájárultak az ország fennmaradásához

Az érsek szerint a vallásszabadság teljes Magyarországon, „az egyes egyházak elismerésének és nyilvántartásba vételének csak az egyházak anyagi természetű, állami támogatásával kapcsolatban van jelentősége. Itt viszont érthető módon a Magyar Állam azokat a közösségeket részesíti előnyben, amelyek hazánk zivataros története folyamán jelentős mértékben hozzájárultak az ország fennmaradásához, illetve amelyek tevékenysége társadalmilag kiemelten hasznos, például iskolákat, egészségügyi intézményeket tartanak fenn és karitatív tevékenységet folytatnak”.¹

A bíróságok nem megbízhatók: a pártállami diktatúra elkötelezett kiszolgálói még ma is dolgoznak

Arra a kifogásra, hogy miért a parlament végzi az egyházak nyilvántartásba vételét: „Ön nem ismeri eléggé a magyarországi helyzetet. A független magyar igazságszolgáltatásban még ma is számos olyan ember dolgozik, aki a kommunista rendszer idején elkötelezett kiszolgálója volt a pártállami diktatúrának és tevékenyen részt vett egyházellenes, ún. koncepciós perekben.”

¹ Bizonyára ezért nem fért be az elismert egyházak sorába Iványi Gábor Magyarországi Evangélikumi Testvérközössége: iskolákat, egészségügyi intézményeket tart fenn, és karitatív tevékenységet folytat, a „vészidőben” pedig – szemben katolikus kollégáinak többségével – Iványi Gábor nyíltan szembeszállt a Kádár-rendszerrel.

Iványi Gáborról: sokkal inkább nagyhangú politikus, mint igehirdető

Magyarországon nincs bázisa egy sor reklamált egyháznak. „Ennek ellenére metodista egyházból – mint említettem – három is be volt jegyezve. Egyáltalán nem könnyű eldönteni, vajon mindhárom igazi vallási közösség-e vagy csak ún. biznissz-egyház. Iványi Gábor metodista lelkészt nálunk mindenki ismeri, sokkal inkább nagyhangú politikusként, mint igehirdetőként.”

Jobb lenne, ha a professzor úr Angliát bírálná

Magyarországon ma 31 elismert egyház van. „Hálás lennék Professzor Úrnak, ha keresne Európában még olyan országokat, amelyek ennél több vallási közösséget támogatnak. Ha nem talál, akkor kritikáit a jövőben inkább Angliáról, a skandináv országokról, Bulgáriáról, Görögországról vagy Romániáról fogalmazza meg, mert ezekben az országokban az anglikán, az evangélikus, illetve az orthodox nemzeti egyházak a mai napig államegyház-pozíciót élveznek.”

Európa megosztott – rejtőzködő katolikus Európa, élesen keresztényellenes, ultraliberális Európa; a túlادagolt szabadság mérgező²

„Professzor Úrnak Európával kapcsolatos ismeretei is egyoldalúak és hiányosak.” „A mai Európa nemcsak a gazdasági érdekek mentén, hanem ideológiailag is megosztott. Van még egy rejtőzködő keresztény Európa is, de van egy nálánál sokkal hangosabb, a hatalom és a médiumok nagy részét kezében tartó, élesen keresztényellenes, ultraliberális Európa is.

A mai Európa felszínén a Nagy Építész még elismerő, de Jézus Krisztus és a tízparancsolat Istenét tagadó réteg lebeg. Ők azok, akik túlادagolják Európának a szabadságot, amely – a túlادagolt gyógyszerhez hasonlóan – már nem gyógyít, hanem mérgező.”

A liberális Európa európaisága: abortusz, szabadszerelem, leszbikusok

„Számukra az európaiság egyet jelent az abortusz engedélyezésével, a szabadszerellel, a leszbikusok és homoszexuálisok házasságának elismerésével, a gender-ideológia hirdetésével és a vadkapitalista szabadversennyel, amely a tőkés extraprofitjához, a kis- és középvállalkozások csődjéhez és a kisemberek teljes elnyomódásához vezet.”

Ez a kommunistákból lett kapitalisták Európája, a nagyüzemi méretekben hazudozóké

„Ez a magát baloldaliként és modernként ünneplő Európa igazában: a kommunistákból lett kapitalisták Európája, a diktátorokból lett 'szabadságharcosoké' és a 'demokráciáért aggódó' diktátoroké, a kétezer éve idejétmúlt és életképtelennek bizonyult erkölcsöt hirdető 'moderneké', 'az egyházak szabadságáért aggódó' egyházüldözőké, akik egyetlen dologban állhatatosak: a nagyüzemi méretekben folytatott hazudozásban, a sokakat megtévesztő farizeusságban.”

² Az MTI 2007. május 5-ei híre szerint „a szabadságmérgezésben szenvedő Magyarországról beszélt a veszprémi érsek szombaton Esztergomban a Mindszenty József bíboros halálának 32. évfordulójára emlékező szentmisén az amerikai nagykövet, politikusok és a templomot megtöltő hallgatóság előtt”.

Orbánt sosem akartam szentté avatni, de...

„Amikor azt állítják, hogy az Orbán-kormány autokrata, Európa-ellenes, múltba révedő és nem tartja tiszteletben a vallásszabadságot, saját hibáikat ostorozzák, de nem önmagukban, hanem másban. Én Orbán Viktort sosem akartam szentté avatni. Tudom, hogy ő éppen olyan gyarló ember, mint mi mindannyian, neki is vannak gyengeségei és téves döntései. A fenti vádakról mégis az a magyar mondás jut eszembe: 'bagoly mondja a verébnek, hogy nagyfejű'.”

Egy közismert pedofil kontra az ötgyerekes családapa, akinek minden gyereke ugyanattól az asszonytól van: az egyetlen európai

A strasbourgi meghallgatás színjáték volt, „amelyet Orbán Viktor nyilvános kioktatása és megalázása céljából rendeztek”. „Nekem feltűnt, hogy a világ legnagyobb diktátorának (Mao-Ce-tungnak) hívei oktatták itt a demokráciát, és egy közismert pedofil tanította mőresre Orbán Viktort, az ötgyerekes családapát, akinek mind az öt gyermeke ugyanattól az asszonytól (a feleségétől) született.” „Ezen a meghallgatáson ő volt a leeurópaibb, kis túlzással: az egyetlen európai.”

„Szodoma-komfort”, „Közel-Kelet-komfort” – ezt hiányolják Orbánból

„Egyébként az ellene szóló legfőbb vád hasonló ahhoz, amit közel négyezer éve Lót és családja ellen hozhattak fel: nem volt „szodoma-komfortos” a magaviseletük. De ugyanez volt baj a prófétákkal is: hiányzott tanításukból a „Közel-Kelet-komfort”, miként az első három század keresztényei sem tanultak meg a dekadens Római Birodalom etikettje szerint viselkedni.”

Orbánnak a nemzetközi nagytőkével van baja, amelyet egyszerűen csak így hívunk: Amerika

Az Orbán-ügyről: „Ha Ön azt hiszi, hogy itt egy európai belügyről van szó, akkor bizony nagyot téved. Orbán Viktornak nem az Unióval van elsősorban baja, hanem azzal a nemzetközi nagytőkével, amelynek birtokosait valahol a New-York-i Wall Street-en sejtjük, ezért egyszerűen csak így hívjuk őket, hogy 'Amerika'. Ez az elnevezés persze téves: a dollárnak és a dollár urainak-szolgáinak nincs hazájuk, nemzetiségük sem.”

Demokrácia-importnak hazudott háborúk, adófizetővé gyarmatosított az országok

A „hazátlanok”, a „kozmosz polgárai” „nem elégszenek meg az általuk kirobbantott, 'demokrácia-importnak' hazudott háborúkkal”, „hanem (kamat) adófizetőiké akarják tenni az egyes államokat is. Ennek érdekében megpróbálják befolyásolni a szabad választásokat, illetve igyekeznek megvenni az egyes kormányokat.”

Bezzeg a szemkilövető Gyurcsány-kormány

A „hazátlanok”, a „kozmosz polgárai” szemében tehát „az a 'jó kormány', amelyik hajlandó felvenni az előnytelen hiteleket is, majd azok gyors elköltésével örökös adófizető gyarmattá teszi hazáját. Az ilyen kormányoknak nem kell tartania attól, hogy diktatúrával vádolják: nyugodtan kilövetheti békés tüntetők szemét, kizárhatja ünnepeiről saját népét, korlátokat építhet a parlament köré, még a hivatalos adatokat is meghamisíthatja, ettől még 'európai' és 'demokrata' marad”.

Orbánnak hiába vannak zsidó barátai

Ezzel szemben a „rossz kormány” az, „amely megpróbál kitörni az adósságcsapdából. Ezt akkor is leminősítik, ha az államháztartási hiány ezt nem indokolja, miniszterelnökét Hitlerhez és Sztálinhoz hasonlítják, cigánynak mondják, majd cigánygyűlölőnek még akkor is, ha történetesen ő oszlatja fel a cigányellenes akcióiról elhíresült egyesületeket, vagy ő küldi az Európai Parlamentbe az egyetlen cigány nőt. És hiába nyújt támogatást a zsidó egyházaknak, hiába vannak zsidó barátai, természetesen nem maradhat el vele kapcsolatban az ’antiszemita’ megbélyegzés sem”.

Orbán ellen az átfogó hadműveletet Amerikából irányítják

„Ezért szervezték meg azt az átfogó hadműveletet, amelynek ma is a tanúi vagyunk. Szeretném újra hangsúlyozni, hogy ezt az akciósorozatot Amerikából irányítják, amerikaiaknak sem nevezhető pénzemberek.”

Az amerikai „színészek”: Hillary Clinton, Charles Gati, George Soros

„...az amerikai ’színészek’ (Hillary Clinton, Charles Gati, George Soros) mellett látszólag az európai szereplők vannak többségben. A nagytőke ügyesen felhasználja Európa megosztottságát, igénybe veszi az Európa Bizottság (az Unió kormánya) és az Európai Parlament tisztségviselőit, különösen azokat, akik Orbán Viktor ideológiai ellenfelei. Természetesen felhasználja a magyar ellenzék képviselőit is, akiket rettenetesen idegesít a jobboldal kétharmados parlamenti többsége.”

Európa anyagi érdekből, félelemből vagy ideológiai okokból vállalja az együttműködést

„A helyzet korántsem ismeretlen: így fogott össze kétezer évvel ezelőtt a Főtanács is az általa gyűlölt Poncius Pilátussal. Pilátust tapsolják ma is sápadtan minden írástudók és farizeusok...”

Az európai ultraliberális világ kettős mércéje, plusz bolsevik módszerek

„A kettős mérce alkalmazása az ultraliberális világ mindennapos gyakorlata. De nem hiányoznak a bolsevik módszerek sem – ahogy arra már utaltam. ’Ha lopni akarsz, kiálts tolvajt!’”

A Valutaalap magyarországi birtokai – mi más ez, mint közönséges diktatúra

„Nálunk ma is érvényben van egy olyan szerződés, amelyet az IMF (Nemzetközi Valutaalap) erőltetett rá a valuta-szűkében lévő és szovjet felügyelet alatt álló magyar kommunista kormányra (1982-ben), amely szerint a Valutaalap magyarországi birtokai mindenféle ellenőrzés és szabályozás felett állnak.” „Mi más ez, ha nem közönséges diktatúra? Része egy nemzetek felett álló, vadkapitalista, ultraliberális diktatúrának, amely egyenes leszármazottja a hitleri és sztálini zsarnokságnak.”

Gyurcsány, Barroso, Cohn-Bendit: a vörös diktatúra híveiből lett vadkapitalista diktatúra kiszolgálói

„...a kommunistákból lettek a leggazdagabb kapitalisták, és ők azok, akik a lehangosabban aggódnak a magyar demokráciáért. Gyurcsány Ferenc, Kovács László, José Manuel Barroso, Daniel Cohn-Bendit: mind-mind a vörös diktatúra hívei voltak, ma pedig a vadkapitalista diktatúra kiszolgálóiként 'aggódnak a demokráciáért'.”

A Szentlélek óvjon minket attól, hogy magunk is szem legyünk a diktatúra láncában

„...óvjon meg minket a Szentlélek, aki egyedül képes kimenteni a világot – és benne szeretett Európánkat is – az ultraliberális, vadkapitalista diktatúrából – felszínre hozva a most még sűrű hamuréteg alatt rejtőző keresztény Európát.”

Professzor Urat „tisztelettel és szeretettel” köszönti
dr. Márfi Gyula, veszprémi érsek

Magyarország szabadságmérgezésben szenved, mert a vad liberális embereszmény túlhangsúlyozza az egyén önmegvalósításhoz való jogát és ezzel többek között csapást intéz az anyaság ellen. „A vad liberális gondolkodók nem veszik észre, hogy szabadság merőben külső túladagolása milyen óriási veszéllyel jár” – mondta Márfi Gyula érsek. „...meg vagyok győződve, hogy Magyarország ma szabadságmérgezésben szenved és éppen ezért életveszélyben van.”

Az érsek szentbeszédében számba vette a hazaszeretetet és az anyaság elleni „mélyütéseket”, melyek szerinte a nemzeti szocializmustól, az ateista-materialista humanizmustól és a vad liberális embereszménytől származtak. Felidézte az általa Hitlernek tulajdonított mondást – „Asszonynak szülni dicsőség, lánynak szülni kötelesség!” –, majd a dolgozó nőket a szocializmus építőivé változtató ideológiáról kijelentette, hogy a vadliberális embereszmény a szingli, aki „nem képes, hogy odaajándékozza magát másoknak, hogy feláldozza életét másokért”.

Megemlítette, hogy az állam által fenntartott televíziókban már tavaly sem volt anyák napi műsor és az idén sem lesz. Márfi Gyula a hazaszeretők példaképének állította Mindszenty Józsefet, és a hazaszeretetet veszélyeztető tényezők között említette, hogy tavaly októberben a rendőrök számos embert megverték, szavai szerint azért, mert nemzetiszínű lobogó volt a kezükben: „Hazánk nemzeti jelvényeinek meggyalázását minősítsék bűncselekménynek a jogalkotók... és ha ezt a cselekedetet hivatalos személyek követik el, ne kereszteljék át szakszerűtlen intézkedéssé.”

(Megjegyzendő, hogy a szentbeszédet egyetlen hang reakció nélkül hallgatta végig az Egyesült Államok budapesti nagykövete, April H. Foley - Erdő Péter bíboros, Boross Péter volt miniszterelnök, Semjén Zsolt, a KDNP vezetője, Lenkovics Barnabás alkotmánybíró, Péterfalvi Attila adatvédelmi ombudsman társaságában. Egyikük sem hagyta el a templomot tiltakozása jeléül – a szerk.)

Semjén tovább írta Márfi Gyula levelét

Népszabadság

2012. március 6.

http://nol.hu/belfold/semjen_tovabb_irta_marfi_gyula_levelet

A veszprémi érseknél visszafogottabb stílusban, de lényegében ugyanazokat az állításokat megfogalmazva válaszolt Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes David Baernek, a texasi lutheránus egyetem professzorának nyílt levelére. Semjén fő gondolata: Magyarországon minden rendben van, a külföldön megfogalmazott vádak politikai köntösben jelentkeznek ugyan, de gazdasági érdeksérelmekre vezethetők vissza.

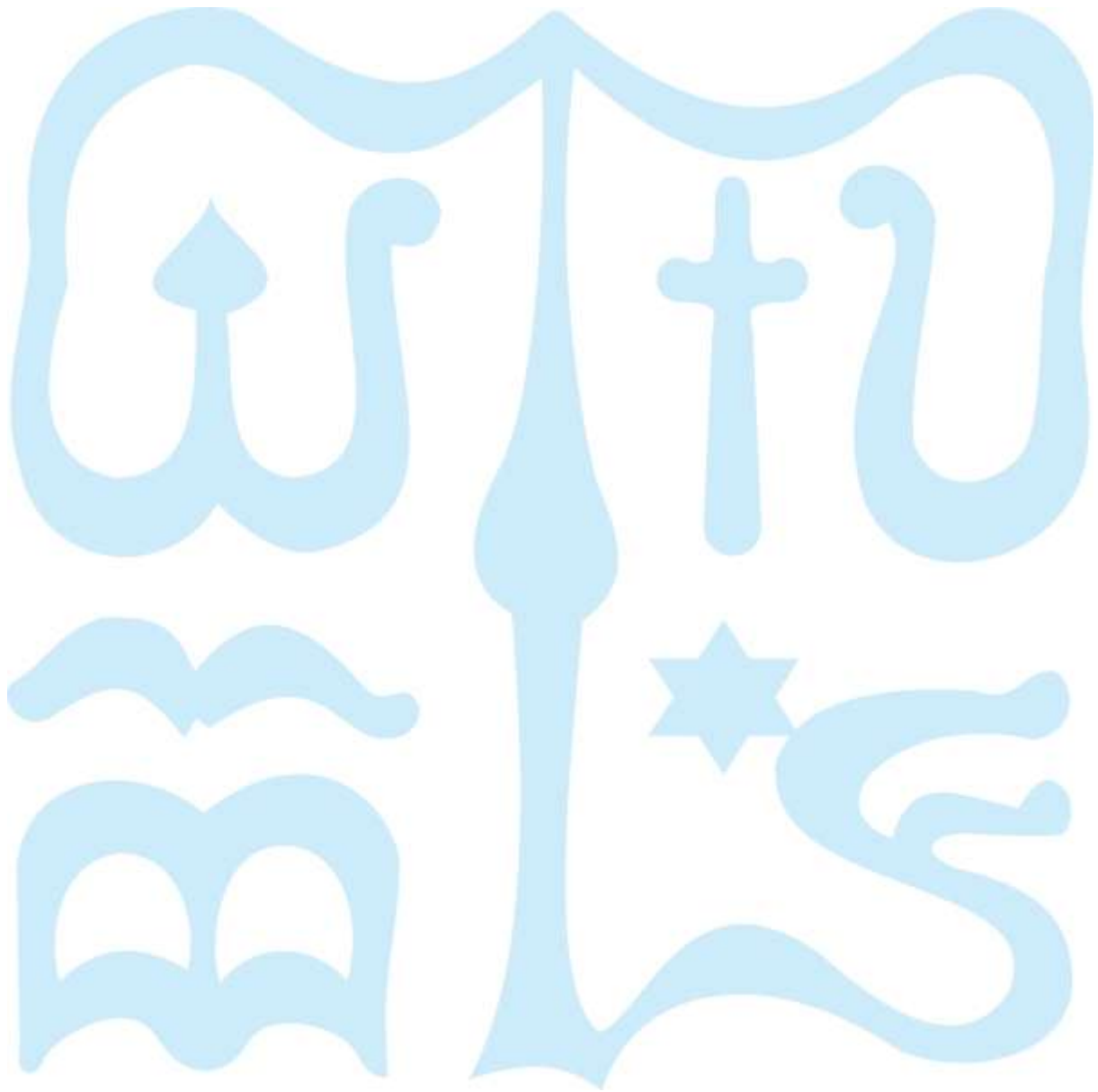
A Magyarországgal szemben megfogalmazott vádak nem elhanyagolható részben gazdasági érdeksérelmek vezette, politikai köntösben jelennek meg - írta Semjén Zsolt a David Baer amerikai professzornak címzett, a távirati irodához kedden eljuttatott levelében. A professzor korábban az állami intézmények függetlenségét féltette nyílt levélben, és különösen az egyháziügyi törvényt találta aggasztónak.

Magyarország ellen ideológiai és politikai támadás zajlik elsősorban az új alaptörvényben megnyilvánuló keresztény értékek miatt – írta Semjén Zsolt, megjegyezve: az említett nyugati, európai demokratikus értékek hagyományait őrző országok alaptörvényei nem deklarálják Európa keresztény gyökereinek elismerését. A miniszterelnök-helyettes kiemelte: a Magyarországgal szemben megfogalmazott vádak nem elhanyagolható részben gazdasági érdeksérelmek vezette, politikai köntösben jelennek meg. Az új alaptörvényt azok kifogásolják, akik itthon és külföldön Magyarország folyamatos eladósításában voltak érdekelték, ebből húztak anyagi és politikai hasznot. Hozzátette: az Orbán Viktor vezette magyar kormány nemzeti érdekeket előtérbe helyező politikája érdeksérellemmel járt számukra, ezért minden rendelkezésükre álló eszközt megragadva, nemzetközi fórumokon vesznek elégtételt. Szerinte ugyanezen érdeksérellem indította el a médiatörvény ellen folytatott „nemzetközi lejárato kampányt is.”

A kormányfő kereszténydemokrata helyettese rámutatott: az új alaptörvény olyan keresztény értékeket foglal magában, mint a házasság - férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött értékközösség - védelme, a család, gyermekek fokozott védelme, illetve a magzat védelme a fogantatástól kezdve. A vallásszabadsággal, az egyházakkal és vallási közösségekkel, azok működésével kapcsolatban tájékoztatják a professzort, hogy az általa említettekkel ellentétben Magyarországon a vallásszabadságot, a hitélet szabadságát senki, semmilyen formában nem korlátozza. Aki ilyet állít, az nem ismeri sem a magyar alkotmányt, sem a törvényeket, de a magyar embereket sem - fogalmazott Semjén Zsolt, aki felidézte az 1956-os forradalmat, és azt, hogy Magyarország hatalmas áldozatokat hozott a szabadságért.

A KDNP elnöke kiemelte: a vallás legnagyobb üldözői mára a lelkiismereti szabadság védelmezőiként tüntetik fel magukat, mert ma ez áll érdekükben, s a Magyarországot érő nemzetközi politikai támadásokhoz ők adják itthonról a muníciót. Kitért arra is, hogy vannak olyan - jól láthatóan idegen érdekeket szolgáló magyar képviselők, akik nemzetközi fórumokon nem állnak ki Magyarország nemzeti érdekei mellett, itt is jól érezhető, hogy megbízóik multinacionális érdekeinek sérelmét igyekeznek megtorolni.

Semjén Zsolt hangsúlyozta: Magyarországon az állam és az egyházak különváltan működnek, az egyházak önállóak, az állam az egyházak irányítására, felügyeletére szervezet nem működtethet és nem hozhat létre, az új törvény a kisebb egyházak számára is lehetővé teszi az egyházi státusz megszerzését, de ha a feltételeknek nem tudnak eleget tenni, már 10 fő jogi személyiséggel rendelkező vallási egyesületet alapíthat. [...]

TK

Semjén: Gazdasági sérelmek politikai köntösbe bújtatva

Magyar Nemzet

2012. március 6.

<http://mno.hu/belfold/semjen-gazdasagi-serelmek-politikai-kontosbe-bujtatva-1057633>

A Magyarországgal szemben megfogalmazott vádak nem elhanyagolható részben gazdasági érdeksérelmek vezette, politikai köntösben jelennek meg – írta Semjén Zsolt a David Baer amerikai professzornak címzett, az MTI-hez kedden eljuttatott levelében. A professzor korábban az állami intézmények függetlenségét féltette nyílt levélben, és különösen az egyházügyi törvényt találta aggasztónak.

Magyarország ellen ideológiai és politikai támadás zajlik elsősorban az új alaptörvényben megnyilvánuló keresztény értékek miatt – írta Semjén Zsolt, megjegyezve: az említett nyugati, európai demokratikus értékek hagyományait őrző országok alaptörvényei nem deklarálják Európa keresztény gyökereinek elismerését. A miniszterelnök-helyettes kiemelte: a Magyarországgal szemben megfogalmazott vádak nem elhanyagolható részben gazdasági érdeksérelmek vezette, politikai köntösben jelennek meg. Az új alaptörvényt azok kifogásolják, akik itthon és külföldön Magyarország folyamatos eladósításában voltak érdekelték, ebből húztak anyagi és politikai hasznot. Hozzátette: az Orbán Viktor vezette magyar kormány nemzeti érdekeket előtérbe helyező politikája érdeksérellemmel járt számukra, ezért minden rendelkezésükre álló eszközt megragadva nemzetközi fórumokon vesznek elégtételt. Szerinte ugyanezen érdeksérelem indította el a médiatörvény ellen folytatott „nemzetközi lejárató kampányt is”.

A kormányfő kereszténydemokrata helyettese rámutatott: az új alaptörvény olyan keresztény értékeket foglal magában, mint a házasság – férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött értékközösség – védelme, a család, a gyermekek fokozott védelme, illetve a magzat védelme a fogantatástól kezdve.

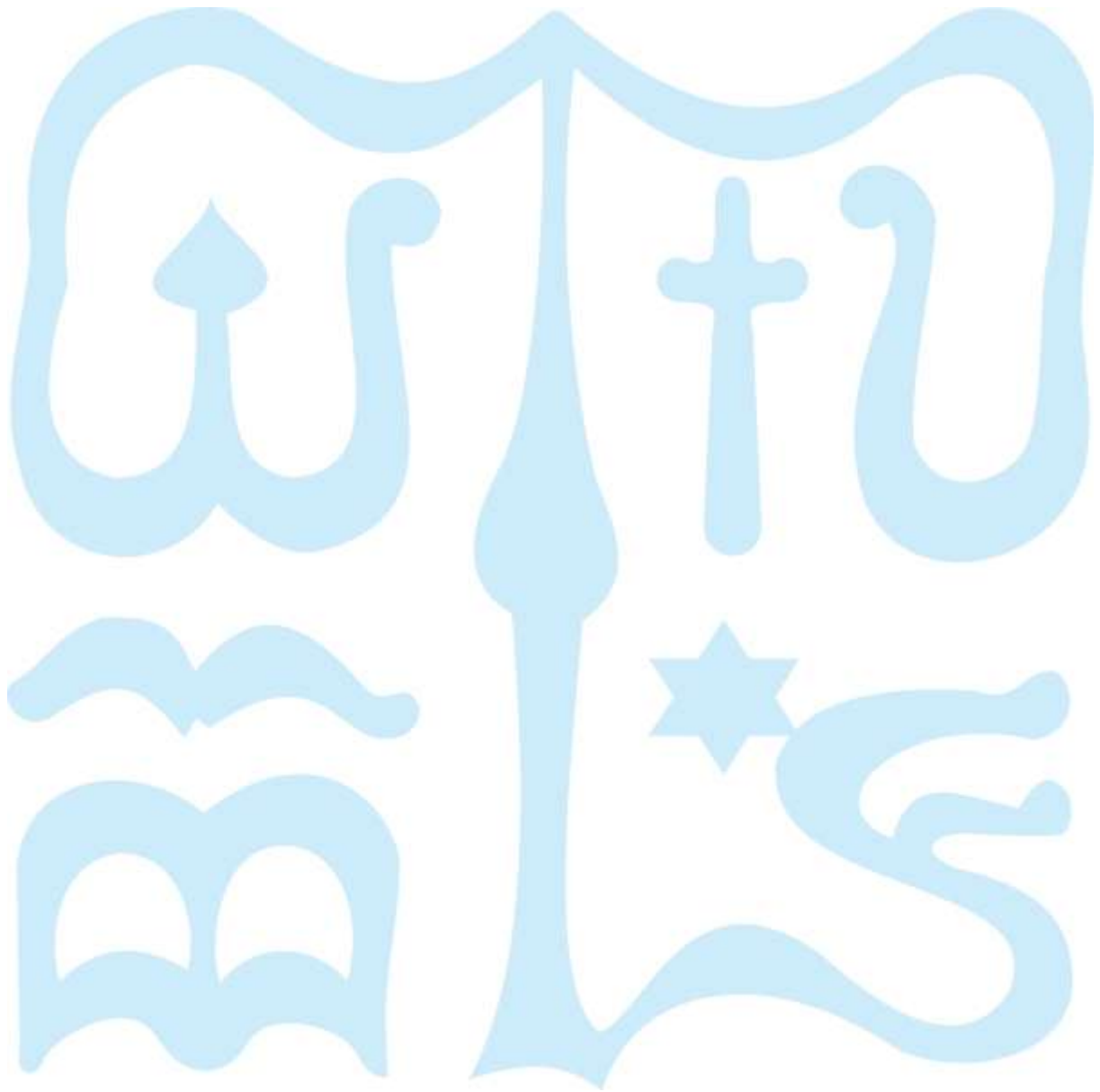
A vallásszabadsággal, az egyházakkal és vallási közösségekkel, azok működésével kapcsolatban tájékoztatják a professzort, hogy az általa említettekkel ellentétben Magyarországon a vallásszabadságot, a hitélet szabadságát senki, semmilyen formában nem korlátozza. – Aki ilyet állít, az nem ismeri sem a magyar alkotmányt, sem a törvényeket, de a magyar embereket sem – fogalmazott Semjén Zsolt, aki felidézte az 1956-os forradalmat és azt, hogy Magyarország hatalmas áldozatokat hozott a szabadságért.

A KDNP elnöke kiemelte: a vallás legnagyobb üldözői mára a lelkiismereti szabadság védelmezőiként tüntetik fel magukat, mert ma ez áll érdekükben, s a Magyarországot érő nemzetközi politikai támadásokhoz ők adják itthonról a muníciót. Kitért arra is, hogy vannak olyan – jól láthatóan idegen érdekeket szolgáló magyar képviselők, akik nemzetközi fórumokon nem állnak ki Magyarország nemzeti érdekei mellett, itt is jól érezhető, hogy megbízóik multinacionális érdekeinek sérelmét igyekeznek megtorolni.

Semjén Zsolt hangsúlyozta: Magyarországon az állam és az egyházak különváltan működnek, az egyházak önállóak, az állam az egyházak irányítására, felügyeletére szervet nem

működtethet és nem hozhat létre, az új törvény a kisebb egyházak számára is lehetővé teszi az egyházi státusz megszerzését, de ha a feltételeknek nem tudnak eleget tenni, már tíz fő jogi személyiséggel rendelkező vallási egyesületet alapíthat.

Forrás: MTI

ADORJAN GYÖRGY

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100002082322903>

Nyílt levél *Márfi Gyulának*
Excellenciás Uram!

Engedje meg, hogy David Baerne írt levele kapcsán emlékeztessen Önt az alábbiakra. Nehezemre esik szó nélkül hagyni mindazt, amit [Iványi](#) Gáborra vonatkozóan kifejtett. „... Iványi Gábor methodista lelkészt nálunk mindenki ismeri, sokkal inkább nagyhangú politikusként, mint igehirdetőként. Ám az ő közösségét a methodista világegyház sem ismeri el. (A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség nevet használják.)...” Bántóan hangzik a kevésbé vájt fülűek számára is, hogy Ön Excellenciás Uram nagyhangú politikusként jellemzi azt a behemót, halk szavú férfiembert, aki éppen, nem termetével és hangerejével, hanem csöndes, tisztán érthető szavaival és állhatatos magatartásával vívott ki magának tekintélyt.

Különösen hamisan cseng mindez az Ön szájából akkor, amikor Ön excellenciás Uram a minap a Szent István Római Katolikus Általános Iskola rendezvénysorozatán a Szülők iskolája előadójaként éppen politikusként is bemutatkozott, a jelenlegi kormány támogató és az ellenzéket szapuló mondataival. ([http://www.papa-ma.hu/cikk_reszletes.phpid=6520&cold=Dr. Marfi Gyula A hit az ami e nepet megtarotta](http://www.papa-ma.hu/cikk_reszletes.phpid=6520&cold=Dr. Marfi Gyula_A_hit_az_ami_e_nepet_megtarotta)) Iványi Gábor igehirdetési és bármely más természetű nyilvános állásfoglalása abban különbözik az Önétől Excellenciás Uram, hogy amíg Ön a jelenlegi hatalom mellett teszi le főpapként a voksát tényszerűen, addig Iványi Gábor az elesettek, a rászoruló, a nincstelenek mellett szól! Micsoda különbség!

Excellenciás Uram!

Odafönt, mindannyiunk Feljebbvalója, figyel, látja és tudja, hogy mit cselekszünk. Alvó ügynökként belénk telepítette a lelkiismeretet is, ami remélem nem csak bennem, hanem Önben is megszólal majd, amikor újra elemzi és vizsgálja mindazt, amit Iványi Gáborról mondott.

Tisztelettel, egyszerű földi halandóként ajánlva magamat...

Elképesztő leleplezések a veszprémi érsektől

Népszabadság

2012. február 28.

<http://nol.hu/belfold/elkepeszto-leleplezesek-a-veszpremi-ersektol>

A kommunista pártállam elkötelezett kiszolgálói ma is ott vannak a bíróságokon, Európában vadkapitalista és ultraliberális diktatúra dúl, Orbán Viktornak pedig nehogy már egy közismert pedofil magyarázzon. Márfi Gyula veszprémi érsek jól megválaszolta egy amerikai professzor nyílt levelét, aki jobboldali szimpatizánsként a magyar demokráciát félti.

Az amerikai David Baer teológia- és filozófiaprofesszor nyílt levelet írt a magyar egyházakban lévő barátainak és „mindazoknak, akik eddig Orbán Viktort támogatták”. A Texas Lutheran Universityn dolgozó professzor ösztöndíjasként több évet töltött nálunk. Jól beszél magyarul, felesége és gyerekei magyar állampolgárok. Magyarul írt levelét az evangelikus.hu amolyan vitairatként tette közzé. David Baer előjáróban hangsúlyozza, hogy szeretne válaszolni a Magyarországot érő nyugati kritikákra, de nem tudja megtenni: „az Orbán-kormány ma már messze túllépett azon a határon, amely Nyugaton politikailag elfogadható”.

A professzor – a jobboldali politikai erők szimpatizánsaként – megemlíti, hogy a kilencvenes években mennyire lelkesedtek Orbán Viktorért az amerikai politológusok. Személy szerint ő is örült, amikor a Fidesz először 1998-ban, majd 2010-ben megnyerte a választásokat.

Remélte, hogy az MSZP sok hibával tarkított, hosszú kormányzása után az ország újra egyensúlyba kerül. A mostani Orbán-kormány intézkedéseit kezdetben meglepetéssel, aztán kiábrándulással, végül megdöbbenéssel fogadta.

Az elmúlt húsz évben úgy tűnt – írja a professzor –, hogy Magyarország nyitott, demokratikus rendszerré vált. Igaz, a Nyugathoz való tartozás akkor lenne teljes, ha az ország képes lenne megszabadulni a kommunizmus negatív társadalmi hatásaitól. Habár ezt a feladatot nem sikerült teljes mértékben végrehajtani, a kommunizmus maradványainak felszámolása mindig is a nyugati integráció egyik célja volt. A jelenlegi Orbán-kormány azonban a kommunista múltat úgy próbálja felszámolni, hogy elhagyja a Nyugatot.

A katolikus tanításokat többször idéző professzor keresztény szempontból különösen is aggasztónak nevezi a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló törvényt, amely „egyenlőtlen jogi különbséget tesz egyházak és vallási közösségek között”. Egyebek mellett kifogásolja, hogy az egyházak nyilvántartásba vétele az Országgyűlés kétharmados szavazatától függ, és nem a bíróság jogi értelmezésétől – holott a vallásszabadság nem politikai, hanem jogi kérdés. „A vallásszabadságot mi, keresztények nem így értelmezzük!”

Az új magyar alkotmányra – folytatja – lehet úgy tekinteni, mint egy sajátos magyar demokrácia fundamentumára. De akkor azzal is tisztában kell lenni, hogy ez a sajátos magyar demokrácia ellentétes a nyugati demokrácia alapszabályaival. Az összpontosított parlamenti hatalom, amely alássa az állami intézmények függetlenségét, a sok kétharmados törvény, a média és a vallásszabadság korlátozása – mindezek összeférhetetlenek a demokrácia nyugati értelmezésével.

Márpedig ebben a tekintetben a Nyugat egységes: mind a baloldali, mind a jobboldali sajtó (legyen az osztrák, angol, német, francia vagy amerikai) azonos véleményen van. Nyugaton ezt a sajátos, újfajta demokráciát „putyinizmusnak” hívják – állapítja meg a professzor.

Eddig nem volt példa arra, hogy egy nemzet önként kilépett volna a demokratikus országok közösségéből. Magyarországon viszont jelenleg olyan rendszerváltozás megy végbe, amely nem kompatibilis a nyugati, európai, demokratikus értékek hagyományaival. Mivel ez a folyamat az Európai Unión belül zajlik, gyengíti az egész európai közösséget. Így a közösség kénytelen reagálni. Tehát – hangsúlyozza David Baer – nem Magyarország elleni támadásról van szó, hanem a kormány lépéseinek következményéről.

Ha ezen a harmadik úton jár az ország, akkor kivonul az európai közösségből. Magyarország már most is elszigetelt nemzetközileg, a kormányával szemben bizalmatlan az Európai Unió.

A professzor a maga részéről nem látja, hogy miként szolgálja ez a sajátos politika a magyar nemzet érdekét. Attól fél, hogy „Magyarország balkáni állammá válik, és sorsában is a Balkánéval fog osztozni. Kérem, ne engedjétek meg a politikai vezetésnek, hogy a hitetekkel visszaéljen, és önkényesen úgy rajzolja át Európa térképét, hogy Magyarország újra a Kelet része legyen!”

David Baer nyílt levelére Márfi Gyula veszprémi érsek szintén terjedelmes nyílt levélben válaszolt, és azt egyházmegyéje honlapján is megjelentette.

A katolikus püspöki kar tagja köszönetet mond, amiért a professzor figyelemmel kíséri hazánk sorsát, de úgy ítéli meg, David Baer véleménye „mind a magyarországi, mind az európai helyzet felszínes és egyoldalú ismeretét tükrözi, a távolabbi összefüggések figyelembe vétele pedig teljesen hiányzik belőle”.

Magyarországon ma mindenki olyan vallást gyakorol egyénileg is és közösségben is, amilyet akar – állítja az érsek. Márfi Gyula nem tartja aggályosnak, hogy az egyházak nyilvántartásba vételét nem a bíróság, hanem a parlament végzi.

Ebből a kifogásból is csak az látszik, hogy az amerikai professzor nem ismeri eléggé a magyarországi helyzetet. Hisz – olvasható az érsek válaszában – a „független magyar igazságszolgáltatásban még ma is számos olyan ember dolgozik, aki a kommunista rendszer idején elkötelezett kiszolgálója volt a pártállami diktatúrának és tevékenyen részt vett egyházellenes, úgynevezett koncepciós perekben”.

A későbbiekben az érsek Iványi Gábor lelkészt úgy jellemzi, mint akit idehaza mindenki ismer, de „sokkal inkább nagyhangú politikusként, mint igehirdetőként”. (Iványi Gábor és társai annak idején nem voltak hajlandók behódolni a pártállamnak. Egyházát, a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséget a szocializmus idején csak hosszas küzdelem után ismerték el. A mostani parlament a közösséget megfosztotta egyházi státusztól.)

A magyar kormány európaiságával kapcsolatban Márfi Gyula kifejti, hogy van még egy rejtőzködő keresztény Európa, de van egy nálánál sokkal hangosabb, a hatalom és a médiumok nagy részét kezében tartó, élesen keresztényellenes, ultraliberális Európa is.

Utóbbi számára az európaiság egyet jelent az abortusz engedélyezésével, a szabad szerelemmel, a leszbikusok és homoszexuálisok házasságának elismerésével, a gender ideológia hirdetésével és a vadkapitalista szabad versennyel.

Az érsek úgy látja, ez a magát baloldaliként és modernként ünneplő Európa igazából a kommunistákból lett kapitalisták Európája, a diktátorokból lett „szabadságharcosok” és a „demokráciáért aggódó” diktátoroké, olyanoké, akik egyetlen dologban állhatatosak: a nagyüzemi méretekben folytatott hazudozásban, a sokakat megfélemlítő farizeusságban.

Amikor azt állítják, hogy az Orbán-kormány autokrata, Európa-ellenes, múltba révedő és nem tartja tiszteletben a vallásszabadságot, „saját hibáikat ostorozzák, de nem önmagukban, hanem másban”. Strasbourgban – írja az érsek – Orbán Viktor imponáló

türelemmel hallgatta végig a „habzó szájjal üvöltöző” Cohn-Benditet. (Márfi Gyula kitér arra is, hogy Orbánt „egy közismert pedofil” akarta móresre tanítani, ami igazán bátor megfogalmazás egy olyan egyház képviselőjétől, amelyen pedofilbotrányok söpörtek végig.)

Az érsek úgy véli, hogy az amerikai professzor figyelmen kívül hagyja az Európán túli hatalmak szerepét. Orbán Viktornak nem az EU-val van elsősorban baja, hanem azzal a nemzetközi nagytőkével, amelynek birtokosait valahol a New York-i Wall Streeten sejtjük, ezért egyszerűen csak így hívjuk őket, hogy „Amerika”. Az elnevezés persze téves – teszi hozzá az érsek –, „a dollárnak és a dollár urainak-szolgáinak nincs hazájuk, nemzetiségük sem. Ők a kozmosz polgárai, a szó legrosszabb értelmében vett kozmopoliták, akik az egész világ meghódításáról álmodnak.”

(Kamat)adófizetőikké akarják tenni az egyes államokat is, ennek érdekében megpróbálják befolyásolni a szabad választásokat, igyekeznek megvenni az egyes kormányokat. A szemükben az a „jó kormány”, amelyik hajlandó felvenni az előnytelen hiteleket is, majd azok gyors elköltésével örökös adófizető gyarmattá teszi hazáját. Az ilyen kormánynak nem kell tartania attól, hogy diktatúrával vádolják: „nyugodtan kilöveheti békés tüntetők szemét, kizárhatja ünnepegeiről saját népét, korlátokat építhet a parlament köré, még a hivatalos adatokat is meghamisíthatja”.

Más szabályok vonatkoznak a „rossz kormányra”, amely megpróbál kitörni az adósságcsapdából. Ezt akkor is leminősítik, ha az államháztartási hiány nem indokolja, miniszterelnökét Hitlerhez és Sztálinhoz hasonlítják – folytatja eszme-futtatását Márfi Gyula.

A nemzetközi nagytőke „átfogó hadműveletét” az érsek szerint Amerikából irányítják, amerikaiaknak sem nevezhető pénzemberek. Ez még akkor is így van, ha az amerikai „színészek” (Hillary Clinton, Charles Gati, George Soros) mellett látszólag az európai szereplők vannak többségben.

A nagytőke ügyesen felhasználja Európa megosztottságát, igénybe veszi az Európai Bizottság és az Európai Parlament tisztségviselőit, különösen azokat, akik Orbán Viktor ideológiai ellenfelei. Természetesen – jegyzi meg Márfi Gyula – felhasználja a magyar ellenzék képviselőit is, akiket „rettenetesen idegesít a jobboldal kétharmados parlamenti többsége”.

Az EU képviselői jól tudják, hogy a „nemzetközi nagytőke fojtogató karjai Európát is veszélyeztetik”, mégis vállalják az együttműködést anyagi érdekből, félelemből vagy ideológiai okokból. (Kertész Ákosnak és Kertész Imrének is jut egy oldalvágás.)

A kettős mérce alkalmazása az ultraliberális világ mindennapos gyakorlata – szögezi le Márfi Gyula –, de nem hiányoznak a bolsevik módszerek sem. Része ez egy nemzetek felett álló vadkapitalista, ultraliberális diktatúrának, amely egyenes leszármazottja a hitleri és sztálini zsarnokságnak. (Senkinek ne legyen hiányérzete: előkerül Gyurcsány Ferenc, Kovács László, Manuel Barroso és – újra – Cohn-Bendit neve is.)

Egyedül a Szentlélek képes kimenteni a világot az ultraliberális, vadkapitalista diktatúrából, felszínre hozva a most még sűrű hamuréteg alatt rejtőző keresztény Európát – zárja nyílt levelét Márfi Gyula veszprémi érsek.

Válasz Márfi Gyulának: Elűzni a bárányokat

Népszabadság
2012. február 29.

http://nol.hu/velemen/valasz_marfi_gyulanak_eluzni_a_baranyokat

Kerék-Bárczy Szabolcs, a Szabadság és Reform Intézet ügyvezető igazgatója, konzervatív politikus a Facebookon reagált Márfi Gyula érsek levelére. Az alábbiakban ezt közöljük.

Márfi Gyula érsek levelére néhány reflexió-úgy is, mint az Egyház egyik tagjától:

1. A bírói kart en bloc megbélyegzi az olyan okfejtés, hogy azért nem lehet az egyházi státusz megadását a bíróságokra bízni, mert „A független magyar igazságszolgáltatásban még ma is számos olyan ember dolgozik, aki a kommunista rendszer idején elkötelezett kiszolgálója volt a pártállami diktatúrának és tevékenyen részt vett egyházellenes, ún. koncepciós perekben.” Súlyos kijelentés, mely konkrét példák nélkül önmagában minősíti a bírói kart, és alkalmas a függetlenségének csorbítására. Főpaptól különösen álszent a függetlenség aláásásának logikájával úgymond védeni a függetlenséget.

2. A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség megfelel az egyházi státusz elnyerésével kapcsolatos érseki kritériumoknak, mert Iványi Gábor közösségére igaz minden Márfi úr leírásából, mely szerint azon egyházakat kell támogatni, amelyek „hazánk zivataros története folyamán jelentős mértékben hozzájárultak az ország fennmaradásához, illetve amelyek tevékenysége társadalmilag kiemelten hasznos, például iskolákat, egészségügyi intézményeket tartanak fenn és karitatív tevékenységet folytatnak”. A MET elismerését mégis rendre visszautasítja a Parlament. Márfi érsek úr nyilván tiltakozik majd ezen döntés ellen a képviselőknél.

3. Márfi Gyula kifogásolja, hogy „a mai Európa nemcsak a gazdasági érdekek mentén, hanem ideológiailag is megosztott”. Ez mindig így volt, nem? Egy országon, sőt egy települési közösségen belül is sokféle értékrendet magáénak valló ember él, hogyan lehet ideológiai egységet elvárni a többszáz milliós lélekszámú kontinenstől? Ideológiai egységre diktatúrák törekednek csupán; sajnós az érsek úrral közös Egyházunk is századokon keresztül, de ez utóbbi kérdést csodálatra méltó módon tette helyre a nagy pápa, II János Pál.

4. Furcsa, hogy a szegények, a társadalomból kirekesztettek, a bűnösök, vámosok és más effélék védelmezőjének, Jézusnak követőjeként a főpap minden tőle eltérő gondolkodású embert mint a „szabadságot túlادagolót” vesz egy kalap alá. Ide, ebbe a megvetett, bűnös körbe sorolja azokat, akik számára „az európaiság egyet jelent” a szabad szerelem hirdetésével, az abortuszt támogatásával, a vadkapitalista szabad verseny éltetésével és a melegházasság támogatásával. S mindebből egyenes út vezet az érseki logika szerint „a tőkések extraprofitjához, a kis- és középvállalkozások csődjéhez és a kisemberek teljes elnyomorodásához”. Azon túl, hogy semmilyen logikai összefüggés nincs a fenti ok és az okozat között, egyes szópárok is értelmetlenek (pl. nem csak a feltétel nélküli abortuszt támogatók léteznek, a szabad verseny és a vadkapitalizmus kifejezések sem feltétlenül járnak

együtt, mint ahogy az azonos neműek közti társas kapcsolatoknak is létezhetnek keresztény szempontból is megvitatásra és megfontolásra érdemes és méltó formái).

5. Az érsek urat az indulatai végleg elragadták akkor, amikor Európáról egységesen mint „baloldali” és „modernről” ír (ismét furán összekapcsolva és a levegőben hagyva ezt a két kifejezést). Ez nem csak azért problémás, mert a baloldaliságnak számos olyan hagyománya és iránya van, amely kifejezetten keresztény gyökerekből táplálkozik, mint ahogy rengeteg magát büszkén baloldalinak vagy modernnek valló európai büszke Isten hitére, netán keresztény mivoltára is. De azért is, mert nyilvánvalóan nem minden szabadságharcos volt egykoron diktátor (szegény Wittner Mária!), s nem minden demokráciáért aggódó volt hajdan zsarnok (szegény teljes demokráciáért küzdő magyar ellenzék 1989-ben!). De mit mondjanak azok a katolikus teológusok vagy egyháziak, akik a saját Anyaszentegyházukért, az én lelki otthonomért is aggódnak nap mint nap?

6. Már-már izgalmas szellemi mutatvánnyá válik, ahogy az érsek úr pejoratív értelemben kapcsolja össze az „ultraliberálisokat” és az „ún. konzervatívokat”. (Leleplező, ahogy még Márfi Gyula is elismeri, hogy Strasbourgan Orbán Viktort bírálták és nem Magyarországot.) Érdekes logika úgy védeni Orbánt, mintha azon ötgyermekes apák és férjek, akiknek összes gyermeke ugyanattól a nőtől született, eleve jók lennének. Követhetetlen az a gondolatmenet, amely a kozmopolitizmust vagy a Wall Streetet Amerikával azonosító mondatban az ez ellen fellépő magyar miniszterelnököt védelmezi.

7. Zavarba ejtő egy katolikus főpaptól olvasni a marxi érvelést, amely során a választókat manipuláló és országokat leigázó fináncoligarchiát állítja pellengérré. Innen csak egy ugrás a szemeket kilövető és kordonépítő kabinet ostromozása, mint a „rossz kormányzásra” adott példa, valamint ennek ellenpárja, a „jó kormányé”, amely az adósságsapdából iparkodik kivezetni népét. De arra nem kapunk választ, hogy a „jó kormány” miért kuncsorog pénzért a fő ellenségénél, a fináncoligarchiánál?

8. Az Orbánt elvakultan támogatók érvei köszönnek vissza a nemzetközi nagytőke hazánk elleni összeesküvéséről szóló mondatokban, de előkerül Hillary Clintontól kezdve az örökzöld mumus, Soros György neve is. Mint ahogy az ostoba, mert magukat a nagytőke által manipulálni engedő nemzetközi szervezetek is. Ezek a sátáni erők a bibliai Poncius Pilátust támogatókhoz, az Úr Jézust keresztre feszítőkhöz hasonlítanak az érseki dörgedelemben. Így kerülnek Hitler és Sztálin mellé az ördög panteonjában a világ nagytőkésői. Elképesztő!

Márfi Gyula a Szentlélek erejét kéri azok ellen, akik mi is vagyunk: Európa ellen.

Azoknak, akik az érsek úr levelét olvassák tudniuk kell, hogy az Egyház a hívők közössége, nem egy-egy mégoly magas polcra emelt főpap. De egy püspök gondolatai ugyanúgy elűzhetik a bárányokat a nyájtól, mint amennyire növelhetik is a jót és igazat hirdető hívő közösséget. Hitünket nap nap után kihívás éri, örökké elbotlunk, utunkat keressük, megküzdünk a legnehezebbel, azzal, hogy megfeleljünk az Evangéliumban közvetített krisztusi parancsnak: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat! (Mk 12,31). Jó lenne, ha a hívők, a hitükben bizonytalanok és nem hívők ezzel a nyitottsággal és megértéssel olvasnák a levelet.”

GYURCSÁNY FERENC

Az érsek és a keresztényi szeretet

Gyurcsány Ferenc Facebook oldala

2012. március 1.

<https://www.facebook.com/#!/notes/gyurcs%C3%A1ny-ferenc/az-%C3%A9rsek-%C3%A9s-a-kereszt%C3%A9nyi-szeretet/359299494102519>

Pár napja a Galamus.hu tette sokunk számára elérhetővé David Baer teológia- és filozófiaprofesszor és Márfi Gyula veszprémi érsek nyílt levelezését. Ha a vitázók ezt a műfajt választották, akkor maradok én is a személyes megfogalmazást lehetővé tevő levél formátumnál. De csak látszólag fordulok Márfi érsekhez. Valójában a demokratikus sokaságnak szeretném felnyitni a szemét, hogy lássa, milyen a magyar katolikus klérus egyik legbefolyásosabb tagjának gondolkodása, mentalitása.

Márfi Gyula érsek úrnak
Veszprém

Főtisztelendő érsek úr!

David Baer amerikai teológia- és filozófiaprofesszornak a magyar egyházakban lévő barátaihoz intézett levelére Ön hosszú nyílt levélben válaszolt. E válaszlevélhez fűznék néhány megjegyzést.

Ön válaszában azt állítja, hogy az alaptörvény nem sérti a lelkiismereti és vallásszabadságot, mert az egyes egyházak elismerésének és nyilvántartásba vételének csak az egyházak anyagi természetű, állami támogatásával kapcsolatban van jelentősége. Ön téved. Az egyszerűség kedvéért hadd utaljak az Alkotmánybíróság 4/1993-as határozatára, amely kimondta: a lelkiismereti és vallásszabadsághoz hozzátartozik a jog a világnézetileg elkötelezett nevelésre. Ha tehát az állam megtagadja valamely egyház nyilvántartásba vételét, és az így kieső támogatás miatt az adott egyház által fenntartott iskola nem tud működni, akkor az adott vallási közösséghez tartozók vallásszabadsága csorbul az egyházként elismert közösség tagjaiéhoz képest.

Ön válaszában érthetőnek nevezi, hogy a Magyar Állam azokat a közösségeket részesíti előnyben, amelyek hazánk zivataros története folyamán jelentős mértékben hozzájárultak az ország fennmaradásához. Ezek szerint valamely vallási közösség mai státuszában a történelmi érdemeknek kell tükröződnie. Valami hasonlót gondolhatott az egykori magyar nemesség is, amely elődeik által a haza fegyveres védelmében hozott áldozatokra tekintettel követelte meg és évszázadokon keresztül élvezte az adómentesség kedvezményét. Ugyanakkor emlékeztetnem kell Önt arra, ezt a szemléletet és az ebből fakadó gyakorlatot az 1848-as polgári forradalom végérvényesen elsöpörte.

Ön válaszában azt állítja, hogy az állam azokat a vallási közösségeket is előnyben részesíti, és egyháznak ismeri el, amelyek tevékenysége társadalmilag kiemelten hasznos, például iskolákat, egészségügyi intézményeket tartanak fenn és karitatív tevékenységet folytatnak. Ha

ez valóban így volna, akkor nem maradt volna el immár másodízben a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség egyházi nyilvántartásba vétele.

Ön válaszában azt állítja, hogy a *független magyar igazságszolgáltatásban még ma is számos olyan ember dolgozik, aki a kommunista rendszer idején elkötelezett kiszolgálója volt a pártállami diktatúrának és tevékenyen részt vett egyházellenes, ún. koncepciós perekben.* Halkan és alázattal jegyzem meg, hogy a pártállami diktatúra elkötelezett kiszolgálóinak ostromozása visszatetsző egy olyan egyházi méltóság részéről, akinek egyháza semmit nem tett annak érdekében, hogy feltárja a pártállami diktatúrával való együttműködés mai napig titkolt, leplezett világát, amely egyház nem kívánt szembe nézni a ténnyel, hogy soraiban az egykori állambiztonsági rendszer által beszervezett, vele együttműködő ügynökök sora szolgált.

Ön válaszában azt állítja, hogy *Iványi Gábor metodista lelkészt nálunk mindenki ismeri, sokkal inkább nagyhangú politikusként, mint igehirdetőként.* Ha jól értem, Ön e mondatával arra utal, hogy aki Isten igéjét hirdeti, az tartózkodjék a napi politikai állásfoglalásoktól. Egykoron egyébként ezt Orbán Viktor is így gondolta, aki pártja pécsi kongresszusán az egyházakról szólva figyelmeztetett: *„Amennyiben a politikai élet egyes szereplői közül egyeseket ellenségeknek, másokat meg szövetségesnek minősítenek, maguk is politikai szereplővé válnak. Márpedig ha valaki erre a porondra lép, akkor rá is érvényesek lesznek a politika gyakorta kegyetlen törvényei. Ezért mondjuk, hogy hibát követnek el, ha azok szolgálatába szegődnek, akik ideológiai átnevelőtábort akarnak csinálni Magyarországból”* De hát éppen Ön politizál hivatkozott levelével: hűséget és szövetséget fogad a jelenlegi kormányerőknek, azok szolgálatába szegődik, akik ideológiai átnevelőtábort akarnak csinálni Magyarországból. Ha jól értem, Ön szerint Orbán Viktor politikájának egyházi támogatása Isten számára kedves tett, kritikája viszont ördögtől való cselekedet, ezért megbélyegzésért, talán még kiátkozásért is kiált.

Ön válaszában azt állítja, hogy *Iványi Gábor közösségét a metodista világegyház sem ismeri el.* Iványi Gábor közössége a világon létező számos, egymástól független metodista egyház egyikéből vált ki; ugyan miért ismernék el a metodista egyházak a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséget, és mi szüksége volna annak az elhagyott egyház elismerésére? Szíveskedjék csak visszaemlékezni, hogyan viselkedett a katolikus egyház a belőle kiszakadt vallási közösségekkel! Elismerte-e vajon a bogumilokat, az albigenseket, a huszitákat? Milyen sorsot kellett vállalniuk a lutheránusoknak és a kálvinistáknak, míg a katolikus egyház fogcsikorgatva kénytelen nem lett megtűrni létezésüket? Nem kellett-e több mint kilenc évszázadnak eltelnie, hogy VI. Pál pápa visszavonja az ortodoxok 1054-ben történt kiátkozását?

Ön válaszában azt állítja, hogy *Európának túlادagolják a szabadságot, amely – a túlادagolt gyógyszerhez hasonlóan – már nem gyógyít, hanem mérgez.* Gondolom, Ön saját magát és egyháza vezetőit tartja mérvadóknak annak meghatározására, mennyi a helyes, és mennyi a túlzott adag a szabadságból. Európa népei azonban nem az Ön, hanem Pál apostol tanítását tartják mértékadónak a szabadságot illetően: *„a szabadságban, melyre minket Krisztus megszabadított, álljatok meg, és ne kötelezzétek meg ismét magatokat szolgásként igájával.”* (Gal 5,1)

Ön válaszában kárhoztatja *az abortusz engedélyezését és a szabad szerelem* tudomásul vételét. Ugyan milyen joggal várja el Ön, hogy a katolikus erkölcsi tanítás azon normáit, amelyeknek egyháza saját hívei körében sem képes maradéktalanul érvényt szerezni, az állam a törvény

erejével kényszerítse rá minden polgárra? Kárhoztatja *a leszbikusok és homoszexuálisok házasságának elismerését*, holott a katolikus egyházat senki nem próbálja rákényszeríteni, hogy azonos neműek házasságát megáldja. Milyen jogon akarja akkor Ön megtiltani, hogy az állam a leszbikus és homoszexuális párok jogait a polgári házasságban élők jogaival azonosnak ismerje el? Kárhoztatja továbbá *a gender-ideológia hirdetését*, ami arról tanúskodik, hogy Ön úgy képzele: a nők társadalomban elfoglalt helye a XXI. században is a háztartás, a gyermeknevelés és a templomjárás háromszögén belül jelölhető ki.

Ön válaszában azt állítja, hogy *a világ legnagyobb diktátorának (Mao-Ce-tungnak) hívei oktatták az Európai Parlamentben a demokráciát*. Ön föltételezhetően Jose Manuel Barrosora, az Európai Bizottság elnökére céloz, aki a Salazar-diktatúrát megdőntő portugál forradalom idején, 18 évesen egy maoista ifjúsági szervezet vezetője lett, ám tíz évvel később már a konzervatív portugál PDS, illetve az Európai Néppárt tagja volt. Ön szemlátomást nem tartja hitelesnek ezt a fordulatot, amihez természetesen joga van, de nehezen érthető, hogy akkor miként tarthatja hitelesnek a húsz éve még a parlamentben fölszólaló KDNP-s képviselőket (Andrásfalvy miniszter úr szíves közlése szerint) rendszeresen „Imához!” felkiáltással fogadó Orbán Viktor strasbourgi önvallomását, miszerint ő hívő keresztény.

Ön válaszában azt állítja, hogy *egy közismert pedofil tanította mórésre Orbán Vikort*. Ebben a kijelentésben nem is az a legmeghökkenőbb, hogy azt a Daniel Cohn-Benditet vádolja a pedofília undorító bűnével, akiről már százszorosan bebizonyosodott, hogy ez az alantas rágalom minden alapot nélkülöz, hanem az, hogy ezt egy olyan egyház főpapjaként teszi, amelyet az elmúlt évtizedben gyökeréig ráztak meg papjainak kirobbant pedofil-botrányai. Hozzáteszem: nincs tudomásom arról, hogy Ön akár egyetlen egy alkalommal bánatát, sajnálatát, megrendülését fejezte volna ki a megalázott, zaklatott, tönkretett gyermekek ügyében, elismerte volna egyházának felelősségét e szégyenteljes bűn elkövetésében, eltusolásában, mentegetésében.

Ön válaszában megbélyegzőként használja a „kozmpopolita” jelzőt. Teszi ezt egy olyan egyház főpapjaként, amely Pál apostol óta nemzetek fölötti volt, amely nevében hordozza a „katolikus” (azaz katolikosz, vagyis egyetemes) megjelölést, és amelynek apostolait Jézus föltámadása után arra szólította: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön. Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében, tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, a mit én parancsoltam néktek.” (Mt. 28,18-20)

Ön válaszában azzal vádolja az említett kozmpopolitákat, hogy *megpróbálják befolyásolni a szabad választásokat*. Illő tisztelettel érdeklődöm: vajon mi egyebet tesznek Krisztus egyházának azok a papjai, akik a választási kampány idején a Fidesz mellett prédikálnak, a szószékről kárhózzattal fenyegetve azokat a híveket, akik baloldali vagy liberális pártokra kívánnak szavazni?

Ön válaszában szóvá teszi, közönséges diktatúrának nevezi, hogy *a nemzetek felett álló Valutaalap magyarországi birtokai mindenféle ellenőrzés és szabályozás felett állnak*. Elárulná, hogy az ugyancsak nemzetek fölött álló Római Katolikus Anyaszentegyház magyarországi birtokai fölött milyen ellenőrzést és szabályozást gyakorol a magyar állam? És ha netán semmilyen, akkor ez vajon miféle diktatúra?!

Főtisztelendő érek úr! Bizonyára emlékszik, mit mondott Jézus a gazdag ifjúnak: "Ha tökéletes akarsz lenni, eredj, add el vagyondodat, és oszd ki a szegényeknek; és kincséd lesz

mennyben; és jer és kövess engem." (Mt 19,21). Ez persze politikai programnak meglehetősen naiv lenne, tudta ezt Jézus nagyon jól, amint Pilátushoz intézett szavai is mutatják: "Az én országom nem e világból való." (Jn 18,36). Nem is politikai programnak szánta, sokkal inkább olyan morális mércének, amelyhez a cselekedeteket mérni lehet.

Ha tehát Főtisztelendőséged állást kíván foglalni a két politikai oldal vitájában, akkor miért nem a fenti mércével méri a politikai erőket és programjaikat? Ha nem is felelhet meg neki maradéktalanul egyik sem, ugyan melyik áll hozzá közelebb? Az-e, amelyik az adójóváírás kivezetésével és az egykulcsos adóval kifosztja a szegényeket, hogy többet hagyhasson meg a jómódúaknál, vagy amelyik progresszív adórendszert sürget? Az-e, amelyik a családtámogatási rendszert az adókedvezményekre építi, kizárva a támogatásból az adót nem fizető legelesettebbeket, vagy az, amelyik a gyermekek számának megfelelően emelkedő családi pótlékra? Az-e, amelyik 23 ezer, vagy az, amelyik 28 ezer forinttal támogatja havonta az elhelyezkedni nem tudókat? Az-e amelyik a minimálbér felével kívánja honorálni a közmunkában résztvevőket, vagy amelyik legalább minimálbért fizet nekik? Az-e, amely hagyta a legjobban és legrosszabbul élő 10 százalék jövedelmi arányát 8,1 szeresre nőni, vagy az, amelyik kormányzása során ezt az arányt 6,5-re mérsékelte? Vajon melyik áll közelebb Jézus idézett tanításához?

Végezetül engedje meg, hogy levelének gyűlölettől áthatott hangnemét megjegyzés nélkül hagyva emlékezetébe idézzem Pál apostol halhatatlan sorait: „Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is, szeretet pedig nincsen én bennem, olyanná lettem, mint a zengő ércz vagy pengő czimbalom.

És ha jövendőt tudok is mondani, és minden titkot és minden tudományt ismerek is; és ha egész hitem van is, úgyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyökről, szeretet pedig nincsen én bennem, semmi vagyok. És ha vagyonomat mind felétem is, és ha testemet tűzre adom is, szeretet pedig nincsen én bennem, semmi hasznom abból.” (1Kor 13, 1-3)

MAJSAI TAMÁS

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa színeváltozása

Népszava
2012. február 22.

<http://www.nepszava.hu/articles/article.php?id=523666>

A Velencei Bizottság riportőrei látogatást tettek a MEÖT székházban – Elismert és el nem ismert egyházak képviselőivel tárgyaltak.

A Külügyminisztérium részéről Pröhle Gergely helyettes államtitkár volt jelen a megbeszélésen. A közlemény megemlíti, hogy „Martonyi János külügyminiszter korábban teljes együttműködéséről biztosította a Velencei Bizottságot, ám felhívta a figyelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság határozata illetve, hogy az Európai Bizottsággal folytatott párbeszéd miatt egyes törvények (médiatörvény, egyházügyi törvény) szövege módosítás alatt áll.” A megbeszélés után a MEÖT részéről kiadtak egy négyponos állásfoglalást. Ennek utolsó két tétele így hangzik:

„3.) A MEÖT azonnal reagált az egyházi törvényre, hogy a 14-es kört bővíteni kell. Folyamatban van a bővítés. Újabb egyházak a küszöbön állnak az új egyházi státus megszerzéséhez

4.) Jobbnak láttuk volna, ha az eredeti kidolgozott egyházi törvényjavaslatot fogadja el a Parlament. Ezzel nemzetközi támadásokat kerülhetett volna el.”

Kommentár:

A közéletileg és egyházközéletileg egyaránt teljesen súlytalan – lényegileg protestáns jellegű – kirakatintézmény (az intézményes egyházak által csak fanyalagva felvállalt kötelező ügyek látványos álmegoldására szakosodott) MEÖT recens állásfoglalásában hivatkozott 2011. szeptember 8-i reakció nem egy határozott hangvételű beadvány volt, például az Országgyűlés elnökéhez, amelyben a szervezet a nevéhez illő módon tiltakozott volna a felekezeti diszkrimináció ellen - ahogy az egy ökumenikus intézmény esetében a világ minden civilizált országában történt volna -, hanem egy, a feudális kegygyakorlásra apelláló, rimánkodó stílusban („bizalommal remélve”) ismeretlen címzetthez intézett levél, amelynek szerzői azt kérték, hogy a törvény által privilegizáltak körét bővítsék ki a társaságukhoz tartozó további hat felekezetre is.

A MEÖT - a Horthy-korban (illetve a kommunista-szocialista időszak évtizedeiben) érvényes, államraisont szolgáló hagyományokat követve – egyébként annak előre bocsátásával terjesztette elő (az illetékesek erre most másként emlékeznek!) az idézett 2011. szeptemberi kérelmet, hogy lelkes eufóriával leszögezte: az Elnökség „elismeréssel nyugtázta” az új vallástörvény megalkotását, „amely a ma még érvényben lévő, számos szakadást, megosztottságot generáló és sokféle méltatlan visszaélésre lehetőséget nyújtó ultraliberális törvény helyébe lép”; lásd: <http://www.evangelikus.hu/okumene/a-meot-tovabbi-egyhazak-felvetelet-szorgalmazza>

Megjegyzések:

(1) Az „ultraliberális” szitokszóval illetett, és az Orbán-rezsim által egyetlen érdemi indok nélkül hatályon kívül helyezett 1990:IV. sz. magyar törvény Európa legmodernebb egyházi törvényei közé tartozott.

(2) Az új törvény indokaként a politikai propaganda szintjén felhozott egyetlen érv a kisegyházak többsége, mint ún. bizniszegyházak által elkövetett állítólagos gazdasági visszaélések vádjá volt. Ilyen konkrét esetet azonban egyet sem ismerünk. (Ha lett volna ilyen, azt a bűnüldöző szervek nyilván megfelelően tudták volna is kezelni.) Tudunk viszont bőségesen a nemzet erkölcsi mércéjének tekintett nagy egyházakon belül leleplezett, országos botrányokat keltő, milliárdos gazdasági bűncselekményekről.

(3) A MEÖT identitáskultúrájának érdekes adaléka: a fél év alatt immár harmadik módosítást igénylő új egyháztörvény első két változatának a megszületése idején a szervezet főtitkára a kormány "politikai főtanácsadója"-ként tevékenykedett.

A fentiekben mondottak érvényesek a december 7-i postmikulasos kispünkösdi-akcióra is (lásd: „...mikor ...mindnyájan egyakarattal együtt valának”; Biblia, Apostolok Cselekedetei, 2:1), amelynek keretében, egy olyan időpontban, amikor már pontosan tudható volt, hogy az USA Képviselőházának tagjai ez ügyben komoly figyelmeztetést készülnék küldeni Magyarország miniszterelnökéhez – a 16-án keltezett sorokat lásd: <http://nol.hu/media/file/attach/24/14/00/000001424-3075.pdf>; magyar fordításban: <http://magyarnarancs.hu/aszerk/ilyet-meg-lukasenka-is-ritkan-kap-77989>

A MEÖT umbrellája alatt meghúzódó néhány protestáns nagy- és kisegyház és egy orthodox felekezet képviselője, valamint ugyanezen a napon a MEÖT-ön kívüli HIT Gyülekezete is váratlan elhatározással szót emeltek az egyházi statusra általuk jogosultnak tekintett felekezetek érdekében (a MEÖT ez alkalommal nem nevezett meg egyházakat, a HIT Gyülekezete pedig példaképpen említett néhányat):

http://os.mti.hu/hirek/72200/a_magyarorszagi_egyhazak_okumenikus_tanacsanak_kozlemenye
<http://www.hit.hu/belfold/hit-gyulekezete-szolidaritasi-nyilatkozata-az-uj-egyhazi-szabalyozas-miatt>

A MEÖT a Velencei Bizottság képviselőivel való találkozás során is a kormánypolitika meghosszabbított karjaként járt el. Az egybegyűltek nem arra világítottak rá, hogy Magyarországon az alkotmányos jogokat lábbal tiporva fosztottak meg egyházi közösségeket évtizedek óta meglévő jogállásuktól, és hogy az új törvény alkalmazásával kegyúri alapon osztogatják az egyházi statusprivilegiumokat, hanem olyan közönséges hazugságokkal, mint: „folyamatban van a bővítés; újabb egyházak a küszöbön állnak az új egyházi státus megszerzéséhez”, azt kommunikálták, hogy az Orbán-rezsim alatti egyházpolitika tisztességes és megbízható mederben halad.

Amint tudjuk, ebből egyetlen szó sem igaz.

Éppúgy nem, amint Martonyi János külügyminiszter arról szóló meséjéből sem, hogy az „egyházi törvény szövege módosítás alatt áll.” A nemzetközi kritika hatása alatt valóban módosítás alatt áll, ám változatlanul az állampárti diktatúra jegyében. Sőt, a korábbinál is arcátlanabb formában: a kormány képviselői immár nyíltan is bevallják, hogy az egyes

egyházak „állami egyházi statusjoga” nem a jogok mentén illet meg egy vallási közösséget, hanem az uralkodó pártkoalíció által - az irányában fenntartás nélküli lojalitással viseltető közösségek számára - nyújtott kegyként.

Lásd:

Nem jog, hanem kegy? (2012. február 10.):

http://rd.hirkereso.hu/rd/12948010?url=http://mszp.hu/hirek/nem_jog_hanem_kegy

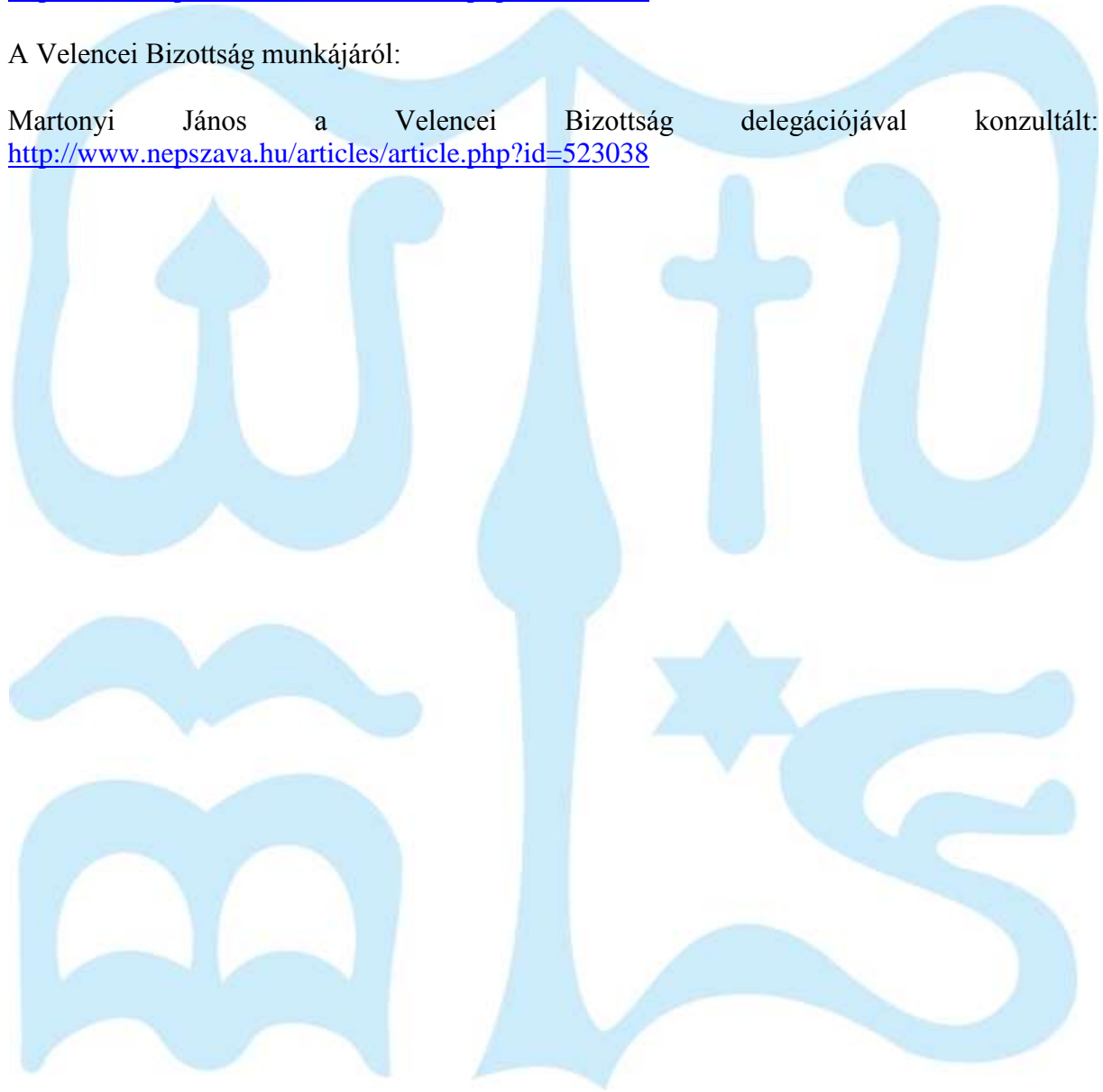
Iványi Gábor: Száz év magány. (2012. február 20.):

<http://www.nepszava.hu/articles/article.php?id=522634>

A Velencei Bizottság munkájáról:

Martonyi János a Velencei Bizottság delegációjával konzultált:

<http://www.nepszava.hu/articles/article.php?id=523038>

**Kaotikus és gonosz egyházügyi törvény.
A hit kegyeket mozgat**

Magyar Narancs
2012. február 23.

<http://magyarnarancs.hu/belpol/a-hit-kegyeket-mozgat-78862>

Az Országgyűlés emberi jogi bizottsága két hete elfogadta az egyházakról szóló törvény módosító javaslatát, amit már a plenáris ülés is tárgyalt. Eszerint újabb 17 vallási közösség nyerheti el az egyházi státuszt: más nem is igen változna. Pedig a törvény, amely fölött mint istené a vizeken, Orbán szelleme lebeg, nemcsak jogi fércmunka, de alapvető jogokat is sért.

Az egyházügyi törvény, azaz „a lelkiismeret és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény” 1.0-ás verziója tavaly nyáron született meg - kevéssé higiénikus jogalkotási körülmények között. Mint emlékeztető, a KDNP szorgos munkásainak keze alól kikerült első javaslatot a Fidesz közvetlenül a végszavazás előtt az elejétől a végéig átírta. A végül elfogadott törvény helyenként ugyan elfogadhatóbb lett elvetélt elődjénél - az egyházakat hierarchizáló kategóriák például eltűntek -, ám egy döntő vonatkozásban visszalépést hozott. Az eredeti tervezet szerint a közösségeket a bíróság jegyezte volna be egyházként - míg az elfogadott szabályozás szerint ez az Országgyűlés joga lett, törvényt módosítással. Ez az eljárás egyrészt összemosza a jogalkotás és a jogalkalmazás területét, másrészt a kétharmados parlamenti többség politikai szeszélyeinek függvényévé teszi az egyházi státusz megadását. (Az egyházi státusz előnyeiről és jelentőségéről lásd keretes anyagunkat.)

A törvény szövege, miközben meghatároz bizonyos feltételeket, amelyek teljesítése nélkül nem lehetséges egyházzá válni, a parlament kezét egyáltalán nem köti meg, semmilyen garanciát nem nyújt arra, hogy akik megfelelnek, azok be is jegyeztetnek.

Kegyosztás

Ahogy a történet későbbi pontján fellépő Lukács Tamás (KDNP) – Lendvai Ildikó (MSZP) beszámolója szerint – szabatosan megformulázta: az elismerés a törvény szerint nem jog, hanem kegy. Ezt a momentumot találták a legproblémásabbnak a Hetednap Adventista Egyház által a törvényről szervezett tavaly novemberi konferencia jogász előadói is: Kukorelli István egykori alkotmánybíró, a Bencés Diákszövetség elnöke, Schanda Balázs, a PPKE Jogi Karának dékánja, vagy Sólyom László. Kukorelli úgy véli, hogy „a normatív feltételeknek mindenben megfelelő egyház létrehozatala (...) és állami egyházjogi elismerése (azaz nyilvántartása) aránytalanul távol kerülhet egymástól”. Ez szerinte még az egypárti alaptörvény rendelkezéseivel is ellentétes, „és felveti a diszkrimináció problémáját is”. A nagy keresztény egyházak, amelyek helyeselték a „túlzottan liberális” 90-es törvény leváltását és a normatív kritériumok felállítását, többnyire osztották ezt a kritikát: hisz az eljárás épp a megkívánt kritériumokat tette komolytalaná. Állítólag még egy kis üvöltözés is volt Szászfalvi László államtitkár irodájában, aki maga is csak kényszerű védelmezője lehetett a kereszténydemokraták módszeres megalázásával összekalapált törvénynek.

A novemberi konferencia résztvevői felhívták a figyelmet a vallási tevékenységet végző egyesületek működésének teljes szabályozatlanságára is. (Ilyen státuszba kerülnek azok a közösségek, amelyeket a parlamenti kétharmad nem kegyeskedik egyháznak minősíteni.) Ezt a tavaly év végén elfogadott „civil törvény” orvosolhatta volna – de nem tette. Ugyancsak aggályos, hogy bár az egyházi törvény szerint „a lelkiismereti és vallásszabadság jogával összefüggésben állami hatóság által különleges adat nem gyűjthető”, az egyesületeknek kötelező tagnyilvántartást vezetni, s azt indokolt esetben a hatóságok rendelkezésére kell bocsátani. (Erről lásd: *Központosított önszerveződés*, Magyar Narancs, 2011. november 24.) Joggal mondta tehát Sólyom László, hogy a vallásszabadság alapjogát érinti e szabályozatlanság. A volt államfő szerint a „rögtönzött” törvényhozási eljárás épp a vallásszabadság ilyen garanciáit mulasztotta el megadni. A lapunknak nyilatkozó vallásügyi bizottsági elnök, Lukács Tamás (KDNP) szerint viszont „azoknál az egyházaknál, amelyek a törvény által válnak egyesületté, az adatvédelmi aggály nem merül fel, hiszen egyszer már legalább 100 tagot valószínűsített a bíróság, így a 10 fő meglétét (amely lehetővé teszi egyesületi működésüket – V. Gy.) nem kell külön igazolniuk”. Ez azonban az esetleges ügyészégi adatgyűjtés kérdését nem oldja meg. Lukács mindazonáltal egyetért azokkal, akik szerint „ebben a kérdésben további szabályozásra van szükség”.

Az AB közbelép, de nem annyira

Itt tartottunk, amikor az ország diadalmas átszervezését kellemetlen közjáték zavarta meg: a törvényt - születésének méltatlan körülményei, azaz formai okok miatt - decemberben (vagyis hatályba lépése előtt) elmeszelte az Alkotmánybíróság (AB). A döntés a bejelentés előtt kiszivárgott a Fidesz-közeli tagokkal feltöltött AB-ből. Sólyom László nyilvánosan nehezményezte, hogy az AB nem a lényegi, tartalmi kérdésekre hivatkozva döntött, mert ezzel lehetővé tette, hogy a Fidesz-KDNP újra benyújthassa ugyanazt a törvényt. Így is történt: a parlamenti kétharmad minden addig elhangzott kritikára fittyet hányva átnyomott a Házon egy lényegében azonos verziót. Fontosabb változtatás az volt, hogy az újonnan jelentkezők elismertetésének előkészítésével nem a Navracsics-minisztériumot, hanem a parlament vallásügyi bizottságát bízták meg. Ez az önkényeskedés újabb távlatait nyitotta meg, hiszen a minisztérium csak a kritériumoknak való megfelelést vizsgálhatta volna. A jelenlegi procedúra döntéseivel szemben jogorvoslati lehetőség sincsen.

Az előző törvény megsemmisítéséig mindenesetre nyolcvannál több vallási közösség (a pontos létszámukról nincs konszenzus, 82, 84 és 85 a legelterjedtebb tippek) adta be nyilvántartásba vételi kérelmét. Nem világos viszont, hogy e kérelmek minek minősülnek, ugyanis csak a hatálybalépés után lehetett volna beadni őket - de a hatályba lépés a decemberi megsemmisítés miatt nem következett be. Lukács szerint „a jóhiszemű eljárás elvének megfelelően” rendezte ezt a kérdést az új törvény: a kérelmeket elfogadta és megvizsgálta. Azok viszont, akik komolyan vették a törvény hatálybalépésének időpontjáról szóló paragrafusokat, és ezért nem nyújtottak be kérelmet tavaly december 20-ig, úgy tűnik, megbűnhődtek jogkövető magatartásukért.

A szemfüles nevezők anyagairól az év elején a frissen képbe került vallásügyi bizottságnak ki kellett kérnie a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) véleményét is, Pálinkás József elnök azonban – feltehetően a szakértésre felkért vallástudósok javaslatára – arról tájékoztatta őket, hogy az általa vezetett köztestület nem érzi magát kompetensnek e kérdésben. Máté Tóth András valláskutató lapunknak megerősítette, hogy a politikai döntések előkészítésében részt venni nem feladata a leíró vallástudománynak, szerinte ez magyarázza a döntést. Hozzátette: amúgy is aggályosnak tartja, hogy a vallási közösségek értékeivel kapcsolatos társadalmi diskurzus kiszolgáltatottá vált a pártpolitikának - ennek a folyamatnak nem kívánt részesévé válni.

A vallásügyi bizottság elnökségének két tagja, Lukács Tamás és a fideszes Gulyás Gergely válaszlevelet írt Pálinkásnak anélkül, hogy erről az ellenzéki elnökségi tagot, Szabó Tímeát (LMP) értesítették volna. Lukács azzal vádolta az MTA-t, hogy nem tett eleget törvényi kötelezettségének – egyébiránt alaptalanul, ugyanis a törvény mindössze azt rögzíti, hogy a felsorolt tartalmi kritériumok tekintetében „a bizottság a Magyar Tudományos Akadémia elnökének állásfoglalását kéri”; arról, hogy a magas tudóstitületnek ezt követően mi a dolga, a szöveg semmit sem mond. Pálinkás ráadásul állást is foglalt, hiszen jelezte illetéktelenségét. Az Akadémia bölcs mértéktartása azonban nemhogy óvatosságra intette volna a bizottság elnökét és kormánypárti delegáltjait, ellenkezőleg: a korlátlan szabadság érzésével ruházta fel őket - amint a módosító indítvány február 10-i bizottsági és 13-i plenáris vitájából is kitűnik.

A trón és az oltár

Lukács több ízben büszkén megállapította, hogy a törvény semmire nem kötelezi a döntéshozókat azokkal kapcsolatban, akik megfelelnek a törvényi előírásoknak. Ezek után további, sehol le nem írt, senkivel nem egyeztetett szempontokat vezetett be az eljárásba, sejtetően nem saját elhatározásából. Forrásaink egyöntetű véleménye szerint a szeszélyes döntések mögött ezúttal sem a KDNP-t kell keresnünk: a versengő felekezetek listájából maga Orbán Viktor választja ki a szerencsés nyerteseket. A témagazda Lukács mindenestre a „nemzetközi világvallások hazai autentikus képviselőinek” kívánta ebben a bővítési körben megadni az egyházi státuszt. E szempont alapján a magyar eredetű gyülekezetek indokolatlan hátrányba kerülnek a külföldön született vallási mozgalmak magyar híveivel szemben. Az Iványi Gábor-féle Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséget azért büntetik tehát, mert kiszakadt anyaegyházából annak a kádárizmus iránti lojalitása miatt: ezt torolja most meg a harcosan antikommunista Fidesz-KDNP. Ráadásul az „autentikus képviseletet” kizárólag a legszűkebb szervezeti értelemben értik, a hitvallás és a hitgyakorlat autenticitása nem számít, noha állítólag az egész törvényhozási procedúra értelme az volt, hogy ezek a szempontok kerülhessenek előtérbe.

Lukács Tamás a bizottság által benyújtott törvényjavaslat általános vitáján azt is hozzáfűzte mindehhez, hogy „a szempont az egyházi státus megadásánál alapvetően az volt, hogy ha mi elvárjuk, hogy a világ különböző részeiben a többségében európai és keresztény (...) egyházakat ne üldözzék, akkor a viszonyosság alapján a nagy világvallások hazai képviselőinek adjuk meg az egyházi státuszt, ismerjük el magasabb státuszban, az egyházi státuszban”. Azt is megtudtuk az általános vitán, hogy „a diplomáciai karban adott esetben négy nagykövet is tagja ennek az (anglikán – V. Gy.) egyháznak, tehát Magyarország külügyi érdekét szolgálja” az elismerése. Lukács kérdésünkre is megerősítette, hogy „ez hazánk külpolitikai és egyházpolitikai érdeke is”. Vagyis a bizniszegyházak ellen létrejött törvény módosítása nyíltan diplomáciai és egyházpolitikai sakkhúzások terepévé vált: a döntéshozók talán az Orbán-kormány megrendült nemzetközi reputációjának javítását kívánják e terepen szolgálni. A neoprotesztáns kisegyházak pozícióját minden bizonnyal javította Hillary Clinton amerikai külügyminiszter múlt nyári megrökönyödése, miként a 13 amerikai szenátor tavaly decemberi levele is. Számos pletyka kering arról is, hogyan lobbiztak például muszlim országok az iszlám közösségek bejegyzéséért. Természetesen nincs indok arra, hogy a fentebb említett felekezetek bármelyikét ne ismerjük el – a folyamatot övező teljes átláthatatlansággal, a szempontok tarthatatlanságával van baj. Sólyom László a novemberi konferenciáról megjelent kötet előszavában párhuzamot vélt felfedezni a Kádár-korszak gyakorlata (amikor a politikának kiszolgáltatót egyházbejegyzést ugyancsak mozgatták „külgazdasági és külpolitikai érdekek”) és a jelen helyzet között.

A káoszt növelik a „hazánk érdekénél” kevésbé magasztos részérdek harcai is. Míg az evangéliumi keresztény kisközösségeket a protestánsok lehetőség szerint védték, a katolikus egyház és a szintén az evangéliumi közösségek közé tartozó Hit Gyülekezete állítólag ellenük lobbizott: egyelőre az utóbbiak furcsa szövetsége áll győzelemre. A Fideszhez közel álló Egyesült Magyar Izraelita Hitközségről (EMIH) is azt beszélik, hogy igyekezett betenni a reformzsidóknak – úgy fest, szintén sikerrel. Utóbbiakat a rivális Mazsihisznek is érdeke elgáncsolni, mivel az eddig kizárólag általuk kapott örökjáradékot alighanem velük is meg kellene osztani, ha bekerülnének. Az egyik reformzsidó közösséget ugyanakkor Rubovszky Györgynek – a bizottság ülésén előadott tájékoztatása szerint – Szapáry György amerikai magyar nagykövet ajánlotta figyelmébe, de Rubovszky is csak ennek előrebocsátásával kívánta támogatni őket, vagyis mintegy elhatárolódott a saját igenjétől. A bizottsági ülésen előadott bizzarr monodrámát Lukács „magánügynek” minősítette. Az elnök lapunknak nyilatkozva ehhez hozzátette: „Ami az izraelita hitfelekezeteket illeti, szerencsés volna, ha egymás között meg tudnának állapodni. Így jártunk el a buddhista és az iszlám közösségek esetében is.” Vagyis a bizottság azt szeretné, hogy minden „autentikus képviselőből” csak egy legyen. Persze nem mindenkitől: a már az eredeti törvényben is egyházi minősítést nyerő EMIH és az Autonóm Ortodox Izraelita Hitközség egyként ortodox zsidó hitközségek, legalábbis hitgyakorlatuk szerint. A bő két tucat evangéliumi közösséget tömörítő Evangéliumi Egyházak Fóruma is megpróbálkozott a közös jelentkezéssel, miután egyénileg elutasították őket, de rajtuk ez sem segített: az elutasításra szántakat felsoroló határozati javaslatban vannak feltüntetve.

Az Istennek sem

A reformzsidók esete egyébként is a törvényalkotás állatorvosi lova. Legalább az egyik ilyen közösség bizonyosan tagja a progresszív zsidóság nemzetközi szervezetének is, de ez sem volt elég. Lukács az általános vitán a holokauszt történelmi traumájával indokolta, hogy miért azokat a zsidó közösségeket ismerték el egyháznak, amelyeket, és miért zártak ki ebből másokat. Az indok ostobasága lefegyverző: mintha a holokauszt a magyar reformzsidókat vagy felmenőiket kevésbé érintette volna, mint a más irányzatokhoz tartozó hitsorsosait. De a Magyarországi Bahá'i Közösség esetében sem világos, mi hiányzott. Ennek a síita iszlámból kivált vallásnak is 19. századiak a gyökerei, és milliók követik a világ különböző szegleteiben. Az ő elutasításuk okára sem tér ki Lukács Tamás válasza, míg a Magyar Taoista Egyháznál arról számol be, hogy „olyan irományt nem találtam, ahol nemzetközi szervezet igazolná a nagy világvalláshoz való tartozását, ugyanakkor bátorodom megjegyezni, hogy korábban mozgásművészeti egyesületként voltak bejegyezve, emlékezetem szerint az 1998-as bejegyzés a jogutódlást nem tünteti fel”.

A törvényjavaslat február 13-i, késő éjszakai általános vitájában a felszólaló kormánypárti honatyák fölé morális és intellektuális fároszként magasodó Zagyva György Gyula (Jobbik) ugyanakkor helyesen figyelmeztette Lukácsot, amikor – a taoisták megnevezése nélkül – avval érvelt, hogy a törvénytörvény szerint az egyesületi működés is beleszámít a húsz évbe. A Ház elé terjesztett javaslatok szerint mindenesetre a már elismert 14 mellé további 17 egyház csatlakozhatna, 67 pedig nem. Szászfalvi László államtitkár szerint ezzel a valamely felekezetbe tartozók 99 százalékát fogja lefedni a lista - ám ez a kijelentés is képtelenség, hisz tízezres nagyságrendű azon hívek száma, akiknek a gyülekezete most sem lesz egyház. Az Evangéliumi Egyházak Fóruma például – a többek közt Szászfalvinak is elküldött levelük szerint - több mint 35 ezer egyháztagot képvisel.

Mindemellett azon vallási közösségek, amelyek most (is) kihullottak a rostán, még csak azt sem tudhatják pontosan, hogy miért történt ez velük. A törvény szerint „ha a (...) meghatározott feltételek nem állnak fenn, azt a bizottság a törvényjavaslathoz kapcsolódóan

jelzi” – a bizottságnak az általa kiszórt pályázók listáját határozati javaslatban kell a Ház elé terjesztenie. Am a tárgyban sem a törvényjavaslat, sem az elutasítást proponáló határozati javaslat nem igazít el. Lukács Tamás e kérdésünkre úgy felelt, hogy „indokolni csak azt követően lehet, ha tisztázott, hogy a törvény által mely egyházak kerülnek bejegyzésre” és melyek nem. Csakhogy a törvény szerint már a javaslatban is jelezni kell, ha nem állnak fenn a feltételek. A feltételeknek megfelelő, de a törvénytől független szempontok szerint elutasított felekezetekkel szembeni döntésről egyetlen betűnyi indoklás sem található a javaslatokban – és a végszavazás utáni indoklás már annyi lesz, mint halottnak a szentelt víz.

A kormánypártok írtak egy olyan törvényt, amely bizonyos pontokon még a velük nem ellenséges jogászok szerint is ellentétes lehet az orbáni alaptörvénnyel. Amikor először nyomták át a parlamenten, a jogalkotás szabályait hágták át. Az AB megsemmisítő határozata után jóformán ugyanúgy nyújtották be újra, figyelmen kívül hagyva minden kritikát és tiltakozást. Eközben eltértek a saját maguk által lefektetett szabályoktól is; de a lista összeállításakor további, önkényesen felállított szempontjaikhoz sem tartották magukat. Schanda Balázs szerint a strasbourgi Európai Emberi Jogi Bíróság ítélezési gyakorlatából lesűrhető, hogy az „átlátható módon lefolytatott eljárás a vallásszabadság érvényesülése szempontjából is elengedhetetlen”. Ha tehát az elismerő és az elutasító javaslatot is jelenlegi formájában szavazza meg az Országgyűlés, a kárvallottak jó esélyekkel indulhatnak neki a jogorvoslat-keresésnek. Am Strasbourg csak egyes eseteket ítélni meg, normakontrollt nem gyakorolhat. A héten - többek között éppen az egyházi törvény ügyében - Magyarországra érkező Velencei Bizottság véleménye pedig nem fogja kötelezni semmire a magyar Országgyűlést. A döntésben érintett felekezetek viszont az Alkotmánybírósághoz fordulhatnak.

A vallási közösségek jogállására vonatkozó döntések első rendben valóban nem a vallásszabadságról szólnak, ahogy ezt a KDNP-frakció tagjai sűrűn hangsúlyozzák. Lényegében közpénzek elosztásáról döntenek ilyenkor a képviselők, pillanatnyilag tökéletesen szabályozatlanul, kusza lobbierdekek harca szerint. Ez pedig nem más, mint a káosz, az önkény és a politikai korrupció intézményesülése. Mindazonáltal a kormánypártok nem sokra jutottak volna, ha az egyházak képesek lettek volna a szolidaritásra egymással: a nagyok a kicsikkel, az „anyaegyházak” a szakadárokkal, mindegyik legalább a hozzá legközelebb állókkal. De az Istennek se sikerült ezt megtenni.

Nem való a parlament kezébe az egyházak regisztrációja

Hetek

2012. február 24.

http://www.hetek.hu/belfold/201202/nem_valo_az_orzaggyules_kezebe_az_egyhazak_regisztracioja

Nem való az Országgyűlés kezébe az egyházak regisztrációja. Mivel a parlament politikai szerv is, természetesen politikai döntést hoz. Ez viszont önmagában is a vallásszabadság sérelmével jár. A parlamentekben politikai pártok ülnek. Politikusoktól azt várni, hogy ne politizáljanak, olyan, mintha elvárnánk a haltól, hogy ne ússzon. Az egyházak bejegyzésének parlamenti hatáskörbe emelése ezért kezelhetetlen rendszerhibát jelent, amiből senki sem tud jól kijönni.

Törvényszerűen politizálja át a vallási szférát, a mindenkor politikai játékszerévé teszi egy szabadságjog gyakorlását. A közjog mércéjét évszázadokkal csavarja vissza, egészen a polgári átalakulás előtti időkre. Az új egyházi törvénnyel ugyanis az Országgyűlés, a hatalommegosztás klasszikus elvét megtörve, váratlanul magához vonta az egyházak fölötti bíráskodás jogát, ami így már se nem független, sem nem pártatlan többé.

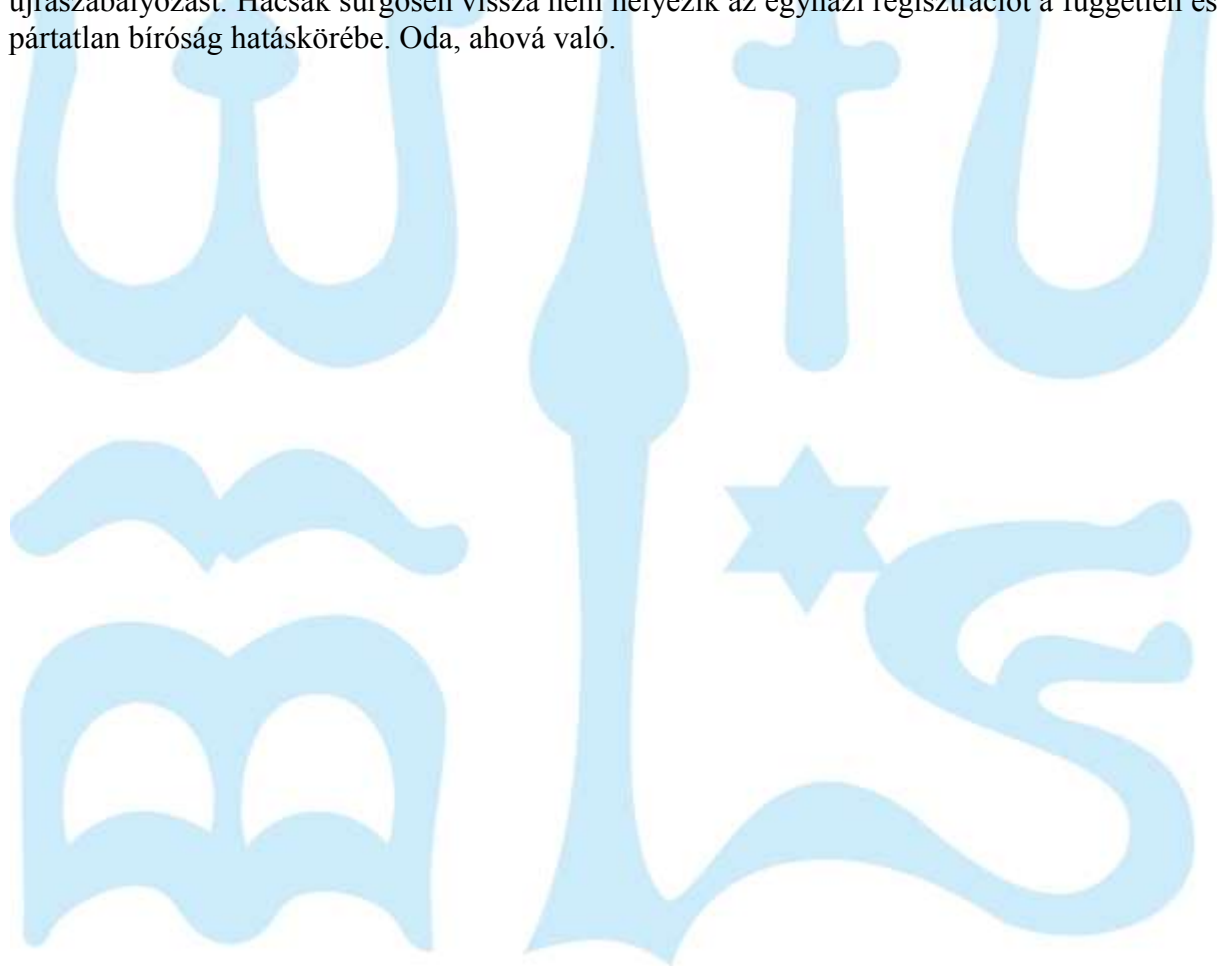
A polgári államok már csak a minél szélesebb nemzeti egység megteremtése érdekében is igyekeztek leszűkíteni egyházügyi hatáskörüket, tehermentesíteni magukat a vallási vitáktól. Ehhez képest a hazai szabályozás rendszeres parlamenti napirenddé programozza ezt, így a képviselőket ismétlődő vallási állásfoglalásra kényszeríti. Az úgynevezett vallási kártya intézményesítése éppen a hazai demokratikus kultúrára amúgy sem jellemző önkorlátozás ellen hat.

Be is következett, amitől alappal lehetett tartani: a jelek szerint a képviselők nem regisztrációs, hanem engedélyezési jogkörnek tekintik a nyilvántartásba vételi eljárást, ami azért is visszás, mert semmilyen jogorvoslat nincs vele szemben, és a lelkek fölötti politikai uralmat alapoz meg. Már is a törvényen túlmutató megfontolások alkalmazására utal, hogy több, a feltételeknek bizonyosan megfelelő vallási közösség sem szerepel a nyilvántartásba vételre javasolt egyházak listáján. Köztük olyanok sem, melyek a státuszukat nem is a méltatlanul bünbakká kikiáltott előző vallásügyi törvény, hanem a még régebbi, a néhai Ferenc József császár által szentesített szigorúbb, 1895. évi XLIII. törvénycikk alapján nyerték el, vagy korábban már szervezett formában működtek (pl. Szabadkeresztény Gyülekezet, Evangéliumi Testvérközösség, Mahanaim Gyülekezet, Keresztény Advent Közösség, Óskeresztény Apostoli Egyház). Ha csak a törvényi feltételeket néznék, nem játszhatna szerepet, hogy például a „methodista világegyház” melyik methodista közösséget ismeri el autentikus magyarországi gyülekezetként. A törvény ugyanis nem ír elő kizárólagosságot. Ennek híján pedig több közösség is működhet egyező hitelvekkel. Ezért tarthat igényt például a reformátussághoz tartozó Erdélyi Gyülekezet is elismerésre önálló felekezetként.

Annak hangoztatása, hogy az egyházkénti elismerés közvetlenül nem érinti a vallásszabadság kérdését, akkor lenne igaz, ha például a vallásszabadság lényeges tartalmához tartozó önkormányzatiságot vagy a missziós jogok gyakorlását, az iskolai hitoktatást az egyesületi keretek nem lehetetlenítenék el. Így azonban a most indokolatlanul

diszkvalifikálásra kerülő tényleges vallási közösségek oly mértékű jogfosztást szenvednek el, hogy azt már egy későbbi ütemben való esetleges egyházi bejegyzés sem igen tudja orvosolni.

Nem becsülhető le az a kár sem, amelyet az új szabályozás az egyházközi kapcsolatokban okoz. Még ki sem gyógyult az egyházi szféra a pártállami vallási tervgazdálkodás gerjesztette megosztottságból, újra terjed az egykori méreg. Sokan tekintenek már most úgy az első körben elismert tizennégy felekezetre, mintha ezek tehetnének a többiek vesszőfutásáról. Ez a vád minden újabb elismert közösségre is rávetül majd. Ha a bejegyzés politikafüggő, akkor bármelyik bejegyzett egyház valamilyen politikai alku gyanújába keverhető, még ha a vád igaztalan is. A kívül rekedtek meg politikai gáncsoskodás áldozataiként tűnhetnek föl. Ilyen játszmának csak kárvallottjai lehetnek. Még maguk a döntéshozók is, hiszen a rendszerhibából adódóan könnyen „inkvizítorként” vonulhatnak be a történelembe. Egy esetleges egyházellenes kurzusnak pedig egyenesen kapóra jöhet majd ez a garanciák nélküli struktúra. A korábbi törvény valóban megérett a módosításokra. Az új törvény viszont a mostani formában még akaratlanul is jóval nagyobb sérelmeket, feszültségeket gerjeszt, mint amilyenek orvoslásával eredetileg indokolták az újraszabályozást. Hacsak sürgősen vissza nem helyezik az egyházi regisztrációt a független és pártatlan bíróság hatáskörébe. Oda, ahová való.

Közjogilag érvénytelen

Élet és Irodalom

2012. február 24

http://www.es.hu/karsai_daniel;kozjogilag_ervenytelen;2012-02-22.html

Magyarország Országgyűlése 2011. december 30-án elfogadta a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvényt (a továbbiakban Egyhtv.), amely 2012. január 1-jén hatályba is lépett. Az Egyhtv. kapcsán sokan és számos okból fogalmaztak meg kritikát. Jelen írásban a jogszabályt nem a vallásszabadsághoz való jog aspektusából vizsgálom, hanem azt veszem górcső alá, hogy az Egyhtv. megalkotása alkotmányos volt-e. A válaszom egyértelmű nem; az Egyhtv.-t az alábbiakban bemutatandók szerint alaptörvény-ellenesen alkották meg, így az közjogilag érvénytelen. A dolog fájdalmasan ironikus, ugyanis az előző vallásszabadságról szóló törvényt is közjogi érvénytelenség okán – igaz, más hibák miatt, mint amelyeket az előző vallásszabadságról szóló törvény esetében követett el a jogalkotó – semmisítette meg az Alkotmánybíróság 2011 decemberében, így joggal lett volna elvárható, hogy az Országgyűlés a „re-make” során legalább az eljárási szabályok betartására ügyel. Sajnálatosan még ez sem sikerült.

Az Egyhtv. megalkotására a következő rendben került sor az *Országgyűlési Napló* interneten hozzáférhető információi alapján. Az Egyhtv. elfogadására vonatkozó törvényjavaslatot 2011. december 21-én a késő esti órákban nyújtotta be Lázár János országgyűlési képviselő. 2011. december 22-én már ki is jelölték az irományt tárgyaló illetékes bizottságokat – az emberi jogi bizottságot, az alkotmányügyi bizottságot, valamint az oktatási bizottságot –, mely bizottságok még aznap (tehát december 22-én) általános vitára alkalmasnak találták a törvényjavaslatot, és arra ajánlást is tettek.

Az emberi jogi bizottság reggel 9 órakor kezdte tárgyalni az előterjesztést, és 9 óra 53 perckor már be is fejezte ülését. Az alkotmányügyi bizottság ülésének jegyzőkönyve a cikk írásakor (február 12–13.) interneten nem tölthető le, de látható, hogy a bizottság 3 óra 17 percet ülésezett december 22-én, amikor feltehetően számos kérdés napirendre került az Egyhtv. tervezetén kívül is, tehát nyilvánvalóan nem fordították a teljes időkeretet erre a kérdésre. Az oktatási bizottság december 22-i ülésének jegyzőkönyve sajnálatosan szintén nem érhető el az interneten, de annyi információ látható, hogy az aznapi ülés 42 percig tartott. A bizottsági ajánlások egymondatosak voltak, a törvényjavaslat érdemi elemzését nem tartalmazták, pusztán annak deklarációját, hogy javasolják általános vitára bocsátását.

Szintén ugyanezen a napon, azaz 2011. december 22-én a törvényjavaslat felkerült az Országgyűlés 2011. december 22-i napirendjére. Az általános vita is lezajlott ezen a napon. A törvényjavaslatához 2011. december 22-e 19 óráig lehetett módosító indítványokat benyújtani. Felhívom a figyelmet arra, hogy a törvényjavaslatához benyújtottak egy sürgősségi tárgyalásra vonatkozó indítványt, erről azonban a parlament nem szavazott, így a törvényjavaslat elfogadására az általános szabályok vonatkoztak (volna). (Tény, hogy az Országgyűlés döntött az időkeretben történő tárgyalásról, de az a sürgősségi eljárástól teljesen eltérő jogintézmény.) A részletes vitára 2011. december 28-án került sor. 2011. december 30-án a törvényjavaslatához benyújtott módosítókról döntött a t. Ház, és még aznap sor került a

zárószavazásra is. Erre azért volt lehetőség, mert a parlament megszavazta, szigorúan erre a kérdésre vonatkoztatva, a Házzsabálytól való eltérést. A köztársasági elnök még aznap aláírta a törvényt, és azt 2011. december 31-én ki is hirdették. Az Egyhtv. 2012. január 1-jén hatályba lépett, a rá vonatkozó javaslat benyújtása után 10 nappal.

A fenti eljárás nem felel meg a Házzsabály vonatkozó szabályainak, és ami még fontosabb, a legalapvetőbb, az Alaptörvényből fakadó alkotmányos követelményeknek sem, a következő okok miatt. Az Alkotmánybíróság már 11/1992. (III. 5.) számú AB-határozatában kifejtette: „A jogállamiság és a jogbiztonság elvéből fakadnak az eljárási garanciák. (...) Csak a formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály (...)” (ABH 1992, 77, 85.) Az Alkotmánybíróság a 39/1999. (XII. 21.) számú AB-határozatban leszögezte, hogy „a törvényalkotási folyamat egyes eljárási szabályainak betartása a törvény érvényességének az alkotmány 2. § (1) bekezdéséből levezethető jogállami követelménye” (ABH 1999, 325, 349.). Az Alkotmánybíróság 8/2003. (III. 14.) számú AB-határozatában alkotmányos követelményként azt is meghatározta, hogy „jogalkotásra csak a jogbiztonság alkotmányos elvének megfelelően kerülhet sor. A jogbiztonság elve megköveteli, hogy a jogalkotás ésszerű rendben történjék.” (ABK 2003. március, 90.).

Az Alkotmánybíróság 63/2003. (XII. 15.) számú AB-határozatában azt is kimondta, hogy az Országgyűlés ülésének szabályszerű összehívása, a napirendi javaslat megfelelő időben történő továbbítása az alkotmány 2. § (2) bekezdése szerinti képviseleti hatalomgyakorlásnak is lényeges feltétele. A képviseleti hatalomgyakorlás nem érvényesülhet, ha az Országgyűlés üléséről, annak napirendjéről a képviselőket nem, vagy nem valamennyi képviselőt, illetve nem a megfelelő időben értesítik, s ennek következtében ellehetetlenül képviselői jogaik gyakorlása, kötelezettségeik teljesítése. Az ülés összehívására vonatkozó előzetes értesítés garantálja, hogy egyetlen képviselőt se mellőzzenek az Országgyűlés tevékenységében. Az országgyűlési ülés napirendjére tett javaslat előzetes megküldésére vonatkozó szabály figyelmen kívül hagyása nem pusztán a Házzsabály rendelkezését, hanem egyben az alkotmány 2. § (2) bekezdésében meghatározottakat is sérti, mivel így a törvényhozási eljárás kiszámíthatatlanná válik.

A fenti elveket a jelen ügyre alkalmazva megállapítható, hogy az Egyhtv. megalkotása során a Házzsabály számos szabályát súlyosan megszegték, mely jogsértések önmagukban is, de együttesen különösen az egész törvény közjogi érvénytelenségét eredményezik. Az Egyhtv. megalkotására vonatkozó törvényjavaslatot 2011. december 21-én késő este nyújtották be a parlamentnek. Ehhez képest már másnap reggel az Országgyűlés napirendjén szerepelt, általános vitára bocsátva. Ez az eljárás több helyen sértette a Házzsabályt, és ezen keresztül az Alaptörvény B) és 4. cikkét. Először is ahhoz, hogy az Országgyűlés napirendjére kerülhessen egy törvényjavaslat, tárgysorozatba kell venni. A tárgysorozatba vételhez a Házzsabály 98. § (3) bekezdése értelmében főszabályként az szükséges, hogy a törvényjavaslatot a kijelölt bizottság támogassa. A tárgysorozatba vételre viszont csak azután kerülhet sor, hogy a bizottsági ajánlásokat kiadták. A Házzsabály 47. § (1) bekezdése értelmében napirendre az Országgyűlés elnöke tesz javaslatot a Házbizottság javaslata alapján, és a napirendre vonatkozó javaslatot minimálisan két nappal az adott ülés előtt el kell küldeni a képviselőknek. Vagyis azt követően, hogy a bizottsági ajánlás alapján megtörténik a tárgysorozatba vétel, legalább két napnak el kell telnie ahhoz, hogy egy javaslatot az Országgyűlés napirendre vegyen. A vizsgált javaslat esetén azonban egyetlen nap sem telt el a két aktus között, ami önmagában alkalmas volt arra, hogy az országgyűlési képviselőket megfosssa annak lehetőségétől, hogy a képviselői jogaik gyakorlásához szükséges mértékben megismerhessék azt a szabályozást, amelyről szavazniuk kellett.

Továbbá, a bizottsági ajánlás nem pusztán formalitás, a kijelölt bizottságoknak a törvényalkotás ezen szakaszában is komoly, érvekkel alátámasztott ajánlásban kell kifejteniük arra vonatkozó véleményüket, hogy az adott törvényjavaslat általánosságban véve alkalmas-e

tárgyalásra, vagy esetleg olyan komoly hiányosságai vannak, amely miatt még az általános vita megkezdése sem indokolt. Ehhez képest az, hogy a kijelölt bizottságok egymondatos ajánlásban, mindenfajta érdemi analízist mellőzve ajánlották általános vitára a törvényjavaslatot, súlyosan sérti az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdéséből folyó demokratikus jogállamiság elvét, és az országgyűlési képviselők Alaptörvény 4. cikkének (1) bekezdéséből fakadó azon jogát és kötelezettségét, hogy a közügyek megvitatásában érdemben részt vegyenek.

Az országgyűlési bizottságokkal összefüggésben az Alkotmánybíróság nyomatékosan rámutatott arra a 27/1998. (VI. 16.) számú AB-határozatban, hogy a parlamenti munka egyre nagyobb érdemi része folyik a bizottságokban, itt formálódnak ki azok a szakmai és politikai álláspontok, amelyekről a plénum dönt. A bizottságokban jut hozzá a képviselő a munkájához szükséges információk legnagyobb részéhez. A bizottságok által látja el az Országgyűlés ellenőrző és vizsgáló feladatát. A bizottságokban történtek így nem választhatók el az Országgyűlés lényegi feladatellátásától. A bizottságok pusztán szavazógéppé silányítása, érdemi állásfoglalás nélküli ajánlások kiadása nem egyeztethető össze ezen szervek alkotmányos jogállásával.

Egy demokratikus jogállamban az országgyűlési bizottságok betöltik szakmai előkészítő és ellenőrző funkciójukat, ezzel ellentétes értelmezés a bizottságok alkotmányos funkciójának totális kiüresítéséhez és alaptörvény-ellenességhez vezet. Valójában a törvényjavaslatot bizottsági ajánlás nélkül vették fel a napirendre – egy merőben formális, egysoros ajánlás ugyanis nem tekinthető olyan dokumentumnak, amely teljesíti a bizottsági ajánlásokkal szemben minimálisan támasztható alkotmányossági követelményeket. Ez annál is inkább így van, mert az *Országgyűlési Napló*ban csak az Alkotmányjogi bizottság formális ajánlása található meg, az Emberi jogi bizottságé és az Oktatási bizottságé nem, pedig az Emberi jogi bizottság volt az első helyen kijelölt bizottság. Való igaz, hogy a törvényjavaslattal kapcsolatos eseményeket összefoglaló részben szerepel a mindhárom kijelölt bizottság ajánlására való utalás, de ez nem helyettesítheti a konkrét szöveget. A bizottsági ajánlások körüli káosz jól illusztrálja a demokratikus jogállamisággal teljesen ellentétes törvényalkotási módot.

Nagyon tanulságos az Emberi jogi bizottság 2012. december 22-i ülésének jegyzőkönyve, mely pontosan bizonyítja az eljárás demokratikus jogállamiságot sértő módját. Mint erre fentebb már utaltam, a bizottság ülése 9 órakor kezdődött, és 9 óra 53 perckor már be is fejeződött. Az összes ellenzéki párt képviselője vehemensen tiltakozott amiatt, hogy nem volt módjuk a jogszabályszoveget érdemben megismerni, és azon álláspontjukat hangoztatták, hogy a törvény emiatt (is) közjogilag érvénytelen. A bizottság a jegyzőkönyv tanúsága szerint gyakorlatilag nem folytatott érdemi vitát a törvényjavaslatról, hanem azt 45 perc után általános vitára ajánlotta – természetesen csak merőben formális értelemben, az ajánláshoz érdemi analízist nem fűzött, ennyi idő alatt ez képtelenség lett volna.

Mindezekon túl, az Országgyűlés 2011. december 22-i napirendjére egyéb okból is házszabályellenesen került fel a törvényjavaslat. A napokkal korábban kiadott napirend tartalmazott egy olyan pontot, mely az új egyházügyi törvény javaslatának általános vitájára vonatkozott. Ezt a pontot – nem lehet pontosan megállapítani, mikor, de valószínűsíthetően 2011. december 22-én, a délelőtti órákban – „kiegészítették” a törvényjavaslat konkrét irományszámával. Még ha feltételezzük is, hogy erre – az alkotmányjogi szempontból a fentebb kifejtettek alapján nemlétezőnek vehető – bizottsági ajánlások benyújtása után került sor, érvényesnek semmiképpen nem tekinthető.

A napirendre vételnek ugyanis nem lehet alkotmányosan elfogadható módja az, hogy a napirend „biankó csekkel” tartalmaz, azaz olyan pontokat, amelyeket akkor töltenek fel tartalommal, amikor az adott önálló indítvány – esetünkben törvényjavaslat – benyújtásra kerül. Ez a mód megkerüli a napirend megalkotása szabályaiban foglalt garanciarendszert, azt

teljesen kiüresíti. Önmagában ugyanis az, hogy a napirenden szerepelni fog egy „egyházügyi törvény megalkotására vonatkozó javaslat”, még nem elegendő információ a képviselők számára ahhoz, hogy a vonatkozó törvény megalkotásában érdemben részt vegyenek. A napirendi ponthoz ugyanis kapcsolódik egy előterjesztés, konkrét tartalommal – esetünkben konkrét törvényjavaslattal –, amelyről valójában a vita folyik. Ennek ismerete nélkül valódi munkát folytatni nem lehet, a törvényalkotás folyamata pusztán formalitássá degradálódik, súlyosan sértve az Alaptörvény B) cikkéből folyó demokratikus jogállamiság elvét, valamint az Alaptörvény 4. cikkét is.

Az azonnali napirendre tűzés továbbá sértette – indirekt módon – a Házsabály 99. § (3) bekezdését. Ez a szabály azt mondja ki, hogy még sürgősségi tárgyalás esetén is a sürgősséget elrendelő ülést követő ülésen lehet megkezdeni az adott törvényjavaslat tárgyalását. Amennyiben a speciális eljárásnak minősülő sürgősségi eljárásban is egy ülésnapot kell várni az érdemi tárgyalás megkezdéséig, akkor a normális tárgyalási módban ez mint minimum szabály evidensen érvényesül, melyet az Országgyűlés nem tartott be. Nem vitás, hogy a Házsabály ezen szabálya is olyan rendelkezés, amely alapvető alkotmányos jelentőséggel bír – ugyancsak annak biztosítását szolgálja, hogy a képviselők az Alaptörvény előírásának megfelelően érdemben részt vehessenek a parlament munkájában.

Ugyancsak alaptörvény-ellenes az, hogy a módosító indítványokat 2011. december 22-én 19 óráig lehetett benyújtani a törvényjavaslatához, azaz mindösszesen nyolc (!) órán keresztül. A módosító indítványok benyújtása alapvető eszköz a parlamenti képviselők kezében arra, hogy a jogalkotást érdemben befolyásolják. A módosító indítványok benyújtása azért is alapvető jelentőségű, mert a jogalkotás későbbi szakaszában már csak a módosítással érintett szakaszokhoz lehet kapcsolódó módosító indítványt benyújtani. Legyen mégoly problematikus egy rendelkezés, ha ahhoz bármilyen okból nem nyújtottak be módosító indítványt, a vita további részében érintetlen-érintetlen marad (ide nem számítva a zárószavazás előtti módosítók intézményét, amely viszont nagyon szűkre szabott, kivételes eszköz).

Jelen esetben pár óra állt a képviselők rendelkezésére ahhoz, hogy megismerjenek egy teljesen új jogszabálysöveget, alaposan áttanulmányozzák, és megalapozott vélemény fogalmazódjon meg bennük mind a törvény koncepciójával, mind az egyes konkrét rendelkezésekkel kapcsolatban, és ezek után még megalapozott módosító indítványokat kellett volna benyújtaniuk. Ez gyakorlatilag lehetetlen feladat, súlyosan sérti a jogállamiság elvének részét képező demokratikus jogalkotás követelményét, és az Alaptörvény 4. cikkét – ilyen rövid idő alatt komoly képviselői-jogalkotói munkát nemhogy végezni, elkezdni sem lehet.

Összességében megállapítható, hogy a jogalkotás során az érdemi képviselői munkát biztosítani hivatott alkotmányos garanciákat teljesen kiiktatták. Ezt a helyzetet az sem teszi alkotmányossá, hogy a részletes vitára „csak” hat nappal később került sor – eddig az időpontig ugyanis a jogalkotás főiránya eldőlt. Ugyanakkor általánosságban is úgy vélem, hogy a jogalkotás egyes szakaszainak önmagukban is alkotmányosnak kell lenniük, ugyanis az egyes részfolyamatokban később nem orvosolható hiányosságok az egész jogszabály tartalmára kihathatnak.

Az Egyhív. megalkotása során tehát a jogalkotó számos alapvető alkotmányos szabályt megsértett, a törvény közjogilag érvénytelen, azt teljes egészében *ex tunc* hatállyal meg kell semmisíteni. Az ügynek önmagán túlmutató jelentősége van, ugyanis joggal feltételezhető, hogy az Országgyűlés a legelemibb alkotmányos követelményeket számos más törvény esetében sem tartotta be.

Fiam, ballagásod alkalmából egyházzá nyilvánítalak!

Gépnarancs

2012. március 3.

<http://gepnarancs.hu/2012/03/fiam-ballagasod-alkalmabol-egyhazza-nyilvanitalak/>

Mitől értékesebb egy egyház által végzett munka egy mezei civil, Istenre nem fókuszáló, tevékenységébe vallást nem belekeverő szervezet munkájánál? A hit, valamilyen istenkép különbbé, jobbá, támogatandóbbá teszi az egyiket a másiknál? Az egyenjogúságot féltők ezekre a kérdésekre idáig nem keresték a választ. Pedig ideje lenne.

A vallásszabadságot féltők hangja 2011. utolsó hónapjaiban jelentősen felerősödött, még olyan, magukat balosnak tartó orgánumok, szervezetek is felléptek a felekezetek megkülönböztetése ellen, akiknek a tagadáson kívül – saját bevallásuk szerint is – kevés közülük van Istenhez. Üdvözölendő lenne, ha a hátrányos megkülönböztetés ügye tényleg mindenkinek ennyire fontos lenne Magyarországon. (Nemcsak pusztán alkalom a támadásra, komolyabb átgondolás, az ügy iránti elkötelezettség nélkül. Természetesen a FIDESZ és a KDNP egyáltalán nem válik védhetővé ettől.)

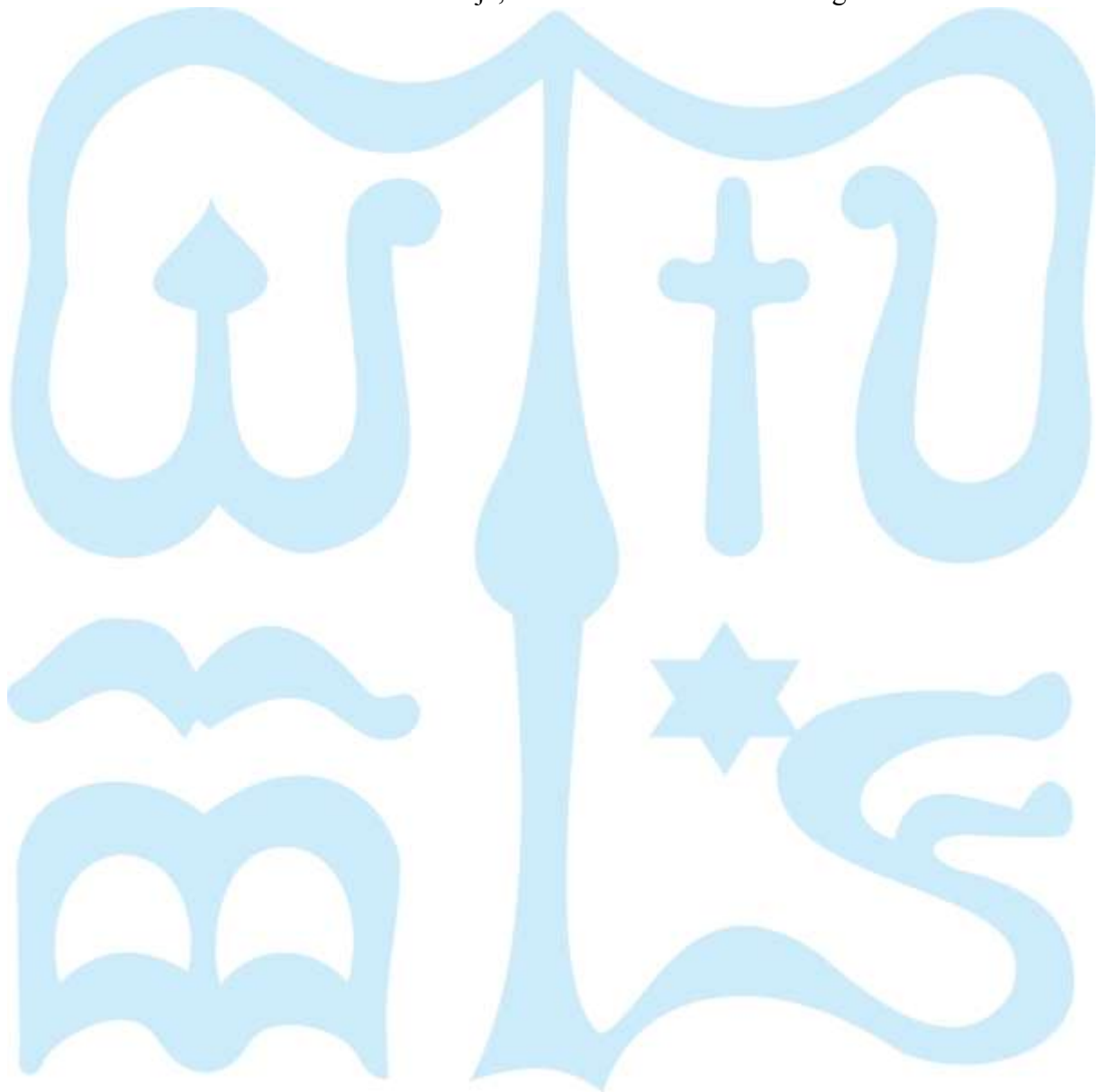
Ugyanakkor azt senki nem kezdte el fejtegetni, hogy egy vallási közösségnek miért járnak plusz jogok például az adózás területén egy nem vallási céllal létrehozott civil szervezettel szemben? Mitől támogatandóbb egy buddhista, egy keresztény, egy muszlim vagy egy zsidó egyházi fenntartású, közfeladatot ellátó iskola például, mint egy ugyanazon feladatokat ellátó alapítvány vagy egyesület, amibe nem keverik bele Istent?

Sokan háborodtak fel azon (a hátrányos megkülönböztetés szempontjából természetesen jogosan), hogy micsoda diszkriminációt jelent, hogy az állam önhatalmúlag – persze háttéralkuk és politikai megfontolások alapján – decemberben úgy döntött, hogy 14 felekezetet továbbra is egyházként tart majd nyilván a későbbiekben, míg a többiek "sima" vallási egyesületként folytathatják tovább tevékenységüket. Ez a lista most újabb 18 taggal bővült, akik élvezhetik az egyházi jogállás előnyeit. A jóságos képviselők tegnap megjutalmazták őket. A kiválasztottak köre meglehetősen színes, egyértelmű, hogy nem ideológiai, vallási (ami persze még durvább lenne) elképzelések álltak a döntés háttérében. Így most van 32 kiválasztott és 66 kitesztelt. Van, aki továbbra is kiváltságos lehet, van, aki nem. Ha így nézem teljesen jogos a felháborodás. Ez bizony megkülönböztetés.

A kérdés, ami számomra a legizgalmasabb – egyáltalán nem vagyok vallásellenes -, hogy nem úgy kellene-e inkább ragaszkodni az egyenlőséghez, hogy egyáltalán nem lennének egyházi kiváltságok, hanem ugyanazokkal a feltételekkel működhessenek vallási közösségek a XXI. században, mint bármely más civil szervezet? Nem ezt jelentené az állam és az egyház szétválasztása? Persze tudom, hogy nemzetközi nyomás, lobbis, bizonyos felekezetek komoly politikai befolyása, vélt vagy valós hatalma, hagyományok, nemzetközi szerződések stb., de akkor is. Egy közösség akkor igazi közösség, ha a tagjainak ér annyit, hogy ők maguk fenn- és el tudják tartani (ehhez vélhetően még Isten is ad támogatást, áldást, ha tényleg jó, amit tesznek, gondolom én), ne a hagyomány vagy az akármilyen miatt kapja a támogatást, emellett az állam természetesen ugyanolyan mértékben finanszírozza (ne jobban) azoknak a feladatoknak az ellátását, amit helyette végez az egyház, plusz támogatások nélkül. De minek döntenem a

pénz élettelen monstrumokba vagy olyan szervezetekbe, amik társadalmi haszna közelít a nullához vagy csak kissé tér el attól? Hogy kire mi illik vagy nem illik, annak megítélése nem jogom, nem tisztém.

Sajnos sokszor úgy tűnt, hogy nem az egyenlőségért, hanem azokért a plusz jogokért ment a harc, amit az állam alapjába véve diszkriminatív módon osztogat, azonban sajnos ezzel a fajta hátrányos megkülönböztetésről nem esett szó. Számomra épp ezért volt szimpatikus a Keresztény Advent Közösség, aminek tagjai úgy döntöttek, hogy ebből a versenyből már nem kérnek, inkább egyesületként működnek tovább, mint hogy belemásszanak ebbe az egész átláthatatlan és zavaros bizniszbe. Ki tudja, talán Istennek sem volt kifogása a döntés ellen.

Fogalmi zavar az egyházi törvény körül

Magyar Hírlap
2012. március 7.

http://www.magyarhirlap.hu/belfold/fogalmi_zavar_az_egyhazi_torveny_korul.html

„Továbbra sem beszélhetünk a vallásszabadság megsértéséről, hiszen a meggyőződés kialakítását senki nem akadályozhatja meg.”

Az új egyházi törvénnyel kapcsolatban megfogalmazott kritikák kapcsán kérdeztük Hársfai Katalin teológust, egyetemi tanárt. Miért volt szükség egyáltalán új jogszabályra? Milyen alapon dönthet az elismerésről a parlament a bíróságok helyett? Valóban korlátozza a jogszabály a vallásszabadságot? – tettük fel kérdéseinket a szakértőnek.

Hársfai Katalin teológus, egyetemi tanár szerint elsősorban a vallásszabadság fogalmát lenne érdemes tisztázni. Lapunknak úgy fogalmazott, az új törvény világosan rögzíti, a vallásszabadság tulajdonképpen a vallás, a lelkiismereti meggyőződés szabad kialakítását jelenti. Ettől lényegesen különbözik a vallás gyakorlásának szabadsága, amely a vallásos cselekmények végzését jelenti, a vallásos szertartásokon való részvételben nyilvánul meg. „Fogalmilag sem beszélhetünk tehát a vallásszabadság megsértéséről, hiszen a meggyőződés kialakítása a bensőkben történik, és ezt senki nem akadályozhatja meg. A vallás gyakorlását ezzel szemben lehet gátolni, de az egyházügyi törvény nem a hitéleti tevékenységet korlátozza, hanem bizonyos egyházak működését fokozottan kívánja segíteni” – magyarázta Hársfai Katalin.

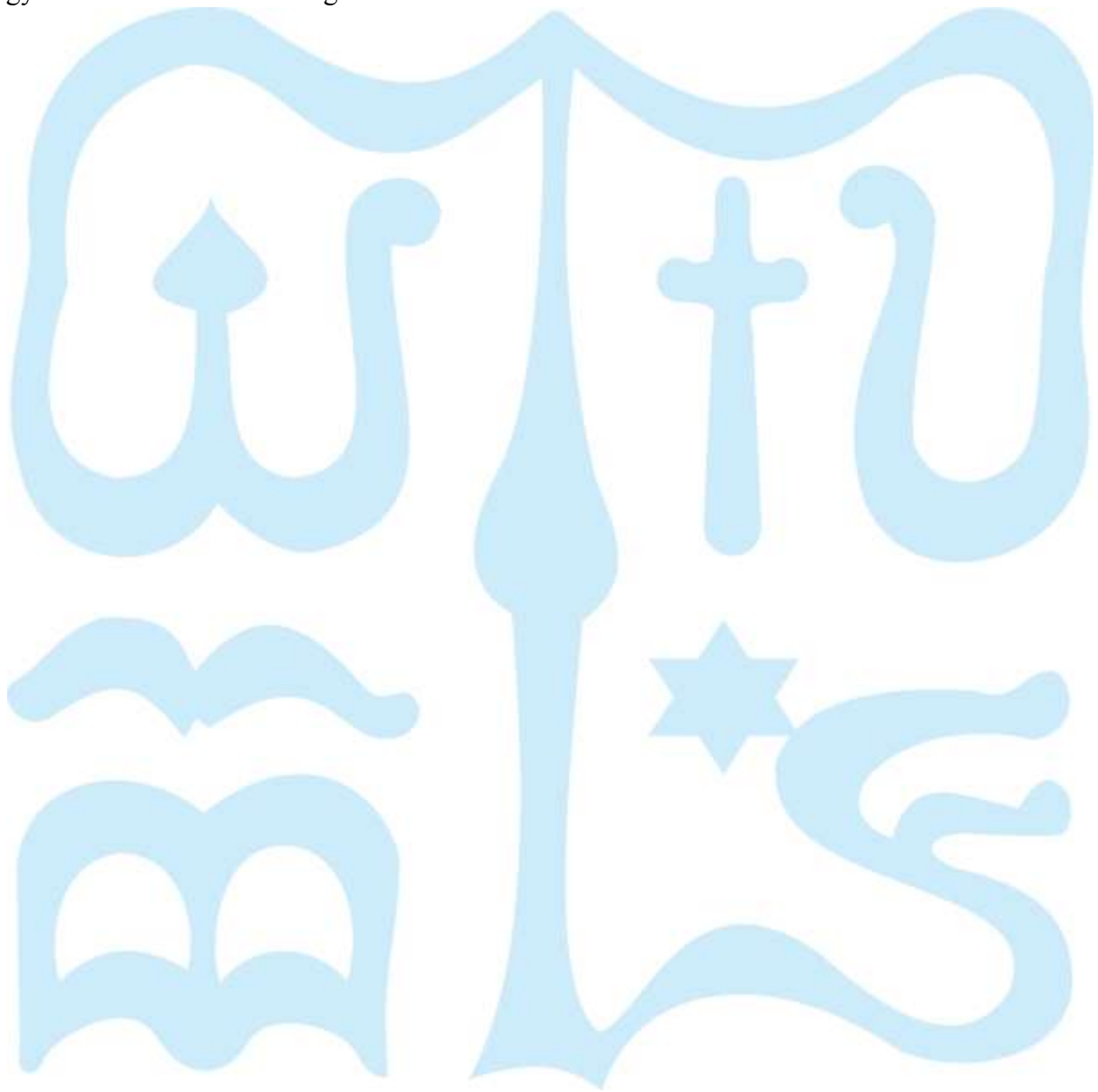
Az 1990-ben bevezetett eredeti szabályozás révén megnövekedett az egyházi státust elnyert közösségek száma, köztük az úgynevezett biznisszegyházaké is. Teljesen nyilvánvaló, hogy az új törvénnyel ezeket az elsődlegesen gazdasági célra létrejött szervezeteket próbálták kiszűrni – fogalmazott a teológus. Emlékeztetett, az új törvény júliusi elfogadásakor azonban eljárási szabályokat sértettek meg, nevezetesen a házszabállyal ellentétesen a zárószavazás előtt a Ház által meg nem vitatott módosító javaslatot nyújtottak be. A házszabály csak abban az esetben tesz lehetővé ilyesmit, ha a törvényjavaslatról kiderül, nincs összhangban az alkotmánnyal, a hatályos törvényekkel, vagy jogi ellentmondás van a szövegében. Mivel ez esetben nem erről volt szó, az Alkotmánybíróság közjogi érvénytelenség miatt megsemmisítette a törvényt – mutatott rá Hársfai Katalin. „Ez a közvéleményben úgy terjedt el, hogy az egyházügyi törvény alkotmányellenes és elfogadhatatlan. Úgy gondolom, ez is egy olyan fogalmi zavar, amely sokakban nem tisztázott vagy rosszul értelmezett” – hangsúlyozta az egyetemi tanár.

Számos kritika fogalmazódott meg a parlamenti hatáskört illetően is, mondván, a bíróság döntése ellen van jogorvoslati lehetőség, de az Országgyűléssel szemben nincs. Hársfai szerint azonban ez nem teljesen igaz, mivel a parlament elutasítása esetén is lehet nyolc napon belül ismételt eljárást kezdeményezni.

Vita tárgya továbbá, hogy milyen alapon hoz döntést az Országgyűlés teológiai, vallási kérdésekben, hiszen ebben a témában nem kompetens. „Akik ezzel érvelnek, nem veszik figyelembe, hogy a miniszter a kérelem parlament elé terjesztését megelőzően szakértőt rendelhet ki a vallási tevékenységgel kapcsolatos feltételek megvizsgálására

ugyanúgy, ahogy a bíróság is szakértő segítségével hozná meg a döntést. Szó sincs arról, hogy a teológiai kérdéseket a parlamentnek kellene eldönteni” – érvelt.

A nemzetközi szabályozást tekintve az egyházak elismerése, az állammal való megállapodás és a támogatás mértéke több tényező – például a lakosság vallásossága, annak sokfélesége – függvénye. „Nehéz lenne megmondani, melyik megoldás a keményebb, de úgy gondolom, mindent összevetve hazánk a középmezőnyben helyezkedik el azzal, hogy különbséget tesz szigorúbb kritériumoknak megfelelő, elismert egyházak és a többi, egyesületi formában működő felekezet között. Ez a két kategóriába sorolás Európában gyakorinak mondható” – fogalmazott Hársfai Katalin.

HASKÓ LÁSZLÓ

Apró (elvi) észrevételek az egyházügyi törvényhez

Galamus-csoport
2012. március 12.

http://galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=124413&catid=65&Itemid=101

Mindenekelőtt szeretném leszögezni, messzemenően nem értek egyet azzal, hogy a Parlament dönthet arról, mely közösség nevezheti magát „egyháznak”. Ehhez éppen annyi a kompetenciája, mint „hajdúnak a harangöntéshez”. (Lehet, hogy kevesebb, hajdúja válogatja.) Természetesen tudják ezt kormánypárti bölcs (ha-ha, ez vicc!) honanyáink és honatyáink is. Világos, hogy az állami támogatás elosztása a kérdés. Füttyülnek ők hitre, erkölcsre. A kormánypárti többség a vallási vagy annak álcázott közösségek működésének, politikai kompatibilitásának (alkotmányosságának) átvizsgálására még kevésbé alkalmas. Ehhez bíró, sőt alkotmánybíró (is) kell! Azt viszont jól gondolták a kétharmados bölcsök, hogy ha bíró elé kerülnek az „egyházügyek”, és netán egy bíró komolyan veszi a feladatát, meg ért is hozzá, furcsa dolgok történhetnének. Csak két friss példa:

A katolikus (az anyaszent) egyház például aligha moshatná le magáról a legnagyobb (történelmi) biznisszegyház megtisztelő címet. Csak a legfrissebb „bizonyítékok”: a pécsi egyházmegye folyamatban lévő „gazdasági” pere, vagy az, hogy az Egyesült Államok (tegnapi hír!) feketelistára tette a Vatikánt, mert bebizonyosodott, hogy (nem kis!) hasznot húz a drogkereskedelemből. Kínos!

De hagyjuk a piszkos anyagiakat! Az iszlám (és főként a saria) totálisan ellentétes minden európai, a keresztény erkölcsi tanokra alapozott alkotmánnyal. És ismereteim szerint minden európai alkotmány vagy alaptörvény – horribile dictu, a mi zsír-új, bravúros Alaptörvényünk is – ilyen! Akkor, most hogy is legyünk?

És Opus dei, meg szcientológia. Mélységes mély ez a kút, jobb nem belenézni... egyszerű földi parlamentnek.

Március idusára – ezek, azok; Iványi Gábornak is

Galamus-csoport

2012. március 16.

http://www.galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=125362:marcius-idusara-ezek-azok-ivanyi-gabornak-is&catid=65:az-olvasok-irasai&Itemid=101

Polgári forradalmunk máig eleven emléke teszi talán, hogy annak szép célkitűzéseiben szinte minden korok szónokai megtalálják a maguk – többé vagy kevésbé hasznos – tevékenységének igazolását, s kik igen, kik kevésbé szerényen, szeretik magukat ama feledhetetlen 48-as státuszférfiak, Batthyány, Széchenyi, Kossuth, s a többiek, méltó örökösének tekinteni. Vannak ma is, akik abban tetszelegnek, hogy ők maguk a magyar szabadság letéteményesei, hogy nélkülük forradalom és szabadság, hovatovább magyar nemzet nincsen, s hogy aki képes velük nem egyetérteni, az képes nagyobb gazembségre, akár még a haza árulására is.

Ezek a mi mai hőseink is igen nemzetközi sereget toboroztak, csaknem, mint azok, 48–49 harcaiba, míg azonban azok az idegenek a mi hőseinkkel mindenben egyként vérüket hullatták a magyar szabadságért, ezek a maiak csak a néhakénti zászlólobogtatásában, s hangosan kiabálásban jeleskednek, s míg azok értették, és tudták, hogy Európa népei egyazon szabadságban forrhatnak össze békés építésre, ezek a maiak inkább szeretik a szabadságot porciózni, s különféle népeknek különféle szabadságokat megengedni.

Még mindig jobb azonban látni ezt a mostani együttlétet, magyarok, lengyelek, litvánok vidám-tarka összevisszaságát csodálni, mint azokét, akik nem is oly rég, szintén nemzetközi összefogás keretei között, de rossz emlékeket ébresztően egyforma fekete-barna ruhában, valami fatálisan a náciéra hasonlító karszalagokban, súlyos bakancsokban meneteltek sokat megélt fővárosi utcáinkon; mert míg ezek a mai vonulók legalább valamekkora fokát mindenki számára biztosítanak a szabadságnak, azok a múltkoraiak, ha tehetnék, már osztályoznák az embereket, már ácsolnák a gettók kerítését.

Csak kicsit más téma: napjainkban sok vita folyik az új egyházügyi törvényről. A kormányzó többség jónak látta az országgyűlésre bízni, hogy mely személyösszességeket ismer el egyházként, s melyeket nem részeltet kegyeiben. Erről jutott eszembe gróf Nádasdy Paulai Ferenc kalocsai érsek 1848. május 5-i körlevele, amelyet megyés papságához intézett, ebben olvastam ugyanis az alábbi szép sorokat:

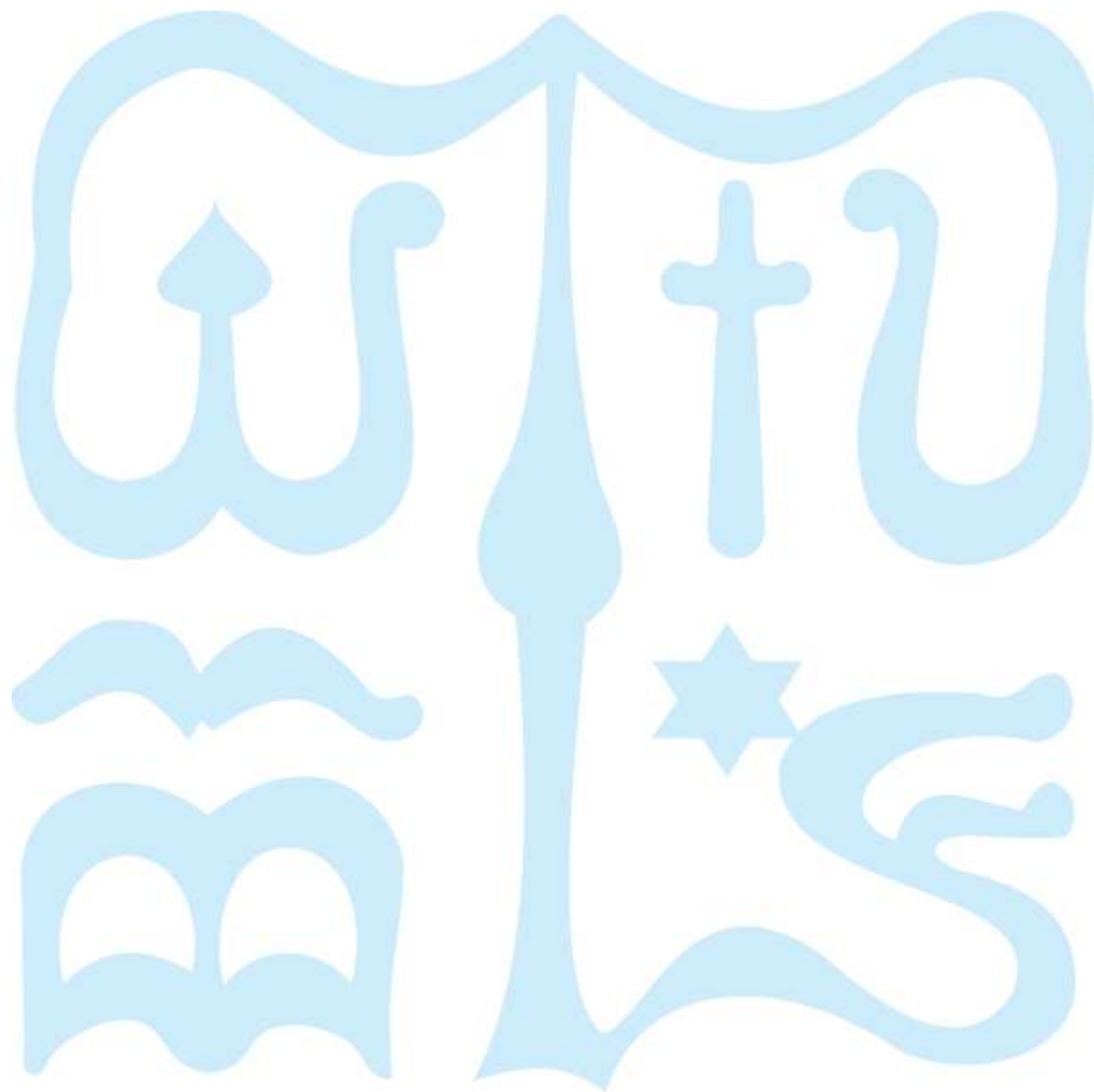
„Mondjátok meg nekik, hogy Krisztus igaz egyháza nem polgári törvények változékony kedvezményeiben – bárha azokat méltányolni tudja –, hanem önmagában, isteni küldetése rendíthetetlen öntudatában, örök igazsága győzhetetlen, és mennyei szeretete világhódító erejében bírja valódi biztosítékát.

... az Isten ígését nem lehet bilincsekbe verni; s hogy igazságot és szeretetet csak igazság és szeretet képes ellensúlyozni. Nincs pedig több, csak egy igazság, valamint csak egy Isten, egy Jézus Krisztus, egy hit, egy keresztség, egy üdvösség, melyet polgári törvény se nem adhat, sem el nem vehet.

... Szóval, fejtsétek meg nekik, miképp nem a hitnek szent kincse, hanem az alkotmányos, polgári szabadság és a felebaráti szeretetnek kell, minden tőlünk hitben különvált atyánkfiai irányában – kiknek, valamint az egész világnak, örök üdvösségéért eddig

sem szűnt meg Krisztus igaz egyháza imádkozni s híveit imádkoztatni – egyenlőnek s viszonyosnak lenni.”

Isten, áldd meg a magyart!

STEFANIE BOLZEN

Kirche von Viktor Orbáns Gnaden

Die Welt

2012. március 22.

http://www.welt.de/print/die_welt/politik/article13937842/Kirche-von-Viktor-Orbans-Gnaden.html

Ungarns Regierung greift tief in alle Bereiche der Gesellschaft ein. Jetzt fürchten auch Religionsgemeinschaften um ihre Existenz

Das neue Gesetz, seit Januar in Kraft, lässt nur noch 32 von ehemals 350 Kirchen und Religionsgemeinschaften zu

Tamás Lukács sitzt dem Ausschuss für Menschenrechte im ungarischen Parlament vor. Sein Komitee ist auch für Religionsfragen zuständig, und als dessen Chef kann sich Lukács ein bisschen fühlen wie der liebe Gott selbst. Denn der Abgeordnete der Christlich-Demokratischen Volkspartei, die seit Frühjahr 2010 als Anhängsel von Viktor Orbáns Fidesz übermächtig die Geschicke Ungarns bestimmt, entscheidet neuerdings über die Kirchen in seinem Land. Genauer gesagt darüber, wer noch den Status einer Glaubensgemeinschaft zuerkannt bekommt. „Die Anerkennung zur Kirche ist kein Recht, sondern eine Gnade“, erklärte Lukács, „auch dann nicht, wenn sie den gesetzlichen Vorschriften entsprechen.“ Und wer nicht von Fidesz' Gnaden ist, darf sich nur noch als Verein bezeichnen - mit allen juristischen und finanziellen Folgen.

Sie sind bis in Budapests achten Bezirk zu spüren. Dort steht das Obdachlosenheim „Beheizte Straße“, seit Jahren eine Institution für die wachsende Zahl von Menschen, die alles verloren haben. Eigentlich für 300 Personen zugelassen, suchen hier mittlerweile bis zu 1000 Obdachlose Unterkunft - pro Tag. In den kommenden Wochen aber könnten sich die Türen für immer schließen. Denn das Heim wird von der Evangelischen Bruderschaft betreut, und die hat ihren Status als Kirche Ende Februar verloren. Damit ist nach ihren Angaben gut die Hälfte aller Einkünfte verloren, die sich aus staatlicher Unterstützung speisen.

Pastor Gabor Ivanyi leitet die Bruderschaft seit vielen Jahren, der Mann mit dem langen weißen Rauschbart ist durch seine öffentlichen Auftritte bei Protesten und in Fernsehsendungen bekannt, nicht zuletzt dem Premier selbst: Ivanyi taufte die ersten beiden von Orbáns fünf Kindern. In den 90er-Jahren saßen beide für liberale Parteien im Parlament. Doch als Orbán sich und seine Fidesz immer weiter in die nationalkonservative Richtung drückte, wandte sich Ivanyi vom einstigen politischen Freund ab. „Orbán kann keine Kritik vertragen. Ich verstecke meine Meinung aber nicht“, sagt der Kirchenmann, dessen Gemeinde nicht nur Obdachlose betreut, sondern auch 3000 Roma-Kindern Schulunterricht ermöglicht, an einer eigenen Hochschule Sozialarbeiter ausbildet und rund 800 Mitarbeiter hat.

Möglicherweise muss er sein Beharren auf freie Meinungsäußerung jetzt bitter bezahlen. Grund ist das neue Kirchengesetz, das Fidesz mit seiner Zweidrittelmehrheit im vergangenen Sommer in einer Hauruckaktion durchbrachte und das zu Jahresbeginn in Kraft trat. Eine weitere „Säuberungsaktion“ der Regierung Orbán, die seit ihrem Antritt vor bald zwei Jahren in alle Bereiche der Gesellschaft eingreift: in die Medien, den Arbeitsmarkt, das

Justizwesen, selbst vor der Unabhängigkeit der Nationalbank macht der Regierungschef nicht halt. Orbán selbst sieht allen Grund, auch die Kirchen auf seine lange schwarze Liste zu setzen, denn „ein wesentlicher Teil davon wurde nur ins Leben gerufen, um Steuern zu hinterziehen“.

350 sogenannte Kleinkirchen gab es seit der Wende in Ungarn. Nur wenige davon haben die Hürde des neuen Gesetzes nehmen können: Ende Februar hat das Parlament, nach einer auf Druck von außen eingeräumten Verlängerungsfrist, nur 32 Kirchen und Religionsgemeinschaften anerkannt. Darunter sind neben den christlichen Volkskirchen Muslime, Adventisten, Pfingstkirchen, Methodisten, Anglikaner, Kopten, Mormonen, fünf buddhistischen Gemeinschaften, Hindus, die Zeugen Jehovas.

Die Anträge von weiteren 66 kirchlichen Gemeinschaften um Aufnahme jedoch wurden abgelehnt, darunter auch Ivanyis Bruderschaft, die eine Abspaltung der Methodisten ist. Sie scheiterte am Votum der Abgeordneten - denn die bestimmen nun, wer Kirche sein darf und wer nicht. Als Feigenblatt hatte die Regierung noch versucht, die Ungarische Akademie der Wissenschaften mit ins Boot zu holen. Deren Experten sollten die Anträge, mit denen sich die Glaubensgemeinschaften um eine erneute Registrierung bewerben mussten, gemeinsam mit den Parlamentariern beurteilen. Doch die Akademie lehnte ab.

Tamás Lukács scheut sich nicht, offen die Gründe für die Ablehnung von Ivanyis Antrag zu nennen: „Warum denkt er, dass wir seine Einrichtung weiterfinanzieren? Nur, weil die Vorgängerregierung, der er politisch nahestand, ihm öffentliche Gelder gegeben hat? Denkt er, das ist Religionsausübung? Man muss sich entscheiden, ob man sich lieber mit dem Glauben oder der Politik beschäftigt“, so Lukács zum Sender NDR. Selbst US-Außenministerin Hillary Clinton vermochte Budapest nicht zu beeindrucken. In einem Brief drückte sie vergeblich ihre Sorge aus, dass „die notwendige Zweidrittelmehrheit im Parlament für die Anerkennung als Kirche ein Grundrecht unnötig politisiert“. Auch der Europarat kritisierte das Gesetz diese Woche als „überzogen“ und zum Teil von „Willkür“ geprägt, ihm fehlten klare und strikte Kriterien. Fidesz, so warnt Ungarns ehemalige Außenministerin und EU-Abgeordnete Kinga Göncz, „versucht die einen zu privilegieren und die anderen auszuschließen, um einen korrumpierten Staatsapparat aufzubauen“.

Vélemény: egyházpolitika

Szeged Ma

2012. április 19.,

<http://szegedma.hu/hir/szeged/2012/04/velemeney-egyhazpolitika.html>

A Velencei Bizottság kritikájának „enyhe” olvasata csak a törvényszöveg pongyolaságára hívja fel a figyelmet, ami azonban nem enyhítő körülmény a törvényalkotók számára, míg egy „kemény” olvasatban a törvény valóban értelmezhető úgy is, hogy a kétharmados többség egyházakat akar megszüntetni.

A Velencei Bizottság a kormány felkérésére megvizsgálta és véleményezte az egyházügyi törvényt (2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról), és több igen súlyos kritikát fogalmazott meg. Többek között azt, hogy a törvénynek azon kitétele, miszerint az egyházalapításhoz a parlament elismerése szükséges, a vallásszabadság megsértése.

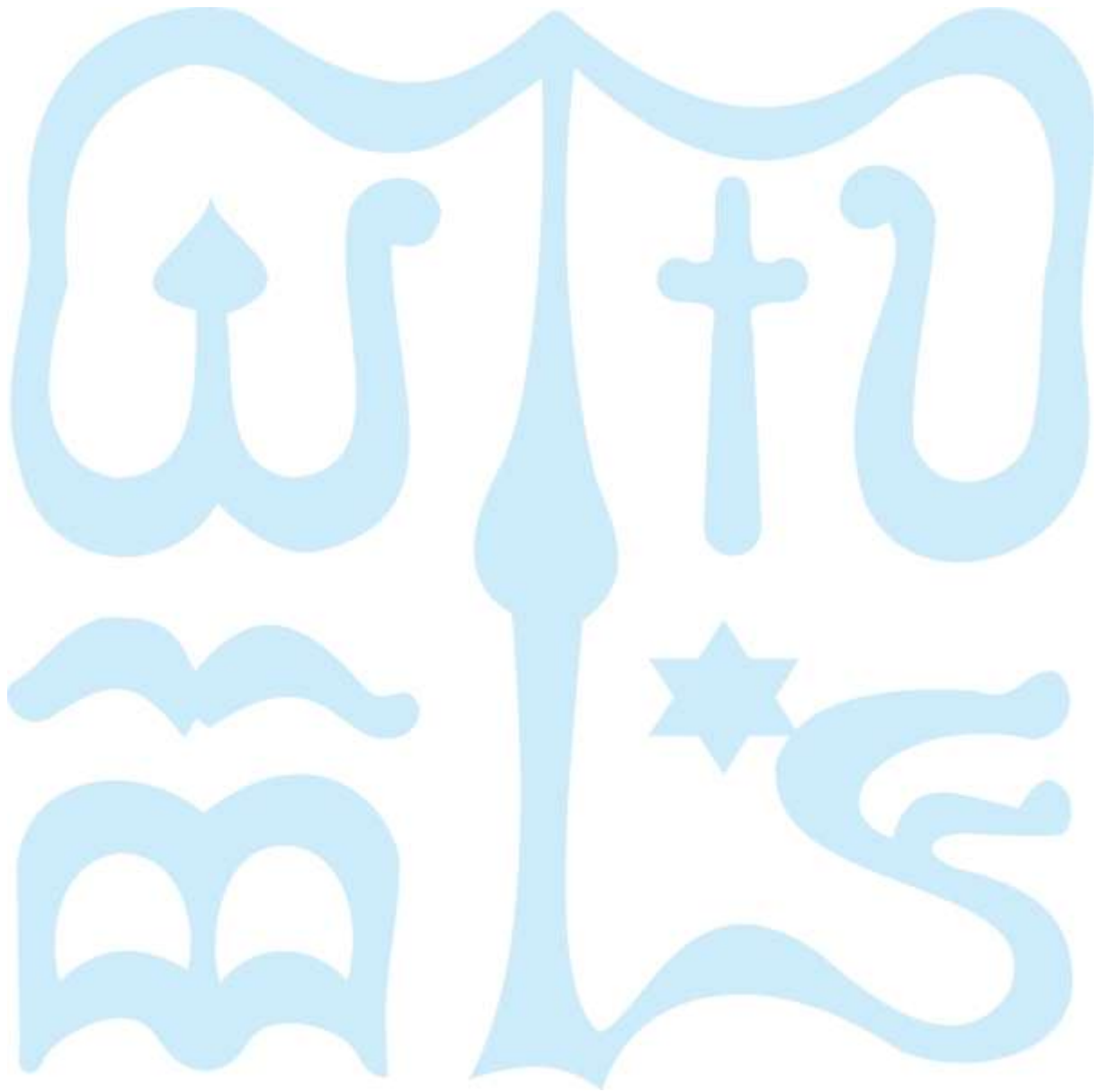
Az egyházalapítás parlamenti elismerése és a vallásszabadság illetően történő összekapcsolása szerintem kérdéses, mert véleményem szerint vallásszabadság és vallás szabad gyakorlása lehetséges egyházi kereteken kívül és – ezért – egy vallási közösség egyházként való parlamenti elismerése nélkül is. A törvény maga egyébként is külön fejezetben beszél a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, illetve az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról. Ezért eltűzöttnek érzem a Velencei Bizottság törvényértelmezését, miszerint vallásukat csak a parlament által elismert egyházak gyakorolhatják, illetve, hogy csak az egyházként elismert egyházak működhetnek egyházként.

Nekem még a Velencei Bizottság szóhasználata is némiképp zavarosnak tűnik, amiért azonban kevésbé a Bizottság, hanem a törvényalkotó tehet.

A törvényben a következő kulcsfogalmak találhatók: egyházak, vallásfelekezetek, vallási közösségek, vallási egyesületek, szervezet. Ezek használata következetlen és zavaros, a köztük lévő különbségek nem tisztázottak. Az egyik kulcsfontosságú meghatározás szerint: „Az egyház, vallásfelekezet, vallási közösség (a továbbiakban együtt: egyház) azonos hitelveket valló természetes személyekből álló, önkormányzattal rendelkező és az Országgyűlés által elismert autonóm szervezet, amely elsődlegesen vallási tevékenység gyakorlása céljából jön létre és működik”_Ez a passzus valóban értelmezhető úgy, hogy egy egyház Országgyűlés által elismert autonóm szervezet, tehát az a valami (felekezet?, közösség?, egyesület?) létezhet és működhet egyházként, amelyet az Országgyűlés egyháznak ismer el. Ezzel szemben a törvény legelső mondata azzal kezdődik, hogy „a magyarországi egyházak és vallási közösségek a társadalom kiemelkedő fontosságú értékteremtő és közösségteremtő tényezői”, azaz a törvényalkotók kész tényként, parlamenti elismeréstől függetlenül entitásként beszélnek egyházakról.

A Velencei Bizottság kritikájának „enyhe” olvasata csak a törvényszöveg pongyolaságára hívja fel a figyelmet, ami azonban nem enyhítő körülmény a törvényalkotók számára, míg egy „kemény” olvasatban a törvény valóban értelmezhető úgy is, hogy a kétharmados többség egyházakat akar megszüntetni. Az egyházak megszüntetésének vádja már szerepel is az ellenzéki támadások között, ám ha azok alaptalanok, mert a törvényalkotónak nem szándéka egyházak megszüntetése, akkor a kormánynak és híveinek

legkevésbé sem az ellenzékét kell elmarasztalnia, hanem a törvény megszővegezőit – és azokat, akik legvégül áldásukat adták a kész szövegre. Mert bizony az idézett passzus „legkeményebb” olvasatban úgy is szólhat, hogy még egy „vallási közösség” is „Országgyűlés által elismert ... szervezet”, ami azért abszurd és nonszensz lenne.

VÁRI GYÖRGY

„Attól kell megkérdezni, aki kitalálta”

Hack Péter az egyházügyi törvényről és egy konzervatív-liberális párt szükségességéről

Magyar Narancs

2012. április 26.

<http://magyarnarancs.hu/belpol/attol-kell-megkerdezni-aki-kitalalta-79776>

Az egyházügyi törvény módosítását követően sajtópolémia alakult ki a Hit Gyülekezet szerepéről, felelőségéről, a kormányhoz és más gyülekezetekhez fűződő viszonyáról. Mindezekről, továbbá konzervatív-liberális pártszervezői ambícióiról kérdeztük a gyülekezet lelkészét, Hack Péter egykori SZDSZ-politikust, az ELTE jogi karának oktatóját.

Magyar Narancs: Németh Sándor, a gyülekezet vezető lelkésze a törvény elfogadása után nem találta feltétlenül elvetendőnek, hogy a parlament döntse el, mely közösség minősül egyháznak. Úgy látta, hogy a képviselők akár részrehajlás nélkül is végezhetik a dolgukat, és Magyarországon arra sincsen semmilyen garancia, hogy a bíróságok mindig független döntéseket hoznának. Azért mégis jobban bízik az ember a legalább elvileg független bíróságban, mint a természete szerint többségi, pártpolitikai elvek szerint működő törvényhozásban. Eleve képtelen helyzet az, hogy a jogalkotó egyúttal jogalkalmazó is.

Hack Péter: Válasszunk külön két ügyet! Az általános emberi normák szerint sem elfogadható, amit ebben a „sajtópolémiában” Majsai Tamás tett a *Népszabadság* hasábjain. Ráadásul vele, mint teológussal és református lelkésszel szemben a keresztényi erkölcsi követelmények még magasabb mércét állítanak. Majsainak természetesen olyan véleménye lehet a Hit Gyülekezetéről, amelyet akar, de tényeket nem másíthat meg. Mindenkinek joga van a saját véleményéhez, de nincs joga a saját tényeihez. A tények pedig azt mutatják, hogy a magyar egyházak közül a legkövetkezetesebben és a legnagyobb nyilvánosság előtt a Hit Gyülekezet fogalmazta meg aggályait. A gyülekezet honlapján több dokumentum is olvasható ezzel kapcsolatban, én magam Gábor Györggyel beszélgettem a kérdéstről a *Beszélő* klubrádiós műsorában, ami később, a *Beszélő* tavaly májusi számában szerkesztett formában meg is jelent. Már a törvény megalkotása előtt is azt az álláspontot képviseltük, hogy kívánatosnak tartjuk a normatív, szubjektív megfontolásokat nem megtűrő szabályozást, és azt is kívánatosnak tartjuk, hogy a bíróság döntsön ezekben a kérdésekben. Sőt tulajdonképpen végig azt képviseltük, hogy alapjaiban az immár előző, a '90-es törvény alkalmas a helyzet szabályozására. Megjegyzem, nem igaz az az állítás, hogy az egy kommunista törvény lett volna, az ellenzéki kerekasztal-tárgyalások idején az akkori, Kulcsár Kálmán vezette minisztérium apparátusa valamennyi ellenzéki párt, így a KDNP szakértőjének a meghallgatásával, szempontjaik figyelembevételével dolgozta ki. A KDNP, majd a mögöttük felsorakozó kiscsapatok javasolták, hogy ne vallási közösségeknek nevezzük a törvény hatálya alatt álló szervezeteket, hanem egyháznak, ami később egy csomó problémát szült, mert olyan, nem keresztény vallási szervezetekre is rákényszerítette az „egyház” nevet, amelyek saját terminológiájukban soha nem használnák. Szóval az ő kezük nyoma is ott volt a régi törvényen. Az a szabályozás semmi problémát nem okozott volna, ha

az eredeti koncepció állam és egyház viszonyáról megmarad. Ez arról szólt, hogy az egyházak önfenntartó közösségek, ugyanúgy, mint a civil szféra, az államtól átvállalt közfeladatokra, oktatásra, egészségügyre stb. kaphatnak közpénzt, vallási tevékenységükhöz nem. Menet közben ez a koncepció megváltozott, és ezért nem csak a jobboldalt terheli felelősség. A vatikáni megállapodást a Horn-kormány kötötte. A szerződés létrehozott egy új finanszírozási rendet, amelyben az egyházak és a civil szervezetek között jogegyenlőtlenség jött létre. Például ha egy egyház működtet egy szociális otthont, akkor több mint 90 százalékkal nagyobb állami támogatásban részesül, mint ha egy civil szervezet vagy magánszemély teszi, ami szükségképpen érdekelte tett nem vallási főtevékenységet végző szervezeteket is abban, hogy egyházként jegyeztessék be magukat. Sok esetben még csak nem is a profitszerzés volt a cél, hanem - emberileg érthetően - az ott elhelyezett időseknek akartak jobb körülményeket biztosítani. Az egyházak elkezdtek gomba módra szaporodni, és azok a szabályozási keretek, amelyek az önfinanszírozó egyházakra épültek, lényegében kiürültek.

MN: A valóban erősen vitatható vatikáni szerződés megkötése miatt kell egy másik szöveget, az alapvetően megfelelő törvényt módosítani?

HP: Nekem személyesen az a véleményem, hogy egyszerűbb lett volna ehhez a finanszírozási rendszerhez hozzájárulni, de a kormánypártoknak e tekintetben kétségbevonhatatlan demokratikus legitimitációjuk van: bár sok mindent nem árultak el a választási programjukban, az, hogy az egyházügyi törvényen változtatnának, szerepelt benne. Akik arra szavaztak, hogy a Fidesz és a KDNP kormányozzon, ennek tudatában tették. A változtatás első tervezete, amelyet Szászfalvi László államtitkársága dolgozott ki, nem okozott volna komoly problémát, a bíróság kezébe tervezte adni az egyházi státusz bejegyzésére vonatkozó döntést.

MN: A három kategória, amelybe az a tervezet a vallási közösségeket sorolta volna, szintén nem okozott volna problémát?

HP: Mi ezt a kategorizálást kritizáltuk. Az az elv, amelyet a '90-es törvény kimond, hogy minden egyházat egyforma jogosultságok illetnek meg, soha nem érvényesült az elmúlt 22 évben, miközben 12 éven keresztül baloldali volt a kormánytöbbség. Akkor is speciális viszonya volt az államnak a nagyobb, intézményfenntartó egyházakkal, külön megállapodásokat kötött nemcsak a katolikus, de az evangélikus és a református egyházzal és más egyházakkal is. Mi azt mondtuk, hogy ezt az állam törvényben lefektetett, normatív kategóriák alapján tegye, ha teszi. Azon az alapon, hogy fenntartanak-e intézményeket, az egyháztagok száma alapján, az adóból felajánlott egy százalékok mennyisége alapján. Az viszont, ha az első kategóriákban vannak olyanok, akiknek számszerű létezés is nehezen mutatható ki az országban, miközben több ezer fős közösségek a második vagy harmadik kategóriába kerülnek tisztán szubjektív ízlésbeli vagy politikai érdekek alapján, nincsen rendben. Az tehát, hogy az egyházak regisztrálását a végső változat szerint a parlament végzi, nem rajtunk múlt, miközben egyesek úgy állítják be, mintha a gyülekezet közreműködésével jött volna létre ez a helyzet. Ha van egyház, amelyik tudja, mivel járhat egy közösség elismertetéséről szóló parlamenti vita, az a Hit Gyülekezete. A két alkalommal is név szerinti szavazást igénylő, nyílt uszításba átcsapó jobbikos érvelés az ügyünkben elég világosan igazolja, hogy nem jó, ha egyházak elismertetéséről politikai vita zajlik. Németh Sándor csak azt mondta: attól, hogy nem az ideális megoldás született meg, működőképes lehet a parlamenti döntés is, ha normatív szempontok alapján járnak el.

MN: Igen, de mi értelme van, hogy pártos jogalkotók és nem független testületek alkalmaznak normatív szempontok alapján jogot?

HP: Erre csak azt tudom felelni, hogy ezt attól kell megkérdezni, aki kitalálta. Nem hinném, hogy emiatt elvárható lenne tőlünk, hogy lemondjunk a saját egyházi státuszunkról. Tavaly december 7-én, még az Alkotmánybíróság döntése előtt a gyülekezet szolidaritási nyilatkozatot adott ki, amelyben figyelmeztetett, hogy január elsejével hatályba lép a törvény, és ideje lenne a kormánynak valamit tennie az első körben el nem ismert egyházak helyzetének rendezésére. Utána jött az Alkotmánybíróság döntése, majd a törvény másodszori elfogadása. Még ez utóbbi előtt a *Szabad egyházat szabad államban* című nyilatkozatban a gyülekezet ismét megfogalmazta aggályait. Vagyis egyszerűen nem igaz, hogy csak akkor szólaltunk meg határozottan, amikor a mi státuszunk már biztos volt. A parlament elfogadta azt a törvényt, és lefolytatta azt az eljárást, amelyet lefolytatott. Nekünk mindezzel kapcsolatban nincsen adósságunk sem a többi közösség, sem a magyar társadalom felé, mert a véleményünket az eljárás minden szakaszában hangoztattuk. A volt SZDSZ-es politikusok valamennyi bejegyzett egyház vezetőjéhez írt nyílt levelében is azt fájlaltuk, hogy hamisan azt sugallta, hogy minden bejegyzett egyház érdekelt volt ennek a helyzetnek a kialakulásában.

MN: Elvileg talán nem szükségszerű, hogy a parlament önkényesen döntsön, de gyorsan kiderült, hogy a gyakorlatban a kétharmados többség nemcsak ezt teszi, de még büszke is rá, hogy kegyet gyakorol. A helyzet súlyos, a Hit Gyülekezete pedig különösen érzékeny lehet az effajta önkényre. A '80-as években üldözték, az első Orbán-kormány idején méltatlan vezgatók és hecckampányok elszenvedője volt. Nem lehet, hogy ilyen múlttal, ekkora bajban még azzal is csalódást okoztak, hogy nem álltak a törvény ellen folytatott küzdelem élére, vállalva akár a legkeményebb konfrontációt is?

HP: Jogos felvetés, arról lehet értelmesen beszélni, hogy várható volt-e több a gyülekezettől ebben a kérdésben vagy sem. De a kritikák nem ilyen természetűek voltak, hazugságokon alapultak, így pedig nem lehet beszélgetni. Ha valaki a gyülekezet kiállítását kevesellte, és ennek magyarázatára rögtön összeesküvés-elméleteket kezdett gyártani paktumokról, árulásokról, akkor nehezen várhatja el tőlünk, hogy megfontoljuk az érveit.

Sokan olyan fellépést várnak a gyülekezettől a kimaradók érdekében, amilyenre maguk az érintettek sem tartanak igényt. Volt egy olyan tüntetés a Kossuth téren, amelyet egy olyan közösség szervezett, amelynek saját bevallása szerint 35 000 tagja van, a téren ebből két-háromszázan jelentek meg - a gyülekezettől viszont azt várják, hogy teljes taglétszámával legyen jelen az ilyen demonstrációkon, ami szerintem irreális. A jogászok ismerik a megbízás nélküli ügyvitel fogalmát, amikor valaki olyasmicért harcol, amit az, akiről szó van, nem is akar elérni. Nagyon sok közösség hálás volt a megszólalásunkért, a pünkösdi egyház vagy a szintén evangéliumi Mahanaim-gyülekezet, mi pedig a jövőben is készek vagyunk segíteni nekik, ha kéri. Amikor viszont a kimaradó egyházak elsöprő többsége elfogadja a játékszabályokat, és kérelmezik a bejegyzésüket, mi úgy volnánk szolidárisak, ha, miközben felőlük döntenek, fellépnek az egész szabályozás ellen? Az pedig különösen furcsa, hogy miközben egyesek hangulatot keltenek a Hit Gyülekezete ellen a sajtóban, közben a sajtó és a nyilvánosság kizárásával heteken át tárgyalnak arról, hogy a törvény szerint egyházi státusból kimaradó közösségek a pünkösdi egyház keretében rendezik jogi helyzetüket. Ennek egyébként örülünk, de még jobb lett volna, ha ez a folyamat a nyilvánosság tájékoztatásával zajlott volna. Vannak, akik az egészet visszautasítják, de ők a kimaradók közt is maroknyi kisebbség. Azt nyugodt szívvel mondhatom: nem voltunk érdekeltek abban, hogy vitatható legyen a döntések objektivitása, és hogy bármelyik felekezet is kimaradjon, noha lábra kaptak és máig tartják magukat olyan pletykák, sugalmazások, hogy a gyülekezet bárhol bármit is tett volna azért, hogy más közösségek kimaradjanak. Ezt a leghatározottabban cáfolom. Semmilyen érdekünk nem fűződik ehhez.

MN: Talán az indokolja a pletyka terjedését, hogy a gyülekezet 1998-as szakadása után alakult közösséggel rendezetlen a viszonyuk. A gyülekezet sokkal nagyobb és erősebb náluk és bármely másik „riválisánál” az evangéliumi egyházak között.

HP: A kérdésében már benne volt a válasz is, hogy a gyülekezet annyival nagyobb, mint ez a közösség, hogy az a felvetés, hogy riválisok lennénk, komolyan fel sem merülhet.

MN: És a többi evangéliumi felekezet?

HP: Nekünk az a fontos, hogy minél több ember megtérjen. Tudjuk, hogy vannak, akik más közösségekben tapasztalják meg a Krisztussal való találkozást. A pünkösdiekkel kimondottan jó viszonyban vagyunk, ahogy a baptistákkal is, más, kisebb közösségekkel is abszolút normális a kapcsolatunk, semmifajta rivalizálás nincs köztünk. Ha valaki elmegy a Hit Gyülekezetéből és átmegy egy másik evangéliumi gyülekezetbe, az nekünk sokkal jobb, mintha a világba menne vissza. Ha valaki máshol érzi jól magát, máshol teljesedik ki a hitélete, nekünk csak jó, ha a helyén van. Jelen pillanatban olyan méretű evangéliumi gyülekezet, mint a Hit Gyülekezete, nincs Magyarországon, de ha lenne, akkor sem tartanánk tisztességesnek, hogy ártani próbáljunk neki. Az Autonóm Gyülekezethez tartozó személyek fellépése hozzájárult, hogy 1998 és 2002 között az akkori Fidesz-többség vizsgálatokat indítson ellenünk, amelyekben sorra kiderült, hogy minden gyanú alaptalan volt - de ez egy tizennégy évvel ezelőtti történet, ezek a személyek máig nem ismerték el felelősségüket az akkori eseményekért. Ezzel a csoporttal nekünk nincsenek közös dolgaink. Bartus László terjeszti azt is, hogy a gyülekezet külön paktumot kötött a Fidesszel, ez szintén nem igaz; ő volt az, aki azon fáradozott annak idején, hogy a kormányzó erőket ránk uszítsa, akkor nagyon rossz is volt a kapcsolat a gyülekezet és a Fidesz meg a KDNP közt. Ez 2004-2005 óta folyamatosan normalizálódott. Itt jöhet szóba az MDF is, akiket állítólag elárultunk, de akik ezt szóban terjesztik vagy leírják, soha nem kérdezik meg sem Bokros Lajost, sem az MDF akkori kampányszervezőjét, Somogyi Zoltánt. Ha megkérdeznék őket, biztosan elmondanák, hogy ez nem így van. Ha az árulók egyike lennék, Bokros Lajosék nem hívnának meg az alapítványuk rendezvényeire, nem lenne azóta is korrekt a viszonyunk Somogyi Zoltánnal is. Még a 2009-es EP-választás előtt több rendezvényt tartottunk a *Hetek* szerkesztősége által szervezett közéleti klubban, ahol minden demokratikus párt képviselői megjelentek egy-egy alkalommal. Az MDF képviselőjében Bokros Lajos és Herényi Károly volt jelen. Bokros szerepelt akkor a legjobban, és ő volt az MDF EP-listavezetője, ezért tényleg valószínű, hogy a gyülekezetben különösen sokan szimpatizálhattak azzal, amit ő képviselt, a gazdasági kérdésekben liberális, morális kérdésekben inkább konzervatív politikával. Ez az irány a gyülekezetben képviselt értékrenddel gyakorlatilag egybeesik. Volt szó róla, hogy az MDF a 2010-es választásokon is egy ilyen platformról indul, de ez nem valósult meg végül, erről mi nem tehetünk. Az MDF, úgy tűnik, nem tudta megszervezni azt a váltást, amit szeretett volna, hogy egy új arculattal, talán új néven induljon. Az együttműködésnek tehát nem volt semmilyen érdemi alapja, ezért nem is született róla soha semmilyen megállapodás, amelyet egyáltalán fel lehetett volna rúgni.

MN: A választások után úgy hírllett, hogy ön akarja megcsinálni azt a pártot, amilyenné az MDF vágyott lenni. Hogy áll ezzel a tervével?

HP: Tartalmi kérdésekben nem változott az álláspontom. Magyarországnak nagyon hiányzik egy konzervatív-liberális, Európa-párti, piacpárti, atlantista, zsidó-keresztény erkölcsi elvek talaján álló párt, valóban olyan, amilyenné akár az MDF is lehetett volna. Ilyen párt jelenleg

nem létezik. A Fidesz, az MSZP, az LMP és a Jobbik mindig balról próbálja előzni egymást, egyikük sem híve a kiadáscsökkentésnek, egyikük sem piacpárti igazából, és mindegyik erősen etatista. Nem növekedéspártiak, nem munkahelyteremtés-pártiak, mert amit a Fidesz most csinál, abból még jóval szerényebb cél sem fog összejönni a 10 év alatti egymillió munkahelynél. Azok a szavazók, akik támogatnák, most vagy nem tudnának kire szavazni, vagy nagyon rossz érzésekkel maradtak Fidesz-szimpatizánsok. Ez a mérsékelt jobboldali blogközösségekben is egyre inkább érzékelhető. Tavalyelőtt úgy láttam, van remény arra, hogy rövid távon megszerveződjön egy ilyen formáció, most sem zárom ki a lehetőséget, de én inkább nem vállalnék szerepet benne. A politika világa az utóbbi tíz évben olyan színvonalra ment keresztül, hogy az igazán nem vonz; az egyetemen, a gyülekezetben, a Transparency Internationalnál végzett munkám most értelmesebbnek tűnik.

MN: Ön szerint balos a Fidesz politikája? Ennél kevésbé baloldali nem is lehetne. Milyen mértékig kéne még kiadást csökkenteni a szociális szférában, hová kell még liberalizálni a munka törvénykönyvét, hogy eléggé munkahelyteremtés-párti legyen? Szabó Máté ombudsman szerint a leszakadás egyenesen társadalmi katasztrófával fenyeget.

HP: Az az állítás, hogy a gazdasági liberalizmus ellentétes a szolidaritás gondolatával, nem megalapozott. A kapitalizmusban gazdasági érdek a munkaerő megtartása, hatékonysága, jólétének biztosítása. A tapasztalat azt mutatja, hogy a piaczgazdaságok nagyobb jólétet tudnak biztosítani a munkavállalóknak is, mint az államilag irányított és kontrollált termelés. Ami látványosan megbukott ma Európában, az a gazdasági teljesítőképességet meghaladó színvonalú szociális ellátások rendszere, ahogy Görögország esete jól mutatja. Persze jó lenne, ha az egyetemisták ingyen tanulhatnának, ingyen jutnának a jegyzeteikhez, sőt a menzán az ebédhez is, a tudásba fontos befektetni. De ezt csak egy olyan ország engedheti meg magának, amelyik ki tudja termelni ennek a költségeit. Az elfogadható mértékű tandíj bevezetése például jóval ésszerűbb lépés volna, mint az, hogy bizonyos szakokon jóformán csak az tanulhat, akinek a szülei megengedhetik maguknak ezt a luxust.

MN: Ez az elképzelt, részben neoprotesztáns szellemi háttérű párt társadalmi kérdésekben liberális lesz? Mit fog például gondolni a homoszexuálisok jogegyenlőségéről?

HP: Ez fontos kérdés. A mainstream kereszténység bizonyos morális ügyekben nagyon világos álláspontot képvisel. Egy kereszténytől elvárható, hogy ne törjön házasságot. Azt viszont nem gondolom, hogy egy keresztény politikusokból álló pártnak ezt a normát a világi törvényhozásban kell érvényesítenie. Az erkölcsi normákat a keresztények a bibliai hit alapján saját magukon kérik számon. Az államot mi nem tekintjük eszköznek arra, hogy a saját erkölcsi elveinket másokra kényszerítsük.

Két úr szolgálja

Galamus-csoport

2012. augusztus 5.

http://galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=154356&catid=71&Itemid=109

Nem könnyű két urat szolgálni, és ezt nemcsak Goldoni mester viccesen pergő vígjátékából tudjuk. Itt van mindjárt Balog Zoltán miniszter és református lelkész példája. Amikor 2012 május 14-én átvette Réthelyi Miklóstól a Nemzeti Erőforrás Minisztérium irányítását, első cselekedete az volt, hogy a csúcsmisztérium nevében a *nemzeti* jelzőt *emberire* cserélte. Jó kommunikációs lépés volt, mint ahogy a Hold utcai gyülekezet – ehhez tartozik Orbán Viktor is – korábbi lelképásztorának rövid miniszteri pályafutását is jó kommunikációs teljesítményként lehet leginkább jellemezni. Lendületesen beszél, mosolyog, biztatón tekint a hozzá fordulókhöz – szemmel láthatólag nem mentek nála kárba a teológia homiletikai óráinak tapasztalatai.

Tájékozatlanságból eredő bakik persze adódtak, például amikor egy nemzetközi konferencián elmondott szavaiból az derült ki, hogy neki, a miniszternek fogalma sincs az alá rendelt államtitkárságon működő Oktatási Hivatal tevékenységéről. De arra való a nyár, hogy megismerkedjen az Oktatási Államtitkárságon és a gigaminisztérium egyéb székhelyein folyó szakmai munka részleteivel.

A konfliktusok úgyis ősszel élesednek majd ki, amikor az állami kézbe vett iskolákba megérkeznek a tanulók, az alaposan átszervezett, forráshiányos egyetemekre, főiskolákra pedig a zord és igazságtalan felvételin átjutott szerencsések. Az egészségügyi rendszer problémái is a hideg, esős őszi napokban szoktak látványosan megmutatkozni.

A konfliktusok a két foglalkozási szerep elvárásainak ellentmondásaiból adódnak, tehát strukturálisak, nem feloldhatók. A pap, ahogy másik neve, a *lelképásztor* sugallja, Isten szolgáljaként vezeti a rá bízott lelkeket. A *miniszter* elnevezés, ahogy ezt kormánytagok jó piár-fogásnak gondolva hangsúlyozzák, szintén a „szolga” jelentésű latin szóból ered. Balog Zoltán persze megengedhetné magának, hogy egy gigaminisztérium előjárójaként a hátralevő időben csak ennek a szolgálatnak szentelje magát. De ő – aki a cigány holokauszt, a *porrejmos* tiszteletére rendezett idei ökumenikus istentiszteleten református papként szolgált – nyilvánvalóan mindkét foglalkozási szerepét gyakorolni kívánja. Stílusosan szólva: mindkét elhívásnak, az isteninek és a világinak is meg akar felelni.

Akkor pedig szükségszerűen ellentétes oldalra kerül azokkal, akikkel az elmúlt évtizedekben együtt dolgozott, a protestáns kiségyházakkal. Mindenekelőtt a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséggel, amely a nemrég elfogadott egyházi törvény értelmében már nem tekinthető egyháznak. Ezzel nemcsak hitéleti működése kerül veszélybe, hanem a szegényekért, a gyerekekért, a romák felemelkedésért folytatott több évtizedes erőfeszítésének folytatása is.

A konfliktus annyira nyilvánvaló, hogy Balog miniszterrel készült interjújában a *Heti Válasz* („Nem nyugszunk bele”, 2012. május 25.) újságírója, Stumpf András szinte azonnal ezzel indít. Szászfalvi László államtitkárról szólva megjegyzi: „Ő menedzselte azt, hogy az Orbán Viktor első gyermekeit keresztelő Iványi Gábor egyháza nem egyház többé.” Majd a miniszternek szegezi a kérdést: „Az ifjú Orbánokat ezek szerint kamuegyház keresztelte?”

Balog Zoltán válasza nem éppen testvéries: „A keresztség akkor is érvényes, ha egy bába végzi, tehát az Orbán gyerekeivel semmi gond. Azt meg ízléstelennek tartom, ha valaki végigtornézza a médiát azzal, hogy ő keresztelte a kormányfő gyermekeit. Milyen lelki vezető az, aki a rábízott hívők lelki életéről nyilatkozik? Én sosem tennék ilyet, mert komolyan veszem a lelkészi hivatást. Aki nem veszi komolyan, az pedig miért csodálkozik, ha az állam őt nem?”

Majd a kérdésre, hogy egyháznak tekinthető-e a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség, ezt mondja: „Közössége hitbeli értelemben az, s gyakorolhatja is a hitét. Más kérdés, hogy megfelel-e az új egyház-alapítási törvénynek, itt keletkezett néhány átmeneti helyzet.”

Iványi Gábor az interjúban kifejtettekre az Élet és Irodalom hasábjain válaszolt. (Iványi Gábor levele Balog Zoltánnak, az emberi erőforrások miniszterének, *Élet és Irodalom*, 2012. augusztus 3.) „Nem igénylem, hogy komolyan vegyen engem az állam vagy akár te. De az példátlan és elfogadhatatlan, hogy ilyen vélt sérelmen felgerjedve fosztotok meg bennünket nem kevés szenvedés árán, jóval a rendszerváltás előtt szerzett polgári és politikai jogainktól... Szociális téren mind a fővárosban, mind országosan letiltottátok már kiegészítő támogatásunkat. Most pedig a legszegényebbek számára működtetett sikeres iskoláink vannak soron. Igaz ugyan, hogy azt nyilatkozod, 'ebben az intézményrendszerben egyébként vannak értékes elemek, ezekről megállapodást kell kötnünk', ennek azonban semmi nyoma. Folyik kivéreztetésünk és ellehetetlenítésünk. Pedig pontosan tudható, hogy azoknak a gyerekeknek a százait látjuk el, 'akik jöttek a nagy nyomorúságból', és elhitték, hogy ők is válhatnak valakivé. Nagyon sokan közülük leérettségiztek vagy szakmát szereztek, a többiek most szedhetik a sátorfájukat.”

Iványi Gábor tiltakozik a miniszternek a romákat diszkrimináló megállapításai ellen is, például: „A szegénység közös, de van roma arca. Vannak bűncselekmények, amelyek e csoport bizonyos tagjaira jellemzőek.” Iványi Gábor levelében felidéri azt a tanórát, melyen Balog Zoltán teológusként magyarázta az adógaras példázatát. A mind Márk, mind Máté és Lukács evangéliumában szereplő történetben a farizeusok provokálják Jézust, azt kérdezik tőle, kell-e a császárnak adót fizetni. Jézus kér egy pénzdarabot, rámutat a római császár arcképére, majd ezt mondja: „Adjuk meg a császárnak a császárárt, Istennek az Istenét” (Márk 12, 17)

Az adógaras mély és sokértelmű példázata jól szemlélteti a lelkész-miniszter dilemmájának lényegét. Legfőképpen azt, hogy az igazi erkölcsi konfliktusoknak nincs könnyű és médiakonform megoldásuk.

Iványi Gábor ezzel fejezi be levelét: „Ezért arra kérlek, fontold meg helyzetedet, és igaz emberhez méltóan tiltakozz a jogsértő egyházi törvény ellen. Kövess el mindent a személyedben is képviselt kormányzat által méltatlan helyzetbe hozott testvéreid jogainak helyreállítása (*restitutio ad integrum*) érdekében, hass oda, hogy ne akadályozzanak bennünket intézményeink fenntartásában”.

Csak remélni tudjuk, hogy Balog Zoltán miniszter és református lelkipásztor képes a kétféle elhivatottságból kialakult konfliktust feloldani. Az egyházi törvényből kihagyott kisegyházaknak, az általuk vezetett iskolák tanulóinak, az általuk gondozott betegeknek és szegényeknek az érdekében reméljük, hogy a helyes utat választja.

SZABADOS ÁDÁM

Nyílt levél Balog Zoltán miniszter úrhoz

Keresztény Mandiner

2012. augusztus 23

http://kereszteny.mandiner.hu/cikk/20120823_szabados_adam_nyilt_level_balog_zoltan_miniszter_urhoz

A mi esetünkben kicsiny egyházzól van szó (a jogfosztott evangéliumi kisegyházak együtt több tízezer embert képviselnek), de amit csinálunk, szívből csináljuk. Ahogy az Ön édesapja annakidején az izákosmentő missziót.

„Miniszter úr!

Jogfosztott, de Krisztusban szabad evangéliumi lelkészként írok Önnek, az egyházügyekért is felelős államszolgának, a kisegyházak érdekében. Mint keresztény és mint állampolgár szólítom meg Önt, az Önnek a Biblia szerint járó tisztelettel. Bár úgy hiszem, Krisztusban testvérek, teológusként pedig kollégák vagyunk, útjaink több ízben keresztezték is már egymást, jelen helyzetben a tegeződést illetlen bizalmaskodásnak tartanám. Most nem közös evangéliumi szolgálatban találkozunk, mint amilyen a MEKDSZ vagy egy ideig a mindennapi.hu volt, hanem egy egyházi státuszától megfosztott kisegyház lelkészeként szólítom meg Önt, a minisztert, akinek hatalom adatott a kezébe.

Miniszter úr! Nagy felelősség van az Ön vállán. Egyszerre kell foglalkoznia az egészségüggyel, az oktatással, a kultúrával, a sporttal, az ifjúsággal, a kisebbségekkel, a szociális- és családügyi kérdésekkel, valamint a civil szférával. Ezek közül egy is komoly kihívás. Az ezekért vállalt felelősség azonban eltörpül amellet a felelősség mellett, hogy a pozíciójából adódóan Ön most Krisztus magyarországi népének a sorsát közvetlenül is befolyásolhatja, a hatalmi viszonyokat látva akár évtizedekre.

Protestáns teológusként velem együtt Ön is tudja, vallja, hogy Krisztus népe nem azonos a történelmi struktúrákkal. Az egyház »a híveknek a világból elhívott vagy egybegyűjtött serege, minden szentek egyessége, azoké tudniillik, akik az igaz Istent az Ige és a Szent Lélek által a Megváltó Krisztusban igazán megismerik és helyesen tisztelik, és a Krisztus által ingyen felajánlott minden áldásban hit által részesülnek« (II. Helvét hitvallás, XVII). Azt is tudja, vallja, hogy a »földön hadakozó egyház sok-sok részegyházból áll, ezek azonban valamennyien a közönséges anyaszentegyház egységébe tartoznak« (Uo.).

Miniszter úr! Köztudott, hogy a február óta érvényes új egyházlista a történelmi keresztény nagyegyházak és a Hit Gyülekezete mellett olyan »egyházakból« áll, mint például a Magyarországi Muszlimok Egyháza, a Magyar Iszlám Közösség, a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közössége, az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyháza (mormonok), a Magyarországi Jehova Tanúi Egyház, három zsidó felekezet, és a Magyarországi Karma-Kagyüpa Buddhista Közösséggel együtt összesen öt buddhista »egyház«. Egy vallásszabadságot garantáló modern jogállamban azzal szerintem nincs is gond, ha az állam objektív feltételek alapján más vallásúaknak is biztosítja ugyanazokat a jogokat, amelyeket a

keresztény közösségeknek biztosít. (Más kérdés, hogy helyes-e egyházaknak nevezni ezeket a vallási közösségeket, ha egyszer az egyház a kereszténységhez köthető fogalom.)

A probléma az, hogy objektív feltételek érvényesüléséről sajnos szó sincs, az egyházak listájából pedig hirtelen mozdulattal törölték a protestáns kisegyházak többségét, többek közt azt a korábban egyházi státusszal rendelkező harminchét evangéliumi felekezetet, melyeket a Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) egytől-egyig elismert és támogatott. Olyan egyházaktól vették el a más vallásoknak viszont (szelektíven és önkényesen) biztosított jogot, amelyek nyilvánvalóan közelebb állnak a történelmi kereszténységhez (és a II. Helvét hitvallás definíciójához), mint akármelyik előbb felsorolt közösség. Ez nehezen értelmezhető számunkra, akár történeti, akár társadalmi, akár teológiai szempontból közelítünk a törvényhozók döntéséhez. Még nehezebb megértenünk a döntést annak a fényében, hogy az előző államtitkár (Szászfalvi László) és a mostani miniszter (vagyis Ön, aki többször védelmébe vette a törvényt és annak alkalmazását) egyaránt a II. Helvét hitvallás alapján álló református lelkészek.

Pedig a Magyar Evangéliumi Szövetség támogatásával nem akármilyen szervezet állt az evangéliumi kisegyházak mögé. A szövetség 1936-os megalakulásakor tiszteletbeli elnöke volt Dr. Ravasz László református püspök, elnökségi tagjai között találjuk Dannhauser László és Sréter Ferenc evangélikus, Domján János, Victor János, Csia Lajos református, Somogyi Imre baptista, Tessényi János metodista lelkészeket, valamint Kiss Ferenc orvosprofesszort és még sokakat az akkori egyházi világból. A MESZ jelenlegi elnöke dr. Szabó Dániel református lelkész, főtitkára Szuhánszky Gábor metodista lelkész, elnökségi tagjai között van Mészáros Kálmán (a Magyarországi Baptista Egyház előző elnöke), Pataky Albert (a Magyarországi Pünkösdi Egyház elnöke), és Szeverényi János evangélikus lelkész – mind jelenleg egyházi státuszt nyert felekezetek lelkészei. A MESZ támogatása azt jelenti, hogy a szövetség által elismert felekezetek szerves részei a történelmi protestáns hagyománynak, ha úgy tetszik a »földön hadakozó egyház« részegyházaiként, az Apostoli hitvallást elfogadva »a közönséges anyaszentegyház egységébe tartoznak«. Érdemes megjegyezni, hogy a MESZ a World Evangelical Alliance tagja, mely világszerte több mint 600 millió evangéliumi keresztény számára jelent közös platformot, és olyan kezdeményezések mögött áll, mint a Lausanne-i Szövetség, a European Leadership Forum, a Reménység Fesztivál, vagy az Ön minisztériuma által is támogatott Házasság hete.

Mint azt Ön is tudja, a MESZ által »akkreditált« evangéliumi kisegyházak kérvényét a parlamenti bizottság indoklás nélkül utasította el. Egytől-egyig. Az elutasítás rendkívül méltatlan, és az elfogadott »egyházak« listáját olvasva különösen is megalázó és érthetetlen. Ön, akinek az édesapja református lelkészként szoros kapcsolatokat ápolt evangéliumi kisegyházak vezetőivel és szolgálóival, nyilván tisztában van azzal, hogy ezek az egyházak nem »kamuegyházak« és nem »bizniszegyházak«. Azt is tudja, hogy bár számarány tekintetében nem vehetik fel a versenyt a magyarországi »népegyházak« megkeresztelt tagságával, aktivitás és a társadalomra gyakorolt jótékony hatás tekintetében jóval számarányuk felett vállalnak áldozatokat. Különösen érthetetlen és megalázó, hogy bár tucatnyi evangéliumi kisegyház megfelelt a sokkal szigorúbb törvényi feltételeknek is, mégis megfosztották őket egyházi státuszuktól. Indoklás nélkül.

Miniszter úr! Ön politikusi pályája során többször hangsúlyozta a civil kezdeményezések fontosságát, kiemelve az egyházak társadalmi szerepét és hasznosságát. Nem hiszem, hogy Ön előtt ismeretlen lenne az a munka, amit evangéliumi kisegyházak végeznek például a cigányság körében. Ön tudja (és ez nem kis tudás!), hogy a megtérés mélyebb változást képes előidézni egy ember életében és motivációiban, mint akármennyi segély. Miért éppen a mostani kormány idején történik az, hogy olyan mélyszegénységben élők felé szolgáló felekezetek, mint az Agapé Gyülekezet, a Magyarországi Szabadkeresztény Gyülekezet, a

Golgota Keresztény Gyülekezet, vagy akár saját felekezetem, a Magyar Evangéliumi Egyház elveszítik egyházi státuszukat? Miért a kereszténység társadalommegtartó erejét Alaptörvényben deklaráló országvezetés alatt történik, hogy fizetett munkatársaink energiáját lassan tizennégy hónapja köti le az a jogi bűvészmutatvány, amit az átalakulás megértése és levezénylése jelent? Miközben más vallásúak (pl. buddhisták, krisnások, muszlimok, mormonok) mentesek ez alól.

Nem vagyok biztos abban, hogy Ön látja és érti, hogy az egyházi státusz elvesztése milyen terheket jelent azoknak az evangéliumi kisegyházaknak, akik az evangélium hirdetése által többek között azt a munkát akarják támogatni, amit Ön miniszterként végez a társadalom javáért. Engedje meg, hogy példaként néhány szót mondjak saját felekezetem vesszőfutásáról.

A mi esetünkben kicsiny egyházzal van szó (a jogfosztott evangéliumi kisegyházak együtt több tízezer embert képviselnek), de amit csinálunk, szívből csináljuk. Ahogy az Ön édesapja annakidején az izákosmentő missziót. Kicsinységünk nem jelenti azt, hogy a munka, amit végzünk, értéktelenebb lenne annál, amit mások végeznek (például a még nálunk is kisebb koptok, bolgár ortodoxok, vagy az egyházi státuszt nyert, de lényegében egy-gyülekezetes Erdélyi Gyülekezet egyház). Szeretnénk becsületes és törvénytisztelő állampolgárokként tenni azt, amire Krisztus hívott el bennünket. Az energiánk jelentős részét most mégis az átállás jogi útvesztője emészti fel.

Minden Önök által nyitva hagyott jogi utat végigjárva február végén ott tartottunk, hogy bár a törvényi feltételeknek megfeleltünk, indoklás nélkül visszautasították az egyházi státuszunk megtartásáért benyújtott kérelmünket. Akkor – jobb híján – vallási egyesületté való átalakulásunkat kérvényeztük. Ilyen kategória persze – a kormányzati kommunikációval ellentétben – nincs. Az átalakuláshoz nem álltak rendelkezésre formanyomtatványok sem, egyházi ügyekben régóta jártas jogászok sem tudták, mi a teendő. Ezen több kisegyházhoz hasonlóan mi is kis híján elcsúsztunk. (Azt az apró részletet Miniszter úr is biztos tudja, hogy csak egy hajszál választ el bennünket a vagyoneklobzástól, miközben figyelniük kell arra, hogy jogfolytonosságunkat se veszítsük el, tehát kétszer is meg kell gondolnunk, mikor mit lépünk ezen a groteszk sakkjáráson.) A bíróság – melynek a törvény egy hónap határidőt szab a reagálásra – csak két hónap utáni megkeresésünkre adott először életjelet magáról, és a mai napig nem adta meg az egyesületté váláshoz szükséges engedélyt. A kormányzati ígéretek és fogadkozások ellenére újabb és újabb akadályokat gördítenek elénk, újabb és újabb hiánypótlást kérnek tőlünk.

Hiába ígért változatlan szervezeti kereteket a hivatalos KIM tájékoztató, az alapszabályunkat szándékaink és meggyőződésünk ellenére több ponton át kellett alakítanunk. Véletlenül tudtuk meg, hogy az egyházügyi államtitkárság ígéréssel ellentétben a közhasznúság sem automatikus. Egy ideig az Artisjus fenyegetett bennünket (kétéves börtönbüntetést is kilátásba helyezve), hogy istentiszteleti énekeink bejelentés- és jogdíj-kötelesek lettek, majd azzal kellett megküzdenünk, hogy az egyesületi keretek között egyes gyülekezeteink továbbra is önálló jogi személyek maradhassanak. Megtudtuk, hogy az »egyház« szót a nevünkben mégsem használhatjuk, bár a KIM írásban arról tájékoztatott bennünket, hogy az egyesületté váló egyházak továbbra is megtarthatják az »egyház« elnevezést. A tájékoztatás kézhezkapásakor is persze sejtettük, hogy a bíróságok – akármilyen segítőkészek is (nem mindig azok) – nem támaszkodhatnak majd iktatószám és aláírás nélküli dokumentumokra, vagy iktatószámmal és aláírással ugyan ellátott, de törvényi háttérrel nem rendelkező minisztériumi tájékoztatókra.

A törvényi háttér megteremtése pedig vagy egyáltalán nem történt meg, vagy olyan kaotikus módon zajlik, amit jogászaink sem igen tudnak követni. A bizonytalan jogállás lelkiismeretes könyvelőinknek is feladta a leckét. Kis kapacitású adminisztratív szerveink más kisegyházak munkatársaival összefogva is alig-alig képesek értelmezni jogi helyzetünket és

lehetőségeinket. Elképesztő mennyiségű időt, energiát (ebből kifolyólag pénzt is) emészt fel az egész procedúra, amit az átállás – amiről még mindig inkább csak halvány elképzeléseink vannak – jelent számunkra. Közben az állami propaganda miatt annak a bélyegét is magunkon hordjuk, hogy a közvélemény szemében egyházi státuszunkat nyilván azért veszítettük el, mert »biznisszegyház« vagy »kamuegyház« vagyunk.

Miniszter úr! Nem panaszkodni akarok. Szolgálatunkat akkor is örömmel folytatjuk, ha jogfosztottak maradunk. A jelenlegi helyzet bizonyos értelemben segít is nekünk abban, hogy letisztultabban gondolkodjunk elhívásunkról, az evangélium szolgálatáról, az államban betöltött szerepünkről és az »egyház« szó bibliai jelentéséről. Dietrich Bonhoeffer – akit tudom, Ön is tisztel – legtisztább gondolatai talán éppen akkor támadtak, amikor a német Hitvalló Egyház lelkészeként államilag el nem ismert lelkészképző intézmény vezetője lett. Az 1934-es Barmeni nyilatkozattal együtt mi is világosan látjuk, hogy az egyház nem lehet az állam szerve, hiszen Istentől kapott küldetésük különböző, az egyház az állam viselkedésétől függetlenül is betöltheti feladatát. Azt is valljuk, hogy Krisztus evangéliumi részegyházai »Krisztust ismerik el az anyaszentegyház egyedüli fejének és fundamentumának és erre a fundamentumra helyezkedve naponta bűnbánatban megújulnak, türelemmel hordozzák a rájuk rakott keresztet, sőt színlelés nélküli szeretet által Krisztus minden tagjával összekapcsolódva bebizonyítják, hogy ők Krisztus tanítványai, megmaradván a békesség és a szent egység kötelékében.« (II. Helvét hitvallás, XVII)

Az államtól nem kérünk kegyet, csupán jogosságot. Önnek azért írok, hogy emlékeztessen: mindenekelőtt Krisztus népének szolgája, és most ezt a feladatát alázattal az állam szolgájaként is gyakorolhatja. Egy nap Jézus Krisztus fogja Öntől megkérdezni, hogy hogyan élt ezzel a felelősséggel. A Kúriosz Iészusz véleménye végtelenül fontosabb lesz mind a miniszterelnök, mind a társadalom, mind az egyházi vezetők véleményénél. Két éve keresztény újságírók előtt fejtette ki, hogy Ön is ebben hisz. Ott voltam, szívből örültem tanúságtételének. Azt feltételezem, hogy Önnek ma is Krisztus a Kúriosz, az abszolút hatalom, és ma is azt tartja mindenek felett fontosnak, amit Krisztus. Az evangéliumokból tudjuk, hogy Jézus féltékeny szeretettel azonosul megváltott népével. Akkor is – sőt, különösen akkor –, amikor ők »kicsinyek«.

Az ombudsman néhány napja az alkotmánybíróshoz fordult az egyháztörvény ügyében. Krisztus szeretetével kérem, Ön se vesse meg az evangéliumi kisegyházakat! Nem kérünk többet, mint amit buddhistáknak, mormonoknak, muszlimoknak, Jehova Tanúinak már megadtak, tőlünk viszont eddig indoklás nélkül megtagadtak. Jogosságot kérünk. Tisztában vagyunk azzal, hogy a mi küldetésünk végső soron nem ettől függ. Az Ön felelőssége viszont megkerülhetetlen lesz, ha most »néma marad« (Eszter 4,14).

Tisztelettel és testvéri üdvözléssel:

Szabados Ádám, lelkipásztor
Veszprém, 2012. augusztus 20.”

BIM

Navracsicstól kért segítséget Iványi

Népszava

2011. szeptember 15.

<http://www.nepszava.hu/articles/article.php?id=471125>

Levélben fordult Navracsics Tibor miniszterelnök-helyetteshez a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) vezetője.

Iványi Gábor azt kérte a közigazgatási tárca vezetőjétől, kezdeményezze az új egyházi törvény mielőbbi módosítását, illetve az egyházi státusszal folyamatosan és jogszerűen rendelkező közösségek - köztük gyülekezete - törvényes működésének biztosítását.

A jogszabály ugyanis 2012. január 1-jei hatállyal megszünteti a MET és sok más felekezet egyházi jogállását, ezeket a közösségeket egyesületté minősítve át. A törvény csupán arra ad lehetőséget, hogy az érintett felekezetek kezdeményezzék ismételt nyilvántartásba vételüket. Csakhogy az erre vonatkozó szabályok is csak a törvény fő rendelkezéseivel együtt, azaz jövő év elején lépnek hatályba, azt megelőzően nem alkalmazhatók - hívta fel a figyelmet Iványi.

A gyülekezet elnöke azt is felidézte; a jogállás megvonásáról egyházukkal semmilyen egyeztetés nem történt. „Mindez azért is nyugtalanító, mert egyházunk, és ismereteim szerint a hátrányba került közösségek talán mindegyike, mindenben megfelel a törvényben meghatározott feltételeknek” – írta. Felhívta a figyelmet: a hatályos alkotmány, a hatályba lépő alaptörvény, továbbá az Európai Emberi Jogi Egyezmény egyaránt garantálja az alapvető jogokat érintő döntésekkel szembeni jogorvoslat jogát, a vallásszabadsághoz való jogot, továbbá a hátrányos megkülönböztetés tilalmát. Az új egyházi törvény azonban ezeknek a követelményeknek több ponton sem felel meg.

„Magától értetődően feladatomnak érzem, hogy mindent megtegyek a rám bízott közösséget ért méltánytalanság kiküszöbölése érdekében, de mint az emberi jogok és a jogállam iránt elkötelezett állampolgár elsősorban azt szeretném, hogy a törvény általános szabályait igazítsák hozzá a vallásszabadság, a hátrányos megkülönböztetés tilalma, valamint a tisztességes eljáráshoz való jog elveihez” – fogalmazott Iványi.

A jogfosztott magyar egyházak egyházi jogfolytonosságáért Orbánék ellen tart tiltakozó böjtöt a magyar lelkész Strasbourgban

168 Óra

2011. november 24.

<http://www.168ora.hu/globusz/egyhaztorveny-toltakozas-strasbourg-izsak-bacs-jeremias-lelkesz-bojt-86442.html>

A Magyarországon élő, erdélyi származású Izsák-Bács Jeremiás, a Magyarországi Anabaptista Misszió, Magyar Keresztény Mennonita Egyház vezető lelkésze, – aki az egyik aláírója is a magyarországi új egyházi törvény miatt egyházi joguktól megfosztott egyházak 2011. augusztus 10-én kelt nyilatkozatának, – november 10-én tiltakozó böjtöt kezdett Strasbourgban, az Egyházak Nyilatkozatában foglalt célok elérése érdekében.

A lelkész, miután hivatalosan benyújtotta a strasbourgi székhelyű Európai Emberi Jogi Bírósághoz az Egyházak Nyilatkozatának angol nyelvű változatát, engedélyt kért és kapott a város Prefektusától a demonstrációhoz. A nyilatkozatot az EU Parlamenthez is el fogja juttatni.

A mennonita lelkész, – aki remekül beszél a román és a spanyol nyelvet, – elszánta magát arra, hogy tiltakozó böjtjével felhívja a nemzetközi és a magyar közvélemény, valamint az Európai Unió hatóságok figyelmét a Magyarországon tért nyerő jogállam- és demokrácia ellenes, elnyomó, kirekesztő, etikátlan, diktatórikus és tömegeket megtevesztő hatalomgyakorlásra.

Izsák-Bács Jeremiás szerint ennek csak egyik kirívó példája a Magyarországon 2012. január 1-én életbe lépő új egyházi törvény, ami – hatálybalépését követően – egy tollvonással megszüntet kb. 250, eddig törvényesen működő egyházszervezetet, és megszűnésre, vagy civil vallási egyesületté történő jogi leminősülésre kényszeríti őket, miközben a civil és egyesületi jog sem tartalmaz vallási működéshez szükséges szabályozásokat.

A tiltakozó böjtbe kezdő lelkész közölte, hogy miközben a nyilatkozatban megfogalmazott célok: az új, 2011 évi „C” Egyházi törvény – alkotmányellenességének megszüntetése, – etikátlanságának megszüntetése, – kisebb egyházakkal és vallási csoportokkal szembeni diszkriminációjának megszüntetése

Közölte: az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet, az Európai Unió, az Európa Tanács, az Európai Emberi Jogi Bíróság és az Egyesült Nemzetek Szervezete által képvisel emberi jogi normákkal szembeni ellentmondásának megszüntetése érdekében küzd, nem csak a saját egyháza, hanem a jogaitól megfosztott többi egyház jogaiért, valamint a jogsérelmet szenvedett összes magyar társadalmi réteg iránti szolidaritásának kifejezése miatt is demonstrál.

Izsák-Bács Jeremiás a tiltakozó böjttel szeretné felkelteni a magyar társadalmi közvélemény figyelmét is, a diktatórikus kormányzati intézkedések kárvallottjaival, a jogfosztott és sérelmeket szenvedő emberekkel való szolidaritás kifejezésének fontosságára. Várható, hogy Magyarországon, a jogfosztott (evangéliumi keresztény) egyházak vezetői és tagjai közül többen, böjttel és imával támogatják a Strasbourgban demonstráló lelkészt és céljait, és még az sem kizárt, hogy közülük egyesek esetleg csatlakoznak a tiltakozó böjthöz.

Mozgalmat indít vagy magára marad Jeremiás

Amerikai Népszava

2011. november 25.

<http://nepszava.com/2011/11/magyarorszag/mozgalmat-indit-vagy-magara-marad-jeremias.html/print/>

Továbbra is segítségre szorul a Strasbourgban „tiltakozó böjtöt” folytató, valójában éhségstrájkot tartó magyar lelkész, Izsák-Bács Jeremiás. A lelkész kissé előkészületlenül vágott bele tiszteletre méltó vállalkozásába, de ebben a helyzetében már nem lehet magára hagyni, tiltakozó akciójának sikere vagy kudarca a többi jogfosztott egyház és magyar demokrata sikere és kudarca is lehet egyben. Kérjük olvasóinkat, az érintett egyházakat, hívőket és nem hívőket, magánszemélyeket és cégeket, intézményeket, segítsék a tiltakozást egyedül magára vállalt lelkészt. Tudomásunk szerint csatlakozókat is vár ő és segítői.

Az Amerikai Népszava hírt adott arról, hogy Izsák-Bács Jeremiás lelkész tiltakozó böjtbe kezdett Strasbourgban, hogy felhívja a nemzetközi és a magyar közvélemény figyelmét az Orbán-kormány jogtiprásaira, az emberi jogok súlyos sérelmére, elsősorban pedig az új egyházi törvény gaszágaira. Az Orbán-rezsim gyakorlatilag kétszáznál több egyházat betilt mint egyházat, azzal hogy tőlük az egyházi státuszt megvonja. Az egyesületi formába szerveződő eddigi egyházak istentisztelete jogi szempontból mostantól nem védett, kiderülhet, hogy istentisztelet tartására nem egyházak nem is jogosultak. Kérdés, hogy keresztelhet-e, temethet-e, eskethet-e jogilag nem egyház. Az egyházi törvényben ilyen jellegű vallási tevékenység gyakorlására vonatkozó jogi szabályozás nincs. Még súlyosabb gyakorlati kérdés, hogy lelkészi tevékenységet folytathat-e bárki egyesületben, lehet-e egy egyesületnek lelkész alkalmazottja.

Az új egyházi törvény nem mondja meg, hogy mik az egyházzá nyilvánítás követelményei, amelyek teljesülése esetén egy vallási közösséget egyháznak be kell jegyezni, hanem a döntést minden esetben a parlamenti többség politikai akaratnyilvánítása alá rendeli. Ez ellen fellebbezni sehol nem lehet. Miközben egy politikai döntéssel a Fidesz 14 vele kollaboráló egyházat kiválasztott, kinevezett egyházzá, és minden állami kontrollt megszüntetve felettük, állam az államban helyzetbe hozta őket, különböző jogcímenek hatalmas állami támogatásokat osztogatva nekik.

Izsák-Bács Jeremiás lelkész úr minderre, és a diktatúrát építő törvénykezésre szeretné felhívni a figyelmet. Nem valószínű, hogy az ő éhségstrájkja hatására az Orbán-kormány megváltoztatná a diktatúrákra jellemző törvényt. De teljesíti azt a bibliai parancsot, hogy a szűz legalább kiabáljon, amikor meg akarják erőszakolni, különben maga is bűnös. Másrészt azt szeretné elérni, hogy ha nem is lesz új törvény, legalább vegyen róla tudomást a világ, hogy mi zajlik Magyarországon. Döbbenjenek rá a magyar emberek is, akik meglehetősen érzéketlenek a szabadság és mások jogainak sérelme kapcsán, illetve nem fogják fel, mi történik velük.

Nem kétséges, hogy Izsák-Bács Jeremiás felkészületlenül, a kétségbeesett emberek elszántságával vágott bele a tiltakozásba. De nem maradhat ebben egyedül. Tisztességes emberek nem hagyhatnak egy éhségstrájkoló embert magára, aki ráadásul értük és helyettük is tiltakozik. Egy olyan embert, aki nem vett semmit számításba, nem mérlegelt, csak belső lelkiismerete parancsának engedelmeskedve, erkölcsi meggyőződéséből teszi azt, amiről úgy

gondolja, hogy tennie kell. Ez nem hagyhatja érzéketlenül azokat, akik tudják, hogy igazságos harcot vív.

A helyzet elég súlyos: egy éhségsztrájk, akkor is nagyon kegyetlen megpróbáltatás, ha valaki böjtöl. Két hét böjt nagyon kemény. És Jeremiás elszánt, nem akarja abbahagyni, amíg célját el nem éri. Ez egészségét és az életét is veszélyeztetheti. Leülni sem tud, mert egy összecsucskozható széke sincs. Azok a táblák, amelyekre kétségbeesése szavait írta három nyelven, eláztak, szinte olvashatatlanokká váltak. Új táblákra lenne szükség. Kicsit forgalmasabb helyre kellene jutnia, ahol jobban felfigyelnek rá. El kellene juttatni őt és a hírt a nemzetközi sajtóhoz, a világ nagy hírügynökségeihez. Van egy éhségsztrájkoló magyar lelkész. Majdnem utcára került, mert a pénze elfogyott, a motelt nem tudta fizetni, Iványi Gáborék felhajtottak egy irgalmas szamaritánust, egy katolikus papot, aki egy rövid időre, néhány napra befogadta.

Tudomásunk szerint kapcsolattartója, Soós Péter lelkész, aki lapunk egyik állandó kommentelője, a Kohányi Társaság tagja is, Iványi Gáborék anyagi támogatásával kiutazik néhány napra Strasbourgba, hogy ezekben a nehézségekben segítsen, és az eddigi adományokat kivigye (a küldés elvinné az adományok negyedét). Soós Péter bekapcsolódik a böjtbe is támogatva Izsák-Bács Jeremiást.

Most erkölcsileg is vizsgálunk, hogy Jeremiás ne valljon kudarcot. Kezdeményezése más nemzetek demokratái körében népmozgalmat indítana el, óránként szaporodnának a csatlakozó éhségsztrájkolók és tiltakozók, és nem hagynák magára azt az egyetlen embert, aki a morgolódáson és a szövegelésen túl egyedül képes volt tenni is valamit. Nem hagyhatjuk visszhang nélkül az árok partján meghalni azt az embert, aki valóban helyettünk és értünk tiltakozik az eddigi legkeményebb módon és legnagyobb áldozatot vállalva az Orbán-rezsim kiépülő diktatúrája ellen. Ennél nagyobb szégyen már nem érhetne bennünket, demokratákat.

Megismételjük felhívásunkat, és kérünk mindenkit, hogy valamilyen módon álljon a tiltakozó lelkész mellé, segítse őt azzal, amivel tudja. Várnak további adományokat, gyűjtéseket az egyházaktól, a világi demokratáktól, cégektől és intézményektől. De segítség a tolmács, a sajtónyilatkozatok megírása, megfelelő feliratok elkészítése, amely ellenáll az időjárásnak, egy összecsucskozható szék, egy másik kabát, amit szárazon fel lehet venni, ha az egyik az utcán ronggyá ázott, megfelelő esernyő, és pénzádományok a szállásra. Ha valaki megteheti, és érez indítást, akár Magyarországon, akár a helyszínen Strasbourgban csatlakozhat böjtöléssel Izsák-Bács Jeremiához. Igazából az egész országban el kellene terjednie a csatlakozók által egy nagy böjthullámnak, aki nem hívó, az tekintheti éhségsztrájkknak, egyfajta tiltakozásnak.

Most is vizsgálunk. Sokan kérdezik, mit tehetnének, ez egy lehetőség azoknak, akik ki akarják fejezni tiltakozásukat és nemtetszésüket a diktatúrával szemben.

Izsák-Bács Jeremiás hívó ember, aki nemcsak a látható eredményekben méri böjtjének eredményét. Tudja, hogy Isten figyel és meghallgatja őt. És ő képes figyelni egyetlen ember imájára, szavára, képes beavatkozni egyetlen igaz emberért. De biztosak vagyunk abban, hogy nem csak egy ilyen ember van. Isten látja a többieket is, azt is, hogyan reagálnak erre a helyzetre, mi van a szívükben. Isten nem büntet meg senkit azért, mert nem csatlakozik, vagy nem ad adományt, segítséget, támogatást, csak sajnálja az elmulasztott lehetőséget arra, hogy miközben mi jót teszünk, mi is jobb emberré váljunk. Méltóvá arra, hogy egy természetfölötti segítség elfordítsa rólunk azt az átkot és csapást, amit Orbán Viktor és bűnbandája jelent Magyarország számára. Izsák-Bács Jeremiás már nem lehet vesztes, ő akkor sem bukik el, ha magára marad, és nem sikerül elérnie a látható célt. Mi bukhatunk el erkölcsileg, ha közönyösek maradunk.

Támogatásokat az alábbi számlaszámra lehet küldeni, a közlemény rovatba kérik beírni, hogy *Adomány Izsák-Bács Jeremiás részére:*

Bank neve **BUDAPEST BANK Rt.**
Címe 1138 Budapest, Váci út 188. (Europa – Hungary)

Számla tulajdonos neve **Evangéliumi Szolnoki Gyülekezet Egyház**
Címe 5000 Szolnok, TVM. Ltp. Művelődési Ház, (Europa – Hungary)

Számla száma **10104569 – 72957800 – 00000002**
IBAN **HU37 1010 4569 7295 7800 0000 0002**
SWIFT Code **BUDAHUHB**

Mindenféle segítség ügyében kereshetik Soós Péter kapcsolattartót: spj1125@gmail.com , vagy Iványi Gábort a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség címén. Köszönjük kedves olvasóinknak az eddigi nagylelkű adományait, támogatásait, és azokat is, amelyekkel a jövőben segítik ezt az elszánt és embert próbáló tiltakozást.

Az alábbiakban közöljük Soós Péter levelét, amelyben Jeremiás lelkész úr üzent az Amerikai Népszava olvasóinak.

Tisztelt Szerkesztőség!

Izsák-Bács Jeremiás lelkész megbízásából, aki jelenleg már 15 napja folytatja tiltakozó böjtjét az új egyházi törvény és a jogállamiságot sértő, és azt felszámoló magyarországi törvényhozási gyakorlat ellen Strasbourgban, szeretném továbbítani lelkész úr köszönetét és nagyrabecsülését azok felé, akik anyagilag és más tevőleges módon is támogatták demonstrációját ! Folyamatosan tartom vele a kapcsolatot. Naponta többször is beszélünk telefonon. November 10-e óta egy falatot sem evett, csak vizet iszik. A nagy hideg még nehezebbé teszi a tiltakozás ezen módját. Már nagyon gyengének érzi magát, de egészségi állapota még éppen kielégítő. Orvos eddig egyszer látta négy nappal ezelőtt. A múlt hétvégén néhány evangéliumi egyház gyors adakozása tette lehetővé, hogy a szállását kifizethesse, és így a tiltakozását folytathassa, de mára ez az összeg elfogyott.

Nagyon köszöni az Amerikai Népszavában hétfőn megjelent cikket, és azok adományát, akik az abban tett felhívás után küldtek adományt a Paypal számla és a megadott egyházi számla segítségével. Összesen 52.000 forint és 130 US dollár érkezett, mely e hét végén személyesen jut el hozzá két másik evangéliumi közösség támogatásával együtt.

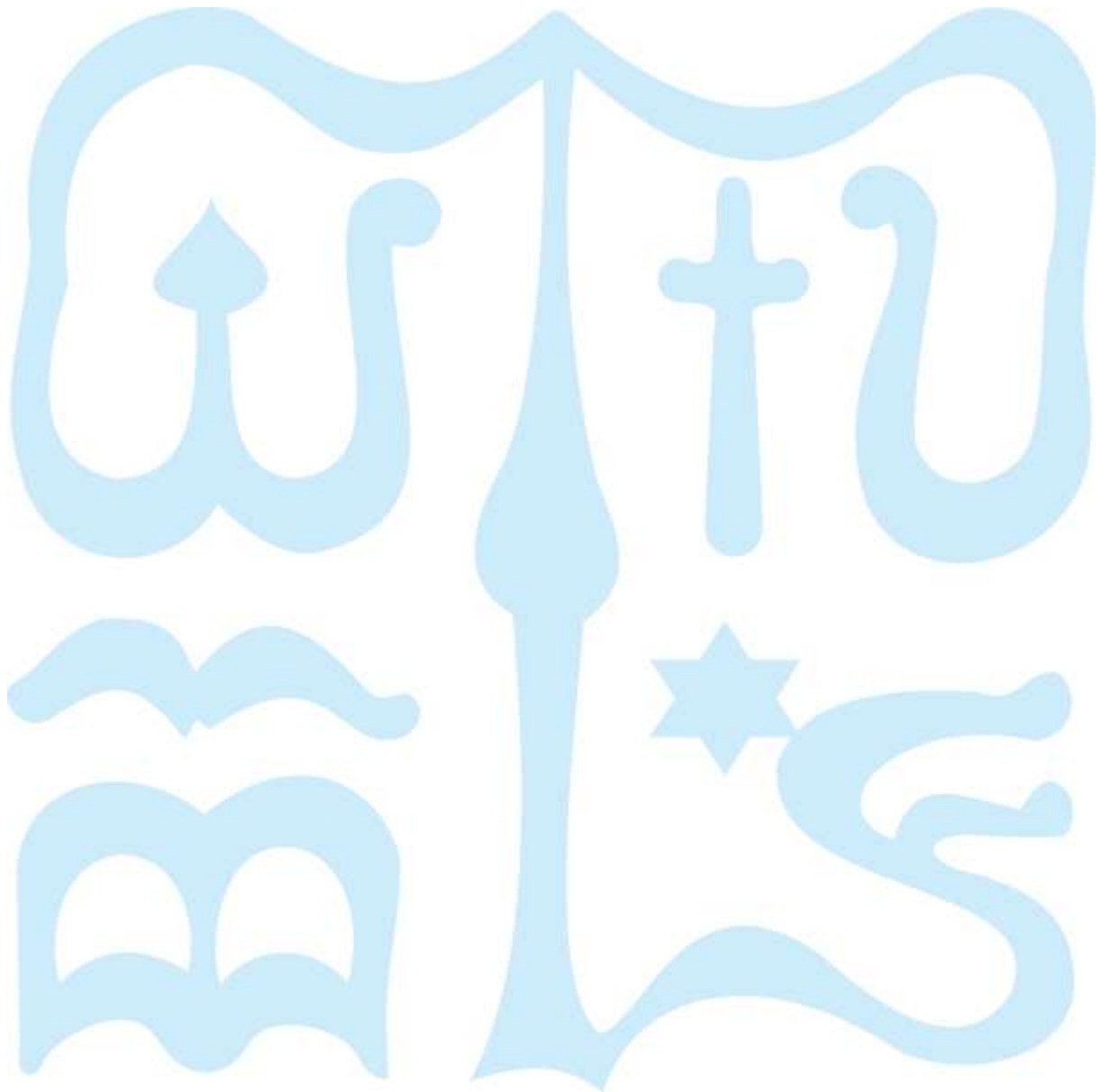
A lelkész úr nagyon köszöni az adományokat, mert – bár végső erejéig elszánta magát a tiltakozó böjtire – ezek nélkül nem tudná folytatni demonstrációját, melyet az összes magyar egyház, valamint az összes magyarországi jogfosztást szenvedett társadalmi réteg érdekében vállalt, amelyet – mint mondta – „Kiáltó szó!” -nak szán a nemzetközi és a magyar közvélemény felébresztésére.

Továbbra is reménykedik abban, hogy ezután is lesznek olyan állampolgárok és egyházak, akik felismerik a magyarországi helyzet súlyosságát és osztoznak vele a kiáltás

(“Kiáltó szó!”) felelősségében, és ezután is támogatni fogják demonstrációját, hogy kitarthasson ameddig az erejéből és egészségéből telik !

Köszönet és tisztelet minden kedves olvasónak:

Soós Péter lelkész
kapcsolattartó

Az Emberi Jogi bíróság vizsgálja az egyházi törvényt

Amerikai Népszava

2011. december 1.

<http://nepszava.com/2011/12/magyarorszag/az-emberi-jogi-birosag-vizsgalja-az-egyhazi-torvenyt.html>

A Strasbourghban már húsz napja tiltakozó böjtöt folytató Izsák-Bács Jeremiás mennonita lelkész beadványát elfogadta, és válaszelevele szerint hamarosan vizsgálja az Európai Emberi Jogi Bíróság. A bíróság egy tisztviselője személyesen is meglátogatta a lelkészt, és tájékoztatta a vizsgálat lefolytatásáról. A magyar lelkész éhségstrájkjáról már az Európa Tanács elnöke is tud, egyre több diplomata keresi fel, és támogatásáról biztosítja a jogállami normák megsértése miatt tiltakozó erdélyi származású magyar lelkészt.

Izsák-Bács Jeremiás csak vizet és cukormentes teát fogyaszt több mint húsz napja, testsúlya jelentősen csökkent, mostantól szorosabb orvosi megfigyelést igényel. Strasbourghban egyre nagyobb nyilvánosságot kap a követelése, miután hazai egyházi segítséggel több nyelven szórólapokat osztogatnak, és hivatalos leveleket juttatnak el a diplomáciai testületekhez. A lelkész böjtjének egyik nagy eredménye, hogy felfigyelt rá a sajtó és az európai uniós diplomaták jelentős része, akik közül többen személyesen is felkeresték, és az ügyét támogatásukról biztosították.

Izsák-Bács Jeremiás az egyházi törvény által státuszuktól megfosztott evangéliumi egyházak nyilatkozatát és alkotmánybíróági beadványát mellékelve a strasbourgi Emberi jogi Bírósághoz fordult a törvény emberi jogokat, felekezeti jogegyenlőséget és a vallásszabadságot durván sértő passzusai miatt. Az Emberi Jogi Bíróság hivatalos levélben tájékoztatta az éhségstrájkot folytató lelkészt, hogy a beadványát elfogadták, és elindítják a vizsgálatot, amilyen gyorsan csak lehet. Erről személyesen is tájékoztatta Izsák-Bács Jeremiást a bíróság képviselője, aki személyesen kereste fel az utcán tiltakozó böjtöt folytató lelkészt.

A Strasbourghban dolgozó európai diplomáciai testületekhez is eljuttatják a dokumentumokat a részletes jogi kifogásokkal és a törvény pontos bemutatásával együtt. Ennek hatására mind több európai parlamenti képviselőtől kapnak visszajelzéseket, számos diplomata a helyszínen tájékozik és támogatásáról biztosítja Izsák-Bács Jeremiást, aki a szemük előtt fogy majdnem egy hónapja. A lelkész beszámolója szerint többen elmondták, hogy tiltakozó böjtjéről az Európai tanács elnöke is tud, egyre nagyobb a visszhangja, és nagy rokonszenv kíséri azt. A diplomaták a személyes beszélgetések során elmondják, hogy tisztában vannak azzal, ami Magyarországon történik, ijesztőnek tartják azt, és azt érzékeltették, hogy az európai vezetők nagyon dühösek Orbán Viktorra, és elítélik mindazt, amit a jogállam és a demokrácia leépítésével tesz.

Csütörtökön délután megkereste Jeremiás lelkészt a moldáv, az ukrán, a cseh és több más televíziós társaság. December 12-re az éhségstrájkoló lelkészt meghívták a román követségre egy fogadásra. December 12-15-ig lesz az EU Parlament 4 napos ülése Strasbourghban, abban az épületben, amely előtt Izsák-Bács Jeremiás demonstrációja zajlik. Minden EU-képviselő ideutazik majd Brüsszelből, valamennyiüknek el kívánják juttatni az Egyházak Nyilatkozatát

és az alkotmánybírósági beadványt, a jogi érvelést. Elképzelhető, hogy a román EU delegáció egy része megpróbálja napirendre vetetni Magyarország elmarasztalásának témáját emberi jogi és jogállami ügyben az EU-parlamenti ülésen. Az ügy támogatása érdekében a lelkész és egyházi támogatói megkeresik a magyar EU-delegációkat is.

Egy román egyházi kórus Strasburgban egy templomban koncertezik csütörtök este. A kórus tagjai is felkeresték Jeremiás lelkészt, és bejelentették, hogy a koncertet a lelkésznek és a felvállalt ügyének szentelik.

Izsák-Bács Jeremiást Magyarországról egyházak és magánszemélyek támogatják, de további adományok gyűjtésére van szükség a tájékoztató anyagok iránt megnövekedett igény miatt. A lelkész december 31-ig kért engedélyt a demonstrációra, de a tiltakozó börtön hossza függ egyre romló fizikai állapotától és demonstrációja sikerétől is.

A lelkésznek a sokszorosításokra és az anyagok szétküldésére – valamennyi érintett tájékoztatásához – további adományokra van szüksége. Az Amerikai Népszavához eljuttatott közleményében kéri az egyházakat, intézményeket és magánszemélyeket, hogy támogassák ezt a munkát, mert a nemzetközi közvélemény felfigyelt a demonstrációra, és az európai intézmények felkarolhatják az ügyet. Az Amerikai Népszava és a Kohányi Társaság támogatja a tiltakozást, és kéri az olvasóit, hogy ők is támogassák az áldozatkész lelkészt.
[...]